

**GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ
ZA 2015/2016. GODINU
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA**

Sarajevo, novembar 2016. godine

**GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ
ZA 2015/2016. GODINU
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA**

Sarajevo, novembar 2016. godine

SADRŽAJ

1.	Riječ generalnog revizora	1
2.	Uvod	2
3.	Uloga i cilj revizije javnog sektora	2
4.	Realizacija Godišnjeg plana revizija za 2015/2016. godinu	4
4.1	Finansijska revizija	7
4.1.1	<i>Glavni nalazi i preporuke</i>	7
4.1.2	<i>Mišljenje revizora</i>	9
4.1.3	<i>Realizacija preporuka</i>	11
4.1.4	<i>Budžet FBiH i korisnici Budžeta Federacije BiH</i>	13
4.1.5	<i>Budžeti kantona i korisnici budžeta kantona</i>	29
4.1.6	<i>Budžeti općina i gradova</i>	43
4.1.7	<i>Zavodi, fondovi i javne ustanove</i>	48
4.1.8	<i>Javna preduzeća</i>	55
4.2	Revizija učinka	65
4.2.1	<i>Revizija učinka „Upravljanje tekućom rezervom u javnom sektoru FBiH“</i>	66
4.2.2	<i>Revizija učinka „Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u kantonima u FBiH“</i>	68
4.2.3	<i>Revizija učinka „Postupak donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u institucijama FBiH“</i>	70
4.2.4	<i>Revizija učinka „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru FBiH“</i>	71
5.	Izveštaj o reviziji Vladinog godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta - Izveštaj o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu	75

1. Riječ generalnog revizora

Godišnji revizorski izvještaj za 2015/2016. godinu o najvažnijim nalazima i preporukama je dokument kojim je Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH zaokružio godišnji ciklus planiranih i izvršenih finansijskih revizija i revizija učinka.

Cilj ovog Izvještaja je da se upoznaju predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti u Federaciji BiH, kao i šira javnost sa glavnim nalazima i preporukama u ovom revizijskom ciklusu. Obzirom da Ured za reviziju predstavlja izvor neovisnog i objektivnog uvida u upravljanju javnim resursima, cilj je da se transparentnim radom pokrenu pozitivne promjene u okruženju te ojača odgovornost, efektivnost i transparentnost javnog sektora.

U Izvještaju su dati sažeti rezultati obavljenih finansijskih revizija i revizija učinka. Pregled obavljenih finansijskih revizija grupisan je po subjektima revizije uz osvrt na realizaciju preporuka datih u prethodnom periodu. Za revizije učinka dat je pregled tema obavljenih revizija sa datim preporukama.

Revizija javnog sektora predstavlja važan faktor u pokretanju promjena u životima građana. Ima posebno pozitivan uticaj na povjerenje društva jer fokusira pažnju čuvara javnog novca da paze na način na koji troše javna sredstva. Ovakva svijest potiče pozitivne vrijednosti te povećava mehanizme odgovornosti, što u konačnici dovodi do donošenja efikasnijih i efektivnijih odluka. Djelovanje u javnom interesu stavlja dodatnu odgovornost na Ured za reviziju, jer kvalitetan i transparentan rad u konačnici doprinosi unapređenju i postizanju pozitivnih promjena u okruženju.

Doprinos u ostvarivanju pozitivnih rezultata Ureda za reviziju nezamisliv je bez osoblja koje svojim stručnim radom, predanošću i odgovornošću, predstavlja primjer uzorne organizacije i koji doprinosi kredibilitetu Ureda za reviziju primjenom visokih standarda integriteta i etičkog ponašanja.

Također, značajnu ulogu u našem radu ima i saradnja sa Parlamentom Federacije BiH, odnosno Parlamentarnom komisijom odgovornom za reviziju, koja u okviru svojih nadležnosti, svojim radom i mjerama jača ulogu i funkciju Ureda za reviziju u javnom sektoru.

Odgovornost i transparentnost su dva važna elementa dobrog upravljanja. Transparentnost je snažna sila koja, kada se dosljedno primjenjuje, može pomoći u prevenciji korupcije, unapređenju upravljanja i promovisanju odgovornosti.

Prema tome, Ured za reviziju će u skladu sa zakonskim ovlaštenjima i postavljenim ciljevima u misiji i viziji svoga djelovanja i u narednom periodu pružati pomoć i biti poticaj jačanju odgovornosti, integriteta i transparentnosti rada institucija u Federaciji BiH, na način da predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti omogućiti ispravno djelovanje u cilju postizanja pozitivnih učinaka na dobrobit cjelokupne zajednice.

Generalni revizor
Dževad Nekić, dipl.oec

2. Uvod

Godišnji revizorski izvještaj (u daljem nastavku: Godišnji izvještaj) sačinjen je u skladu sa članom 16. tačka 6) Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 22/06) (u daljem tekstu Zakon o reviziji). Godišnji izvještaj sadrži glavne nalaze i preporuke iz obavljenih finansijskih revizija, revizija učinka i revizije Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2015. godinu.

Izvještaji o izvršenim revizijama, osim rukovodiocima subjekata revizije, namijenjeni su Parlamentu FBiH, skupštinama kantona, općinskim vijećima i drugim organima upravljanja, kako bi im pomogli pri donošenju valjanih i pravovremenih odluka u cilju zaštite imovine i namjenskog trošenja javnog novca. Kroz provođenje revizija, Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured za reviziju), osigurao je nezavisna mišljenja o finansijskim izvještajima i izvještajima o izvršenju budžeta, usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, kao i korištenju resursa i upravljanju Vlade FBiH, vlada kantona, općina i javnih institucija u FBiH državnom imovinom. Ovakvim načinom izvještavanja Ured za reviziju doprinosi pouzdanom izvještavanju o korištenju javnih sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Federaciji BiH.

U ovom Izvještaju, dati su glavni nalazi i preporuke iz izvještaja o obavljenim revizijama učinka i finansijskim revizijama za: Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH i korisnike federalnog budžeta, budžete kantona, gradova i općina, zavoda, javnih ustanova i javnih preduzeća.

Na osnovu provedenih finansijskih revizija, Ured za reviziju je izrazio i odgovarajuća mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima. Konačni izvještaji o izvršenim revizijama dostavljeni su, u skladu sa važećim propisima, svakoj revidiranoj instituciji i ostalim nadležnim institucijama i organima.

3. Uloga i cilj revizije javnog sektora

Vrhovne revizorske institucije (u daljem tekstu VRI) imaju ključnu ulogu u reviziji sistema i procesa upravljanja javnim sredstvima. Revizija vladinih institucija i organa državne uprave ima pozitivan uticaj na povjerenje u društvu jer fokusira pažnju čuvara javnog novca da paze na način na koji se troše javna sredstva. Ovakva svijest potiče poželjne vrijednosti i podržava mehanizme odgovornosti što u konačnici dovodi do donošenja boljih odluka.¹ Vrhovne revizorske institucije na ovaj način promovišu efikasnost, odgovornost, efektivnost i transparentnost javne uprave. Neovisna, efektivna i kredibilna VRI je stoga ključna komponenta demokratskog sistema u kojem

¹ ISSAI 12-Vrijednost i koristi VRI – pokretanje promjena u životima građana

odgovornost, transparentnost i integritet predstavljaju neodvojivi dio stabilne demokratije.

Glavni cilj Ureda za reviziju je da kroz provođenje revizija osigura nezavisna mišljenja o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanja državnom imovinom od Vlade FBiH, budžetskih i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, na koji način će se doprinijeti pouzdanom obavještavanju o korištenju budžetskih sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine.¹

Zakonom o reviziji utvrđeno je, da je Ured za reviziju, prilikom obavljanja revizije, obavezan primjenjivati revizorske standarde koje izdaje Međunarodna organizacija vrhovnih institucija za reviziju (INTOSAI) i Međunarodne revizorske standarde (MRevS) koje izdaje Međunarodna federacija računovođa (IFAC). Standardi revizije koje izdaje INTOSAI zapravo predstavljaju nadogradnju IFAC standarda koji se odnose na specifičnosti državne revizije koji se ogledaju u kontroli upotrebe javnog novca, obavezi poštivanja zakona i namjenskom trošenju sredstava.

Međunarodni standardi koje primjenjuju VRI obuhvaćeni su institucionaliziranim okvirom profesionalnih standarda - **ISSAI okvirom** – koji su formalno usvojeni na 19. INTOSAI kongresu održanom u Meksiko City-u, u novembru 2007. godine. Koordinacioni odbor vrhovnih revizijskih institucija BiH usvojio je zaključke kojima ovaj Okvir prihvata kao vlastiti okvir profesionalnih standarda koji će slijediti institucije za reviziju u BiH. Navedeni okvir sadrži ISSAI standarde i smjernice za dobro upravljanje, tzv. INTOSAI Guidance for Good Governance - INTOSAI GOV („Službene novine FBiH“, broj 30/11 i 62/14).

ISSAI revizorski standardi obuhvataju četiri nivoa standarda, načela i principa bitnih za zakonom propisanu eksternu reviziju javnog sektora i to:

Nivo 1: Osnovni principi. Ovaj nivo sadrži osnovne principe INTOSAI koji se nalaze u Limskoj deklaraciji.

Nivo 2: Preduslovi za rad vrhovnih revizorskih institucija. Dokumenti ovog nivoa dalje razvijaju osnovne preduslove pravilnog funkcionisanja i profesionalnog ponašanja vrhovnih revizorskih institucija.

Ovaj nivo sadrži ISSAI 10 – Meksička deklaracija o nezavisnosti; ISSAI 11 – Smjernice i dobre prakse vezane za nezavisnost; ISSAI 12 – Vrijednosti i koristi od VRI – pokretanje promjena u životima građana; ISSAI 20 – Principi transparentnosti i odgovornosti; ISSAI 21 – Principi i primjeri dobre prakse u vezi sa transparentnošću; ISSAI 30 – Etički kodeks; i ISSAI 40 – Kontrola kvaliteta revizije.

Nivo 3: Osnovni principi revizije. S obzirom da su institucionalna pitanja regulisana u dokumentima drugog nivoa, dokumenti trećeg nivoa imaju za cilj da pruže osnovne principe na kojima počiva revizija javnog sektora i njene tri discipline: finansijska revizija,

¹ Zakon o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 22/06)

revizija učinka i revizija usklađenosti. Ovaj nivo čine sljedeći ISSAI standardi: ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 200 – Osnovni principi finansijske revizije, ISSAI 300 – Osnovni principi revizije učinka i ISSAI 400 – Osnovni principi revizije usklađenosti.

Nivo 4: Smjernice za reviziju. Dokumenti na ovom nivou prevode osnovne principe revizije u specifičnije, detaljnije i operativnije smjernice koje se mogu koristiti u svakodnevnom obavljanju poslova revizije. Ovaj nivo uključuje provedbene smjernice za finansijsku reviziju, reviziju učinka i reviziju usklađenosti.

Posebno poglavlje okvira čine INTOSAI GOV smjernice o internim kontrolama, računovodstvene standarde i ostalo vezano za odgovornost u sferi javnog sektora. Ovo uključuje dokumente kojima se rukovode vrhovne revizorske institucije prilikom profesionalnog ocjenjivanja mjera koje se preduzeli subjekti u javnom sektoru ili kojima se u svom radu rukovode i kojima podstiču dobro upravljanje u javnom sektoru.

Ured za reviziju je opredijeljen da dosljedno primjenjuje ISSAI standarde i sve svoje revizijske aktivnosti uskladi sa primjenjivim principima međunarodnih standarda, kako bi se revizija javnog sektora u Bosni i Hercegovini podigla na veći nivo.

4. Realizacija Godišnjeg plana revizija za 2015/2016. godinu

Prema usvojenom Godišnjem planu i programu rada Ureda za reviziju za 2015/2016. godinu (Godišnji plan i program) izvršene su finansijske revizije za 2015. godinu: Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH i federalnih budžetskih korisnika, budžeta kantona, zavoda, gradova, općina, javnih ustanova i preduzeća sa većinskim državnim kapitalom. Ukupno je sačinjen i objavljen 51 izvještaj o finansijskoj reviziji i četiri izvještaja revizije učinka.

Obavljenim finansijskim revizijama obuhvaćeno je i praćenje realizacije preporuka datim u prethodno izvršenim revizijama, kao i analiza mjera poduzetih na osnovu datih preporuka.

U skladu sa zakonskom obavezom, Ured za reviziju je izvršio reviziju i dao mišljenje o Izvještaju o izvršenju Budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2015. godinu i izvještaj dostavio Parlamentu Federacije BiH. Konačni izvještaji o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja i ostalih revidiranih korisnika za 2015. godinu dostavljeni su menadžmentu istih i nadležnim organima u skladu sa važećim propisima.

Ured za reviziju, u skladu sa usvojenim revizijskim standardima, prilikom vršenja revizije, pregleda finansijske izvještaje i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, sa ciljem procjene da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta/finansijskog plana. Također, procjenjuje da li rukovodioci institucija primjenjuju zakone i propise i da li sredstva koriste za odgovarajuće namjene sa ocjenom finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema interne kontrole.

Svi izvještaji objavljeni su na web stranici Ureda za reviziju www.vrifbih.ba

Pored toga, Ured za reviziju je putem saopštenja za javnost i drugih medijskih oblika izvještavanja upoznao javnost, poreske obveznike i druge zainteresirane subjekte sa nalazima Ureda za reviziju, u pogledu trošenja i upravljanja javnim novcem.

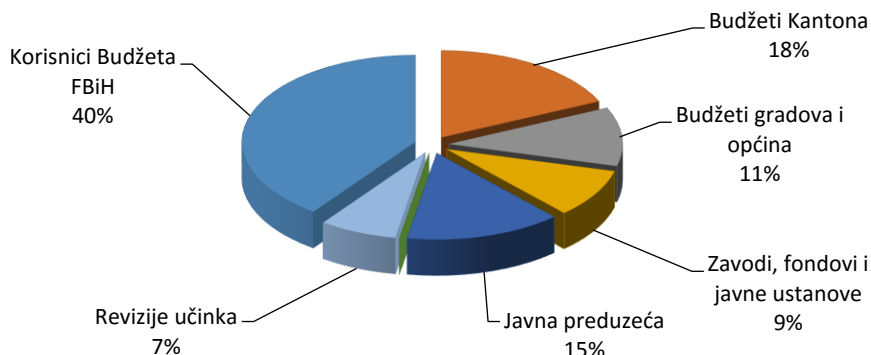
Pregled planiranih i realizovanih finansijskih revizija za fiskalnu 2015. godinu i revizija učinka:

KM

A. FINANSIJSKA REVIZIJA		
R.B.	Naziv subjekta revizije	Budžet/ Finansijski plan
	Budžet FBiH	2.348.412.392
1.	Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2015. godinu	2.348.412.392
	Revidirani korisnici Budžeta FBiH	2.145.229.518
2.	Parlament FBiH	16.899.875
3.	Ured predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.816.138
4.	Vlada Federacije BiH	10.503.735
5.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	8.271.381
6.	Federalna uprava policije	31.980.963
7.	Federalno ministarstvo pravde	7.398.935
8.	Federalno ministarstvo finansija	1.036.597.974
9.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	38.928.644
10.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	35.182.369
11.	Federalno ministarstvo zdravstva	35.738.266
12.	Federalno ministarstvo trgovine	1.380.366
13.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.453.184
14.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	75.522.853
15.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida rata	335.377.458
16.	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	28.663.699
17.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	406.457.299
18.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.803.284
19.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.678.579
20.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	9.407.007
21.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	4.892.950
22.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela	17.274.559
	Budžeti kantona	2.160.033.972
23.	Unsko-sanski kanton Bihać	234.897.091
24.	Županija Posavska Orašje	37.584.540
25.	Tuzlanski kanton Tuzla	379.928.629
26.	Zeničko-dobojski kanton Zenica	278.363.656
27.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	40.667.942
28.	Srednjobosanski kanton Travnik	160.964.800
29.	Hercegovačko-neretvanska županija/kanton/ Mostar	187.776.700
30.	Županija Zapadnohercegovačka Široki Brijeg	75.988.682
31.	Kanton Sarajevo	692.248.570

32.	Hercegbosanska županija Livno	71.613.362
	Budžeti gradova i općina	142.548.509
33.	Grad Sarajevo	12.047.639
34.	Grad Mostar	48.007.474
35.	Općina Novi Grad Sarajevo	32.046.000
36.	Općina Prozor Rama	20.993.000
37.	Općina Visoko	13.196.900
38.	Općina Živinice	16.257.496
	Zavodi, fondovi i javne ustanove	2.476.515.405
39.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	1.887.020.965
40.	Zavod zdravstvenog osiguranja kantona Sarajevo	336.501.645
41.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	25.700.453
42.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona	14.453.923
43.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu Javna ustanova u državnoj svojini sa p.o. Sarajevo	212.838.419
	Javna preduzeća	2.485.092.345
44.	J.P. Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo	1.011.010.000
45.	J.P. Elektroprivreda HZHB Mostar	389.513.462
46.	J.P. Željeznice Federacije Sarajevo	120.812.900
47.	J.P. Ceste Federacije BiH	63.830.000
48.	J.P. BH Telecom d.d. Sarajevo	560.237.000
49.	J.P. Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	223.143.877
50.	J.P. BH Pošta d.o.o. Sarajevo	90.128.100
51.	J.P. Hrvatska pošta d.o.o. Mostar	26.417.006
	B. REVIZIJA UČINKA	
R.B.	Naziv revizije učinka	
1.	Upravljanje tekućom rezervom u javnom sektoru FBiH	
2.	Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u kantonima u FBiH	
3.	Postupak donošenja Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u institucijama u FBiH	
4.	Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru FBiH	

Struktura izvršenih revizija u 2016. godini po grupama

4.1 Finansijska revizija

4.1.1 Glavni nalazi i preporuke

Finansijska revizija obuhvatila je reviziju finansijskih izvještaja i usklađenost finansijskih informacija i transakcija sa zakonskim i drugim propisima i pravilima. Revizijom su konstatovani određeni propusti koji su uticali na data mišljenja o finansijskom poslovanju i za iste su date odgovarajuće preporuke kako slijedi:

- Planiranje javne potrošnje nije bilo u skladu sa zakonskim i drugim propisima, strateškim dokumentima i realnim mogućnostima. Takođe nije vršeno praćenje izvršenja odobrenih budžeta i finansijskih planova, niti mjerenje učinaka u odnosu na uložena sredstva. Posljedica navedenog je stvaranje rashoda i izdataka u većem iznosu od ostvarenih prihoda i primitaka, povećanje deficita i kontinuirano prenošenje neizmirenih obaveza iz tekuće u narednu fiskalnu godinu.

Potrebno je da se godišnji budžeti/finansijski planovi na svim nivoima vlasti donose uz poštovanje zakonskih i drugih propisa, a u cilju efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnih sredstava.

- Procedure javnih nabavki nisu vršene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, što je naročito izraženo kod planiranja nabavki, blagovremenog pokretanja postupka nabavki, izbora postupka nabavki, izrade tenderske dokumentacije, realizacije zaključenih ugovora.

Potrebno je da svi nadležni organi i institucije u FBiH, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se osigurala dosljedna primjena Zakona o javnim nabavkama.

- Obaveze se ne iskazuju u periodu kada su nastale u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, a što je uticalo na tačnost iskazanog finansijskog rezultata kao i ukupnog akumuliranog deficita. Neiskazane obaveze se najvećim dijelom odnose na pravomoćna sudska rješenja i izvršne sudske presude iz radnog odnosa i stečena prava po važećim zakonskim propisima. Nerješavanje i neplaćanje navedenih obaveza za posledicu ima povećanje izdataka na teret javnih sredstava, po osnovu obračunatih zatezних kamata i sudskih troškova.

Potrebno je da se Vlada FBiH, vlade kantona, nadležna ministarstva finansija i budžetski korisnici dosljedno pridržavaju odredbi Zakona o budžetima u FBiH i ostalih zakonskih i drugih propisa u dijelu utvrđivanja i iskazivanja svih dospjelih obaveza u periodu kada je i obaveza za plaćanje i nastala, a u cilju tačnog i istinitog izvještavanja.

- Godišnji popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem se nije vršio u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa.

Popis imovine i obaveza izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to regulisano zakonskim i drugim propisima.

- Neriješen status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom periodu prešle na državni nivo (Prijašnje FMO i Vojska FBiH; Carinska uprava i OSA).

Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa nadležnostima utvrđenim zakonskim propisima, okonča proces rješavanja statusa imovine i obaveza institucija koje su prethodno prešle na državni nivo.

- Sredstva tekućih i kapitalnih transfera su planirana i realizovana, a da prethodno nisu doneseni strateški dokumenti koji se odnose na iste, niti je praćen učinak uloženi javnih sredstava. Planiranje, odobravanje, realizacija, transparentnost kod dodjele i nadzor nad namjenskim trošenjem tekućih i kapitalnih transfera nisu bili u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

Potrebno je da se planiranje tekućih i kapitalnih transfera vrši na osnovu prethodno donesenih strateških dokumenata, kao i da se utvrde i prate očekivane koristi i efekti dodjele istih.

- Ugovori o koncesijama nisu zaključeni sa svim preduzećima koja vrše eksploataciju prirodnih bogatstava, što značajno umanjuje priliv javnog novca u budžete Federacije BiH, kantona i općina. Nadležne institucije u svim slučajevima ne vrše blagovremeno obračun koncesionih naknada niti ispostavljaju račune za eksploatisane količine, a prema korisnicima koja ne izmiruju obaveze prema ugovorenim rokovima ne poduzimaju se zakonom propisane mjere.

Nadležna ministarstva treba da sa svim korisnicima prirodnih bogatstava zaključe ugovore o koncesijama, na osnovu kojih bi se redovno ispostavljali računi za eksploatisane količine koje na propisan način treba evidentirati. U slučaju neizmirenja navedenih naknada, poduzimati sve zakonom propisane mjere kako bi se iste i naplatile.

- Porezi i doprinosi na plaće i ostala primanja se ne uplaćuju u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i drugim propisima, što ima uticaja na priliv sredstava u fondove penzijsko-invalidskog osiguranja, zdravstva i zapošljavanja.

Potrebno je da se obračun i uplata poreza i doprinosa na primanja po svim osnovama vrši u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

- Angažovanje vanjskih saradnika po ugovoru o dijelu za poslove iz nadležnosti institucija i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji nije vršeno u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

Potrebno je da se ugovori o djelu zaključuju samo za poslove i zadatke za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje istih, vodeći računa o opravdanosti i ekonomičnosti angažovanja vanjskih saradnika.

- Isplate naknada članovima komisija su vršene za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija, što nije u skladu sa važećim propisima.

Potrebno je da se poslovi iz nadležnosti institucije obavljaju od strane zaposlenika, bez isplate naknade.

- Sistem internih kontrola još uvijek nije uspostavljen na zadovoljavajućem nivou, što je potvrđeno konstatovanim slabostima kod uspostavljenih sistema finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije.

Potrebno je da svi organi i institucije u FBiH, u okviru svoje nadležnosti, poduzmu aktivnosti na provedbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli, Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru i Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH u cilju uspostavljanja odgovarajućeg sistema upravljanja i kontrole, kao i interne revizije i funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice.

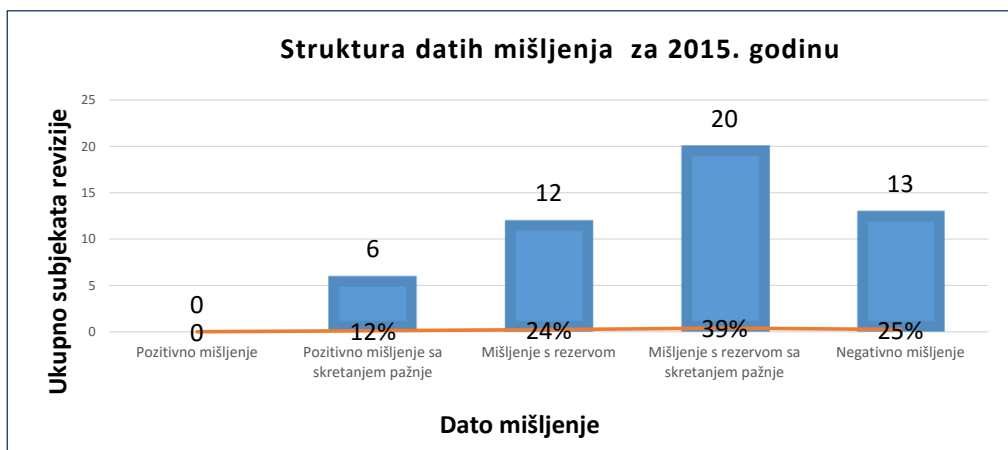
- U Federaciji BiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Svrha usvajanja ovih standarda je izrada pouzdanih finansijskih izvještaja koji će biti interno i eksterno uporedivi.

Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa federalnim ministarstvom finansija, kod nadležne komisije inicira usvajanje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.

4.1.2 Mišljenje revizora

Zbirni pregled mišljenja datih subjektima revizije prema nivou vlasti i načinu organizovanja za 2015. godinu dat je u slijedećoj tabeli:

Redni broj	Subjekti revizije	Dato mišljenje						Ukupno revidirano
		Positivno	Positivno sa skretanjem pažnje	S rezervom	S rezervom i sa skretanjem pažnje	Negativno	Suzdržano	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Budžet FBiH i korisnici budžeta	-	6	4	11	1	-	22
2	Budžeti kantona	-	-	5	2	3	-	10
3	Budžeti gradova i općina			3		3		6
4	Zavodi, fondovi i javne ustanove				1	4		5
5	Javna preduzeća				6	2		8
	Ukupno:		6	12	20	13		51

U cilju lakšeg razumijevanja forme revizorskih izvještaja i datih mišljenja navodimo neke opće napomene vezane za primjenu ISSAI standarda i MRevS.

U skladu sa ISSAI 1200¹, u obavljanju revizije finansijskih izvještaja, opći ciljevi revizora su (a) steći razumno uvjerenje² o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikazivanja, bilo zbog prevare ili zbog pogreške, omogućavajući tako revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni, u svim značajnim odrednicama, u skladu sa primjenjivim okvirom³ finansijskog izvještavanja i (b) izvijestiti o finansijskim izvještajima te komunicirati kako se zahtijeva međunarodnim standardima, u skladu s revizorskim nalazima.

Pri formiranju mišljenja o finansijskim izvještajima, revizor ocjenjuje postoji li na osnovu dobijenih revizorskih dokaza, razumno uvjerenje da finansijski izvještaji uzeti u cjelini ne sadrže značajno pogrešna prikazivanja. Mišljenje revizora obuhvata cjelovit skup finansijskih izvještaja definisan primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja. Zahtjevi okvira finansijskog izvještavanja određuju oblik i sadržaj finansijskih izvještaja i što obuhvataju cjeloviti finansijski izvještaji.

Kada se revizijsko mišljenje koristi kako bi se prenio nivo uvjerenja, mišljenje treba dati u standardiziranom obliku. Mišljenje može biti nemodificirano mišljenje i modificirano mišljenje.

Nemodificirano mišljenje, u skladu sa ISSAI 1700⁴, se daje kada je stečeno razumno uvjerenje da su finansijski izvještaji sastavljeni, u svim značajnim odrednicama, u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja

¹ ISSAI 1200 - Opšti ciljevi nezavisnog revizora i sprovođenje revizije u skladu sa međunarodnim standardima revizije

² Razumno uvjerenje – u kontekstu revizije finansijskih izvještaja, visok, ali ne i apsolutan, nivo uvjerenja.

³ Primjenjivi okvir finansijskog izvještavanja – okvir finansijskog izvještavanja koji je primijenio menadžment, i gdje je primjenjivo, oni koji su zaduženi za upravljanje, pri sastavljanju finansijskih izvještaja, a koji je prihvatljiv u kontekstu poslovnog subjekta i ciljeva finansijskih izvještaja, ili ga nalaže zakon ili regulativa.

⁴ ISSAI 1700 – Formiranje mišljenja i izvještavanje o finansijskim izvještajima

U skladu sa ISSAI 1705¹ modificirano mišljenje može biti: mišljenje s rezervom, negativno mišljenje i suzdržanost od davanja mišljenja. Odluka u vezi s tim koja je vrsta modificiranog mišljenja odgovarajuća zavisi od: (a) vrste pitanja zbog koje se daje modificirano mišljenje, tj. jesu li finansijski izvještaji značajno pogrešni ili, u slučaju nemogućnosti dobijanja dovoljnih i primjerenih revizijskih dokaza, mogu li biti značajno pogrešni; i (b) prosudbi revizora o veličini efekata ili mogućih efekata na finansijske izvještaje.

- *Mišljenje s rezervom – uslovno mišljenje (osim za)* – u slučaju kada se revizor ne slaže sa ili nije u mogućnosti dobiti dovoljne i odgovarajuće dokaze o određenim stavkama u okviru predmetnog pitanja koje su ili bi mogle biti materijalne ali ne i prožimajuće – sveprisutne;
- *Negativno mišljenje* – nepovoljno – u slučaju kada revizor, nakon što je dobio dovoljne i odgovarajuće revizijske dokaze, zaključi da su odstupanja ili pogrešni iskazi, bilo pojedinačno ili skupno i materijalni i prožimajući – sveprisutni;
- *Suzdržavanje od davanja mišljenja* – u slučaju kada revizor nije u mogućnosti dobiti dovoljne i odgovarajuće revizijske dokaze zbog neizvjesnosti ili ograničenja obima koje je i materijalno i prožimajuće – sveprisutno.

Kroz ISSAI Osnovne principe revizije uveden je pojam revizije usklađenosti. Revizija usklađenosti ispituje stepen u kojem subjekt revizije poštuje pravila, zakone i propise, kodekse, usaglašene uslove kao što su uslovi iz ugovora ili sporazuma o finansiranju. Revizori javnog sektora imaju odgovornost izvještavanja o neusklađenosti sa propisima.

Revizori javnog sektora uzimaju u obzir da li je pitanje koje je vezano za neusklađenost: (a) na odgovarajući način objavljeno u finansijskim izvještajima u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja; (b) na pravilan način uzimanje u obzir pri sastavljanju finansijskih izvještaja u pogledu finansijskih posljedica takve neusklađenosti; i (c) materijalno ili je njegov efekat veliki usljed čega je potrebno iskazati modificirano mišljenje o finansijskim izvještajima. Modificirano mišljenje o neusklađenosti ne dovodi automatski do davanja modificiranog mišljenja o finansijskim izvještajima.

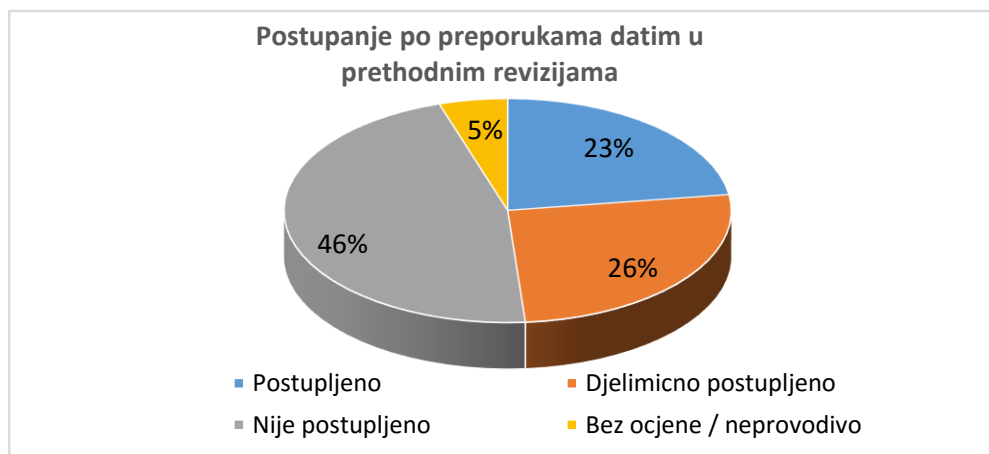
4.1.3 Realizacija preporuka

U okviru konačnih revizorskih izvještaja u 2015. godinu, Ured za reviziju je dao odgovarajuće preporuke i ocijenio postupanje po preporukama iz prethodnog perioda kako slijedi:

¹ISSAI 1705 - Modifikacije mišljenja u izvještaju neovisnog revizora

R. Br.	SUBJEKT REVIZIJE	Broj datih preporuka za 2015. god.	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama				UKUPNO
			Postupljeno	Djelimično postupljeno	Nije postupljeno	Bez ocjene / Neprovodivo	
1	2	3	4	5	6	7	4+5+6+7
1.	Budžet FBiH i korisnici Budžeta	415	117	154	201	34	506
	<i>postotak (%)</i>		23%	30%	40%	7%	100%
2.	Budžeti kantona	280	39	39	165	7	250
	<i>postotak (%)</i>		16%	16%	66%	3%	100%
3.	Budžeti gradova i općina	148	10	4	6	1	21
	<i>postotak (%)</i>		48%	19%	28%	5%	100%
4.	Zavodi, fondovi i javne ustanove	136	20	10	21	5	56
	<i>postotak (%)</i>		36%	18%	37%	9%	100%
5.	Javna preduzeća	96	30	40	47	0	117
	<i>postotak (%)</i>		26%	34%	40%	0%	100%
U K U P N O		1075	216	247	440	47	950
<i>postotak (%)</i>			23%	26%	46%	5%	100%

Kao i prethodnih godina, konstatovano je da značajan broj preporuka koje su date u izvještajima o obavljenju reviziji u prethodnom periodu nije realizovan, što znači da nisu ispravljeni utvrđeni propusti odnosno da su isti ponovljeni. Od ukupno 950 preporuka, realizovano je 216 (23%), djelimično je realizovano 247 (26%), nije realizovano 440 (46%), a nije vršena ocjena ili je neprovodivo 47 (5%) preporuka. U izvještajima o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2015. godinu revidiranim subjektima dato je 1075 preporuka. Obzirom na navedeno, može se konstatovati da realizacija preporuka nije na zadovoljavajućem nivou i da bi u narednom periodu trebalo poduzeti sistemske mjere i aktivnosti na jačanju odgovornosti po osnovu korištenja javnog novca.

4.1.4 Budžet FBiH i korisnici Budžeta Federacije BiH

Revizije finansijskih izvještaja budžetskih korisnika u Federaciji BiH za 2015. godinu i Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2015. godinu provedene su u skladu sa Godišnjim planom i programom i o istima su sačinjeni pojedinačni izvještaji. Revizijom su obuhvaćene i finansijske transakcije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, prihoda, raspodjela prihoda budžeta, servisiranje unutrašnjeg i vanjskog duga, koji se evidentiraju kroz Glavnu knjigu Trezora.

U 2015. godini iz Budžeta FBiH finansirane su 64 institucije, od čega je revidirano 25 korisnika, sa odobrenim budžetom od 2.145.229.518 KM, što iznosi 91% ukupnog Budžeta FBiH za 2015. godinu (2.348.412.292 KM). Sačinjen je 21 izvještaj o finansijskoj reviziji (Parlament FBiH tri korisnika jedan izvještaj; Ured Predsjednika FBiH i dva potpredsjednika tri korisnika jedan izvještaj). Mišljenje sa rezervom dato je za 15 institucija, od čega je za 11 institucija dodatno skrenuta pažnja na pojedina pitanja. Od ovih 15 institucija kod pet institucija je izražena rezerva samo za zakonsku neusklađenost. Pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje je izraženo kod šest institucija, dok je za Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2015. godinu dato negativno mišljenje.

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici u Budžetu FBiH iskazani su 1.629.731.047 KM, finansiranje 651.939.353 KM, rashodi i izdaci 1.376.120.741 KM, otplate primljenih kredita i zajmova u iznosu 815.728.052 KM, te višak prihoda nad rashodima 89.821.607 KM.

Izvještajem o izvršenoj reviziji, iskazani finansijski rezultat ne može se potvrditi za najmanje 84.022.006 KM, obzirom da su kratkoročne obaveze manje iskazane za 60.134.896 KM (22.207.780 KM Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, 32.484.915 KM obaveza za sudske presude i izvršna rješenja i 5.442.201 KM obaveze za povrat pogrešno ili više uplaćenih prihoda) i obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima u iznosu od 23.697.372 KM (13.007.673 KM kod Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i 10.689.699 KM kod Ministarstva finansija) koje su iskazane na poziciji kratkoročnih rashoda. Na dan 31.12.2015. godine, iskazan je akumulirani višak rashoda nad приходima u iznosu od 83.143.205 KM.

Od ukupno realizovanih sredstava na tekuće i kapitalne transfere kod kojih su uočene i najveće nepravilnosti odnosi se 972.607.279 KM (tekući transferi 967.452.930 KM i kapitalni transferi 5.154.349 KM), od čega se na transfere koji su zakonski (boračkoinvalidska zaštita i socijalna davanja) odnosi 712.729.349 KM. Iznos od 254.723.581 KM su tekući transferi za subvencije u: poljoprivredi, javnim preduzećima iz oblasti prometa, komunikacija, energije rudarstva i industrije, zdravstvenim institucijama, prostornom uređenju, obrazovanju, kulturi i sportu, turizmu i okolišu i raseljenim i izbjeglicama.

U narednoj tabeli dat je pregled ostvarenih rashoda i izdataka po budžetskim korisnicima sa datim mišljenjem:

Red broj	Naziv korisnika budžeta	Ostvareni rashodi i izdaci u 2015. god.	Dato mišljenje
1	2	3	4
1.	Parlament FBiH	15.927.598	Pozitivno mišljenje, sa skretanjem pažnje
2.	Ured predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.291.127	Pozitivno mišljenje, sa skretanjem pažnje
3.	Vlada Federacije BiH	6.245.900	Pozitivno mišljenje, sa skretanjem pažnje
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.977.846	Pozitivno mišljenje, sa skretanjem pažnje
5.	Federalna uprava policije	30.279.160	Pozitivno mišljenje, sa skretanjem pažnje
6.	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica	25.502.183	Pozitivno mišljenje, sa skretanjem pažnje
7.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	9.282.773	Pozitivno mišljenje, sa skretanjem pažnje
8.	Federalno ministarstvo trgovine	1.319.024	Mišljenje s rezervom
9.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	325.613.188	Mišljenje s rezervom
10.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.845.999	Mišljenje s rezervom
11.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	3.386.959	Mišljenje s rezervom
12.	Federalno ministarstvo pravde	6.956.492	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
13.	Federalno ministarstvo finansija	968.445.014	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
14.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	35.794.854	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
15.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	27.580.026	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
16.	Federalno ministarstvo zdravstva	34.970.737	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
17.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	3.955.680	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
18.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	69.917.618	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
19.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	9.108.777	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
20.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	413.610.609	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
21.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	15.545.246	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
22.	Budžet Federacije BiH	2.191.848.792	Negativno mišljenje

4.1.4.1 Glavni nalazi i preporuke

Na osnovu pojedinačnih finansijskih revizija budžetskih korisnika FBiH za 2015. godinu i revizije Izvještaja o izvršenju budžeta FBiH za 2015. godinu, dat je pregled glavnih nalaza i preporuka. Iako Ured za reviziju već duži niz godina ukazuje na probleme u upravljanju i raspolaganju javnim sredstvima i u skladu sa tim daje preporuke, najveći broj istih još uvijek nije realizovan. Kako se utvrđene nepravilnosti ponavljaju iz godine u godinu, a iste nisu zanemarljive i od suštinske važnosti bi bilo da se ubuduće riješe navedeni problemi što bi prevashodno uticalo na unaprjeđenje transparentnosti, zakonitosti i namjenskog trošenja javnog novca. Izvršenim revizijama su konstatovani određeni propusti koji su uticali na data mišljenja o finansijskom poslovanju i za iste su date odgovarajuće preporuke kako slijedi:

- Sistem internih kontrola kod većine revidiranih korisnika federalnog Budžeta još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou. Prema općeprihvaćenom modelu sistema internih kontrola (COSO model), kontrolno okruženje čini osnov sistema internih kontrola i podrazumijeva lični i profesionalni integritet i etičke vrijednosti kako rukovodnih osoba, tako i zaposlenih, njihov stav i svijest o internoj kontroli, kompetentnost, te organizacijsku strukturu. Zakazala je institucionalna odgovornost kod većine korisnika javnog novca, tako da smatramo da je u cilju jačanja internih kontrola neophodno pojačati odgovornost za utrošeni javni novac, odgovornost za realizaciju datih preporuka po revizorskim izvještajima, potpuno uvođenje i unaprjeđenje internih kontrola, te uspostavljanje kvalitetnog sistema izvještavanja o planiranim i ostvarenim rezultatima.

Potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti na provedbi Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH i Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru FBiH u dijelu uspostavljanja odgovarajućeg sistema finansijskog upravljanja i kontrola kao i interne revizije i funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice.

- Planiranje javne potrošnje bez strateških dokumentima i realnih potreba, loše praćenje izvršenja odobrenih budžeta i finansijskih planova i nepostojanje mjerenja učinaka uloženi sredstava. U prethodnom periodu za izradu raznih strategija među kojima je najznačajnija Strategija ekonomskog razvoja FBiH uložena su značajna sredstva, a ista, kao i ostale strategije nije realizovana.

Sa institucijama koje su bile nadležne za izradu Strategiju ekonomskog razvoja FBiH izvršiti analizu do sada uloženi sredstva i po istom poduzeti potrebne aktivnosti, a prije pokretanja programa iz domena rada ministarstava nadležnih za pojedine strategije uraditi analize očekivane koristi i efekata primjene istog.

- Stvaranje rashoda i izdataka u većem iznosu od ostvarenih prihoda i primitaka, neiskazivanje obaveza u periodu u kome su nastale i kontinuirano prenošenje neizmirenih obaveza iz tekuće u narednu godinu (Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva). Obaveze po pravosnažnim presudama i

izvršnim sudskim rješenjima evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji i razgraničenim rashodima, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Odlaganje evidentiranja i nepoduzimanje aktivnosti na rješavanju i izmirenju ovih obaveza za posljedicu ima obračun zatezних kamata, što će rezultirati povećanjem ukupnih troškova i izdataka na teret budžeta u narednom periodu.

Potrebno je da se kod izrade, donošenja i izvršenja budžeta nadležni (Vlada FBiH, Federalno ministarstvo finansija i budžetski korisnici) dosljedno pridržavaju odredbi Zakona o budžetima u FBiH i da tačno utvrde obaveze iz ranijih godina i obaveze po pravosnažnim sudskim rješenjima i iste evidentiraju na propisanim pozicijama u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala.

- Uvidom u pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kod većine revidiranih subjekata konstatovana su odstupanja između sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta, što ukazuje da postojeća sistematizacija nije optimalna, obzirom da korisnici obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršilaca. Prilikom zapošljavanja, utvrđeno je da su se zapošljavala lica koja ne ispunjavaju propisane uslove. Plaćano je obrazovanje za poslove koji nisu ni predviđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa nadležnostima nastavi aktivnosti na unapređenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnog broja uposlenih za obavljanje poslova iz nadležnosti istih i što efikasnijeg rada javne uprave.

- Slabosti u provedbi Zakona o javnim nabavkama (planiranje nabavki, neblagovremeno pokretanje postupka i nastavak saradnje sa dobavljačima iz prethodnog perioda, izbor postupka i dijeljenje nabavke, izrada tenderske dokumentacije i praćenje realizacije ugovora).

U potpunosti primjenjivati Zakon o javnim nabavkama i provedbene akte vezano za navedeni Zakon, te pratiti realizaciju zaključenih ugovora u skladu sa prihvaćenim ponudama.

- Dio tekućih transfera je planiran, odobran i realizovan netransparentno i bez jasnih kriterija. Ocjene i rangiranje zahtjeva za dodjelu transfera potencijalnim korisnicima i utvrđivanje iznosa sredstava nisu bili u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta za 2015. godinu, te nije obavljen propisani nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava (poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju i ostale vrste podrški, transfer kantonima i općinama, transfer za sport i kulturu i institucije nauke i kulture od značaja za FBiH, udruženja građana iz oblasti kulture i transfer za mlade, razvoj turizma, projekat utopljanja zgrada, organizacije i udruženja civilnih invalida, institucije od značaja za BiH). Pojedine institucije kojima su doznačeni transferi nisu imali zakonski osnov da se finansiraju iz Budžeta FBiH.

Potrebno je da Vlada FBiH sa budžetskim korisnicima poduzme aktivnosti na blagovremenom donošenju programa utroška sredstava transfera, kako bi se osigurala realizaciji istih u fiskalnoj godini u kojoj su i odobreni. Odlukama o raspodjeli sredstava tekućih transfera jasno definisati namjenu odobravanja sredstava, utvrditi obavezu izvještavanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom ovih sredstava.

- Stvaranje izdataka za putne troškove, korištenje službenih putničkih automobila, fiksne i mobilne telefone, internet usluge i troškove reprezentacije, regulisano je odgovarajućim aktima Vlade FBiH (uredbama, odlukama i zaključcima), međutim, isti se ne primjenjuju na jedinstven način kod svih budžetskih korisnika. Vezano za korištenja službenih telefona, Vlada FBiH je u 2015. godini donijela Zaključak o pravu korištenja službenih telefona kojim je između ostalog utvrđeno da članovi Vlade FBiH i sekretar Vlade FBiH imaju pravo upotrebe službenog telefona bez ograničenja. Jedan broj budžetskih korisnika svoja akta nije uskladio sa navedenim Zaključkom. Revizijama je konstatovano da su pojedini rukovodioci budžetskih korisnika koristili i po dva i više telefonskih brojeva, a troškovi preko utvrđenog limita isplaćivali su se na teret budžeta, bez obrazloženja razloga nastanka uvećanih troškova. Također, kod ugovorenih paketa usluga sa operaterima plaćani su znatno veći troškovi telefonskih usluga od ugovorenih, što dovodi u pitanje opravdanost zaključivanja ovakvih ugovora.

Potrebno je da svi budžetski korisnici svoja interna akta koja se odnose na obračun i isplatu troškova službenih putovanja, korištenje službenih putničkih automobila, telefona, kao i reprezentacije usklade sa važećim aktima Vlade FBiH i da iste dosljedno provode.

Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona.

- Popis imovine, potraživanja, obaveza i izvora sredstava nije obavljen u skladu sa važećim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa. Problemi vezani za popis su dvojake prirode: sistemski (zakonski) problemi, odnosno neriješen status državne imovine i problemi tehničke prirode. Problemi tehničke prirode se uglavnom odnose na tehniku provođenja popisa, što je navedeno u pojedinačnim izvještajima budžetskih korisnika, a to su: neadekvatna priprema i planiranje popisa, obavljanje samo naturalnog popisa, bez usklađivanja stvarnog i knjigovodstvenog stanja, neprovođenje inventurnih razlika, neadekvatno rješavanje utvrđenog manjka i rashodovanja sredstava, evidentiranje sredstava koja su rashodovana u ranijem periodu, nije vršen stvarni popis obaveza i potraživanja. Neriješen status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom periodu prešle na državni nivo (Prijašnje FMO i Vojska FBiH; Carinska uprava i OSA). Kroz revizije je utvrđeno da pojedine federalne institucije ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju (zemljišno knjižni izvadak i izvod iz posjedovnog lista) kojom bi se potvrdilo da su iste u vlasništvu

Federacija BiH, što u konačnici dovodi u pitanje tačnost i istinitost iskazane općinske imovine.

U cilju realnog iskazivanja bilansnih pozicija potrebno je da nadležni organi i institucije ubrzaju proces rješavanja pitanja državne imovine i njenog vlasništva i da se po okončanju procesa izvrši uknjižavanje i evidentiranje iste u poslovnim knjigama.

Popis imovine, obaveza i potraživanja vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH propisano.

- Angažovanje vanjskih saradnika po osnovu ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti revidiranih subjekata i poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Za angažovanje izvršilaca za obavljanje navedenih poslova nije provedena procedura, u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori sa izvršiocima zaključivani su u kontinuitetu tokom cijele godine, pa i tokom više godina. Nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim budžetskim korisnicima poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora i da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi.

U cilju smanjenja naknada po osnovu ugovora o djelu, obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, angažovanje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Isplata naknada članovima komisija vršena je i za obavljanje poslova iz nadležnosti revidiranih subjekata. Iste se odnose na naknade članovima komisija koje su formirane u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca Federalnih organa državne službe, i iste se isplaćuju iz budžetskih sredstava i naknade članovima komisija koje su formirane u skladu sa posebnim zakonskim propisima i finansiraju iz naplate od izvršenih usluga od fizičkih i pravnih lica. Kod većeg broja budžetskih korisnika, konstatovana je nedosljedna primjena naprijed navedene Uredbe kod utvrđivanja visine naknade članovima komisija i isplate iste bez prethodno sačinjenog izvještaja kojim se potvrđuje opravdanost urađenog posla. Naknada se isplaćivala i članovima komisija koji su uposlenici revidiranih institucija i koji su dužni u toku radnog vremena obavljati poslove i zadatke za koje ostvaruju redovna primanja iz radnog odnosa, a poslove u komisijama su trebali obavljati van radnog vremena.

Obračun navedenih naknada nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak, jer se u skladu sa navedenim zakonom oporezuju i naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje u raznim komisijama vezano za radni ciklus. Bez obzira što su komisije osnovane i isplaćivane u skladu sa naprijed navedenom Uredbom i posebnim propisima, uvažavajući činjenicu da se radi o angažovanju zaposlenika vezano za radni ciklus i obavljanje poslova iz nadležnosti, ne može se potvrditi opravdanost isplata članovima navedenih komisija.

Obračun i isplatu naknada za rad radnih tijela vršiti samo ukoliko se ispune uslovi propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe, a pripadajuće poreze i doprinose na naknadu istih obračunavati i plaćati u skladu sa važećim zakonskim propisima.

- Zakup zgrada i prostora za smještaj federalnih institucija nije sistemski riješen. Izdaci za unajmljivanje imovine iz godine u godinu rastu a isti su u najvećem dijelu nastali kao rezultat nerješavanja pitanja smještaja federalnih institucija. Za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Sarajevu zaključeno je devet ugovora o zakupu poslovnih prostora i tri ugovora o zakupu poslovnog prostora za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Mostaru. Vlada FBiH je formirala Interresornu radnu grupu za pripremu prijedloga trajnog smještaja federalnih organa i tijela u Sarajevu i Mostaru i prijedloga za rješavanje pitanja ostalih nekretnina koje su u vlasništvu ili posjedu Vlade FBiH i drugih federalnih institucija, ali po istom nije ništa riješeno u revidiranoj godini.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim institucijama nastavi aktivnosti na iznalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija.

U narednom pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

(KM)

Naziv subjekta revizije	Izvršenje budžeta za 2015. godinu	Najznačajniji nalazi
1	2	3
Pozitivna mišljenja sa skretanjem pažnje		
Parlament Federacije BiH	15.927.719	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> • Nije se vodila adekvatna evidencija o prisutnosti na poslu profesionalnih zastupnika u Predstavničkom domu, što je osnov za obračun i isplatu stalnih mjesečnih novčanih primanja (paušala). • Redovan godišnji popis sredstava i izvora sredstava, obaveza i potraživanja, kao i ranije, u Predstavničkom domu i Zajedničkim službama Parlamenta FBiH, nije izvršen u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

		<ul style="list-style-type: none"> Budžet Parlamenta FBiH odobrava se za tri korisnika istog razdjela (Dom naroda; Predstavnički dom Parlamenta FBiH; Zajednička služba Parlamenta FBiH). U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i vođenju registra budžetskih korisnika u FBiH regulisano je da svaki budžetski korisnik mora imati identifikacioni broj (ID broj). U slučaju Parlamenta FBiH u Registru budžetskih korisnika FBiH Federalnom Parlamentu su dodijeljena tri broja sa istim identifikacionim brojem. Predstavnički dom zadnjih godina je radio bez sekretara, za kojeg je samo u 2015. godini doneseno osam privremenih rješenja o ovlaštenju za obavljanje poslova sekretara Predstavničkog doma.
Ured predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.291.127	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Unutrašnja organizacija Ureda predsjednika i dva potpredsjednika FBiH uticala je na izradu finansijskih i izvještaja o izvršenju budžeta, kao i iskaza o ostalim finansijskim i posebnim podacima o plaćama i broju zaposlenih, koji ne daju sliku o finansijskom položaju ova tri ureda, kao jednog organa izvršne vlasti, jer se ovdje radi o jednom organu izvršne vlasti i da je u skladu sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji BiH Ured predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH razvrstan kao jedan organ sa jednim identifikacionim brojem. U Uredu predsjednika Federacije BiH, isplaćena je naknada plaće nakon prestanka javne funkcije savjetnika i otpremnina zbog prekobrojnosti za šest zaposlenika, u Uredu potpredsjednika Federacije BiH (1102), naknada plaće nakon prestanka javne funkcije za četiri savjetnika i otpremnina zbog odlaska u penziju za potpredsjednika FBiH i u Uredu potpredsjednika Federacije BiH (1103), naknada plaće nakon prestanka javne funkcije za potpredsjednika FBiH i njegova četiri savjetnika i otpremnina zbog odlaska u penziju za dva savjetnika. Sredstva su isplaćena u iznosu od 312.339 KM i nisu bila planirana budžetskim zahtjevom, niti su odobrena Budžetom FBiH za 2015. godinu.
Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.977.846	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Izdaci po ugovoru o djelu isplaćivani su za poslove utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, koji su predviđeni kao redovni poslovi, a na naknade članovima komisija zaposlenim u Ministarstvu nisu se obračunavali pripadajući porezi i doprinosi u skladu sa važećim zakonskim i ostalim propisima.
Federalna uprava policije	30.279.160	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Izdaci na naknade komisijama su isplaćivane zaposlenim za poslove iz nadležnosti Uprave i na iste nije vršen obračun pripadajućih poreza i doprinosa u skladu sa važećim zakonskim i ostalim propisima.

Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.502.183	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> • Kod realizacije „Transfera za raseljena lica i povratnike“ u momentu isporuke doniranih grla između dobavljača i korisnika pomoći nije uspostavljen adekvatan nadzor realizacije istog. • Izdaci za ugovore o dijelu isplaćivali su se za poslove utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i koji su predviđeni kao redovni poslovi, a na naknade članovima komisija, zaposlenim u Ministarstvu, nije vršen obračun porezna i doprinosa u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	9.282.773	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> • Za planiranje i odobravanje dijela tekućih transfera Ministarstva ne postoji zakonski osnov. • Nisu okončane aktivnosti na izradi Strategije razvoja naučno – istraživačkog i istraživačko - razvojnog rada FBiH, a koja bi bila okvir za planiranje.
Mišljenja s rezervom		
Federalno ministarstvo trgovine	1.319.024	Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kao i ranije, ni u 2015. godini nije realizovana „Strategije ekonomskog razvoja“ u okviru koje je i Projekat „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, kako bi se opravdala izvršena ulaganja po istoj u prethodnom periodu. 2. Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH nije implementiran, niti se još uvijek mogu izmjeriti efekti primjene istog uprkos potpisanom Protokolu o korištenju podataka iz Informativnog sistema nadzora i kontrole prometa naftnih derivata. 3. Izbor dobavljača za nabavku goriva, kancelarijskog materijala, osiguranje vozila i održavanje računске opreme nije izvršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata	335.377.458	Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Planiranje, odobravanje i evidentiranje izdataka za provođenje revizije iz oblasti boračko – invalidske zaštite nije vršeno u skladu sa važećim propisima iz ove oblasti. Za ove namjene u budžetskom zahtjevu, osim iznosa traženih sredstava, nije navedena vrsta izdatka sa potrebnim iznosom, što bi potvrdilo opravdanost i namjenu istog, kao i da se na propisanim pozicijama nisu odobrivali i iskazivali izdaci u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima. 2. Izdaci za jubilarne nagrade su iskazani u većem iznosu od iznosa odobrenog Budžetom za 2015.godinu. 3. Zaključenim ugovorima o nabavci roba i usluga u 2015. godini preuzete su obaveze i za narednu fiskalnu godinu prije donošenja Budžeta FBiH za 2016. godinu. 4. Nije proveden Zakon o pravima boraca i članova njihovih porodica i Zakon o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko - invalidske zaštite u dijelu nadzora i kontrole namjenskog trošenja sredstava, jer akte Ministarstva nisu provodili niži nivoi

		<p>vlasti nadležni za uvođenje u pravo i obračun utvrđene naknade, niti su ove obaveze evidentirane u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p>5. Raspodjela transfera pojedincima za pomoć u liječenju boraca, neprofitnih organizacija, udruženja proisteklih iz posljednjeg odbrambeno - oslobodilačkog rata, obilježavanje značajnih datuma i sufinansiranje izgradnje spomen obilježja, uređenja mezarja i grobalja nije izvršena uz primjenu utvrđenih kriterija definisanih Programima utroška sredstava tekućih transfera za 2015. godinu.</p>
Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.845.999	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <p>1. Tekući transferi u oblasti kulturno-istorijskog naslijeđa, kulture, sporta i mladih i interventna sredstva za iste, nisu realizovana u skladu odredbama Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele utvrđenih Budžetom FBiH za 2015.godinu i Pravilnikom o kriterijima i procedurama za izbor korisnika sredstava u dijelu primjene utvrđenih kriterija i bodovanja po istim, što je osnov za iznos dodijeljenih sredstava.</p>
Federalno ministarstvo okoliša i turizma	3.386.959	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <p>1. Kod raspodjele transfera „Aktijski plan Strategije okoliša“ (978.984 KM) nisu ispoštovane odredbe Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2015. godinu, jer raspodjela nije izvršena po kriterijima utvrđenim Programom utroška koji je usvojila Vlada FBiH, što je uticalo na transparentnost dodjele sredstava.</p> <p>2. Nije uspostavljen nadzor nad namjenskim korištenjem transfera za „Aktijski plan Strategije turizma FBiH-Transfer za razvoj turizma“, „Aktijski plan Strategije zaštite okoliša“ i transfer za JP „Nacionalni park Una“, koji je bio obavezan u skladu sa programima utroška sredstava donesenim u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH i zaključenim ugovorima sa krajnjim korisnicima.</p>
Mišljenja s rezervom, sa skretanjem pažnje		
Vlada FBiH	6.245.900	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <p>1. Kao i ranije sredstva tekuće rezerve nisu korištena u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta.</p> <p>2. Prilikom donošenja odluka i zaključaka Vlade FBiH, odluka o programu za raspodjelu sredstava tekućih i kapitalnih transfera i akata o imenovanju radnih tijela i komisija, nisu poštovane odredbe zakonskih i drugih propisa.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnosti Vlade Federacije BiH koje se odnose na imovinu, obaveze i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, još uvijek iste nisu okončane, što može imati negativne efekte u pogledu zaštite i namjenskog korištenja imovine koja je ostala u nadležnosti FBiH i štetne posljedice po Budžet FBiH zbog pokrenutih tužbi. • Isplaćena su značajna sredstva članovima komisija za poslove koji su u nadležnosti Vlade FBiH i koji su utvrđeni zakonskim i drugim propisima, a vezani su za radni ciklus uposlenih.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH	15.545.246	Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom: <ol style="list-style-type: none"> 1. U ranijem periodu uložena su značajna sredstva u objekte JP Geodetski zavod, Dom odmora „Trpanj“, zgrada Predsjedništva BiH, Carinska uprava i Elektroprivreda BiH i ista su evidentirana u knjigovodstvenim evidencijama bez vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava. 2. Popis stalnih sredstava, tražbina i obveza nije izvršen sukladno važećim propisima. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> • Odlukama i zaduženjima Vlade FBiH, Službi je nadležna za upravljanje i evidentiranje imovine prijašnjeg FMO, Zavoda za platni promet i druge imovine preuzete odlukama Vlade FBiH. Kako još uvijek nije donesen Zakon o državnoj imovini na nivou BiH, Služba ni u narednom periodu neće okončati pokrenute aktivnosti, bez učešća i podrške Vlade FBiH i drugih nadležnih institucija. Ovo je posebnu značajno zbog uloženi sredstava u imovinu koja nije u vlasništvu FBiH i povećanja iste, kao i potencijalnih obaveza zbog pokrenutih tužbi protiv Vlade FBiH i Službe. • Troškovi zakupa za smještaj organa i tijela FBiH u Sarajevu i Mostaru, planiraju se i realiziraju na poziciji Službe po odlukama Vlade FBiH i ugovora o zakupu. Bez učešća i podrške Vlade FBiH i nadležnih institucija, neće se trajno riješiti smještaj federalnih institucija i smanjiti troškovi zakupa.
Federalno ministarstvo pravde	7.398.935	Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kao i prethodnih godina planiranje sredstava za sedam kazneno popravnih zavoda nije bilo u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i sredstva za iste planirana su u jednom iznosu, bez obzira što su zavodi posebne federalne ustanove i što imaju svojstvo pravnog lica. 2. Kod izdataka za rad komisija nije utvrđena pravilna raspodjela na naknade članovima komisija i materijalne troškove nastale radom istih; svim članovima komisija obračunat je i isplaćen maksimalan iznos, na koji nisu obračunati porezi i doprinosi u skladu sa važećim propisima. Po ugovorima o djelu isplaćene su naknade za poslove iz nadležnosti, koji su predviđeni kao redovni poslovi utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> • Za transfere za političke stranke i koalicije (1.925.000 KM), sredstva nisu tražena budžetskim zahtjevom, jer nisu u nadležnosti Ministarstva, niti je za ista utvrđena svrha korištenja i izvještavanje korisnika sredstava u skladu sa važećim propisima, kao ni nadzor nad namjenskim utroškom istih.
Federalno ministarstvo finansija	968.445.014	Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Neevidentiranje ili pogrešno evidentiranje povrata više ili pogrešno uplaćenih prihoda (5.442.201 KM), pravomoćnih sudskih presuda i izvršnih rješenja pogrešno (10.689.699 KM) i obaveza po dospjelim kamatama na emitovane dugoročne obveznice po osnovu

		<p>zaduženja (140.000 KM), što nije u skladu sa Zakonom o Budžetima u FBiH.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Po ugovorima o djelu angažovani su spoljni saradnici tokom cijele 2015. godine, za poslove koji su redovni poslove iz nadležnosti Ministarstva, te je po navedenom osnovu iskazan trošak u iznosu od 100.475 KM. 3. Nisu poštovane odredbe Zakona o Budžetima u FBiH, u dijelu pravovremenog usuglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima, izvršenim preraspodjelama rashoda i izdataka pokrivene su već stvorene obaveze koje su veće od Budžetom odobrenih sredstava, utvrđivanje prioriteta plaćanja, sačinjavanju planova novčanih tokova, utroška sredstava Tekuće rezerve i izvještavanju Vlade FBiH o izvršenju Budžeta FBiH. 4. Prihodi i razgraničenja nisu evidentirani u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Uputstvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru JRT-a. 5. Popis potraživanja, obaveza i razgraničenja nije izvršeno u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odlukama Vlade FBiH odobreno je 16.000.000 KM za šest kantona bez utvrđene namjene, praćenja namjenskog utroška, nadzora, izvještavanja i kriterija za utvrđivanje iznosa doznačenih kantonima. Iako su ova sredstva planirana budžetom, ne postoji zakonski osnov za planiranje istih, niti je raspodjela regulisana Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2015. godinu. • Sredstva od povrata revolving kredita kod Razvojne banke FBiH nisu uplaćena na JRT iz razloga što je Razvojna banka, postupajući po odlukama Vlade FBiH, prikupljena sredstva dalje plasirala po odobrenim kreditima.
Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije	35.794.854	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Namjenska sredstva od naplaćene takse za uspostavljanje rezervi naftnih derivata nisu u potpunosti utrošena za namjene utvrđene zakonskim i drugim propisima, niti je osiguran nadzor za uplaćena sredstva doprinosa PIO/MIO u svrhu penzionisanja zaposlenika po odluci Vlade FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odabir postupka za nabavku goriva nije izvršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a Okvirni sporazum i Ugovor o nabavci, nisu u potpunosti zaključeni u skladu sa dostavljenom ponudom.

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	27.580.026	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo je JP Željeznice FBiH d.o.o. Sarajevo doznačilo sredstva za finansiranje održavanja željezničke infrastrukture (19.240.000 KM) i sufinansiranje usluga željezničkog putničkog i kombinovanog prometa (2.100.000 KM) bez zaključenog godišnjeg ugovora i Plana poslovanja JP „Željeznice FBiH“ koji je na prijedlog Vlade FBiH trebao odobriti Parlament FBiH, kako je regulisano važećim zakonskim i drugim propisima. 2. Nije izvršen nadzor nad namjenskim korištenjem dodijeljenih sredstava za „Subvencija javnim poduzećima“ u iznosu 1.070.565 KM u skladu sa potpisanom ugovorom između Ministarstva i JP“B&H Airlines“ Sarajevo. 3. Ugovori o djelu su zaključivani i za poslove koji su u nadležnosti Ministarstva i koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JP Željeznice FBiH iz godine u godinu predlažu nerealne planove, zbog čega iste i ne usvajaju nadležni organi i institucije. Obzirom na navedeno ne zaključuju se pravovremeno ni ugovori za finansiranje održavanja željezničke infrastrukture i sufinansiranje obavljanja usluga željezničkog putničkog i kombinovanog prometa.
Federalno ministarstvo zdravlja	34.970.737	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu blagovremeno doneseni programi utroška sredstava za tekuće transfere sa kriterijima raspodjele, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2015. godinu što je za uticalo na kašnjenje u realizaciji istih. 2. Sredstava Za Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH i Agenciju za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu FBiH – AKAZ planiraju se i odobravaju po zahtjevu korisnika, bez relevantne dokumentacije koja bi potvrdila traženi iznos. Nije uspostavljen nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na zahtjev Ministarstva, u junu 2015. godine u okviru JRT-a otvoren je poseban namjenski transakcijski račun za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika, bez Odluke Vlade FBiH. Na ovom i na podračunima: Jadranski model održive mobilnosti u oblasti zdravstvene zaštite i Zdravstvo, rani dječji rast, razvoj i ishrana, na kraju godine na razgraničenjima nisu evidentirani iznosi neiskorištenih sredstava u skladu sa važećim propisima, već stanje na izvodima sa 31.12.2015. godine.
Federalno ministarstvo prostornog uređenja	3.955.680	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Transferi za sanaciju šteta nastalih uslijed poplava i klizišta i projekt utopljanja zgrada radi uštede energije i kapitalni transferi za zaštitu nacionalnih spomenika, nisu realizirani u skladu sa odlukama Vlade FBiH o usvajanju programa i kriterija raspodjele sredstava tekućih transfera i uslovima iz Javnog poziva.

		<p>2. Isplaćene su naknade članovima komisija i stručnih odbora za poslove iz nadležnosti Ministarstva, što nije u skladu sa važećim propisima. Za angažovanje uposlenika u stručne odbore i komisije nisu utvrđeni kriteriji za izbor u članstvo.</p> <p>3. Isplaćene su naknade za stručno i profesionalno usavršavanje iako Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nije predviđena stručna sprema za koju je plaćeno obrazovanje uposlenika.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo je prethodnih godina (2008-2012 godina) pokrenulo aktivnosti na izradi prostornih i regulacionih planova koji još uvijek nisu okončani i za koje je do kraja 2015.godine uloženo 5.841.409 KM (Prostorni plan Federacije BiH za period 2008-2028. godine, Prostorni plan Područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH "Autocesta na koridoru Vc" za period 2008-2028. godine, Regulacioni plan povijesnog gradskog područja Počitelj za period 2008-2028. godine i Regulacioni plan historijskog gradskog područja Blagaj za period 2011.-2021 godine). • Zaključeni su ugovori za realizaciju pojedinih faza izrade planova, ali parlamentarna procedura usvajanja ugovora po fazama traje veoma dugo, kao i korekcije i postupanje po dostavljenim primjedbama nakon provedene javne rasprave i vrijeme koje protekne od prihvatanja pojedine faze, do razmatranja iste na sjednici Vlade, odnosno Parlamenta FBiH.
Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva	75.522.853	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obaveze od 22.207.769 KM za biljnu i animalnu proizvodnju i ostale podrške u poljoprivredi, nisu evidentirane na propisanim pozicijama u knjigovodstvenoj evidenciji ministarstva što nije u skladu sa važećim zakonskim i propisima. 2. Nije uspostavljen informacijski sistem za obradu novčanih podrški i centralne baze podataka po vrstama podrški i klijenta u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, što onemogućava adekvatnu kontrolu i nadzor nad realizacijom poticajnih sredstava kao i iskazivanje dodijeljenih novčanih podrški na transparentan način. 3. Nije ostvaren adekvatan nadzor i kontrola nad procesom dodjele novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju, što se posebno odnosi na kontrolu prije sačinjavanja naloga za plaćanje i kontrola na terenu. 4. Nisu ispoštovane odredbe Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH kod implementacije i izvještavanja nadležnih institucija o utrošku sredstava pojedinih razvojno – investicijskih projekata, koji se finansiraju iz ino-kredita i donatorskih sredstava i koji su dati u nadležnost Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. 5. Popis stalnih sredstava, obaveza i potraživanja nije izvršen u skladu sa važećim propisima .

		<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ni u 2015. godini nije usvojen zakonski okvir za regulisanje oblasti šumarstva. Uredba o šumama važila je do 06.12.2011. godine. Vlada FBiH je formirala Radnu grupu, koja je u saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezom općina i gradova Federacije BiH, šumsko privrednim društvima, naučnim i drugim nadležnim institucijama bila u obavezi da što hitnije pripremi tekst Nacrta zakona o šumama i isti dostavi Vladi FBiH kako bi u što kraćem roku isti bio dostavljen u parlamentarnu proceduru na usvajanje. Utvrđeni prednacrt Zakona do okončanja revizije Vlada FBiH nije razmatrala. Po Zaključku Vlada FBiH je donijela 56 rješenja kojim je ukinula izvršna rješenja o odobrenim novčanim podrškama za 2014. godinu. Komisija za provjeru prenesenih obaveza po nerealizovanim zahtjevima iz 2014. godine ustanovila je neosnovanost stvorenih obaveza. Inspekcijskim nadzorom Federalne uprave za inspekcijske poslove utvrđene su nepravilnosti u ranijoj dodjeli novčanih poticaja i donesena su rješenja o ukidanju izvršnih rješenja o novčanim podrškama, zašto su protiv Ministarstva pokrenuti upravni sporovi, što može imati negativne posljedice po Budžet FBiH.
Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta	9.108.777	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu poduzete sve potrebne aktivnosti na donošenju i usvajanju Odluke o odobravanju utroška sredstava za ostala domaća pozajmljivanja i blagovremenoj realizaciji istih sa depozitnog računa na revolving osnovi u skladu sa važećim propisima. Popis stalnih sredstava, obaveza i potraživanja nije izvršen u skladu sa važećim propisima. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> U prethodnom periodu za nabavku Informacionog sistema Obrtnog registra (ISOR-a) uložena su sredstva u iznosu od 229.806 KM, ali isti do okončanja revizije nije stavljen u funkciju, niti je isti instalisan u svim općinama na području FBiH.
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	413.610.609	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> Planiranje i realizacija kapitalnog transfera ustanovama za zbrinjavanje na nivou FBiH nije bilo u skladu sa važećim zakonskim propisima, obzirom da se sredstva za rad zavoda osiguravaju iz naknada za obavljanje usluga, na osnovu cijene smještaja koju utvrđuje Upravni odbor zavoda, uz saglasnost Ministarstva. Savjetnici ministra nisu imenovani u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, obzirom da nisu ispunjavali posebne uslove po pitanju radnog iskustva i položenog stručnog ispita. U provođenju postupaka nabavke roba Ministarstvo nije u potpunosti postupalo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

		<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukupno uložena sredstva u Ustanovu iz djelokruga socijalne zaštite Ljubuški sa 31.12.2015. godine iznose 3.909.998 KM. Navedena Ustanova još uvijek nije osposobljena za samostalni rad u skladu sa Zakonom o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH. • Nije izvršen uvid u utrošak sredstava od 650.000 KM, koja su prethodnih godina doznačena Savezu Invalida FBiH za realizaciju projekta izgradnje „Tvornice urinara i mokraćnih kesa sa priključcima“. • Jedinica za implementaciju Projekta socijalne i ekonomske podrške, obuke i prezapošljavanja - PIU SESER, nije obuhvaćena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, kao jedinica u okviru Ministarstva.
Negativna mišljenja		
<p>Izveštaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2015.godinu</p>	<p>2.191.848.792</p>	<p>Osnov za izražavanje negativnog mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakon o budžetima u FBiH nije poštovan u dijelu usaglašavanja rashoda i prihoda, sačinjavanja planova novčanih tokova, utvrđivanja prioriteta plaćanja, utroška tekuće rezerve i izveštavanje Vlade FBiH o izvršenju Budžeta FBiH. 2. Nisu iskazane obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima, povratu više ili pogrešno uplaćenih poreza i poticaja u poljoprivredi u iznosu od 84.022.006 KM. 3. Obaveze po osnovu stare devizne štednje više su iskazane za 40.684.302 KM. 4. Tekući transferi su planirani, odobreni i realizovani bez jasnih i mjerljivih kriterija, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta, niti je uspostavljen adekvatna nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih transfera, a što je bila obaveza u skladu sa naprijed navedenim propisima. 5. Nisu poduzete potrebne mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita koji se odnose na javna preduzeća i niže nivoe vlasti (kantona i općine). 6. Isplaćene su naknade članovima komisija i stručnih odbora za poslove koji su u nadležnosti budžetskih korisnika, što nije u skladu sa važećim propisima. 7. Po ugovorima o djelu angažovani su vanjski saradnici tokom cijele godine za obavljanje redovnih poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. 8. Prilikom zaključivanja ugovora za nabavku roba i usluga nisu provedene procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama 9. Nije u cijelosti izvršeno knjigovodstveno usklađivanje stanja sredstava i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na nivou institucija FBiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor, a svrha usvajanja istih je izrada pouzdanih finansijskih izvještaja koji će biti interno i međunarodno uporedivi.

4.1.5 Budžeti kantona i korisnici budžeta kantona

U skladu sa Godišnjim planom i programom rada Ureda za reviziju za 2015/2016. godinu, u izvještajnom periodu obavljena je finansijska revizija za 2015.godinu budžeta svih 10 kantona u Federaciji BiH za 2015. godinu.

Budžeti kantona za 2015. godinu planirani su u ukupnom iznosu od 2.160.033.972 KM. U odnosu na prethodnu godinu, u kojoj su planirani 2.321.890.766 KM, budžeti su manje planirani za 161.856.794 KM ili za 6,97%.

U 2015. godini prihodi i primici svih deset kantona ostvareni su u iznosu od 2.028.876.572 KM, od čega se najveći dio, u iznosu od 1.931.164.679 KM odnosi na prihode. U odnosu na planirani budžet, ostvareni prihodi i primici manji su za 6,07%, a u odnosu na prethodnu godinu (1.813.862.855 KM), veći su za 117.301.824 KM ili 6,47%. U strukturi prihoda, najveći su prihodi od poreza u iznosu od 1.649.746.153 KM i isti čine 85,43 % ukupno ostvarenih prihoda. Neporezni prihodi iznosili su 229.315.362 KM, a primljeni transferi 52.103.164 KM. Preostalih 97.711.893 KM čine primici, od čega su najznačajniji primici od zaduživanja u iznosu od 87.338.157 KM.

Ukupni rashodi i izdaci (izvršenje budžeta) u svim kantonima iznosili su 1.986.883.090 KM. Najveći dio u iznosu od 1.873.681.986 KM čine rashodi. U odnosu na prethodnu godinu (1.850.472.215 KM), ostvareni rashodi veći su za 23.209.769 KM ili 1,25 %. Kao i prethodnih godina, najveći dio javnog novca u kantonima u 2015. godini utrošen je za primanja zaposlenih. Tako su plaće i naknade za 51.298 zaposlenika koji se finansiraju iz budžeta svih kantona iznosile 1.152.753.658 KM i iste čine 61,52% ukupnih rashoda ili 58,02% ukupnog izvršenja budžeta. U navedeni broj i iznos nisu uključeni zaposlenici visokoškolskih ustanova u Kantonu Sarajevo i Hercegovačko-neretvanske županije/kantona, obzirom da iste još uvijek nisu uključene u trezorski sistem poslovanja. U okviru ukupnih rashoda i izdataka različito je učešće plaća i naknada po kantonima. Najveće učešće od 73,44% je u Unsko-sanskom kantonu, a najmanje od 41,99% u Kantonu Sarajevo. U strukturi rashoda kantona, značajni su i tekući transferi u iznosu od 485.304.878 KM, čije je učešće u ukupnim rashodima 25,90%. Najveći su u Kantonu Sarajevo u iznosu od 250.135.568 KM i isti čine 51,54% tekućih transfera svih kantona. Ostale rashode čine izdaci za materijal 179.664.834 KM, kapitalni transferi 42.784.424 KM i izdaci za kamate 13.174.192 KM i njihovo učešće u ukupnim rashodima je 12,58%. Preostalih 113.201.104 KM čine ostali izdaci, od čega su najznačajniji izdaci za otplatu dugova u iznosu od 61.127.706 KM.

U 2015. godini, sedam kantona (Kanton Sarajevo, Tuzlanski kanton, Hercegovačko-neretvanska županija/kanton, Županija Posavska, Srednjobosanski kanton, Bosansko-podrinjski kanton i Hercegbosanska županija) iskazalo je tekuće suficite, u ukupnom iznosu od 76.530.689 KM. Najveći je iskazao Kanton Sarajevo u iznosu od 34.607.314 KM, a najmanji Hercegbosanska županija u iznosu od 1.761.565 KM. U istoj godini, tri kantona (Unsko-sanski kanton, Zeničko-dobojski kanton i Županija Zapadnohercegovačka) iskazala su tekuće deficite u ukupnom iznosu od 19.048.001 KM. Najveći tekući deficit iskazao je Unsko-sanski kanton u iznosu od 15.240.943 KM.

Primici od prodaje stalnih sredstava svih kantona iznosili su 974.286 KM, a izdaci za nabavku istih 44.822.734 KM, tako da je neto nabavka stalnih sredstava iznosila 43.848.446 KM.

Šest kantona iskazalo je suficite za 2015. godinu u ukupnom iznosu od 42.788.134 KM, a četiri kantona deficite u ukupnom iznosu od 29.153.892 KM.

Primici od finansijske imovine kod četiri kantona iznosili su 9.399.450 KM, a izdaci za finansijsku imovinu kod istih kantona 7.250.102 KM. Radi održavanja tekuće likvidnosti, u 2015. godini sedam kantona se kreditno zadužilo za ukupno 87.338.157 KM. Nisu se zadužili Hercegovačko-neretvanska županija/kanton, Bosansko-podrinjski kanton i Županija Posavska. Također, kao što je već konstatovano, u istoj godini izdaci za otplatu dugova svih deset kantona iznosili su 61.128.265 KM.

Shodno naprijed navedenom, šest kantona iskazalo je pozitivan finansijski rezultat za 2015. godinu u ukupnom iznosu od 51.749.954 KM, a četiri kantona negativan finansijski rezultat u ukupnom iznosu od 9.756.472 KM. Neovisno od toga, svi kantoni su na dan 31.12.2015. godine iskazali neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) u ukupnom iznosu od 402.982.950 KM, što se daje u slijedećoj tabeli:

KM

Red. br.	Naziv subjekta revizije	Budžet za 2015. godinu	Prihodi i primici u 2015. godini	Izvršenje budžeta za 2015. godinu	Finansijski rezultat u 2015. godini	Akumulirani deficit 31.12.2015.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Unsko-sanski kanton	234.897.091	188.713.359	193.616.499	-4.903.140	-69.776.685
2.	Županija Posavska	37.584.540	39.003.496	35.964.035	3.039.461	-3.099.622
3.	Tuzlanski kanton	379.928.629	337.452.851	318.390.502	19.062.349	-60.067.166
4.	Zeničko-dobojski kanton	278.363.656	272.276.053	268.239.034	4.037.019	-86.520.289
5.	Bosansko-podrinjski kanton	40.667.942	38.892.657	39.210.500	-317.843	-1.307.602
6.	Srednjobosanski kanton	160.964.800	158.980.349	155.722.132	3.258.217	-39.331.991
7.	Hercegovačko-neretvanska županija/kanton	187.776.700	180.104.031	172.053.233	8.050.798	-17.783.739
8.	Županija Zapadnohercegovačka	75.988.682	72.993.107	73.605.241	-612.134	-43.045.723
9.	Kanton Sarajevo	692.248.570	677.426.507	663.124.397	14.302.110	-73.689.648
10.	Hercegbosanska županija	71.613.362	63.034.162	66.957.517	-3.923.355	-8.460.485
	Ukupno	2.160.033.972	2.028.876.572	1.986.883.090		-402.982.950

Iskazani finansijski rezultati i akumulirani deficiti kod svih kantona nisu tačno iskazani, obzirom da značajni iznosi dospjelih obaveza i rashoda po tom osnovu uopće nisu evidentirani u bilansnim pozicijama.

Naime, ukupne obaveze svih kantona na datum bilansa iskazane su u iznosu od 1.135.231.080 KM, od čega se 613.081.184 KM odnosi na kratkoročne, a preostalih 522.149.896 KM čine dugoročne obaveze.

Međutim, u iskazane obaveze nisu uključene pravomoćne presude i izvršna sudska rješenja koje predstavljaju dospjele obaveze. Podsjećanja radi, u proteklom periodu protiv skoro svih kantona pokrenute su tužbe, vodili su se ili se još uvijek vode značajni sudski sporovi, u najvećem dijelu iz radnih odnosa, po osnovu nepotpune i nedosljedne primjene važećih kolektivnih ugovora. Značajan broj sporova okončan je pravomoćnim presudama u korist tužitelja, odnosno, zaposlenika. Međutim, pravomoćne presude i izvršna sudska rješenja, kao dospjele obaveze, osim kod Kantona Sarajevo, nisu knjiženi na propisani način, u bilansne evidencije. Prema prezentiranim podacima od strane sedam kantona, dospjele, a neevidentirane obaveze iznose 244.058.303 KM, od čega se na pravosnažna i izvršna sudska rješenja iz radnih odnosa odnosi 226.832.231 KM, a preostalih 17.226.072 KM čine izvršna sudska rješenja po drugim osnovama. Značajno je napomenuti da se navedeni iznosi odnose samo na glavnice, obzirom da u iste nisu uključene kamate i sudski troškovi. Prema prezentiranim podacima, Kanton Sarajevo nema neevidentiranih obaveza po navedenom osnovu, kao i Županija Posavska, dok za Tuzlanski kanton nisu prezentirani ovi podaci.

Treba napomenuti da naprijed navedeni iznosi nisu konačni, obzirom da svi sudski postupci još uvijek nisu okončani. S tim u vezi, od strane sedam kantona prezentirani su podaci o postupcima koji se vode po istom osnovu. Procijenjena vrijednost ovih postupaka iznosi 313.846.728 KM, od čega se najveći dio u iznosu od 164.247.864 KM odnosi na Kanton Sarajevo. Podaci za Unsko-sanski i Srednjobosanski kanton nisu potpuni, dok za Tuzlanski kanton nisu prezentirani ni ovi podaci, kao ni podaci za Hercegovosansku i Županiju Zapadnohercegovačku.

Na osnovu obavljenih revizija budžeta svih deset kantona data su slijedeća mišljenja:

KM

Red. br.	Naziv subjekta revizije	Izvršenje budžeta za 2015. godinu	Dato mišljenje
1	2	3	4
1.	Županija Posavska	35.964.035	Mišljenje s rezervom
2.	Tuzlanski kanton	318.390.502	Mišljenje s rezervom
3.	Zeničko-dobojski kanton	268.239.034	Mišljenje s rezervom
4.	Bosansko-podrinjski kanton	39.210.500	Mišljenje s rezervom
5.	Hercegovosanska županija	66.957.517	Mišljenje s rezervom
6.	Hercegovačko-neretvanska županija/kanton	172.053.233	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
7.	Kanton Sarajevo	663.124.397	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
8.	Unsko-sanski kanton	193.616.499	Negativno mišljenje
9.	Srednjobosanski kanton	155.722.132	Negativno mišljenje
10.	Županija Zapadnohercegovačka	73.605.241	Negativno mišljenje
Ukupno		1.986.883.090	

4.1.5.1 Glavni nalazi i preporuke

Najveći propusti i nepravilnosti utvrđeni prilikom obavljanja revizije kantona za 2015. godinu, zbog kojih su izražena naprijed navedena mišljenja i radi kojih su date odgovarajuće preporuke, odnose se na slijedeće:

- Planiranje budžeta kod pojedinih kantona ne vrši se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i realnim mogućnostima, što za posljedicu ima kontinuirano prenošenje neizmirenih obaveza iz tekuće u narednu budžetsku godinu.

Planiranje budžeta vršiti na osnovu ostvarivih prihoda, a u slučaju manjeg ostvarenja blagovremeno poduzimati privremene mjere za uravnoteženje budžeta, uključujući i izmjene i dopune budžeta i svođenje u realne okvire, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

- Finansijski rezultati i akumulirani deficiti nisu tačno iskazani zbog neevidentiranih obaveza (i rashoda) po osnovu pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Nepoduzimanje aktivnosti na rješavanju i izmirenju ovih obaveza za posljedicu ima obračun zatezних kamata, što će rezultirati povećanjem ukupnih troškova i izdataka na teret budžeta u narednom periodu.

Radi realnog iskazivanja finansijskog rezultata dospjele obaveze i rashode po tom osnovu evidentirati u izvještajnom periodu na koji se odnose, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

- Namjenska novčana sredstva (za zaštitu i spašavanje, šume, pretvorbu poljoprivrednog zemljišta, od privatizacije) utrošena su i koriste se za održavanje tekuće likvidnosti, što nije u skladu sa propisima kojima je utvrđeno i regulisano njihovo korištenje i potrošnja.

Prikupljena namjenska sredstva vratiti na namjenske područune, kako bi bila raspoloživa i korištena za utvrđene namjene, u skladu sa propisima kojima je regulisano njihovo korištenje.

- Nadležna ministarstva još uvijek nisu zaključila ugovore o koncesijama sa svim subjektima koji vrše eksploataciju prirodnih bogatstava bez naknade, što nije u skladu sa važećim federalnim i kantonalnim propisima o koncesijama i zbog čega kantoni (i općine) po tom osnovu ostvaruju manje prihode i gube značajna sredstva. I kod zaključenih ugovora, u svim slučajevima ne vrši se ni obračun koncesionih naknada, ne ispostavljaju računi za eksploatisane količine, niti se prema korisnicima koncesija koji ne izmiruju obaveze prema ugovorenim rokovima ne poduzimaju zakonom propisane mjere.

Nadležna ministarstva treba da sa svim korisnicima prirodnih bogatstava zaključe ugovore o koncesijama, na osnovu kojih bi se redovno ispostavljali računi za eksploatisane količine koje na propisan način treba evidentirati, a u slučaju neizmirenja navedenih naknada, poduzimati sve zakonom propisane mjere kako bi se iste i naplatile.

- Transferi nižim nivoima vlasti nisu u svim slučajevima realizovani na način kako je to definisano zakonima o izvršenju budžeta pojedinih kantona, obzirom da prethodno nisu utvrđeni kriteriji za dodjelu sredstava ili su navedeni nemjerljivi kriteriji.

Transfere nižim nivoima vlasti realizovati u skladu sa zakonima o izvršenju budžeta, uz dosljednu primjenu prethodno utvrđenih mjerljivih kriterija.

- Postupci javnih nabavki ne provode se u skladu sa procedurama iz Zakona o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima (postupci se ne pokreću blagovremeno, nabavke se vrše na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama, nabavke nisu centralizovane) što utiče na efikasnost postupaka i trošenje sredstava.

Postupke javnih nabavki započinjati i provoditi blagovremeno, uz potpuno i dosljedno poštivanje procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama.

- Godišnji popisi se ne provode kvalitetno i u potpunosti. U svim kantonima nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Godišnje popise provoditi potpuno i kvalitetno, uz obavezno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U postupku obavljanja revizije svih kantona pažnja revizora bila je usmjerena i na postupanje po preporukama datim u prethodnim izvještajima. Tom prilikom je utvrđeno da se date preporuke u značajnom dijelu ne poštuju, obzirom da se po istima ne poduzimaju potrebne aktivnosti. Tako je od 250 preporuka datih u prethodnim revizijama svih deset kantona, po 39 postupljeno, po 38 samo djelimično, dok po 165 preporuka ili 66 % nije bilo nikakvih aktivnosti. Preostalih osam preporuka su bez ocjene, jer nije bilo moguće iste provjeriti.

Zbog slabosti, propusta i nepravilnosti koji su utvrđeni prilikom obavljanja revizije kantona za 2015. godinu dato je ukupno 280 preporuka.

Pregled postupanja po preporukama datih kantonima daje se u slijedećoj tabeli:

Redni broj	Kanton/županija	Postupanje po preporukama datim u prethodnim izvještajima						Broj preporuka datih u reviziji za 2015. godinu
		Prethodna revidirana godina	Ukupno dato preporuka	Postupljeno	Djelimično postupljeno	Nije postupljeno	Bez ocjene Nprovodi	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Unsko-sanski kanton	2014.	28	3	7	18	0	32
2	Županija Posavska	2014.	14	4	4	5	1	13
3	Tuzlanski kanton	2013.	16	4	2	10	0	26
4	Zeničko-dobojski kanton	2013.	21	6	4	11	0	15
5	Bosansko-podrinjski kanton	2013.	19	3	2	11	3	25
6	Srednjobosanski kanton	2014.	33	2	1	29	1	37
7	Hercegovačko-neretvanska ž/k.	2013.	21	3	7	11	0	34
8	Županija Zapadnohercegovačka	2013	40	6	6	28	0	39
9	Kanton Sarajevo	2014.	40	8	5	24	3	28
10	Hercegbosanska županija	2014.	18	0	0	18	0	31
Ukupno			250	39	38	165	8	280

U narednom pregledu daju se najznačajniji nalazi kod pojedinačnih kantona koji su uticali na izražavanje mišljenja, kao i još neki karakteristični podaci, uz napomenu da je pregled grupisan prema izraženim mišljenjima:

Naziv subjekta revizije	Izvršenje budžeta za 2015. godinu	Najznačajniji nalazi i ostali bitni podaci
1	2	3
Mišljenja s rezervom		
Županija Posavska	35.964.035	<p>Budžet Županije Posavske revidira se od 2002. godine, ali ne u kontinuitetu. Nisu vršene revizije za 2004., 2010. i 2013. godinu. Negativna mišljenja data su u revizijama za 2003., 2005., 2012. i 2014. godinu, a za ostale godine mišljenja s rezervom.</p> <p>Najznačajniji nalazi koji su činili osnovu za izražavanje mišljenja s rezervom bili su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Transferi nižim nivoima vlasti u iznosu od 500.000 KM nisu realizirani na način kako je to definirano odredbama Zakona o izvršenju proračuna Županije Posavske za 2015. godinu; 2. Nije u cijelosti izvršeno knjigovodstveno usklađivanje stanja sredstava i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom na dan 31.12.2015 godine, kako je to propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Ova županija je za 2015. godinu iskazala ukupan suficit u iznosu od 4.841.139 KM i pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3.039.461 KM, tako da je smanjila akumulirani deficit na 3.099.622 KM.</p>

		<p>Radi prevazilaženja utvrđenih propusta, slabosti i nepravilnosti u reviziji za 2015. godinu dato je 14 preporuka. Županija djelimično postupa po preporukama datim u prethodnim revizijama. Od 14 preporuka datih u reviziji za prethodnu godinu, četiri preporuke su u potpunosti realizovane, djelimično i nije postupljeno po pet preporuka.</p>
Tuzlanski kanton	318.390.502	<p>Revizija budžeta Tuzlanskog kantona obavlja se od 2001. godine. Nije vršena revizija samo za 2014. godinu. Negativna mišljenja data su za 2002. i 2003. godinu, a za ostale godine, mišljenja s rezervom.</p> <p>Najznačajniji nalazi zbog kojih je dato mišljenje s rezervom bili su sljedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budžet za 2015. godinu donesen je bez realnog uravnoteženja, jer nije zasnovan na ostvarivim prihodima i primicima, na način da ukupno ostvarivi prihodi i primici pokrivaju rashode i izdatke, što nije u skladu sa članovima 4. i 6. Zakona o budžetima u FBiH; 2. Nisu prezentirani podaci o pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima, obzirom da nije utvrđeno njihovo stvarno stanje, niti je po tom osnovu bilo knjigovodstvenog evidentiranja na pripadajućim bilansnim pozicijama (obaveza i rashoda) u izvještajnim periodima na koji se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, niti su prezentirane potencijalne obaveze po tom osnovu; 3. Finansijski rezultat za 2015. godinu i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) manje su iskazani za najmanje 939.562 KM, po osnovu prekoračenja Budžeta za 2015. godine u iznosu 654.537 KM i iz ranijih godina u iznosu 285.025 KM. Ova prekoračenja iskazana su na kratkoročno razgraničenim rashodima, a ne na odgovarajućoj poziciji rashoda i izdataka u izvještajnim periodima na koji se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH; 4. Namjenska novčana sredstva u iznosu od 16.899.725 KM na datum bilansa nisu bila raspoloživa na namjenskim podračunima, jer su u ranijem periodu utrošena za održavanje tekuće likvidnosti; 5. Nije vršen obračun i fakturisanje koncesionih naknada u iznosu od 1.397.801 KM, obzirom da su rudnici uglja "Kreka" i "Đurđevik" u 2015. godini vršili eksploataciju uglja bez zaključenih ugovora, što nije u skladu sa Zakonom o koncesijama i Zakonom o rudarstvu FBiH; 6. Angažovanje saradnika za održavanje nastave u iznosu od 3.086.186 KM i za rad u komisijama u iznosu od 825.670 KM vršeno je bez zaključenih ugovora, a izdaci po tom osnovu nisu evidentirani u izvještajnom periodu na koji se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima. <p>Tuzlanski kanton je za 2015. godinu iskazao ukupan suficit u iznosu od 6.154.003 KM. Međutim, radi održavanja tekuće likvidnosti i otplate dospjelih obaveza po kreditima, kanton se zadužio za 20.000.000 KM, tako da je na kraju godine iskazao pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 19.062.349 KM. Iako je akumulirani deficit iskazan u iznosu od 60.067.166 KM u odnosu na prethodnu godinu značajno smanjen, isti se ne može potvrditi iz razloga što nisu evidentirane, niti su prezentirane dospjele obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja.</p>

		<p>U reviziji za 2015. godinu dato je 13 preporuka. I u ovom kantonu preporuke date u revizijama za prethodne godine u najvećem dijelu se ne poštuju. Od 16 preporuka datih u reviziji za 2013. godinu, četiri su u potpunosti ispoštovane, dvije djelimično, a 10 preporuka ili 63 % uopće nije ispoštovano.</p>
Zeničko-dobojski kanton	268.239.034	<p>Revizija budžeta Zeničko-dobojskog kantona obavlja se od 2001. godine. Nisu vršene revizije za 2011. i 2014. godinu. Negativna mišljenja data su za prve tri revidirane godine, a za ostale godine mišljenja s rezervom.</p> <p>Najznačajniji nalazi koji su činili osnovu za izražavanje mišljenja s rezervom bili su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pravosnažne presude i izvršna sudska rješenja u iznosu od 113.758.508 KM (bez zatezних kamata i sudskih troškova) nisu knjigovodstveno evidentirani u izvještajnim periodima na koje se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, članu 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članu 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH; 2. Nisu poštovane odredbe člana 6. Zakona o budžetima u FBiH, jer su stvorene obaveze u iznosu 2.945.755 KM iznad Budžetom odobrenih; 3. U novčana sredstva uključena su i sredstva na depozitnim računima općinskih sudova, iako ista ne predstavljaju imovinu kantona; 4. Namjenska novčana sredstva u iznosu od 24.366.502 KM na datum bilansa nisu bila raspoloživa na namjenskim podračunima, jer su utrošena još u ranijem periodu za održavanje tekuće likvidnosti. <p>Ovaj kanton je za 2015. godinu iskazao ukupan deficit u iznosu od 7.603.422 KM. Radi održavanja tekuće likvidnosti i otplate dospjelih dugova po kreditima i ovaj kanton se kreditno zadužio za 17.000.000 KM. To je i razlog što je na kraju godine iskazan pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 4.037.019 KM, ali i smanjen akumulirani deficit na 86.520.289 KM. Međutim, akumulirani deficit manje je iskazan za iznos naprijed navedenih pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja, obzirom da iste predstavljaju dospjele obaveze (i rashode) koje nisu knjigovodstveno evidentirane.</p> <p>Radi prevazilaženja utvrđenih propusta, slabosti i nepravilnosti u reviziji za 2015. godinu dato je 15 preporuka. Kod ovog kantona preporuke date u revizijama za prethodne godine djelimično se poštuju. Od 21 preporuke date u reviziji za 2013. godinu, po šest je u potpunosti postupljeno, po četiri djelimično, dok po 11 preporuka ili 52 % nije bilo aktivnosti.</p>
Bosansko-podrinjski kanton	39.210.500	<p>Revizija budžeta Bosansko-podrinjskog kantona obavlja se od 2001. godine. Ni ovaj kanton nije se revidirao u kontinuitetu. Nisu vršene revizije za 2004., 2010. i 2014. godinu. Negativna mišljenja data su za 2003., 2006., 2012. i 2013. godinu, a za ostale godine, mišljenja s rezervom.</p> <p>Najznačajniji nalazi zbog kojih je dato mišljenje s rezervom bili su sljedeći:</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansijski rezultat za 2015. godinu manje je iskazan za 1.934.317 KM, a samim tim i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima, obzirom da su nerealizirana namjenska sredstva u iznosu 1.220.559 KM oprihodovana, a obaveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima u iznosu 144.471 KM i kamate po kreditu MMF-a u iznosu 568.987 KM nisu iskazane na odgovarajućoj poziciji rashoda; 2. Stalna sredstva precijenjena su za 2.345.761 KM, koliko iznosi knjigovodstvena vrijednost prodatih stanova i poslovnih prostora, koji nisu isknjiženi iz knjigovodstvenih evidencija; 3. Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom; kako je to propisano odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH; 4. Dugoročne obaveze po kreditu Saudijskog fonda podcijenjene su za 497.814 KM, obzirom da su iste iskazane u iznosu 1.674.584 KM, a ovjerenom potvrđenoj Razvojne banke FBiH, preko koje je kredit plasiran, potvrđene obaveze po navedenom kreditu iznose 2.172.398 KM; 5. Dospjele obaveze po otplatnom planu 5 anuiteta kredita MMFu u iznosu 3.346.154 KM nisu iskazane na odgovarajućoj poziciji kratkoročnih obaveza; 6. Prilikom vršenja nabavki za potrebe kantonalnih organa u svim slučajevima nisu poštovane procedure propisane odredbama Zakona o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima. <p>Za 2015. godinu kanton je iskazao ukupan suficit u iznosu od 35.932 KM, ali je zbog otplate dugova iskazao negativan finansijski rezultat u iznosu od 317.843 KM. Akumulirani deficit iskazan je u iznosu od 1.307.602 KM.</p> <p>U reviziji za 2015. godinu dato je 25 preporuka. Preporuke date u revizijama za prethodne godine u značajnom dijelu se ne poštuju. Od 19 preporuka datih u reviziji za 2013. godinu, tri su u potpunosti ispoštovane, dvije djelimično, 11 preporuka ili 58 % nije, dok za tri preporuke nije bilo moguće dati ocjenu.</p>
Hercegbosanska županija	66.957.517	<p>Revizija budžeta Hercegbosanske županije vrši se od 2001. godine. Za revidirane godine u periodu od 2001. do 2006. godine i od 2010. do 2013. godine data su negativna mišljenja, a za ostale godine, mišljenja s rezervom.</p> <p>Najznačajniji nalazi zbog kojih je dato mišljenje s rezervom bili su sljedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije vršeno usaglašavanje rashoda i izdataka sa ostvarenim prihodima i primicima, niti je budžetom za 2015. godinu nije planirano pokriće akumuliranog deficita, što nije u skladu sa odredbama članaka 6., 37. i 42. stav 2. Zakona o proračunima u FBiH;

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Finansijski rezultat i akumulirani deficit nisu točno iskazani za najmanje 973.086 KM, obzirom da nisu iskazane obaveze po osnovu pravomoćnih presuda i izvršnih sudskih rješenja u iznosu od najmanje 495.701 KM i više stvorene obaveze od odobrenih u iznosu od 477.3885 KM, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o proračunima u FBiH; 3. Iskazana potraživanja od koncesija 330.284 KM i razgraničeni prihodi po tom osnovu precijenjeni za 40%, za dio koji stvarno pripada općinama; 4. Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava, potraživanja i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom na dan 31.12.2015. godine, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 5. Nisu poštovane procedure propisane važećim propisima o javnim nabavkama, obzirom da su sve nabavke u revidiranoj godini provedene na temelju ugovora zaključenih u prethodnoj godini, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. <p>U 2015. godini ova županija se zadužila za 1.293.400 KM. Za istu godinu iskazan je ukupan deficit u iznosu od 2.654.580 KM i negativan finansijski rezultat u iznosu od 3.923.355 KM.</p> <p>Radi prevazilaženja utvrđenih propusta, slabosti i nepravilnosti u reviziji za 2015. godinu data je 31 preporuka. Preporuke date u revizijama za prethodne godine uopće se ne poštuju. Od 18 preporuka datih u reviziji za prethodnu godinu, ni po jednoj nisu poduzete nikakve aktivnosti.</p>
--	--	---

Mišljenja s rezervom, sa skretanjem pažnje

Hercegovačko - neretvanska županija/ kanton	172.053.233	<p>Revizija budžeta Hercegovačko-neretvanske županije/kantona obavlja se od 2001. godine. Nisu vršene revizije za 2004. i 2014. godinu. Negativna mišljenja data su za 2002., 2003., 2005., 2009., 2010. i 2011. godinu, a za ostale godine, mišljenja s rezervom.</p> <p>U reviziji za 2015. godinu dato je mišljenje s rezervom, uz skretanje pažnje. Najznačajniji nalazi zbog kojih je dato ovakvo mišljenje su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pravosnažne presude i izvršna sudska rješenja u iznosu od 20.039.358 KM (bez zateznih kamata i sudskih troškova) nisu knjigovodstveno evidentirane, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH; 2. Budžetom za 2015. godinu nije planirano pokriće akumuliranog deficita sukladno članku 43. stav 2. Zakona o proračunima u FBiH; 3. Nisu pravovremeno poduzete aktivnosti na izboru dobavljača za tekuće izdatke, zbog čega su proračunski korisnici robe i usluge većim dijelom nabavljali temeljem ugovora iz prethodnih godina, što nije sukladno sa postupcima i procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama. <p>Bez uticaja na mišljenje, skrenuta je pažnja i na slijedeće:</p> <p>visokoškolske ustanove na području kantona nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja, zbog čega Ministarstvo financija nema uspostavljen nadzor i kontrolu nad trošenjem raspoloživih sredstava.</p>
--	--------------------	--

		<p>Za 2015. godinu iskazan je ukupan suficit u iznosu od 12.492.270 KM i pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 8.050.798 KM. Iako je akumulirani deficit smanjen i iskazan u iznosu od 17.783.739 KM, isti se ne može potvrditi za iznos pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja koje nisu knjigovodstveno evidentirane.</p> <p>U reviziji za 2015. godinu date su 34 preporuke. Preporuke date u revizijama za prethodne godine djelimično se poštuju. Od 21 preporuke date u reviziji za 2013. godinu, po tri je u potpunosti postupljeno, po sedam djelimično, a po 11 preporuka ili 52 % nije postupljeno.</p>
Kanton Sarajevo	663.124.397	<p>Revizija budžeta Kantona Sarajevo vrši se u kontinuitetu od 2001. godine. U periodu od 2001. do 2007. godine data su mišljenja s rezervom, a od 2008. do 2014. godine negativna.</p> <p>U reviziji za 2015. godinu, dato je mišljenje s rezervom, uz skretanje pažnje.</p> <p>Najznačajniji nalazi zbog kojih je dato ovakvo mišljenje su slijedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U odnosu na odobreni budžet, ostvareno je prekoračenje za iznos od 1.605.864 KM, koje je na osnovu odluke Vlade Kantona Sarajevo od 26.02.2016. godine iskazano kao trošak revidirane godine, što nije u skladu sa odredbama člana 53. i 57. Zakona o budžetima u FBiH; 2. Isknjiženje obaveza za plasmane u korist finansijskog rezultata u iznosu od 1.074.000 KM nije izvršeno u skladu sa odredbama Računovodstvenih politika za budžetske korisnike Kantona i trezor; 3. Potraživanja u iznosu od 17.613.839 KM nisu realno iskazana, obzirom da je za značajan dio evidentiran bez propisane, validne knjigovodstvene isprave; 4. Tekući transferi u iznosu od 3.129.969 KM nisu realizirani u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta Kantona Sarajevo za 2015. godinu. <p>Bez uticaja na izraženo mišljenje, skrenuta je pažnja i na slijedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 računa budžetskih korisnika još uvijek nije uključeno u sistem Jedinstvenog računa Trezora (JRT); • ni visokoškolske ustanove nisu uključene u sistem trezorskog poslovanja; • protiv kantonalnih organa uprave vodi se 3.450 sudskih sporova u vrijednosti od 164.247.864 KM, u najvećem dijelu iz radnih odnosa, po osnovu prava iz kolektivnih ugovora. <p>U 2015. godini Kanton Sarajevo zadužio se za 25.144.757 KM, kojima su servisirane otplate dospjelih dugova. Za istu godinu iskazan je ukupan suficit u iznosu od 15.306.576 KM i pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 14.302.110 KM. U odnosu na prethodnu godinu, akumulirani deficit značajno je smanjen i iznosi 73.589.648 KM. Ovo je jedini kanton koji je na propisani način evidentirao dospjele obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja. Međutim, ovaj kanton ima značajne potencijalne obaveze po osnovu tužbi iz radnih odnosa koje se vode kod nadležnih sudova, u ukupnom iznosu od 164.247.864 KM, zbog nepotpune i nedosljedne primjene kolektivnih ugovora.</p> <p>Radi prevazilaženja utvrđenih propusta, slabosti i nepravilnosti u reviziji za 2015. godinu dato je 28 preporuka. Preporuke date u revizijama za prethodne godine i kod ovog kantona u značajnom dijelu se ne poštuju. Od 40 preporuka datih u reviziji za prethodnu godinu, po osam je u</p>

		potpunosti postupljeno, po pet samo djelimično, a po 24 preporuke ili 60 % nije postupljeno.
Negativna mišljenja		
Unsko-sanski kanton	193.616.499	<p>Revizija budžeta Unsko-sanskog kantona takođe se vrši u kontinuitetu od 2002. godine. Mišljenje s rezervom dato je samo za prvu revidiranu godinu. Za sve ostale, uključujući i 2015. godinu, data su negativna mišljenja.</p> <p>Najznačajniji nalazi koji su činili osnovu za izražavanje negativnog mišljenja bili su slijedeći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budžet i za 2015. godinu donesen je bez realnog uravnoteženja, jer nije zasnovan na ostvarivim prihodima i primicima, što nije u skladu sa članovima 6. i 43. stav 1. Zakona o budžetima u FBiH; 2. Dospjele obaveze po pravosnažnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima u iznosu od 68.724.159 KM (bez zateznih kamata i sudskih troškova) nisu knjigovodstveno evidentirane, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH; 3. Nisu iskazani i drugi rashodi i izdaci u iznosu od 1.695.242 KM, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, radi čega su za isti iznos manje iskazani i finansijski rezultat i akumulirani deficit; 4. Namjenska novčana sredstva u iznosu od 15.140.000 KM na datum bilansa nisu bila raspoloživa na namjenskim podračunima, jer su još u ranijem periodu utrošena za održavanje tekuće likvidnosti; 5. Nisu zaključeni svi ugovori o koncesijama, obzirom da četiri privredna društva vrše eksploataciju prirodnog bogatstva bez naknade, što nije u skladu sa Zakonom o koncesijama, zbog čega Kanton ne ostvaruje prihod po tom osnovu; 6. Redovan godišnji popis nije obavljen potpuno i kvalitetno, zbog čega nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog stanja sredstava i obaveza sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. <p>Ukupan deficit za 2015. godinu iskazan je u iznosu od 16.689.585 KM. Radi održavanja tekuće likvidnosti i otplate dugova, u istoj godini kanton se kreditno zadužio za 16.500.000 KM. I pored toga, kanton je iskazao negativan finansijski rezultat u iznosu od 4.903.140 KM i akumulirani deficit u iznosu od 69.776.685 KM. Međutim, isti nisu tačno iskazani zbog naprijed navedenih dospjelih, a neevidentiranih obaveza (i rashoda) u izvještajnim periodima na koje se odnose.</p> <p>U 2015. godini date su 32 preporuke. I u ovom kantonu se preporuke date u revizijama za prethodne godine u najvećem dijelu ne poštuju. Od 28 preporuka datih samo u reviziji za prethodnu godinu, 18 uopće nije ispoštovano ili 64 %. U potpunosti su ispoštovane samo tri, a sedam djelimično.</p>
Srednjobosanski kanton	155.722.132	<p>Revizija budžeta Srednjobosanskog kantona obavlja se od 2002. godine. Negativna mišljenja data su u revizijama za 2002., 2003. i 2006. godinu, a nakon toga i u kontinuitetu, od 2009. do 2015. godine. Za ostale godine data su mišljenja s rezervom.</p>

		<p>Najznačajniji nalazi zbog kojih je dato negativno mišljenje za 2015. godinu odnose se na slijedeće:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Budžet za 2015. godinu donesen je bez realnog uravnoteženja, jer nije zasnovan na ostvarivim prihodima i primicima, što nije u skladu sa članovima 4. i 6. Zakona o budžetima u FBiH;2. Dospjele obaveze po pravosnažnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima u iznosu od 23.670.034 KM (bez zatezних kamata i sudskih troškova) nisu knjigovodstveno evidentirane, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH;3. Akumulirani deficit je po osnovu pogrešno evidentiranog kreditnog zaduženja od MMF-a više iskazan za 5.333.333 KM;4. U okviru potraživanja od koncesija i razgraničenih prihoda po tom osnovu u iznosu od 2.517.368 KM uključen je i veći dio od 60 % koji pripada općinama;5. Prihodi su precijenjeni za neutrošena sredstva vodnih naknada u iznosu od 289.134 KM, obzirom da ista nisu evidentirana na vremenski razgraničenim prihodima, već su oprihodovana, što nije u skladu sa važećim propisima o računovodstvu i računovodstvenim politikama;6. Namjenska novčana sredstva u iznosu od 2.067.263 KM utrošena u ranijem periodu su za održavanje tekuće likvidnosti, na datum bilansa nisu bila raspoloživa na namjenskim podračunima;7. Nisu utvrđeni kriteriji upotrebe sredstava tekuće rezerve u iznosu od 796.030 KM, niti je raspodjela tih sredstava izvršena u skladu sa članom 17. tačka (2) Zakona o izvršavanju budžeta Kantona za 2015. godinu;8. Nije u potpunosti izvršen godišnji popis, radi čega nije bilo moguće izvršiti ni usklađivanje knjigovodstvenog stanja sredstava i obaveza sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;9. Tekući transferi u iznosu od 2.088.259 KM nisu u cijelosti realizovani u skladu sa odredbama Zakona o izvršenju budžeta Kantona za 2015. godinu;10. Prilikom isplate plaća nije vršena uplata pripadajućih doprinosa, kako je propisano članom 11. Zakona o doprinosima i članom 28. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa;11. Nabavke roba i usluga nisu u potpunosti vršene u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima. <p>Ovaj kanton je za 2015. godinu iskazao ukupan suficit u iznosu od 3.958.214 KM. Obzirom da se za otplatu dospjelih dugova po osnovu kredita kanton kreditno zadužio za novih 1.400.000 KM, na kraju godine iskazao je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3.258.217 KM. Međutim, ni za ovaj kanton se ne može potvrditi ukupno iskazani akumulirani deficit u iznosu od 39.331.991 KM, obzirom da kao kod većine kantona, nisu evidentirane dospjele obaveze (i rashodi) po osnovu pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja.</p>
--	--	---

		<p>U reviziji za 2015. godinu dato je 37 preporuka. I u ovom kantonu preporuke date u revizijama za prethodne godine skoro uopće se ne poštuju. Od 33 preporuke date u reviziji za prethodnu godinu, u potpunosti su ispoštovane samo dvije i jedna djelimično, a po 29 ili 88 % nije bilo nikakvih aktivnosti. Za jednu preporuku nije se mogla dati ocjena o prevodivosti.</p>
Županija Zapadno hercegovačka	73.605.241	<p>Revizija budžeta Županije Zapadnohercegovačke obavlja se od 2002. godine. Ova županija nije revidirana samo za 2014. godinu. Od ukupno obavljenih revizija, samo za 2002. godinu dato je mišljenje s rezervom, a za sve ostale godine, negativna mišljenja</p> <p>Najznačajniji nalazi zbog kojih je dato negativno mišljenje bili su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansijski rezultat i akumulirani deficit manje su iskazani za iznos neevidentiranih obaveza i rashoda u iznosu od 7.416.222 KM i za neizmirene obaveze po osnovu doprinosa iz ranijeg perioda u iznosu od 8.114.608 KM; 2. Prilikom isplate plaća nije vršena uplata pripadajućih poreza i doprinosa, tako da obaveze po tom osnovu na datum bilansa iznose 35.254.454 KM, što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima i članom 27. Zakona o porezu na dohodak i njihovim provedbenim propisima; 3. Manje su iskazani rashodi i izdaci u iznosu od najmanje 1.800.000 KM, jer nisu evidentirani u periodu nastanka obaveze, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o proračunima u FBiH i članom 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH; 4. Tekući transferi nisu u svim slučajevima realizirani u skladu sa Zakonom o izvršavanju proračuna Županije; 5. Namjenska sredstva (naknade za šume) u iznosu od 645.056 KM koja su utrošena za tekuće izdatke, oprihodovana su bez osnova; 6. Nije izvršeno knjigovodstveno usklađivanje sredstava i izvora sa stvarnim stanje utvrđenim popisom, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH; 7. Prilikom provođenja postupaka javnih nabavki nisu u potpunosti ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama, obzirom da u svim slučajevima nisu primijenjeni propisani postupci, dok su pojedine nabavke izvršene bez provođenja procedura. <p>Ova županija je u izuzetno teškoj finansijskoj situaciji. Za 2015. godinu iskazan je deficit u iznosu od 2.206.305 KM, koji je djelimično pokriven iz novog zaduženja u iznosu od 6.000.000 KM, dok je najveći dio kredita utrošen za otplate dospjelih dugova. Na kraju godine iskazan je negativan finansijski rezultat u iznosu od 612.134 KM. Akumulirani deficit u iznosu od 43.045.723 KM premašio je izvore sredstava za 14.479.343 KM.</p> <p>U reviziji za 2015. godinu dato je 39 preporuka. Preporuke date u revizijama za prethodne godine u najvećem dijelu se ne poštuju. Od 40 preporuke datih u reviziji za 2013. godinu, po šest je u potpunosti i djelimično postupljeno, dok po 28 ili 70 % datih preporuka nije bilo nikakvih aktivnosti.</p>

4.1.6 Budžeti općina i gradova

U izvještajnom periodu obavljena je finansijska revizija budžeta za 2015. godinu dva grada i četiri općine. O izvršenim revizijama sačinjeni su konačni izvještaji, koji su dostavljeni korisnicima kod kojih se obavljala revizija.

Budžeti gradova i općina za 2015. godinu planirani su u ukupnom iznosu od 142.548.509 KM. U 2015. godini prihodi i primici gradova i općina, koji su bili predmet revizije, ostvareni su u iznosu od 140.303.664 KM i u odnosu na planirani budžet ostvareni prihodi i primici su manji za 1,58%.

U istoj godini ukupni rashodi i izdaci (izvršenje budžeta) u svim revidiranim gradovima i općinama iznosili su 128.915.972 KM i u odnosu na planirani budžet manji su za 9,56%.

Naprijed navedeno, po gradovima i općinama, daje se u sljedećoj tabeli:

KM

Redni broj	Revidirani subjekti	Ostvareni prihodi i primici u 2015. godini	Ostvareni rashodi i izdaci u 2015. godini	Ostvareni finansijski rezultat u 2015. godini	Revizorsko mišljenje
1	2	3	4	5	6
1.	Općina Novi Grad Sarajevo	34.019.020	28.402.537	5.616.483	Mišljenje s rezervom
2.	Općina Visoko	12.500.095	9.670.958	2.829.137	Mišljenje s rezervom
3.	Općina Živinice	14.367.908	14.363.000	4.908	Mišljenje s rezervom
4.	Grad Sarajevo	7.491.531	7.400.326	91.205	Negativno mišljenje
5.	Grad Mostar	47.812.086	48.509.476	-697.390	Negativno mišljenje
6.	Općina Prozor-Rama	24.113.024	20.569.675	3.543.349	Negativno mišljenje
Ukupno:		140.303.664	128.915.972	11.387.692	

4.1.6.1 Glavni nalazi i preporuke

Revizijom gradova i općina konstatovani su slijedeći nalazi i date odgovarajuće preporuke:

- Planiranje javne potrošnje nije bilo u skladu sa zakonskim i drugim propisima, strateškim dokumentima i realnim mogućnostima. Takođe nije vršeno praćenje izvršenja odobrenih budžeta, zbog čega su stvarani rashodi i izdaci u većem iznosu od ostvarenih prihoda i primitaka.

Potrebno je da se godišnji budžeti donose uz poštivanje zakonskih i drugih propisa u cilju efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnih sredstava.

- Nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje naplate prihoda i pravilnog evidentiranja potraživanja. Također u određenim slučajevima nisu uspostavljene odgovarajuće baze podataka potraživanja po osnovu izdatih rješenja iz oblasti građenja, kojima je utvrđena obaveza plaćanja naknada, po osnovu kojih se ostvaruju javni prihodi.

Potrebno je da se poduzmu sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu kojih se ostvaruju javni prihodi, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Potrebno je da se, u skladu sa zakonskim i drugim propisima vrši knjigovodstveno evidentiranje svih potraživanja u cilju realnog i objektivnog iskazivanja istih u finansijskim izvještajima, kao i da se uspostavi baza podataka potraživanja po osnovu izdatih rješenja iz oblasti građenja kojima je utvrđena obaveza plaćanja naknada.

- Sredstva tekućih i kapitalnih transfera su planirana i realizovana, a da prethodno nisu doneseni strateški dokumenti, nisu utvrđeni jasni i mjerljivi kriteriji za svaki program dodjele nepovratnih sredstava, niti je praćen učinak uloženih javnih sredstava.

Potrebno je da se planiranje tekućih i kapitalnih transfera vrši na osnovu prethodno donesenih strateških dokumenata, da se utvrde jasni i mjerljivi kriteriji za svaki program dodjele nepovratnih sredstava, kao i da se utvrde i prate očekivane koristi i efekti dodjele istih.

- Obračun i isplata plaća i naknada zaposlenim se vršio u skladu sa internim aktima koji nisu usklađeni sa važećim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

Potrebno je uskladiti interne akte na osnovu kojih se vrši obračun i isplata plaća i naknada zaposlenih sa važećim zakonskim i drugim propisima.

- Godišnji popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem se nije vršilo u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa.

Popis imovine i obaveza izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to regulisano zakonskim i drugim propisima.

- Obaveze se ne iskazuju u periodu kada su nastale u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, a što je imalo uticaja na tačnost iskazanog finansijskog rezultata. Neiskazane obaveze se najvećim dijelom odnose na pravomoćna sudska rješenja i izvršne sudske presude i neiskazane obaveze po osnovu dugoročnih kredita.

Potrebno je da se budžetski korisnici dosljedno pridržavaju odredbi Zakona o budžetima u FBiH i ostalih zakonskih i drugih propisa u dijelu utvrđivanja i iskazivanja svih dospjelih obaveza u periodu kada je i obaveza za plaćanje nastala, a u cilju tačnog i istinitog izvještavanja.

- Sistem internih kontrola još uvijek nije uspostavljen na zadovoljavajućem nivou, što je potvrđeno konstatovanim slabostima kod uspostavljanja sistema finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije.

Potrebno je da gradski i općinski organi upravljanja, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti na provedbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli, Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru i Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH u cilju uspostavljanja odgovarajućeg sistema upravljanja i kontrole, kao i interne revizije.

- Angažovanje vanjskih saradnika po ugovoru o djelu za poslove iz nadležnosti institucija i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji nije vršeno u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

Potrebno je da se ugovori o djelu zaključuju samo za poslove i zadatke za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje istih, vodeći računa o opravdanosti i ekonomičnosti angažovanja vanjskih saradnika.

- Isplate naknada članovima komisija su vršene za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija, što nije u skladu sa važećim propisima.

Potrebno je da se poslovi iz nadležnosti institucije obavljaju od strane zaposlenika, bez isplate naknada.

U narednom pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

Naziv subjekta revizije	Izvršenje budžeta za 2015. godinu	Najznačajniji nalazi
1	2	3
Mišljenja s rezervom		
Općina Novi Grad Sarajevo	28.402.537	Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom: 1. Nisu poduzete sve zakonom propisane mjere i aktivnosti u cilju naplate prihoda i pravilnog evidentiranja potraživanja, obzirom da su ista precijenjena za iznos od najmanje 183.183 KM, niti je nadležna općinska služba u potpunosti uspostavila baze podataka potraživanja po osnovu izdatih rješenja iz oblasti građenja.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Za raspodjelu i trošenje dijela sredstava tekućih transfera (za projekte nevladinih i neprofitnih organizacija 100.000 KM i za projekte organizacijama humanitarnog karaktera 100.000 KM) ne postoje jasna i utvrđena pravila, odnosno kriteriji za dodjelu sredstava korisnicima. 3. Izabrani ponuđači nisu implementirali ugovorene radove u definisanim rokovima (prilikom realizacije „Kapitalnih transfera niti su nadležne općinske službe u slučaju nepridržavanja istih aktivirale odredbe ugovora u dijelu naplate kazne za neblagovremeno završavanje posla. 4. Popis imovine nije izvršen u skladu sa zakonskim propisima, u dijelu usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja.
Općina Visoko	9.670.958	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sumnjiva i sporna potraživanja (do 2006. godine) u iznosu od 651.081 KM nisu realno iskazana, jer za navedena potraživanja ne postoji dokumentacija koja potvrđuje validnost istih, kao i period iz kojeg datiraju. 2. Dodijeljeni su tekući transferi neprofitnim organizacijama (sportski klubovi, ustanove i udruženja) u iznosu od 396.138 KM, za koja korisnici sredstava nisu u svim slučajevima podnosili izvještaje o namjenskom utrošku sredstava ili su isti nepotpuni, a nije osigurano ni kontinuirano praćenje i nadzor nad korištenjem namjenskih sredstava. 3. Dugoročne obaveze po osnovu kredita Svjetske banke za sanaciju komunalne infrastrukture sektor “Vodoopskrba, kanalizacija i čvrsti otpad” - IDA 2148 (156.679,52 US\$ u protivvrijednosti 185.763 KM) iz 1998. godine, nisu iskazane u poslovnim knjigama Općine Visoko. 4. Popis imovine i obaveza sa stanjem 31.12.2015. godine, nije izvršen u skladu sa zakonskim i ostalim važećim zakonskim propisima.
Općina Živinice	14.363.000	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za kratkoročna potraživanja po osnovu komunalne naknade 1.871.119 KM (od čega se 544.968 KM odnosi na potraživanja iz 2015. godine), dodijeljenog zemljišta iz ranijeg perioda 114.694 KM i potraživanja za prirodnu pogodnost (rentu) također iz ranijeg perioda 145.674 KM, nije bilo osigurano kontinuirano praćenje i poduzimanje zakonom propisanih mjera i aktivnosti u cilju blagovremene naplate istih. 2. Za dodijeljene transfere neprofitnim organizacijama (ustanove i udruženja) u iznosu od 268.656 KM, nisu dostavljani izvještaji o namjenskom utrošku sredstava niti su utvrđeni kriteriji za dodjelu nepovratnih sredstava, u cilju transparentnog trošenja javnog novca. 3. Za sve formirane komisije (31 komisija) nije opravdana isplata naknada (357.920 KM) članovima komisija, jer za određene komisije nisu definisani poslovi koje treba obaviti, određene komisije obavljaju poslove definisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, određen broj zaposlenika je angažovan u više komisija i poslovi se obavljaju u toku radnog vremena. 4. Ugovori o djelu u iznosu 32.421 KM, zaključivani su za poslove definisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

		5. Popis stalnih sredstava i potraživanja, nije izvršen u potpunosti u skladu sa zakonskim i ostalim važećim podzakonskim propisima.
Negativna mišljenja		
Grad Sarajevo	7.400.326	<p>Osnov za izražavanje negativnog mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obračun plaća i naknada plaća, kao i naknada zaposlenih je vršen prema internim propisima koji nisu usaglašeni sa važećim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH. 2. Izvršena je doznaka budžetskih sredstava JP „Olimpijski bazen Otoka“ u iznosu od 1.400.000 KM bez prethodno sačinjenog ugovora, što je imalo za posljedicu da isti nije opravdao namjenski utrošak doznačenih sredstava u navedenom iznosu. 3. Nije izvršen redovan godišnji popis imovine i obaveza, zbog čega se ne mogu prihvatiti iskazana stanja stalnih sredstava neotpisane vrijednosti 13.211.624 KM, potraživanja u iznosu od 66.693 KM i obaveza u iznosu od 726.998 KM.
Općina Prozor-Rama	20.569.675	<p>Osnov za izražavanje negativnog mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podaci u finansijskim izvještajima (Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Izvještaj o novčanim tokovima) nisu tačno iskazani jer ne odgovaraju iskazanim podacima u Analitičkom bruto bilansu na dan 31.12.2015. godine. 2. Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2015. godine nije izvršen u skladu sa zakonskim i ostalim važećim propisima, zbog čega stanje imovine i obaveza nije tačno iskazano u finansijskom izvještaju „Bilans stanja“. 3. Značajan iznos sredstava tekućih i kapitalnih transfera je realizovan, bez potpisivanja ugovora kojim bi se osiguralo praćenje namjenskog utroška, izvještavanje i nadzor. Nije regulisana obaveza izvještavanja korisnika o utrošku namjenskih sredstava, niti su nadležne općinske službe zadužene da vrše kontrolu i nadzor namjenskog utroška.
Grad Mostar	48.509.476	<p>Osnov za izražavanje negativnog mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stalna sredstava i izvori stalnih sredstava na dan 31.12.2015. godine, nisu usaglašeni za iznos 17.454.310 KM, od čega se na 2015. godine odnosi 385.885 KM, a na ranije godine 17.068.425 KM. 2. Nerealno su iskazana kratkoročna potraživanja u iznosu od 22.323.402 KM, koja se najvećim dijelom odnose na raniji period (20.877.531 KM). Za određena potraživanja ne postoji relevantna dokumentacija, nisu poduzimane aktivnosti na usaglašavanju i naplati istih, a nije vršen ni popis u skladu sa zakonskim i drugim propisima. 3. Na vanbilansnoj evidenciji su iskazane dospjele obaveze po pravomoćnim presudama zbog čega su obaveze i rashodi, kao i finansijski rezultat podcijenjeni za najmanje 1.622.292 KM.

	<ol style="list-style-type: none">4. Dugoročne obaveze po osnovu dva kredita Svjetske banke za projekat Urbana infrastruktura I IDA 39540 (621.118 SDR u protuvrijednosti 1.290.511 KM) i kredit Urbana infrastruktura II IDA 39541 Parking Mostar (2.640.000 SDR nisu iskazane u poslovnim knjigama, zbog čega su iste podcijenjene za navedene iznose.5. Dodjela transfera neprofitnim organizacijama u iznosu od 421.084 KM, vršena je bez mjerljivih kriterija kako bi se osigurala transparentnost trošenja javnih sredstava.6. Zaključivanje ugovora o djelu u iznosu od 103.854 KM, vršeno je za poslove koji su najvećim dijelom utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i predstavljaju redovne poslove zaposlenih.7. Popis imovine i obaveza, nije izvršen na način i u rokovima u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Statut Grada Mostara proglasio je Visoki predstavnik svojom Odlukom 28.01.2004. godine i isti je još uvijek na snazi na privremenoj osnovi, sve dok ga ne usvoji Gradsko vijeće u odgovarajućoj formi, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uslova. Statutom su definisane nadležnosti Gradskog vijeća, koje se ne mogu provoditi u sadašnjim uslovima, jer Gradsko vijeće Grada Mostara ne postoji od 2012. godine, obzirom da nisu provedeni lokalni izbori u Gradu Mostaru. Zbog nastale situacije, ne donose se odluke koje su od vitalnog značaja za funkcionisanje Gradske uprave Grada Mostara, a koje su u nadležnosti Gradskog vijeća, a nisu propisane niti su date ovlasti gradonačelniku da donosi iste, što dodatno usložnjava i utiče na finansijsko poslovanje Grada Mostara.
--	---

4.1.7 Zavodi, fondovi i javne ustanove

U izvještajnom periodu obavljena je revizija finansijskih izvještaja za 2015. godinu kod 4 zavoda i jedne javne ustanove. O izvršenim revizijama sačinjeni su konačni izvještaji, koji su dostavljeni korisnicima kod kojih se obavljala revizija. Za Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje i Klinički centar Univerziteta u Sarajevu javna ustanova u državnoj svojini sa p.o. Sarajevo, izvještaji su dostavljeni Vladi FBiH i Parlamentu FBiH, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH.

Pregled ostvarenih ukupnih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata kod revidiranih subjekata je sljedeći:

Redni broj	Revidirani subjekti	Ostvareni prihodi i primici u 2015. god.	Ostvareni rashodi i izdaci u 2015. god.	Ostvareni finansijski rezultat u 2015. godini	Dato mišljenje
1	2	3	4	5	6
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona	13.302.834	14.868.968	-1.566.134	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
2.	Federalni zavod za MIO/PIO	1.841.016.611	1.876.630.189	-35.613.578	Negativno mišljenje
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja kantona Sarajevo	359.296.607	358.827.089	469.518	Negativno mišljenje
4.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	26.847.885	26.853.150	-5.265	Negativno mišljenje
5.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu Javna ustanova u državnoj svojini sa p.o. Sarajevo	196.186.756	212.838.419	- 16.651.663	Negativno mišljenje
	Ukupno:	2.436.650.693	2.490.017.815	-53.367.121	

4.1.7.1 Glavni nalazi i preporuke

Revizijom zavoda i javne ustanove utvrđeni su slijedeći nalazi:

- Obračun i isplata penzija u 2015. godini je vršena po isplatnom koeficijentu 1,816, koji nije utvrđen u skladu sa članom 51. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, zbog čega je, najvećim dijelom, ostvaren negativan finansijski rezultat, kao i akumulirani višak rashoda nad prihodima (141.575.945 KM).

Potrebno je da se osigura dosljedna primjena člana 51. Zakona o PIO kod utvrđivanja isplatnog koeficijenta za obračun i isplatu penzija po Zakonu o PIO.

- Obračun i isplata plaća i naknada zaposlenim se vršila u skladu sa internim aktima koji nisu usklađeni sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Potrebno je uskladiti interne akte na osnovu kojih se vrši obračun i isplata plaća i naknada zaposlenim sa važećim zakonskim i drugim propisima.

- Vršeno je evidentiranje imovine u poslovnim knjigama, iako nije u posjedu javne ustanove, niti je pod kontrolom iste, a od iste se ne očekuju ekonomske koristi, zbog čega su imovina i kapital precijenjeni.

Potrebno je da se imovina koja nije u posjedu javne ustanove, niti je pod kontrolom iste, a od iste se ne očekuje ekonomska korist, isknjiži iz poslovnih knjiga radi realnog iskazivanja imovine i kapitala.

- Planiranje pripadajućih sredstava i ugovaranja obavljanja zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama, nije vršeno na osnovu Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH, kao ni Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama.

Prilikom planiranja i ugovaranja iznosa pripadajućih sredstava zdravstvenim ustanovama za pružene zdravstvene usluge osiguranicima, osigurati primjenu Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite i Jedinstvene metodologije za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama.

- Zavodi zdravstvenog osiguranja nisu osigurali kontinuiranu analizu i kontrolu propisivanja lijekova na recept u zdravstvenim ustanovama, što nije u skladu sa zakonskim i drugim propisima, kao i zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama.

Potrebno je da se kontinuirano provodi analiza i kontrola propisivanja receptata u zdravstvenim ustanovama, kako bi se osigurala racionalnija potrošnja lijekova i smanjili troškovi lijekova koji padaju na teret zavoda.

- Konstatovane su evidentirane, a neizmirene obaveze u značajnim iznosima po osnovu liječenja osiguranika van kantona i u inostranstvu, što može prouzrokovati pokretanje sudskih postupaka protiv zavoda zdravstvenog osiguranja i stvaranja dodatnih troškova po osnovu sudskih sporova i zateznih kamata.

Potrebno je da se osigura pravovremeno izmirivanje stvorenih obaveza za liječenje osiguranika van kantona i u inostranstvu, kako bi se izbjeglo pokretanje sudskih postupaka protiv zavoda, te plaćanja zateznih kamata koje dodatno opterećuju i utiču na poslovanje zavoda.

- Zavodi zdravstvenog osiguranja nisu osigurali kontrolu naplate prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima

U saradnji sa nadležnim organima i institucijama, poduzeti sve zakonom propisane mjere i aktivnosti radi naplate prihoda po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

- Godišnji popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem se nije vršilo u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa.

Popis imovine i obaveza izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to regulisano zakonskim i drugim propisima.

- Procedure javnih nabavki nisu vršene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, što je naročito izraženo kod planiranja javnih nabavki, blagovremenog pokretanja postupka nabavki, izbora postupka nabavki, izrade tenderske dokumentacije, realizacije zaključenih ugovora.

Postupke javnih nabavki provoditi uz potpuno i dosljedno poštivanje procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama.

U narednom pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

Naziv subjekta revizije	Izvršenje budžeta za 2015. godinu	Najznačajniji nalazi
1	2	3
Mišljenje sa rezervom, sa skretanjem pažnje		
Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona	14.868.968	<p>Osnov za izražavanje mišljenja s rezervom</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zavod je iskazao višak rashoda nad prihodima u iznosu od 1.566.134 KM zbog nerealnog planiranja i nepoduzimanja adekvatnih mjera od strane Zavoda i kontrolnih organa u cilju naplate prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje. 2. Zavod nije usaglasio knjigovodstveno sa stvarnim stanjem potraživanja po osnovu potpisanih sporazuma za plaćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje ugroženih kategorija i nezaposlenih osoba, obzirom da su ista podcijenjena za iznos od najmanje 145.860 KM. 3. Prilikom planiranja pripadajućih sredstava i ugovaranja obavljanja zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama, na području Kantona, nije primijenjena Naredba o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH, kao ni Jedinstvena metodologija kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama. 4. Iako su se troškovi lijekova značajno povećali u odnosu na raniji period, Zavod nije vršio analizu i kontrolu propisivanja recepata, iako je bila obaveza u skladu sa „Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove“ i potpisanim ugovorima o pružanju usluga sa zdravstvenim ustanovama. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U 2015. godini, Zavodom su upravljala 3 saziva Upravnog odbora, a također je 07.08.2015. godine razriješen raniji direktor, te je istog dana imenovan v.d. direktora na period od 90 dana. Po isteku 90 dana, mandat direktora je produžen na period od 60 dana, odnosno do konačnog imenovanja u skladu sa zakonom, ali procedura nije bila okončana ni do sredine aprila 2016. godine. Naprijed navedeno se jednim dijelom odrazilo i na negativan finansijski rezultat Zavoda, kao posljedica nepravovremenog

		reagovanja organa upravljanja i rukovođenja na značajan pad prihoda.
Negativna mišljenja		
Federalni zavod za MIO/PIO	1.876.630.189	<p>Osnov za izražavanje negativnog mišljenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Višak rashoda nad prihodima u iznosu od 35.613.578 KM najvećim dijelom je nastao iz razloga što je u 2015. godini vršen obračun i isplata penzija utvrđenih po Zakonu o PIO, po isplatnom koeficijentu od 1,816 koji nije utvrđen na osnovu raspoloživih sredstava za isplatu penzija u skladu sa članom 51. Zakona o PIO. Iskazani višak rashoda nad prihodima sa nepokrivenim viškom rashoda iz ranijih godina čini akumulirani višak rashoda nad prihodima u iznosu od 141.575.945 KM. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Finansijska stabilnost Federalnog zavoda je značajno narušena već dugi niz godina i ima tendenciju daljnjeg narušavanja, a aktivnosti na stabiliziranju Federalnog zavoda se sporo odvijaju, zbog čega su, neophodne zajedničke aktivnosti sa resornim ministarstvom, Vladom FBiH i drugim relevantnim institucijama na saniranju i prevazilaženju situacije u kojoj se Federalni zavod nalazi, te osiguranju njegove finansijske stabilnosti. Obzirom da je do kraja 2015. godine došlo do značajnog povećanja broja podnesenih zahtjeva za prijevremenu penziju, prestankom primjene člana 137. Zakona o PIO, evidentan je značajan broj neriješenih zahtjeva do kraja 2015. godine, što će dovesti do stvaranja dodatnih troškova usljed retroaktivnih isplata penzija od momenta podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na penziju. Federalni zavod nije posvetio u potpunosti dužnu pažnju pravilnosti iskazivanja finansijskih pokazatelja u popisnim listama stalnih sredstava za 2015. godinu, jer nije izvršena provjera tačnosti unesenih svih podataka u popisnim listama stalnih sredstava, kako bi popis stalnih sredstava bio u potpunosti usklađen sa zakonskim i podzakonskim propisima. Sredstva za rad Federalnog zavoda obezbjeđuju se iz doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje a ista predstavljaju javna sredstva, zbog čega bi bilo primjereno da se plaće i naknade zaposlenih u Federalnom zavodu kreću u visini plaća i naknada budžetskih korisnika u FBiH, posebno imajući u vidu narušenu finansijsku stabilnost Federalnog zavoda i kontinuirano prisutne poteškoće u isplati penzija . Zbog različitog tumačenja člana 126. Zakona o PIO (da li se finansiranje vojnih penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima po federalnim propisima, vrši iz sredstava prikupljenih od doprinosa vojnih osiguranika po Zakonu o službi u oružanim snagama BiH), Vlada FBiH i Federalni zavod su u 2012. godini zatražili od Parlamenta FBiH, a 05.10.2015. godine Federalni zavod od resornog ministarstva, autentično tumačenje ovog člana, ali do okončanja revizije nije dobivena povratna informacija o istom.

Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	358.827.089	<p>Osnov za izražavanje negativnog mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kod planiranja pripadajućih sredstava i ugovaranja obavljanja zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama, na području Kantona za 2015. godinu, Zavod nije osigurao primjenu utvrđenih standarda i normativa, kao i propisane metodologije. 2. Zavod nije vršio analizu i kontrolu propisivanja recepata od strane ljekara, zakonitog i blagovremenog ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, privremene spriječenosti za rad i pravilnost izdatih doznaka za bolovanje, ugovornih isporučilaca ortopedskih i medicinskih pomagala, kao ni nadzor nad poslovanjem ugovorenih subjekata. 3. Izvršen je obračun i isplata naknada članovima komisija i angažovanom stručnom konsultantu (201.400 KM) bez dokaza da su isti uradili posao za koji su angažovani. 4. Evidentirane su pozajmice iz sredstava zakonskih rezervi kao kapitalni primitak u iznosu od 4.380.956 KM, što je imalo za posljedicu da je umjesto deficita u iznosu od 3.911.437 KM, a na kraju godine iskazan suficit u iznosu od 469.519 KM. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavod je u 2015. godini, kao i prethodnih godina, nastavio finansirati kapitalna ulaganja u zdravstvene ustanove, iako isto nema uporište u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i iziskuje značajna finansijska sredstva. • Povećani su troškovi lijekova u revidiranoj godini, što je jednim dijelom posljedica i sačinjavanja Pozitivne liste lijekova koji se izmiruju na teret kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja, u skladu sa postojećim propisima. • Konstatovano je značajno povećanje ukupnog broja zaposlenih, kao i visoka primanja zaposlenih koja se finansiraju iz sredstava doprinosa za zdravstveno osiguranje.
Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	26.853.150	<p>Osnov za izražavanje negativnog mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zbog nepravilnog knjigovodstvenog evidentiranja viška rashoda nad prihodima iznad visine izvora stalnih sredstava, kratkoročna potraživanja su precijenjena za 467.292 KM, a podcijenjen neraspoređeni višak rashoda nad prihodima za navedeni iznos. 2. Rashodi i izdaci za 2015. godinu su više ostvareni u odnosu na plan za 403.293 KM što je u suprotnosti sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH. 3. Grantovi pojedincima u iznosu od 288.246 KM, kao i grantovi neprofitnim organizacijama u iznosu od 64.504 KM, nisu u potpunosti dodijeljeni po utvrđenoj proceduri i na osnovu kriterija propisanih internim aktima zbog čega nije u potpunosti opravdano izdvajanje sredstava za ove namjene. 4. Kratkoročne obaveze iskazane na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 5.028.687 KM, koje se najvećim dijelom odnose na obaveze iz ranijeg razdoblja, nisu u potpunosti realno iskazane, jer nije izvršen popis istih, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem obaveza.

		5. Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2015. godine nije izvršen u skladu sa zakonskim i ostalim važećim podzakonskim propisima.
Klinički centar Univerziteta u Sarajevu Javna ustanova u državnoj svojini sa p.o Sarajevo	212.838.419	<p>Osnov za izražavanje negativnog mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KCUS nije vršio procjenu nadoknadive vrijednosti građevinskih objekata i investicija u toku na dan 31.12.2015. godine, kao ni ranijih godina u skladu sa MRS 36-Umanjenje vrijednosti sredstava, zbog čega nije moguće kvantificirati efekte na finansijske izvještaje. 2. Zbog priznavanja rashoda u iznosu od 2.897.482 KM u Bilansu uspjeha za 2015. godinu, a što nije u skladu sa MRS 8-računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, rashodi tekućeg perioda su precijenjeni a finansijski rezultat podcijenjen. 3. Stanovi u vrijednosti 1.387.037 KM koji nisu u posjedu i pod kontrolom KCUS-a, niti se od istih ostvaruje ekonomska korist, iskazani su u okviru imovine, pa su imovina i kapital precijenjeni za navedeni iznos. 4. Potraživanja starija od godinu dana u iznosu 747.568 KM nisu vrijednosno usklađena odnosno ispravljena na teret rashoda, pa su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos. 5. Obračun i isplata plaća i naknada plaća u 2014. i 2015. godini vršilo se u skladu sa Pravilnikom o plaćama i Pravilnikom o radu koji nisu bili usklađeni sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH u dijelu utvrđivanja koeficijenata za obračun plaća i plaćenog odsustva za pojedine kategorije zaposlenika. 6. Izvršena je isplata regresa za godišnji odmor u 2014. godini u iznosu 1.570.445 KM i 1.587.115 KM u 2015. godini, iako nije bilo osnova za isplatu obzirom da je KCUS poslova sa gubitkom u prethodne tri godine, a što nije u skladu sa Opštim i Granskim kolektivnim ugovorom. 7. Postupci javnih nabavki u 2014. i 2015. godini nisu provedeni u cijelosti u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama prilikom provođenja otvorenih postupaka, te prodaje stare opreme po principu „staro za novo“. Nabavke roba i usluga vršene su i direktnim sporazumom, iako je za iste trebalo provesti otvoreni postupak ili nabavku konkurentskim zahtjevom. 8. Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2014. i 31.12.2015. godine nije proveden u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Popisom nije obuhvaćena donirana oprema od ZZO Kantona Sarajevo u iznosu od 65.056.940 KM. 9. Zbog zastoja/pada SAP aplikativnog sistema, koji KCUS koristi za podršku poslovanja, a zbog nemogućnosti povrata podataka, pokrenute su aktivnosti na ponovnom ručnom unosu podataka za period mart-septembar 2015. godine, na osnovu dokumenata u papirnoj formi, što predstavlja visok inherentni rizik da mnoge greške nisu otkrivene.

	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama i sudskom registru nije usaglašen jer je u finansijskim izvještajima iskazan iznos od 235.918.513 KM, a u Rješenju o upisu u sudski registar 0,00 KM. Također, u sudski registar nisu upisani ni ostali opšti podaci kako nalaže član 13. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u FBiH. KCUS u posljednjih tri godine posluje sa gubitkom, a iskazane su i značajne obaveze, što je pokazatelj nelikvidnosti i nesolventnosti, zbog čega je neophodno uključivanje osnivača u saniranju stanja u KCUS-u. Neracionalno trošenje sredstava u 2014. i 2015. godini u dijelu isplata plaća i naknada plaća, kao i naknada po osnovu ugovora o djelu, naknada za rad u komisijama, troškova po osnovu neograničenog korištenja mobilnih telefona za generalnog direktora u navedenom periodu, dodatno opterećuje troškove KCUS-a.
--	---

4.1.8 Javna preduzeća

Ured za reviziju, u 2016. godini, planirao je i izvršio finansijsku reviziju za 2015. godinu kod osam preduzeća sa većinskim vlasništvom države.

Pregled ostvarenih ukupnih prihoda, rashoda, finansijskog rezultata, kratkoročnih i dugoročnih obaveza kod revidiranih subjekata je sljedeći:

KM

Redni broj	Subjekti revizije	Ostvareni prihod u 2015. godini	Ostvareni rashodi u 2015. godini	Ostvareni finansijski rezultat u 2015. godini	Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2015. godine	Dugoročne obaveze na dan 31.12.2015. godine
1	2	3	4	5	6	7
1.	J.P. Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo	983.837.464	980.201.711	3.635.753	113.883.661	290.326.729
2.	J.P. Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar	375.155.073	474.434.288	(99.279.215)	86.635.936	225.468.188
3.	J.P. Željeznice Federacije Sarajevo d.o.o Sarajevo	113.155.824	143.018.749	(29.862.925)	313.481.264	455.580.938
4.	J.P. Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo	63.662.316	50.626.919	13.035.397	34.537.557	225.161.550
5.	J.P. BH Telecom d.d. Sarajevo	547.902.947	458.672.617	89.230.330	108.912.793	32.648.424
6.	J.P. Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	221.659.314	219.498.533	2.160.781	64.618.143	9.955.348
7.	J.P. BH Pošta d.o.o. Sarajevo	90.229.717	86.145.149	4.084.568	9.038.030	677.623
8.	J.P. Hrvatska pošta d.o.o. Mostar	25.037.674	26.019.334	(981.660)	3.881.323	361.978
	Ukupno:	2.420.640.329	2.438.617.300	(17.976.971)	734.988.707	1.240.180.778

Iz naprijed navedene tabele vidi se da je ostvareni prihod revidiranih preduzeća u 2015. godini iskazan 2.420.640.329 KM, ukupni rashodi 2.438.617.300 KM, te gubitak 17.976.971 KM. Ukupne dugoročne obaveze, na dan 31.12.2015. godine, za revidirana preduzeća iskazane su 1.240.180.778 KM, dok su kratkoročne obaveze 734.988.707 KM.

U revidiranim preduzećima na dan 31.12.2015. godine bilo je uposleno 17.831 uposlenika. U sljedećoj tabeli daje se pregled preduzeća i datih mišljenja o finansijskim izvještajima za 2015. godinu:

R B	Subjekti revizije	Dato mišljenje
1	2	3
1.	J.P. Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
2.	J.P. Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
3.	J.P. Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
4.	J.P. BH Telecom d.d. Sarajevo	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
5.	J.P. BH Pošta d.o.o. Sarajevo	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
6.	J.P. Hrvatska pošta d.o.o. Mostar	Mišljenje s rezervom, sa skretanjem pažnje
7.	J.P. Željeznice Federacije d.o.o Sarajevo	Negativno mišljenje
8.	J.P. Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	Negativno mišljenje

4.1.8.1 Glavni nalazi i preporuke

Najveći propusti i nepravilnosti utvrđeni prilikom obavljanja revizija za 2015. godinu, zbog kojih su izražena naprijed navedena mišljenja, odnose se na sljedeće:

- Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obaveze, finansijski rezultat, a samim time ni kapital. Na datum bilansa nije vršeno mjerenje nadoknadive vrijednosti iskazane imovine, kolaudacija investicija u pripremi nije vršena na adekvatan način, nije izvršena ispravka vrijednosti svih zastarjelih i nenaplativih potraživanja i u bilansima je iskazana imovina od koje se ne očekuje nikakva ekonomska korist.

Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja, obavezna je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), kako nalažu odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

- Isplaćivane su neto plaće zaposlenim bez uplate pripadajućih doprinosa i poreza, što je nedopustiva aktivnost na osnovu člana 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i člana 11. Zakona o doprinosima.

Isplatu plaća zaposlenim vršiti uz poštivanje odredbi Zakona o doprinosima i 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.

- Davane su pozajmice za likvidnost, što nije u skladu sa članom 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, jer javna preduzeća ne mogu davati pozajmice za likvidnost zaposlenim ili trećim licima.

Potrebno je dosljedno primjenjivati odredbe člana 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH u dijelu koji se odnosi na davanje pozajmica zaposlenim ili trećim licima.

- Postupci javnih nabavki nisu provođeni u potpunosti u skladu sa procedurama iz Zakona o javnim nabavkama i provedbenim aktima (postupci nisu pokretani blagovremeno, izbor postupaka nije adekvatan i nabavke su vršene na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama).

Postupke javnih nabavki u potpunosti vršiti u skladu sa procedurama iz Zakona o javnim nabavkama i provedbenim aktima vezanim za javne nabavke.

- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim javnim preduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako nalaže član 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

Popis imovine i obaveza vršiti detaljno i sveobuhvatno, tj. utvrditi stvarno stanje, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako nalaže Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

U sljedećoj tabeli daje se pregled datih preporuka za 2015. godinu, kao i postupanje po istim za prethodno revidirano razdoblje:

R B	Subjekti revizije	Date preporuke za 2015. godinu	Date preporuke za prethodno revidirano razdoblje	Realizovano		Djelimično		Nerealizovano	
1.	J.P. Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo	13	10	4	40%	5	50%	1	10%
2.	J.P. Elektroprivreda HZ HB d.d. Mostar	13	10	2	20%	4	40%	4	40%
3.	J.P. Željeznice Federacije d.o.o. Sarajevo	15	20	3	15%	7	35%	10	50%
4.	J.P. Ceste Federacije BiH d.o.o Sarajevo	24	25	3	12%	3	12%	18	72%
5.	J.P. BH Telecom d.d. Sarajevo	7	7	1	14%	6	86%	-	-
6.	J.P. Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	11	10	3	30%	4	40%	3	30%
7.	J.P. BH Pošta d.o.o. Sarajevo	7	12	3	25%	4	33%	5	42%
8.	J.P. Hrvatska pošta d.o.o. Mostar	6	24	11	46%	7	29%	6	25%
	Ukupno:	96	117	30	26%	40	34%	47	40%

U narednom pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

Naziv subjekta revizije	Ostvareni prihod u 2015. godini	Najznačajniji nalazi
1	2	3
Mišljenja s rezervom, sa skretanjem pažnje		
J.P. Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo	983.837.464	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo na kraju izvještajnog perioda nije izvršilo procjenu vrijednosti nadoknadivog iznosa ulaganja u zavisna društva knjigovodstvene vrijednosti 242.151.451 KM u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. 2. Društvo nije provodilo procedure javnih nabavki u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama prilikom provođenja procedura pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja i konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na poziciji datih avansa iskazan je iznos od 53.237.717 KM koji se odnosi za unaprijed uplaćena sredstva rudnicima, odnosno zavisnim društvima, za isporuku uglja i ostalih proizvoda, od čega se 24.582.703 KM odnosi na date avanse (uplaćene iznose) starije od 365 dana. I na poziciji datih pozajmica povezanim pravnim licima – rudnicima, također su iskazana potraživanja od 24.080.502 KM. Činjenica je da Društvo iz godine u godinu na ovakav način održava tekuću likvidnost ovih zavisnih društava. Pored datih avansa i pozajmica, Društvo je na osnovu Odluke Vlade FBiH o prenosu udjela Federacije FBiH u rudnicima uglja u FBiH iz 2009. godine, do sada uložilo 235.586.783 KM, a stanje u rudnicima je i dalje izuzetno teško i složeno, opterećeno značajnim iznosima dospjelih, neizmerenih obaveza. Imajući u vidu takvo stanje, neizvjesno je i upitno pravdanje datih avansa isporukama rudnika, a posebno povrat pozajmica. Društvo na datum bilansa, nije vršilo procjenu naplativosti ovih potraživanja. Ukoliko se ovaj trend nastavi i u narednom periodu, izvjesno je da će se to odraziti i imati značajnog uticaja na finansijsku stabilnost i rezultate poslovanja Društva. Posebno ako se ima u vidu da Društvo na ovakav način izdvaja značajna finansijska sredstva, a s druge strane uzima kredite za vlastita investiciona ulaganja, što je neracionalno i ekonomski neodrživo.
J.P. Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar	375.155.073	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme iskazuje koristeći model revalorizacije. Posljednja procjena fer vrijednosti navedene imovine izvršena je na dan 31.12.2004. godine. Sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima revalorizacija navedene imovine vrši se svake treće do pete godine. Društvo je angažovalo procjenitelja, radi utvrđivanja fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, međutim efekti procjene nisu provedeni u finansijskim izvještajima. Vjerovatno je da je fer

		<p>vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme različita od njene knjigovodstvene vrijednosti iskazane na datum bilansa.</p> <ol style="list-style-type: none"> Nenaplaćena potraživanja od kupca „Aluminij“ d.d. Mostar iz 2013. godine u iznosu 18.519.624 KM, Društvo nije priznalo na teret rashoda prethodne godine ili kroz ispravku početnog stanja dobiti ili gubitka, kako nalaže Međunarodni računovodstveni standard 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, već je iste priznalo na teret rashoda 2015. godine, što je uticalo na povećanje iskazanog gubitka tekuće godine. Postupke javnih nabavki Društvo nije provodilo u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Od ukupno iskazanih potraživanja u zemlji u iznosu od 295.865.223 KM, na teret rashoda ispravljeno je 224.154.279 KM ili 75%, od čega se na 2015. godinu odnosi 137.491.712 KM. Najveći dio ispravljenih potraživanja u 2015. godini 132.859.909 KM, odnosi se na kupca „Aluminij“ d.d. Mostar. Naplata istih je neizvjesna, a navedeno je imalo za posljedicu da je Društvo iskazalo negativan finansijski rezultat (gubitak) u poslovanju.
<p>J.P. Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo</p>	<p>63.662.316</p>	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo za projektnu dokumentaciju u iznosu od 6.015.486 KM, iskazanu na investicijama u tijeku od kojih dio datira još od 2004. godine, nije izvršilo adekvatnu procjenu je li sredstvo nastalo iz faze istraživanja (što je rashod u trenutku njegovog nastanka) ili je proizašlo iz razvoja, kada se priznaje kao sredstvo ako ispunjava uslove propisane MRS 38. Nematerijalna sredstva. Na datum bilansa nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da li je vrijednost navedene imovine umanjena u skladu MRS 36. Umanjenje vrijednosti sredstava. Na poziciji nematerijalne imovine u pripremi iskazana je vrijednost Katastra magistralnih cesta 389.940 KM. Navedenom imovinom Društvo ne raspolaže, niti je u njegovom vlasništvu, jer se katastar nalazi u Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove. Navedeno ima za posljedicu da je imovina Društva precijenjena za navedeni iznos. Popis imovine i obaveza nije obavljen na propisan način, tako da se ne može potvrditi da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i internom aktu Društva. Društvo nije sačinilo Trogodišnji Plan poslovanja za period 2015.-2017. godina, u skladu sa članom 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kontinuirano se javlja problem prilikom iskazivanja finansijskih izvještaja koji nisu u skladu sa MRS i MSFI, prije svega: MRS 18 Prihodi, MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna sredstva i Okviru za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, kod načina iskazivanja sredstava, načina

		<p>obračuna amortizacije, načina iskazivanja finansijskog rezultata i kapitala (izvora sredstava).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na poziciji nematerijalnih sredstava iskazana je vrijednost 1.427.950 KM, a odnosi se na projekat „Uspostava strategije, akcionih planova i mjere ublažavanja visokog rizika na cestovnim dionicama u FBiH“ za period 2011.-2020. godina. Društvo je u 2012. godini izvršilo ulaganje u navedenu Strategiju, koja nije u njegovoj nadležnosti. • Na poziciji investicija u toku iskazana je vrijednost radova na izgradnji tunela Karaula 13.069.462 KM. Realizacija se odnosi na radove prema zaključenom ugovoru o izvođenju radova sa „Strabag AG“ Austrija 24.257.083 KM i sa “JV ROUGHTON“ Velika Britanija 914.718 KM za nadzor za realizaciju radova. Supotpisnik Ugovora je federalni ministar prometa i komunikacija, koji je 13.03.2014. godine dao saglasnost za zaključenje navedenih ugovora. Utvrđeno je da za realizaciju navedenih ugovora Društvo nije osiguralo finansijska sredstva u cjelokupnom iznosu. Iz sredstava GSM licence po Programu investiranja za 2011. godinu, osigurano je 10.000.000 KM, dok za ostatak od 15.171.801 KM sredstva nisu osigurana. • Potraživanja od Vlade FBiH iskazana u iznosu od 15.000.000 KM odnose se na prenesena sredstva sa redovnih transakcijskih računa Društva na depozitni račun Budžeta FBiH u 2012. godini. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Budžetu FBiH, kako su evidentirana u knjigama Društva. Do okončanja predmetne revizije, Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava, niti su sredstva Društvu vraćena.
J.P. BH Telecom d.d. Sarajevo	547.902.947	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi iskazani su 93.194.210 KM, a čine ih: započeti investicijski projekti 54.787.852 KM (od 2005.-2015. godine), zalihe investicijskog materijala 34.084.728 KM i vlastiti radovi 4.321.630 KM, koji su u procesu izgradnje, a nisu fakturisani do 31.12.2015. godine. Investicijski projekti se evidentiraju po vrsti ulaganja (po vrsti troška), a ne po mjestu ulaganja, nazivu investicijskog projekta, kako bi se u svakom momentu znalo koliko se ulaganja odnosi na koji investicijski projekat. Navedeno je imalo za posljedicu da se određene investicije završe i stave u upotrebu, a ne izvrši se potpuna knjigovodstvena evidencija. Ovo je rezultiralo netačnim iskazivanjem sredstava u upotrebi, zbog čega su vršene izmjene finansijskih izvještaja za 2011., 2012., 2013. i 2015. godinu. Kontinuirane prepravke finansijskih izvještaja ostavljaju utisak nepouzdanosti istih, te ukazuju na neadekvatno funkcionisanje sistema internih kontrola u ovoj oblasti. 2. Društvo je u 2015. godini na ime privremenih i povremenih poslova isplatilo fizičkim licima 591.586 KM (neto naknada 332.463 KM i pripadajući porezi i doprinosi 259.123 KM). Pojedini ugovori su zaključivani u kontinuitetu duže od godine dana za poslove koji su

		<p>obuhvaćeni sistematizacijom postojećih radnih mjesta, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu Društva.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Avansi dati dobavljačima za materijalna sredstva na dan 31.12.2015. godine iskazani su 2.183.085 KM, od čega se najveći dio odnosi na „PRIME TIME“ d.o.o Sarajevo 2.170.000 KM. Nakon provedenog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, Društvo je 07.08.2014. godine sa produkcijском kućom „PRIME TIME“ d.o.o. Sarajevo, zaključilo Ugovor za nabavku elemenata produkcije za 3D animirani film „Birds Like Us“, broj 01-2.5-1012/14. Ugovorom je regulisano da će se u roku od 2 godine od zaključenja Ugovora izvršiti izrada filma, organizirati svjetska premijera filma, te pismenim putem obavijesti Društvo o datumu i mjestu održavanja svjetske premijere. Navedenim Ugovorom je također regulisano da Društvo izvrši avansnu uplatu u 100% vrijednosti ugovora. Društvo je 14.08.2014. godine uplatilo 2.170.000 KM na osnovu avansne fakture. Kako produkcijска kuća „PRIME TIME“ nije ispoštovala odredbe Ugovora, zaključen je Aneks na navedeni Ugovor, kojim se produžava rok realizacije do 28.02.2017. godine. Društvo je u 2015. godini zaključilo ugovora u vrijednosti od 100.139.877 KM po osnovu provedenih pregovaračkih postupaka nabavki bez objave obavještenja. Društvo od februara 2015. godine nije obveznik primjene Zakona o javnim nabavkama, ali odabir ovog postupka nije transparentan i može imati eventualne štetne posljedice.
J.P. BH Pošta d.o.o. Sarajevo	90.229.717	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> U okviru stalnih sredstava iskazana su dugoročna ulaganja 40.000.000 KM od kojih Društvo ne ostvaruje, niti će ostvarivati nikakvu ekonomsku korist. Naime, radi se o uložnim sredstvima JP PTT saobraćaja BiH Sarajevo u 2001. godini u izgradnju autoceste Sarajevo - Zenica. Vlada Federacije BiH (u svojstvu osnivača i vlasnika kapitala) je još 2009. godine donijela Odluku o prenosu prava i obaveza po tom osnovu na Federaciju BiH. Organi upravljanja (Uprava, Nadzorni odbor, Skupština) nisu poduzeli sve aktivnosti da se provede Odluka Vlade, a ova ulaganja ne ispunjavaju uslove i zahtjeve za priznavanje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), što je imalo za posljedicu da su i sredstva i kapital precijenjeni za navedeni iznos. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Na osnovu Odluke Skupštine Društva o prestrukturiranju raspoloživih novčanih sredstava Federalnom zavodu PIO/MIO Mostar, u svrhu angažmana za isplatu penzija prije dostavljanja doznake od strane Federalnog zavoda PIO/MIO, od 06.10.2015. godine, na koju je prethodnu saglasnost dala Vlada Federacije BiH, Odlukom V. broj 1306/2015, od 05.10.2015. godine, do kraja 2015. godine u više navrata davane su pozajmice Federalnom zavodu PIO/MIO za isplatu penzija.

		<ul style="list-style-type: none"> Davanje pozajmica Federalnom zavodu PIO/MIO u svrhu isplate penzija nije u skladu sa odredbama člana 41. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH, obzirom da su prema istom članu Zakona takve aktivnosti strogo zabranjene.
J.P. Hrvatska pošta d.o.o. Mostar	25.037.674	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> U finansijskim izvješćima za 2015. godinu precijenjeni su troškovi i obveze, a podcijenjen finansijski rezultat za 462.149 KM. Radi se o troškovima iz ranijeg perioda za prevoz uposlenika 330.614 KM i terminalnih troškova iz 2012. i 2013. godine 131.535 KM. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo je na različit način isplaćivalo naknadu punomoćnicima-članovima Skupštine za predstavnike državnog i stranog kapitala. Naime, punomoćnicima državnog kapitala obračunavana je i isplaćivana naknada od 400 KM po održanoj sjednici (3 puta za 2015.godinu), a punomoćnicima stranog kapitala od 505 KM do 1.010 KM mjesečno (12 puta za 2015. godinu) bez obzira na broj održanih sjednica.
Negativna mišljenje		
J.P. Željeznice Federacije d.o.o. Sarajevo	113.155.824	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo je u finansijskim izvještajima iskazalo nekretnine, postrojenja i opremu u upotrebi 1.510.259.520 KM. Najveći dio ove imovine, stečen prilikom formiranja jedinstvenog preduzeća od interesa za Federaciju BiH, priznat je po trošku sticanja umanjenom za obračunatu amortizaciju zaključno sa 31.12.2001. godine. Na dan 31.12.2015., kao ni na datume prethodnih izvještaja, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MSFI. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Društvo je u finansijskim izvještajima iskazalo nekretnine, postrojenja i opremu u pripremi 170.296.872 KM. U okviru ove pozicije 158.319.769 KM ili 93% odnosi se na završene investicije stavljene u upotrebu (neke čak u 2008. godini), a da iste prethodno nisu kolaudirane, tehnički primljene i knjigovodstveno aktivirane, radi čega se za njih ne obračunava amortizacija. Zbog naprijed navedenog ne možemo kvantificirati koliko su rashodi i akumulirani gubitak podcijenjeni, a finansijski rezultat i kapital precijenjeni. Prilikom remonta pruge i zamjene gornjeg stroja na dionici Sarajevo - Čapljina – Državna granica, koji je izvršen u periodu od 2009. do 2012. godine, Društvo nije isknjižilo na teret rashoda zamijenjene dijelove kako nalaže MRS-a 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema. Iz prezentiranih podataka i knjigovodstvenih evidencija nismo bili u mogućnosti pouzdano identificirati efekte na finansijski rezultat (odnosno povećanje gubitka).

		<p>4. Društvo je iskazalo zalihe u vrijednosti od 23.128.381 KM. U okviru iskazanih zaliha 15.609.638 KM se odnosi na zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova u upotrebi, a 7.518.743 KM na zalihe van upotrebe koje se u najvećem dijelu odnose na zalihe nastale demontiranjem stalnih sredstava prilikom remonta pruge i zamjene gornjeg stroja na dionici Sarajevo - Čapljina – Državna granica. Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u upotrebi u skladu sa MRS 2 – Zalihe, niti je izvršilo isknjižavanje zamijenjenih rezervnih dijelova u skladu sa MRS 16- Nekretnine, postrojenja i oprema. Na osnovu navedenog zalihe nisu realno iskazane, niti se može izmjeriti efekat na finansijski rezultat.</p> <p>5. Prilikom isplata plata u 2015. godini, nisu uplaćivani doprinosi za PIO, zdravstvo i nezaposlenost, u ukupnom iznosu od 17.700.862 KM. Ukupno neuplaćeni porezi i doprinosi od 2000.-2014. godine po ovom osnovu iznose 153.522.705 KM što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima i članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Društvo kontinuirano iskazuje gubitke u poslovanju (u 2015. godini 29.862.925 KM) što je dovelo do značajnog smanjenja kapitala i potpune nesolventnosti i nelikvidnosti. Kapital je u posljednjih 11 godina smanjen za 646.612.155 KM, a na datum bilansa iskazane su obaveze 769.062.202 KM i to dugoročne 455.580.938 KM, a kratkoročne 313.481.264 KM (u okviru kratkoročnih obaveza, obaveze prema zaposlenim iskazane su 189.668.995 KM), dok su tekuća sredstva samo 72.293.693 KM.• Ovakva situacija upućuje na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Radi prevazilaženja postojećih problema osnivač, Vlada FBiH i organi upravljanja Društva (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva) moraju sačiniti strateški plan održivosti i unapređenja poslovanja koji bi bio provodiv u praksi. Potrebno je istaći da Nadzorni odbor nije kontinuirano obavljao svoju funkciju kao i da je Skupština Društva održala samo jednu sjednicu u toku 2015. godine, a čije aktivno učešće ima značajan uticaj na nesmetano funkcionisanje i rješavanje nagomilanih problema u Društvu.• Neprovođenje Zakona o finansijskoj konsolidaciji JP „ŽFBiH“ d.o.o Sarajevo za period od 01.01.2008.–31.12.2012. godine i Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja dovelo je dijelom do upitnosti daljeg poslovanja Društva, kao i nedovoljan angažman organa upravljanja i rukovođenja. Naime, u 2015. godini Nadzorni odbor nije kontinuirano radio, a Skupština društva održala je samo jednu sjednicu 15.12.2015. godine kada su usvojeni Izvještaj o poslovanju zajedno sa finansijskim izvještajima za 2014. godinu.
--	--	---

J.P. Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	221.659.314	Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none">1. U okviru ostalih kratkoročnih razgraničenja iskazane su „obračunate subvencije korisnicima“ 14.891.402 KM (od čega se na 2015. godinu odnosi 10.864.464 KM, a na 2014. godinu 4.026.937 KM). Društvo je omogućilo krajnjim korisnicima kupnju uređaja (uglavnom mobilnih aparata) po povoljnijim cijenama, ali pod uvjetom da korisnik potpiše ugovor o korištenju usluga HT mreže na period 12, 18 ili 24 mjeseca. Međutim, troškovi nastali kao razlika prodajne (niže) cijene uređaja i nabavne cijene, razgraničavaju se na period korištenja usluge (12, 18 ili 24 mjeseca), umjesto da se evidentiraju u momentu nastanka troška, kako nalaže paragraf 78. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja. Ovakav način priznavanja troškova ima za posljedicu da su rashodi tekućeg perioda podcijenjeni za 10.864.464 KM, a kratkoročna razgraničenja i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos. Na isti način evidentirani su troškovi mobilnih uređaja u 2014. godini, na osnovu čega je ostalo 4.026.937 KM kratkoročnih razgraničenja.2. Na poziciji plaća i naknada troškova uposlenih nisu evidentirane isplate članovima Uprave (izvršnom direktoru za finansije i izvršnom direktoru za nepokretnu mrežu) imenovanim od stranog ulagača HT d.d Zagreb, već su naknade za njihov rad evidentirane u okviru neproizvodnih usluga, na osnovu ispostavljenih faktura od strane T-HT d.d. Zagreb kao „troškovi za angažovanje stručnjaka T-HT-a Zagreb.“ Ukupan trošak plaća za navedene članove Uprave u 2015. godini iskazan je 180.331 KM. Na ovakav način naknade za plaće navedenim članovima Uprave tretirane su i u ranijim razdobljima, što nije u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o porezu na dohodak Federacije BiH.
---	--------------------	--

4.2 Revizija učinka

Ured za reviziju institucija u FBiH u skladu sa mandatom vrši reviziju učinka koja predstavlja nezavisno, objektivno i pouzdano ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti korištenja javnih resursa.

Principi ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti čine teoretsku platformu za reviziju učinka i mogu se definisati na sljedeći način:

- **Princip ekonomičnosti podrazumijeva svođenje troškova resursa na najmanju moguću mjeru.** Korišteni resursi trebaju biti na raspolaganju pravovremeno, u odgovarajućoj količini i uz odgovarajući kvalitet, te po najboljoj cijeni.
- **Princip efikasnosti podrazumijeva najbolje moguće korištenje raspoloživih resursa.** Vezan je za odnos korištenih resursa i izlaznih vrijednosti ostvarenih u pogledu količine, kvaliteta i rokova.
- **Princip efektivnosti odnosi se na ispunjenje postavljenih ciljeva i postizanje predviđenih rezultata.**

Glavni cilj revizije učinka je konstruktivno promovisanje upravljanja zasnovanog na navedenim principima, te jačanje odgovornosti i transparentnosti.

Aktivnosti i programi izvršne vlasti, kao i većina procesa koji iz toga proizilaze, mogu se u reviziji učinka analizirati kroz odgovore na slijedeća pitanja:

- Da li su urađene prave stvari?
- Da li su stvari urađene na pravi način?

Prvo pitanje se odnosi na efektivnost, odnosno ispitivanje utjecaja na društvo koje imaju aktivnosti i mjere koje institucije poduzimaju s namjerom realizacije određenih ciljeva. Drugo pitanje ispituje ekonomičnost i efikasnost poduzetih aktivnosti. Ispituje se da li se aktivnosti ili mjere realizuju na najjeftiniji i najbolji način uzimajući u obzir raspoložive resurse.

Rezultat revizije učinka je izvještaj koji rasvjetljava način korištenja javnih sredstava, te daje preporuke čijom implementacijom se stvara nova vrijednost u smislu poboljšanja efikasnosti, ekonomičnosti i efektivnosti korištenja javnih sredstava.

Revizija učinka treba da doprinese boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stepenu javne odgovornosti. Zaključci i preporuke revizije učinka mogu biti osnov za donošenje odluka o budućim aktivnostima nadležnih institucija.

Ured za reviziju bira teme revizije učinka koje su relevantne i aktuelne, te koje su od posebnog interesa za građane. Biraju se oblasti u kojima su potrebe promjene, te koje su značajne u smislu angažovanih materijalnih i ljudskih resursa ili uticaja koji imaju na društvo. Jedan od osnovnih kriterija koji se koriste pri odabiru teme je „dodana vrijednost“ u smislu pružanja novih saznanja i perspektive.

Revizija učinka najčešće obuhvata višegodišnji period te se ne vezuje za kalendarsku ili poslovnu godinu. U revizionom ciklusu koji je počeo u drugoj polovini 2015. godine i koji je trajao do ovog izvještajnog perioda okončane su četiri revizije učinka:

- Upravljanje tekućom rezervom u javnom sektoru u FBiH
- Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u kantonima u FBiH
- Postupak donošenja pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u institucijama FBiH
- Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u FBiH.

Navedene revizije su provedene u skladu sa Okvirom međunarodnih standarda VRI - ISSAI okvir u Bosni i Hercegovini, Načelima revizije učinka VRI u BiH, Vodičem za reviziju učinka i Vodičem za osiguranje kvaliteta u reviziji učinka VRI u BiH.

Rezultati pojedinačnih revizija prezentirani su putem izvještaja revizije učinka koji sadrže detaljne nalaze, zaključke i preporuke. Izvještaji revizije učinka javni su dokumenti i dostavljeni su revidiranim institucijama i ostalim institucijama u skladu sa odredbama Zakona o reviziji (Parlament FBiH, Vlada FBiH i Predsjednik FBiH).

U narednom dijelu prezentirani su osnovi nalazi i preporuke iz pomenutih izvještaja revizija učinka.

4.2.1 Revizija učinka „Upravljanje tekućom rezervom u javnom sektoru FBiH“

Cilj revizije je bio utvrditi koriste li se sredstva tekuće rezerve transparentno i namjenski, te ispitati postoje li propusti u procesu odobravanja, nadzora i izvještavanja o utrošku istih.

Glavni nalazi revizije

- U periodu od 2011. do 2014. godine, iz sredstava tekuće rezerve Budžeta Federacije BiH i budžeta kantona utrošeno je 34.278.324 KM. Federalni budžetski korisnici od tog iznosa utrošili su 21.179.232 KM od čega je samo 5,14% utrošeno namjenski, dok su kantonalni budžetski korisnici utrošili 13.099.092 KM od čega je 3,73% utrošeno namjenski.
- Po svom zakonskom temelju sredstva tekuće rezerve trebala bi biti korištena samo za hitne i nepredviđene situacije (elementarne i druge nepogode), koje u slučaju izostanka finansiranja mogu imati posljedice za društvo. Istraživanje je pokazalo da su sredstva dodjeljivana budžetskim korisnicima i korištena za tekuće izdatke institucija, npr. izmirenja staža, naknade, nabavke opreme i sl. Osim navedenog, sredstva su korištena za rad udruženja građana, kulturno-umjetničkih društava, sportskih klubova i sportskih udruženja, vjerskih i humanitarnih organizacija, medija i pojedinaca. Samo mali dio sredstava tekuće rezerve utrošen je za pokrivanje troškova nastalih usljed elementarnih nepogoda i prirodnih nesreća odnosno za hitne i nepredviđene situacije koje se nisu mogle predvidjeti i planirati u budžetima.

- Budžetski korisnici su formalno ispunjavali svoju obavezu slanja izvještaja o utrošku Federalnom ministarstvu finansija, koje je isto tako formalno u skladu sa zakonskim odredbama konsolidovalo i dostavljalo ih tromjesečno Vladi FBiH bez priloženih analiza o efektima utroška sredstava. Vlada FBiH je izvještaje polugodišnje i godišnje proslijeđivala Parlamentu FBiH također bez priloženih analiza iz kojih bi se vidjela opravdanost dodjele sredstava.
- Odlukom o kriterijima raspodjele finansijskih sredstava iz tekuće rezerve Budžeta FBiH nije propisana obaveza praćenja efekata korištenja sredstava tekuće rezerve, što smatramo potrebnim, niti obaveza sačinjavanja izvještaja o iskorištenosti sredstava tekuće rezerve.

Preporuke

Ured za reviziju smatra da proces raspodjele i korištenja sredstava tekuće rezerve ne osigurava temeljne pretpostavke transparentnosti, namjenskog, efikasnog, ekonomičnog i efektivnog trošenja javnog novca. Sredstva tekuće rezerve, koja se u skladu sa zakonom koriste samo za hitne i nepredviđene situacije, nisu korištena za finansiranje hitnih i nepredviđenih izdataka, izvanrednih situacija ili neočekivanih događaja. Shodno navedenom daju se sljedeće preporuke:

Preporuke Vladi FBiH i kantonalnim vladama:

- Utvrditi i jasno definisati oblasti od posebnog javnog interesa koje se mogu finansirati iz sredstava tekućih rezervi.
- U Odluci o kriterijima raspodjele finansijskih sredstava iz „Tekuće rezerve“ Budžeta FBiH, decidno navesti, koje nepredviđene, vanredne situacije ili neočekivani događaji opravdavaju traženje, odobravanje i korištenje sredstava tekuće rezerve, kako ne bi dolazilo do različitog tumačenja od strane korisnika ovih sredstava.

Preporuke Federalnom ministarstvu finansija i kantonalnim ministarstvima finansija:

- Sredstva tekuće rezerve odobravati samo za hitne i nepredviđene događaje i situacije koje se ne mogu planirati (elementarne i prirodne nepogode i nesreće), na transparentan način i u skladu sa Zakonom, a na osnovu jasnih i transparentnih kriterija.
- Vršiti kvalitetniju analizu podnesenih zahtjeva za korištenje sredstava tekuće rezerve na osnovu kojih se odobravaju ista.
- Uspostaviti efikasne mehanizme kontrole i nadzora procesa odobravanja i korištenja sredstava tekuće rezerve.
- Uspostaviti efikasnu funkciju izvještavanja o efektima korištenja sredstava tekuće rezerve.

Preporuke korisnicima sredstava tekuće rezerve (federalnim i kantonalnim korisnicima):

- Sredstva tekuće rezerve koristiti samo za zakonom utvrđene namjene, za hitne i nepredviđene događaje koji se ne mogu planirati.

4.2.2 Revizija učinka „Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u kantonima u FBiH“

Cilj revizije je bio procijeniti da li su vlade kantona poduzele adekvatne aktivnosti kako bi unaprijedile kapacitete za planiranje razvojnih projekata. Riječ je o projektima kojima se realizuju strategije razvoja u oblastima značajnim za kvalitet života građana, kao što su vodosnabdijevanje, industrija, građevinarstvo, transport, zdravstvo, socijalna infrastruktura i slično.

Glavni nalazi revizije:

- Vlade kantona nisu osigurale organizacione pretpostavke za unapređenje planiranja razvojnih projekata. U institucijama koje trebaju planirati projekte unutar svojih resora nisu uspostavljene jedinice/odjeli koji su nadležni za planiranje i realizaciju projekata.
- U tri kantona (SBK, HNK i K10) nisu uspostavljene organizacionim jedinicama za upravljanje projektima. U ostalim kantonima pod jedinicama za upravljanje projektima vlade kantona trenutno podrazumijevaju samo odjel/službu unutar jedne institucije na nivou kantona, čija nadležnost se uglavnom odnosi na strateško planiranje razvoja. Uloga navedenih jedinica vezana za planiranje razvojnih projekata za potrebe kantona nije jasno definisana.
- Na poslovima vezanim za planiranje i izradu projekata unutar spomenutih organizacionih jedinica nije osiguran dovoljan broj osoba. U takvim uslovima, navedene jedinice nisu mogle imati značajniju ulogu u sveukupnoj pripremi projekata u kantonu.
- Poduzete aktivnosti nisu rezultirale uspostavom adekvatnog sistema edukacije iz oblasti izrade i upravljanja projektima na području kantona. Isto je imalo za posljedicu da obuku nije pohađao dovoljan broj zaposlenika, a često se dešavalo da obuku pohađaju zaposlenici koji ne rade na aktivnostima upravljanja projektima.
- U većini kantona nije određena institucija koja bi imala ulogu pružanja stručne podrške u fazi izrade projekata institucijama nadležnim za pripremu projekata. Također, u kantonima nisu osigurani ni mehanizmi kontrole kvalitete izrađenih projektnih prijedloga kako b se osiguralo da isti sadrže potrebne elemente.

- U većini kantona izostale su aktivnosti uključivanja aktera šire društvene zajednice u procese pretvaranja strateških ciljeva u konkretne projekte. Samo u tri kantona su osnovana određena partnerska tijela. Shodno tome, institucije u kantonima su propustile priliku da uključivanjem predstavnika općina, gradova, civilnog društva, privrede i nevladinog sektora u procese planiranja razvojnih projekata, povećaju motivaciju i interes za realizaciju istih.

Preporuke:

Provedena revizija je pokazala da postoji značajan prostor za unapređenje kapaciteta za planiranje projekata u kantonima. Isto zahtijeva sistemski pristup, što podrazumijeva osiguranje odgovarajućih organizacijskih pretpostavki, uspostavljanje sistema edukacije kao i mehanizama za partnersko djelovanje u izradi projekata. Shodno navedenom daju se slijedeće preporuke:

Preporuke za vlade kantona:

- Uspostaviti funkcionalne organizacione jedinice za upravljanje projektima koje će imati dovoljne ljudske kapacitete. Jedinice za upravljanje projektima bi trebale biti osnovane u svim institucijama koje imaju nadležnost izrade projekata u svom resoru. Izrada projektnih prijedloga i upravljanje projektima bi trebali biti primarni zadaci jedinica. Osiguranje dovoljnih ljudskih kapaciteta u jedinicama za upravljanje projektima potrebno je posmatrati u kontekstu očekivane koristi koja bi nastala efikasnijom izradom i implementacijom razvojnih projekata u kantonu.
- Imenovati odgovornu instituciju/radno tijelo za pripremu i realizaciju programa edukacije zaposlenika iz oblasti upravljanja projektima u kantonima. Uspostava adekvatnog sistema edukacije doprinijela bi planskom izboru tema edukacije i zaposlenika koji će iste pohađati. Unapređenje znanja i vještina iz oblasti izrade projektnih prijedloga u institucijama javnog sektora je posebno značajno u kontekstu eurointegracija i dostupnih fondova za čije korištenje je potrebno pripremiti kvalitetne projekte.
- Imenovati odgovornu instituciju za pružanje stručne podrške institucijama u kantonu iz oblasti pripreme projekata i osiguranje kontrole kvaliteta projektnih prijedloga. Uspostavljanjem stručne podrške osigurala bi se proizvodnja većeg broja kvalitetnih razvojnih projekata. Takođe, isto bi omogućilo prevazilaženje problema nedostajućih kapaciteta za izradu projekata u pojedinim institucijama kantona.
- Propisati obavezu i odrediti instituciju odgovornu za prikupljanje i distribuiranje informacija bitnih za izradu i realizaciju projekata u kantonima. Uspostavom funkcionalnog mehanizma razmjene informacija omogućila bi se bolja informiranost o aktivnostima vezanim za realizaciju strategija razvoja. Takođe, osigurali bi se transparentni podaci o dostupnim izvorima finansiranja i izrađenim projektima kojima se mogu privući potencijalni investitori.

- Inicirati uspostavljanje mehanizama za partnersko djelovanje u cilju uključivanja predstavnika općina, gradova, civilnog društva, privrede i nevladinog sektora u planiranje razvojnih projekata u kantonima. Uspostavljanjem partnerskih grupa omogućilo bi se produblјivanje formalnih odnosa sa navedenim relevantnim akterima u odnose stvarnog partnerstva. Time bi se osigurala podrška institucijama javnog sektora za uspješnije generiranje projektnih ideja, osiguranje finansijskih sredstava i realizaciju kvalitetnih razvojnih projekata.

4.2.3 Revizija učinka „Postupak donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u institucijama FBiH“

Cilj revizije je bio identifikovati pokazatelje slabosti u postupku izrade i donošenja pravilnika i analizirati, da li su Vlada FBiH i nadležne institucije FBiH u okviru svojih odgovornosti poduzele odgovarajuće aktivnosti za efikasno provođenje ovog postupka.

Glavni nalazi revizije:

- Nisu osigurane sve pretpostavke za efikasan postupak izrade i donošenja pravilnika. Vlada FBiH je uz osnovni zakonski okvir donijela više provedbenih propisa, ali nije osigurano potpuno metodološko jedinstvo i primjena donesenih uredbi u postupku izrade i donošenja pravilnika. Vlada FBiH je donosila zaključke vezano za analizu postojećih pravilnika, ali u promatranom periodu revizije nisu poduzete dovoljne mjere za realizaciju ovih zaključaka.
- U nedostatku jedinstvene metodologije za postupak izrade i donošenja pravilnika i nedovoljne primjene postojeće regulative, nisu osigurane potpune informacije na osnovu kojih bi se utvrdile stvarne organizacijske i kadrovske potrebe institucija.
- Institucije iz uzorka nisu izvršile sveobuhvatnu analizu pravilnika u okviru redovnih aktivnosti, niti obavezu realizacije zaključaka Vlade FBiH.
- Nedovoljne su informacije i obrazloženja za davanje mišljenja na pravilnike. Posebnim procedurama nije određeno koje informacije institucija/obrađivač treba osigurati u zahtjevu kojim traži mišljenje na prijedlog Pravilnika.
- Institucije koje daju mišljenje na pravilnike, nemaju povratne informacije o tome da li su uvaženi komentari prema datom mišljenju. Ovakva praksa dovodi u pitanje svrhu davanja mišljenja i onemogućava transparentnost u diskutovanju datih obrazloženja.

Preporuke:

U cilju osiguranja pretpostavki za sistemsko unapređenje postupka izrade i donošenja pravilnika u federalnim institucijama, Ured za reviziju preporučuje slijedeće:

Preporuke za Vladu FBiH

- Potrebno je poduzeti mjere da se ojača funkcija i provođenje upravnog nadzora kako bi se utvrdili nedostaci i prepreke u primjeni donesenih propisa u postupku izrade i donošenja pravilnika.

Preporuke za institucije koje donose pravilnike

- Kontinuirano pratiti stanje i promjene u oblasti kako bi dokumentovali utvrđene probleme i na osnovu toga utvrdili odgovarajuću unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta za realizaciju svih poslova.
- Na osnovu utvrđenih problema za realizaciju poslova iz nadležnosti, izvršiti analizu o stanju ljudskih resursa i kadrovskim problemima i izraditi posebnu informaciju radi upoznavanja Vlade FBiH.

Preporuke za Federalno ministarstvo pravde

- Poduzeti sve potrebne aktivnosti za unapređenje postupka izrade i donošenja pravilnika.
- Poduzeti sve potrebne mjere za osiguranje kadrovskih kapaciteta Zavoda za javnu upravu u cilju utvrđivanja adekvatne unutrašnje organizacije u federalnim institucijama.
- Izraditi procedure za davanje mišljenja kako bi zahtjevi uz predložene pravilnike sadržavali potpune informacije, obrazloženja i razloge predložene organizacije i sistematizacije radnih mjesta.
- Poduzeti sve potrebne mjere kako bi se odredili prioriteti i provodio upravni nadzor u postupku izrade i donošenja Pravilnika.

Preporuke za institucije koje daju mišljenje (Federalno ministarstvo pravde, Ured za zakonodavstvo i Federalno ministarstvo finansija)

- Svaka institucija u okviru svoje nadležnosti, treba odrediti, koje informacije predlagač treba dostaviti u zahtjevu kojim traži mišljenje na prijedlog pravilnika.

4.2.4 Revizija učinka „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru FBiH“

Cilj revizije je bio procijeniti efikasnost institucija u uspostavljanju i planiranju interne revizije, te poštivanju propisa za uspostavljanje funkcionalne interne revizije.

Interna revizija je jedan od osnovnih elemenata dobrog upravljanja organizacijom u javnom sektoru. Predstavlja jednu od tri komponente Javne interne finansijske kontrole, čija primjena treba da osigura nadzor nad transparentnim korištenjem javnih sredstava i učinkovitost javne uprave. Institucije su trebale iskoristiti rezultate rada interne revizije, te tako unaprijediti proces poslovanja organizacije.

Glavni nalazi revizije:

- Od 73 organizacije u javnom sektoru FBiH¹, koje su obavezne da uspostave jedinicu interne revizije, samo je 21 uspostavila.
- Od 18 federalnih institucija koje su trebale imati uspostavljenu jedinicu interne revizije do kraja 2014. godine, 10 institucija je uspostavilo jedinicu interne revizije sa bar jednim zaposlenim, 3 institucije imaju organizaciono uspostavljenu jedinicu za internu reviziju, ali bez zaposlenih internih revizora, a 5 institucija nije uspostavilo jedinicu. Za 28 institucija, internu reviziju vrši Jedinica Federalnog ministarstva finansija.
- Kadrovska popunjenost jedinica interne revizije iznosi oko 30%, a prema izjavama odgovornih u institucijama iz uzorka, razlog je Moratorij na zapošljavanje Vlade FBiH.
- Jedinice interne revizije kod većine institucija ne rade u skladu sa zakonskim propisima.
- Strateške i godišnje planove donijelo je oko 40% institucija.
- Ne koristi se Standard interne revizije 2120 (upravljanje rizikom). U jedinici za internu reviziju pri Federalnom ministarstvu finansija, kategorizacija slabih tačaka se utvrđuje samo kroz razgovore sa rukovodiocima i zaposlenima.
- 60% preporuka iz izvještaja interne revizije iz prethodne godine nije implementirano, te je preneseno u narednu godinu. Preporuke se većinom odnose na: putne troškove, izdatke za mobilne telefone, korištenje službenih vozila, ugovorene i druge posebne usluge, usluge reprezentacije, izdatke za rad komisija i ugovore o djelu, javne nabavke, popis imovine, obaveza i potraživanja i slično.

Preporuke:

U cilju uspostave funkcionalne interne revizije, Ured za reviziju daje slijedeće preporuke nadležnim institucijama, kao i institucijama na svim nivoima vlasti u FBiH:

Preporuke Parlamentu FBiH

- Intenzivirati aktivnosti procesa donošenja izmjena i dopuna zakonske regulative iz oblasti interne revizije u cilju stvaranja osnova za racionalniju uspostavu jedinica za internu reviziju u javnom sektoru FBiH, te aktualizirati pitanje nefunkcionisanja Koordinacionog odbora Centralne harmonizacijske jedinice (CHJ) u BiH koji je odgovoran za harmonizaciju regulative iz oblasti interne revizije u javnom sektoru na cijeloj teritoriji BiH.

¹ Pod organizacijama javnog sektora u FBiH , u skladu sa Pravilnik om o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, podrazumijevaju se korisnici javnih sredstava budžeta FBiH, kantona, općina, gradova i vanbudžetskih fondova .

Preporuke Vladi FBiH

- Poduzeti aktivnosti na blagovremenoj provedbi i razvoju Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH i Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru FBiH u cilju stvaranja osnova za racionalniju uspostavu jedinica za internu reviziju.
- Jasno definisati zaduženja institucija po pitanju nalaza i preporuka iz Godišnjeg konsolidovanog izvještaja interne revizije u javnom sektoru FBiH, definisati rokove za njihovu provedbu, te uspostaviti sistem sankcionisanja za neprovođenje preporuka.

Preporuke Federalnom ministarstvu finansija

- Uspostaviti jaču koordinacijsku ulogu Koordinacionog odbora CHJ, te uspostaviti saradnju CHJ sa nižim nivoima vlasti u FBiH u cilju efikasnijeg uspostavljanja i razvoja interne revizije u javnom sektoru u FBiH.
- U cilju efektivnog rada, kadrovski ojačati kapacitete u CHJ kako bi se omogućilo obavljanje poslova iz nadležnosti i ovlaštenja dodijeljenih zakonskim propisima.

Preporuke Centralnoj harmonizacijskoj jedinici

- Poduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi se potaknuli korisnici budžeta koji nisu uspostavili internu reviziju, da u što kraćem roku osiguraju organizacijske pretpostavke i poduzmu aktivnosti za uspostavu navedenog sistema u skladu sa odredbama Zakona o internoj reviziji.
- Nastaviti vršenje kontrole organizacionog uspostavljanja i sistematizacije, te pozicioniranja interne revizije na nižim nivoima vlasti.

Preporuke rukovodiocima institucija javnog sektora u FBiH koje su obavezne uspostaviti internu reviziju

- Sve institucije javnog sektora u FBiH treba da poduzmu aktivnosti na izmjenama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, te pribavljanje potrebnog mišljenja CHJ u cilju uspostavljanja funkcije interne revizije u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima koji regulišu oblast interne revizije.
- Upravljanje rizicima ugraditi u redovne planske procese institucija i na osnovu provedenih analiza rizika unaprijediti sistem interne revizije.

**5. Izvještaj o reviziji Vladinog godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta -
Izvještaj o finansijskoj reviziji
Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine
za 2015. godinu**

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE**

za 2015. godinu

Broj: 03-01/16

Sarajevo, juli 2016. godine

SADRŽAJ

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	81
II. IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2015. GODINU	85
1. Uvod.....	85
2. Predmet, cilj i obim revizije.....	87
3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja	88
4. Sistem internih kontrola i interna revizija.....	94
5. Budžet i izvještavanje.....	97
6. Izvršenje budžeta	100
6.1 Prihodi, primici i finansiranje.....	100
6.2 Rashodi i izdaci.....	101
6.2.1 Izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih	101
6.2.2 Izdaci za materijal i usluge	102
6.2.3 Tekući transferi.....	108
6.2.4 Kapitalni transferi.....	124
6.2.5 Interventna sredstva ili sredstva rezerve.....	126
6.2.6 Izdaci za finansijsku imovinu.....	126
6.2.7 Izdaci za kamate	127
6.2.8 Izdaci za otplate dugova	128
6.2.9 Tekuća rezerva	129
6.3 Implementacija razvojno – investicijskih projekata finansiranih iz ino–kreditnih i donatorskih sredstava.....	130
6.4 Finansijski rezultat	132
7. Imovina, obaveze i izvori sredstava	133
7.1 Novčana sredstva	134
7.2 Stalna sredstva.....	135
7.3 Dugoročni plasmani.....	135
7.4 Kratkoročna potraživanja i plasmani	136
7.5 Kratkoročne obaveze i kratkoročna razgraničenja	140
7.6 Dugoročne obaveze i dugoročna razgraničenja.....	142
7.7 Izvori stalnih sredstava	148
7.8 Popis imovine, potraživanja i obaveza.....	148
8. Vanbilansna evidencija	150
9. Javne nabavke.....	151
10. Ostali nalazi – realizacija obaveza po osnovu prestanka rada prijašnjeg FMO- a	152
11. Komentar	155
III. REZIME DATIH PREPORUKA	156
IV. PRILOG	163
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	163
1. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA ZA 2015. GODINU	165
2. PREGLED TEKUĆIH TRANSFERA PO VRSTAMA TRANSFERA I BUDŽETSKIM KORISNICIMA.....	169
3. BILANS STANJA NA DAN 31.12.2015. GODINE	171
4. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA ZA PERIOD 01.01.2015. DO 31.12.2015. GODINE	172

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju Konsolidovanih finansijskih izvještaja **Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine** za 2015. godinu (konsolidovani Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) na dan 31.12.2015. godine i Izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno i za poslovanje u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljeni u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Nisu poštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH, jer nije vršeno blagovremeno usaglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima, a izvršenim preraspodjelama rashoda i izdataka samo su pokrivene već stvorene obaveze koje su veće od Budžetom odobrenih sredstava. Također, odredbe Zakona o budžetima u FBiH nisu poštovane u dijelu koji se odnosi na sačinjavanje planova novčanih tokova, prijedlog utroška sredstava Tekuće rezerve, izvještavanje Vlade FBiH o izvršenju Budžeta (tačka 5. Izvještaja).**
- 2. Tekući transferi u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva kulture i sporta, Ministarstva okoliša i turizma, Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva finansija, Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva pravde su planirani, odobreni i realizovani bez jasnih i mjerljivih kriterija/parametara na osnovu kojih je izvršen izbor korisnika sredstava. Ocjenu i rangiranje zahtjeva za dodjelu sredstava potencijalnih korisnika i utvrđivanje iznosa sredstava po istim nisu izvršeni u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta za 2015. godinu, te nije obavljen adekvatan propisani nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava (poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju i ostale vrste podrški, transfer kantonima i općinama, i transfer za sport i kulturu i institucije nauke i kulture od značaja za FBiH, udruženja građana iz oblasti kulture i transfer za mlade, razvoj turizma, projekat utopljanja zgrada, organizacije i udruženja civilnih invalida, institucije od značaja za BiH), niti su pojedine institucije kojima su doznačeni transferi imali zakonski osnov da se finansiraju iz Budžeta FBiH (tačka 6.2.3 Izvještaja)**
- 3. Sredstva Tekuće rezerve, u svim slučajevima, nisu korištena u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršenju budžeta (tačka 6.2.9 Izvještaja).**
- 4. Pojedini federalni budžetski korisnici prihode i razgraničenja nisu evidentirali u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinog računa Trezora, u dijelu koji se odnosi na evidentiranje namjenskih prihoda (tačka 7.1. Izvještaja).**

5. Nisu poduzete adekvatne mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita u iznosu od 27.927.105 KM (pravna lica) i 671.689 KM (kantoni), a za potraživanja starija od šest mjeseci nije izvršen prenos na sumnjiva i sporna potraživanja (tačka 7.4 Izvještaja).
6. U finansijskim izvještajima budžetski korisnici Federacije BiH nisu iskazali kratkoročne obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima u iznosu od 32.484.915 KM (tačka 7.5 Izvještaja).
7. Povećanje obaveza i smanjenje razgraničenih rashoda koje se odnosi na pravosnažne sudske presude i izvršna rješenja za plaće i naknade, te presude po pokrenutim upravnim postupcima korisnika za ostvarivanje prava po osnovu boračko-invalidske zaštite u iznosu od 23.697.372 KM nije evidentirano u skladu sa Zakonom o budžetima FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor (tačka 7.5 Izvještaja).
8. Nisu iskazane obaveze po osnovu povrata više ili pogrešno uplaćenih prihoda u iznosu od 5.442.201 KM, kako je to propisano Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 7.5 Izvještaja).
9. U finansijskim izvještajima više su iskazane dugoročne obaveze u iznosu od 40.684.302 KM po osnovu stare devizne štednje i 222.295 KM po osnovu ratnih potraživanja (tačka 7.6 Izvještaja).
10. Na poziciji kratkoročnih obaveza nisu iskazane obaveze nastale po osnovu odobrenih sredstava korisnicima transfera - poticaji u poljoprivredi za 2014. i 2015. godinu, već su iste iskazane na vanbilansnoj evidenciji u iznosu od 22.207.770 KM (tačka 8. Izvještaja).
11. Isplaćene su naknade za rad članovima komisija i stručnih odbora za poslove koji su u nadležnosti ministarstava, što nije u skladu sa važećim propisima. Za značajan broj angažovanja zaposlenika u stručne odbore i komisije nisu utvrđeni kriteriji za izbor članova, što dovodi do favorizovanja pojedinih članova koji se angažuju više puta za rad u istima, iako primaju naknadu po osnovu plaće za redovan rad (tačka 6.2.2. Izvještaja).
12. Po zaključenim ugovorima o djelu, pojedini federalni budžetski korisnici, angažovali su vanjske saradnike tokom cijele 2015. godine, za obavljanje poslova koji predstavljaju redovne poslove iz nadležnosti istih i utvrđeni su pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji (tačka 6.2.2. Izvještaja).
13. Prilikom nabavki roba, usluga i ustupanja radova dio budžetskih korisnika nije dosljedno provodio odredbe Zakona o javnim nabavkama, posebno u dijelu izbora postupka nabavke i praćenja realizacije ugovora (tačka 9. Izvještaja).
14. Popis imovine, potraživanja, obaveza i razgraničenja, pojedini federalni budžetski korisnici, nisu izvršili u skladu sa važećim propisima (tačka 7.8 Izvještaja).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u „Osnovi za izražavanje mišljenja“, finansijski izvještaji **Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, ne prikazuju istinito i fer**, po svim bitnim pitanjima stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2015. godine, rezultate poslovanja za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijske informacije i transakcije prikazane u finansijskim izvještajima **Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine** u toku 2015. godine, nisu bile u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Skretanje pažnje

Bez uticaja na izraženo mišljenje skrećemo pažnju na slijedeće:

- Na nivou institucija FBiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Svrha usvajanja ovih standarda je izrada pouzdanih finansijskih izvještaja koji će biti interno i međunarodno uporedivi (tačka 4. Izvještaja).

Sarajevo, 28.07.2016. godine

Zamjenik generalnog revizora

Dragan Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dževad Nekić, dipl.oec.

II. IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2015. GODINU

1. Uvod

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) je u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“ br. 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI) izvršio reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2015. godinu. Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2015. godinu Predstavnički dom Parlamenta FBiH je usvojio 18.05.2016. godine.

Prema podacima prezentiranim u Izvještaju o izvršenju budžeta ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje u 2015. godini iznosili su 2.348.412.392 KM, dok su ostvareni rashodi, izdaci i otplate dugova bili 2.191.848.793 KM.

U 2015. godini iz budžetskih sredstava finansirale su se 64 institucije, a Ured za reviziju je izvršio reviziju 25 korisnika budžeta sa ukupno planiranim rashodima i izdacima u iznosu od 2.145.229.518 KM. Sačinjen je 21 izvještaj o izvršenoj finansijskoj reviziji (Parlament FBiH tri korisnika jedan izvještaj; Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH tri korisnika jedan izvještaj). Mišljenje sa rezervom izraženo je kod 15 institucija, od čega je kod 11 institucija dodatno skrenuta pažnja na pojedina pitanja. Od ovih 15 institucija kod 5 institucija je izražena rezerva samo za zakonsku neusklađenost. Pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje je izraženo kod 6 institucija.

Federalno ministarstvo finansija (u daljem tekstu: **Ministarstvo finansija**) opslužuje Budžet FBiH u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem budžetskih sredstava na način propisan od strane istog. Korisnici Budžeta su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje budžetskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Budžeta FBiH. Budžetski korisnici koriste sredstva u skladu sa godišnjim finansijskim planom, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesečnim planovima, koje odobrava ministar finansija, u skladu sa raspoloživim sredstvima.

U pojedinačnim izvještajima o finansijskoj reviziji budžetskih korisnika za 2015. godinu data su nezavisna revizorska mišljenja i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija, koje su pored ostalog navedene i u ovom Izvještaju. Značajan broj nalaza i preporuka koje se odnose na poslovanje pojedinih institucija se ponavlja duži niz godina i veći dio istih su sistemskog karaktera, za čije rješavanje nije odgovorna samo institucija kod koje je utvrđena nepravilnost. Realizacijom datih preporuka bi se osigurala dodatna transparentnost u korištenju javnog novca i poboljšala finansijska disciplina.

Konačni izvještaji dostavljeni su: Predsjedniku FBiH, Premijeru Vlade FBiH, Predsjedavajućem Doma naroda FBiH, Predsjedavajućem Predstavničkog doma FBiH i Ministarstvu finansija. Nakon dostavljanja konačnih izvještaja Parlamentu FBiH, isti su objavljeni na internet stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH www.vrifbih.ba

Pregled datih mišljenja po revidiranim korisnicima budžeta, kao i očitovanje subjekata revizije, daje se u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Naziv korisnik budžeta	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Positivno	Positivno/ skretanje pažnje	S rezervom	S rezervom/ sa skretanjem pažnje	Negativno	
1	Budžet Federacije BiH					X	DA
2	Parlamenta FBiH (Dom naroda, Zastupnički dom i Zajedničke službe Parlamenta FBiH)		X				DA
3	Ured predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH		X				DA
4	Vlada Federacije BiH				X		DA
5	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova		X				DA
6	Federalna uprava policije		X				DA
7	Federalno ministarstvo pravde				X		DA
8	Federalno ministarstvo finansija				X		NE
9	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije				X		DA
10	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija				X		DA
11	Federalno ministarstvo zdravstva				X		DA
12	Federalno ministarstvo trgovine			X			DA
13	Federalno ministarstvo prostornog uređenja				X		DA
14	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva				X		DA
15	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata			X			DA
16	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta				X		DA
17	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike				X		DA
18	Federalno ministarstvo kulture i sporta			X			DA
19	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica		X				DA
20	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke		X				DA
21	Federalno ministarstvo okoliša i turizma			X			NE
22	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH				X		DA
UKUPNO:			6	4	11	1	

Struktura datih mišljenja u izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2015. godinu korisnika federalnog Budžeta, kao i u prethodne tri godine, daje se u sljedećoj tabeli:

Mišljenje	2011. godina		2012. godina		2013. godina		2014. godina		2015. godina	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Pozitivno	0	0	1	4	3	10	4	13	0	0
Pozitivno / skretanje pažnje	0	0	0	0	0	0	2	6	6	27
S rezervom	22	88	21	75	24	80	22	71	4	18
S rezervom / skretanje pažnje									11	50
Negativno	3	12	6	21	2	8	3	10	1	5
Suzdržano	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0
Ukupno:	29	100	30	100	30	100	31	100	22	100

U skladu sa godišnjim planom i programom, izvršena je i revizija finansijskih izvještaja korisnika budžeta kantona, javnih preduzeća i vanbudžetskih fondova, što je prezentirano u posebnim izvještajima.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su Konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta FBiH za 2015. godinu i usklađenost poslovanja Vlade FBiH, ministarstava i drugih budžetskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima. Predmet revizije nije bila implementacija razvojno – investicijskih projekata koja su u nadležnosti ministarstava, već samo koordinacija, nadzor, uspostava knjigovodstvenih evidencija i izvještavanje u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih organa i institucija.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta FBiH za 2015. godinu je pribavljanje realne osnove, da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika federalnog budžeta, u skladu sa primjenjivim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li isti u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocijeni finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem interne kontrole.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije. Revizija je obuhvatila 22 planirana korisnika Budžeta FBiH za koje su sačinjeni pojedinačni Izvještaji o obavljenim revizijama za 2015. godinu, te finansijske transakcije Budžeta FBiH koje se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu Trezora (budžetski prihodi, raspodjela prihoda budžeta, servisiranje unutrašnjeg duga i vanjski dug).

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta FBiH za 2015. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da **je postupljeno** po datim preporukama koje se odnose na:

- Uspostavu knjigovodstva za ugostiteljske usluge Službe, prema važećim zakonskim propisima za ugostiteljsku djelatnost, i pružanje istih u skladu sa Uredbom o Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, uz odgovarajuću analizu ostvarenih prihoda i rashoda po osnovu obavljanja djelatnosti ugostiteljstva sa mjerama na optimalizaciji troškova poslovanja;
- Imenovanje revizorskih timova za kontrolu, u skladu sa Zakonom o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite, obračun i isplatu novčanih naknada revizorskim timovima za predmete za koje je postupak kontrole okončan;
- Preispitivanje opravdanosti oslobađanja od plaćanja putničke takse za JP „Aerodrom Mostar“ doo i „Aerodrom Tuzla“ doo i doznake subvencija navedenim preduzećima, obzirom da FBiH nema vlasničkog udjela u istim;
- Utvrđivanje maksimalnih poticajnih količina, u skladu sa važećim zakonskim propisima, određivanje poticajnih cijena za animalnu i biljnu proizvodnju i korekcija istih, na osnovu prethodno izvršenih analiza, utvrđenih kriterija i raspoloživih sredstava;
- Poštivanje odredbi Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i Uputstva o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata, kao i načinu vođenja evidencija o korisnicima prava, u dijelu nadzora nad zakonskim korištenjem prava, te poduzimanje aktivnosti na povratu neosnovano isplaćenih sredstava korisnicima kojima je prestalo pravo;
- Raspodjelu sredstava transfera neprofitnim organizacijama, kod Ministarstva rada i socijalne politike, u skladu sa važećim zakonskim propisima i internim aktima, uz primjenu mjerljivih kriterija;
- Obezbjediđivanje evidencije nacionalnih spomenika, kod Ministarstva kulture i sporta, sa procjenom stanja u kome se isti nalaze, procjenom dosadašnjeg ulaganja i potrebama za daljnja ulaganja, što će poslužili kao osnova za odabir projekata;
- Iskazivanje potraživanja po utvrđenim obavezama povrata poticaja za ruralni razvoj u Glavnoj knjizi Trezora;
- Poduzimanje aktivnosti u cilju rješavanja spornog dijela transfera za proces vakcinacije u iznosu od 993.000 KM, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i ostalim važećim zakonskim i drugim propisima;
- Efikasno realizovanje kreditnih sredstava i okončanje postupka dodjele kredita po programima utroška sredstava za 2014. godinu.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno odnose se na:

- Nadležnosti Vlade FBiH na unapređenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnog broja uposlenih za obavljanje poslova iz nadležnosti istih i što efikasnijeg rada javne uprave;
- Nadležnosti Vlade FBiH i Ministarstva finansija na provedbi Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH i Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru FBiH, u dijelu uspostavljanja odgovarajućeg sistema finansijskog upravljanja i kontrola, kao i interne revizije i funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice;
- Prikupljanje, evidentiranje, planiranje i raspodjelu namjenskih prihoda Budžeta FBiH, koje ostvaruju budžetski korisnici po posebnim propisima, u skladu sa važećim zakonskim propisima;
- Blagovremeno donošenje Odluke o raspodjeli sredstava dijela ostvarenog prometa Lutrije BiH i definisanje obaveza nadležnih ministarstava o izvještavanju Ministarstva finansija i Vlade FBiH o namjenskom utrošku doznačenih sredstava krajnjim korisnicima;
- Preispitivanje opravdanosti Uredbe Vlade FBiH o načinu obrazovanja i visini naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe kao i akata o imenovanju radnih tijela i komisija i visini naknade;
- Obračun i isplatu troškova službenog putovanja u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja i Zaključkom Vlade FBiH od 20.10.2011. godine, i uspostavu kontrole nad istim;
- Poštivanje odredbi Odluke o korištenju i ograničenju troškova korištenja službenih telefona;
- Poštivanje odredbi Uredbe o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH, Pravilnika o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila i Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga;
- Obavezu da svi budžetski korisnici provode odredbe Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i vlastitih internih akata;
- Osiguranje nadzora nad namjenskim korištenjem sredstava na ime subvencija javnim preduzećima koja se finansiraju iz tekućih transfera, te poduzimanje adekvatnih mjera u slučaju utvrđenih nepravilnosti;
- Usklađivanje zakonskih odredbi u pogledu finansiranja Federalnog fonda solidarnosti i doznaku sredstava Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, za godinu za koju je Budžet FBiH i donesen;
- Osiguranje provedbe Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica od strane nižih nivoa vlasti kao i postupanje istih po aktima Ministarstva, te vršenje nadzora nad provođenjem navedenog zakona;

- Obračun prava i isplatu korisnicima po osnovu boračko–invalidske zaštite i ratnih priznanja i odlikovanja u okviru glavne baze podataka i iskazivanje na likvidacionim kartonima korisnika prava, obzirom da se na osnovu istih vrši evidentiranje u Glavnu knjigu trezora;
- Utvrđivanje tačnog iznosa obaveza po osnovu razlike invalidnine za period od 01.01. do 31.07.2009. godine i isplatu iste korisnicima prava;
- Uspostavu evidencije korisnika penzija, koje u skladu sa zakonskim i ostalim propisima isplaćuje Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje;
- Utvrđivanje kriterija za odabir korisnika sredstava transfera, kao i kriterije za utvrđivanje visine dodijeljenih sredstava, uvažavajući zakonske nadležnosti Ministarstva obrazovanja i nauke;
- Planiranje i izvršavanje transfera za rekonstrukciju ustanova za zbrinjavanje na nivou FBiH (Ministarstvo rada i socijalne politike) u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH i utvrđenim kriterijima za raspodjelu sredstava, te obavljanje nadzora na osnovu zaključenih ugovora;
- Preknjižavanje neutrošenih namjenskih sredstava, na kraju godine a prije izrade godišnjeg obračuna, na kratkoročna vremenska razgraničenja, u skladu sa propisima.

Preporuke po kojima nije postupljeno odnose se na:

- Uspostavu interne kontrole u dijelu provođenja suštinske kontrole dokumentacije za unos obaveza u Glavnu knjigu Trezora, donošenje internih procedura za obavljanje kontrole na terenu i uspostavu adekvatnog nadzora i kontrole nad cjelokupnim procesom raspodjele novčanih sredstava podrški u Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva;
- Poštivanje odredbi Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršenju budžeta FBiH za izvještajnu godinu i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH prilikom pripreme, izrade budžeta, te izvršenja i izvještavanja o izvršenom Budžetu;
- Imenovanje savjetnika u skladu sa zakonskim, podzakonskim aktima i internim propisima;
- Preispitivanje opravdanosti formiranja radnih tijela za koje članovi istih ostvaruju pravo na naknadu i u koje se imenuju i zaposlenici ministarstava, a posebno za poslove iz nadležnosti ministarstava i usklađivanje obračuna poreza sa odredbama Zakona o porezu na dohodak;
- Aktivnosti Vlade FBiH kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje navedenih ugovora, da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi;
- Angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH, u cilju smanjenja i ukidanja zaključivanja ugovora o djelu;

- Planiranje i realizovanje sredstava za provođenje revizije iz oblasti boračko-invalidske zaštite u FBiH na osnovu stvarnih potreba, po vrsti i iznosu izdataka, te evidentiranje istih na propisanim pozicijama u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH;
- Poštivanje odredbi zaključenog ugovora između Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, u dijelu izvršenja obaveza u ugovorenom roku i blagovremenog rješavanja statusa korisnika prava, kako bi se obaveze iskazale na teret budžeta tekuće godine u skladu sa zakonskim propisima;
- Pronalaženje najoptimalnijeg rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija;
- Usklađivanje odredbi Zakona o izvršavanju budžeta FBiH sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka;
- Odabir programa i projekata, za transfer Projekat utopljanja zgrada radi uštede energije, na osnovu objavljenog javnog poziva, u skladu sa usvojenim Programom i kriterijima raspodjele sredstava;
- Utvrđivanje odgovarajućih kriterija za projekte utopljanja, koji će biti mjerljivi i poslužiti za odabir programa i projekata i utvrđivanje visine sredstava za dodjelu;
- Obavljanje kontrole preostalih neobrađenih zahtjeva po osnovu Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2012. godinu, putem neposrednog uvida na terenu, i rješavanje istih;
- Blagovremeno donošenje programa utroška sredstava transfera i objavu javnog poziva, od strane Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, kako bi se sredstva realizovala i opravdala u godini za koju je Program utroška sredstava i donesen;
- Utvrđivanje mjerljivih podkriterija i obezbjeđenje podataka i dokumentacije za bodovanje, utvrđivanje prijedloga iznosa sredstava za raspodjelu transfera za sport i kulturu od značaja za FBiH, transfera za obnovu kulturno-istorijskog i građevinskog naslijeđa, za udruženja građana iz oblasti kulture i za mlade;
- Sačinjavanje kriterija za raspodjelu sredstava transfera za institucije nauke i kulture od značaja za BiH;
- Raspodjelu sredstava po Programu „Nabavka besplatnih udžbenika“ u skladu sa Programom utroška sredstava po utvrđenim kriterijima raspodjele i zaključenim ugovorima sa resornim kantonalnim ministarstvima o sufinansiranju nabavke besplatnih udžbenika za učenike u stanju socijalne potrebe;
- Utvrđivanje mjerljivih kriterija i obezbjeđenje dokumentacije za bodovanje pojedinih kriterija i utvrđivanje prijedloga iznosa sredstava za raspodjelu transfera za zaštitu okoliša i razvoj turizma;
- Vršenje kontrole i nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava JP Nacionalni park „Una“ na teret fiskalne 2013. i 2014. godine;
- Blagovremeno vršenje nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera Ministarstva okoliša i turizma, na osnovu vjerodostojne dokumentacije, koja zaista i potvrđuje namjenu utrošenih sredstava, kao i povrata doznačenih sredstava u slučaju nenamjenskog utroška;

- Poštivanje Odluke Vlade o usvajanju programa raspodjele sredstava kapitalnog transfera za zaštitu nacionalnih spomenika i utvrđivanje mjerljivih kriterija za odabir korisnika i raspodjelu sredstava;
- Poštivanje odredbi Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor, u dijelu da se na poziciji kapitalnih transfera iskazuju samo sredstva koja predstavljaju nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine i ulaganja, a koja predstavljaju kapitalno sredstvo drugog pravnog lica;
- Preispitivanje opravdanosti planiranja i realizacije interventnih ili sredstva rezerve, predviđenih programima utroška sredstava transfera, u cilju ukidanja istih;
- Donošenje Odluka Vlade FBiH o odobravanju sredstava Tekuće rezerve Vlade FBiH u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta FBiH;
- Poštivanje zakonskih propisa kojima su regulisani razvojno – investicijski projekti i sačinjavanje izvještaja o utrošku sredstava, na način koji omogućava praćenje planiranih i realizovanih veličina, uz adekvatnu analizu realizacije projekata, te dostavljanje istih nadležnim institucijama na postupanje;
- Poduzimanje zakonom utvrđenih mjera u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita i evidentiranje istih u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor;
- Poduzimanje aktivnosti putem nadležnih institucija, od strane Vlade FBiH, u vezi rješavanja statusa poslovnih prostora koji su preuzeti od Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i VF;
- Utvrđivanje i evidentiranje iznosa duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane, Vojske Federacije BiH i Obavještajno - sigurnosne službe FBiH;
- Iskazivanje rashoda na poziciji kratkoročnih razgraničenja u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor;
- Evidentiranje u Glavnoj knjizi Trezora obaveza po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja koje su prema prezentiranim podacima na dan 31.12.2014. godine, iznosile 46.071.775 KM i obaveza po osnovu poticaja u poljoprivredi u iznosu od 45.559.144 KM;
- Usaglašavanje stanja na kontima glavnih kategorija 16 i 36 (Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama) i evidentiranje na istim u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor;
- Knjiženje pozitivnih i negativnih kursnih razlika sadržanih u otplatama anuiteta po vanjskom dugu u skladu sa odredbama Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezora i Uputstva o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u glavnoj knjizi trezora;
- Poduzimanje aktivnosti u cilju zaključenja supsidijarnih ugovora između BiH i FBiH, kao i FBiH i krajnjih korisnika, kako bi se zaduženje i knjigovodstveno evidentiranje izvršilo u skladu sa propisima;

- Iskazivanje primitaka po osnovu uplaćenih sredstava od Razvojne banke FBiH i poduzimanje aktivnosti na poštivanju zakonskih odredbi i zaključenih ugovora o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom FBiH, posebno u dijelu raspodjele prikupljenih sredstava;
- Komunikaciju Ministarstva finansija i Federalnog pravobranilaštva u cilju osiguranja informacija o pravosnažnim sudskim presudama za ratna potraživanja i iznosu potraživanja sa kamatama i troškovima po svakoj presudi posebno;
- Utvrđivanje obaveza za ratna potraživanja i sačinjavanje detaljne Informacije za Vladu FBiH sa prijedlogom mjera i implementacije Akcionog plana za izmirenje pravosnažnih sudskih presuda za ratna potraživanja;
- Utvrđivanje iznosa obveznica za ratna potraživanja, koje su korigovane i isplaćene prije roka i informisanje Vlade FBiH, te utvrđivanje statusa navedenih obveznica;
- Usaglašavanje izvora stalnih sredstava i sadašnje vrijednosti stalnih sredstava i usaglašavanje ostalih izvora sredstava sa dugoročnim plasmanima;
- Blagovremeno i sveobuhvatno obavljanje popisa imovine, obaveza i potraživanja, usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, po odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- Usaglašavanje obaveza i potraživanja po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima i iskazivanje istih u finansijskim izvještajima;
- Primjenu Zakona o javnim nabavkama i provedbenih akata vezano za navedeni Zakon;
- Utvrđivanje roka za okončanje aktivnosti koje se odnose na preuzimanje i raspored nepokretne i pokretne imovine, zakonsko regulisanje nadležnosti obavljanja poslova iz oblasti vojnih evidencija i utvrđivanje tačnog iznosa duga, zaduženja i ostalih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH;
- Sačinjavanje pregleda plana postupanja po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja FMO i VF za 2005. godinu i dostavljanja istog Uredu za reviziju institucija u FBiH.

Za 2015. godinu nije izvršena revizija Federalne uprave civilne zaštite i Federalnog zavoda za statistiku, a u odnosu na prethodnu godinu transferi pojedinih budžetskih korisnika nisu realizovani, zbog čega **nismo vršili ocjenu preporuka koje se odnose na:**

- Usklađivanje Pravilnika o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika Uprave civilne zaštite sa važećim zakonskim i drugim propisima;
- Obavezu budžetskih korisnika da ulaganja u imovinu vrše u saradnji sa Službom za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH, da prate izvršenje ugovora i evidentiraju ulaganja u skladu sa važećim propisima;
- Preispitivanje opravdanosti izdataka za održavanje službenih vozila i utvrđivanje odgovornosti za nastale kvarove i štete na vozilima;

- Definisanje nadležnosti i zadataka, aktima Vlade FBiH, koji se odnose na kontrolu utroška namjenskih sredstava transfera i utvrđivanje preciznih rokova za uvid na terenu i sačinjavanje informacije;
- Finansiranje nižih nivoa vlasti samo ukoliko postoji zakonski osnov za isto, te utvrđivanje namjene sredstava, praćenje utroška i obavljanje kontrole;
- Definisanje uslova i kriterija za odabir proizvodnje orijentisane izvozu, koja će se poticati i utvrđivanje poticajnih cijena za istu, kao i uslova i kriterija za odabir korisnika navedenog poticaja;
- Obavezu Federalne uprave civilne zaštite da obezbijedi da općine, u što kraćem roku, opravdaju namjenski utrošak doznačenih sredstava, odnosno u suprotnom da izvrše povrat sredstava;
- Iskazivanje posebnog namjenskog transakcijskog računa za implementaciju Programa deminiranja u skladu sa zakonskim propisima, u okviru Glavne knjige Trezora;
- Osiguranje da svi potpisnici Sporazuma o udruživanju sredstava za podršku procesa povratka za 2009. i 2010. godinu, koji se realizuje putem Fonda za povratak BiH, izvrše preuzete obaveze, te preispitivanje opravdanosti daljeg ulaganja budžetskih sredstava u slučaju neizmirivanja obaveza;
- Preispitivanje opravdanosti daljeg izdvajanja sredstava za radove na lokalitetima Počitelj, Jajce i Trebižat, jer ne postoji zakonski osnov za finansiranje istih, te poduzimanje aktivnosti kako bi se izvršena ulaganja prenijela na postojeće upravljačke strukture na području tih lokaliteta;
- Uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za plasman sredstava u Protuvrijednosni fond (Japanski grant – 2 KR) i knjiženje i evidentiranje sredstava u skladu sa utvrđenom namjenom sredstava.
- Iniciranje aktivnosti od Ministarstva finansija na provedbi odluka Vlade FBiH i ostalih propisa u dijelu obavljanja poslova vezano za planiranje, evidentiranje, izvještavanje i plaćanje obaveza po osnovu uplata posebne takse za izmirenje duga za isporuku prirodnoga gasa u periodu od 1992 – 1995. godine.

4. Sistem internih kontrola i interna revizija

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Prema prihvaćenom COSO modelu sistem internih kontrola sastoji se od pet međusobno povezanih komponenti: kontrolnog okruženja, procjene rizika, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija i monitoringa. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja, poštivanje postojećih zakonskih propisa, odgovarajuća raspodjela obaveza i odgovornosti,

utvrđivanje jasnih pravila poslovanja, te postavljenje mjerljivih ciljeva i zadataka svakog budžetskog korisnika.

Budžetski korisnici su interne kontrole uspostavili kroz pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i pravilnike o internim kontrolnim postupcima i drugim internim aktima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH.

Uvidom u **pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta**, kod većine budžetskih korisnika konstatovana su značajna odstupanja između sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta, što ukazuje da postojeća sistematizacija nije optimalna, obzirom da korisnici funkcionišu i obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršilaca. Provedenom revizijom kod budžetskih korisnika utvrđeno je da nije uspostavljeno adekvatno upravljanje ljudskim resursima koji predstavljaju ključni faktor uspješnog izvršenja postavljenih ciljeva. Prilikom zapošljavanja, utvrđeno je da su se upošljavala lica koja ne ispunjavaju propisane uslove i plaćano je obrazovanje za poslove koji nisu predviđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Budžetski korisnici su putem pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima formalno uredili interne kontrole u skladu sa međunarodnim standardima interne kontrole, kako bi istim osigurali izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti, što je regulisano članom 86. Zakona o budžetima u FBiH. Međutim, provedenim revizijama utvrđeni su nedostaci i nepravilnosti kod jednog broja budžetskih korisnika što ukazuje da sistem internih kontrola na nivou Budžeta FBiH još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou. Pravilnicima nisu obuhvaćeni svi procesi rada iz zakonom utvrđene nadležnosti, niti su procijenjeni rizici za određene značajne procese poslovanja, kao ni jasno definisani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa menadžmenta nad uspostavljenim internim kontrolama. Bez obzira što su korisnici donijeli akte kojima su uređene kontrole pojedinih rashoda i izdataka, u većini slučajeva nije vršen nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, kao ni identifikacija slabosti i poslovnih aktivnosti koje treba poboljšati, kako bi se interni akti izmijenili i prilagodili stvarnim potrebama. Obzirom na ovako uspostavljene interne kontrole, utvrđene su određene nepravilnosti u poslovanju svakog pojedinačno revidiranog korisnika, koje su date u pojedinačnim izvještajima o izvršenoj reviziji i koje su u konačnici uticale i na nepravilnosti u izvršenju Budžeta FBiH kao cjeline. Navedene konstatacije potvrđuju i činjenice da planiranje budžeta kod korisnika još uvijek nije zasnovano na mjerljivim ciljevima i realnim ulaznim pokazateljima, u skladu sa donesenim programima rada, što automatski dovodi do toga da i izvještavanje nije zasnovano na realizaciji utvrđenih postignutih ciljeva koji se mogu izmjeriti.

Iako su Vlada FBiH i budžetski korisnici donijeli akte kojima je utvrđen način i kontrola raspolaganja odobrenim budžetskim sredstvima, u postupku obavljanja revizije utvrđeno je da se doneseni akti kod jednog broja budžetskih korisnika ne primjenjuju, ili se samo djelimično primjenjuju (izdaci za putne troškove, troškovi telefona, izdaci za gorivo, ugovori o djelu, naknade komisijama, plaćanje troškova obrazovanja, održavanje vozila i zgrada i troškovi reprezentacije). Kod pojedenih budžetskih korisnika utvrđeni su propusti

u primjeni Zakona o javnim nabavkama, u dijelu blagovremenog pokretanja nabavki i odabira odgovarajućeg postupka, dijeljenja nabavki, neosnovanog stvaranja obaveza za narednu budžetsku godinu kroz zaključivanje okvirnih sporazuma i praćenje zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima. Zakon o izvršenju budžeta za 2015. godinu nije poštovan u dijelu planiranja, blagovremenog predlaganja i usvajanja programa raspodjele transfera sa utvrđenim kriterijima, kao i izvještavanja i praćenja namjenskog trošenja tekućih transfera, te raspodjele i korištenja sredstava tekuće rezerve. Provođenje godišnjeg popisa i obaveza usaglašavanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom nije bilo u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji. Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije vršilo suštinsku kontrolu dokumentacije kod unosa obaveza za novčane podrške, u Glavnu knjigu Trezora, niti su donesene procedure za adekvatnu kontrolu i nadzor nad procesom raspodjele novčanih podrški – tekućih transfera, što je značajno uticalo na evidentiranje i iskazivanje ukupnih obaveza na nivou Budžeta FBiH. Prema podacima Ministarstva finansija u Glavnoj knjizi Trezora nisu iskazane ukupno stvorene obaveze po sudskim presudama i izvršnim rješenjima i obaveze po osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda (iskazuju se samo one obaveze koje se plate u toku godine). Na vanbilansnoj evidenciji, budžetski korisnici iskazali su obaveze Federacije BiH po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja koje su u odnosu na prethodnu godinu značajno više. Također, pojedini budžetski korisnici su iskazivali i obaveze koje na dan 31.12.2015. godine nisu bile pravosnažne (Vlada FBiH), dok pojedini nisu iskazali svoje obaveze (Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH).

Na nivou institucija FBiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Svrha usvajanja ovih standarda je izrada pouzdanih finansijskih izvještaja koji će biti interno i međunarodno uporedivi.

Većina budžetskih korisnika je sačinila i dostavila Izjave o fiskalnoj odgovornosti u skladu sa članom 2. i članom 6. Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti. Pojedini korisnici nisu dostavili izjave za period od početka godine do imenovanja novih ministara, ili nisu dostavili sve obrasce u skladu sa navedenim Pravilnikom. U toku 2015. godine nije formirana budžetska inspekcija kako je to propisano Zakonom o budžetima u FBiH.

U 2014. i 2015. godini Centralna harmonizacijska jedinica, u Ministarstvu finansija poduzimala je aktivnosti na: usvajanju Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju i Pravilnika o dopunama Pravilnika o uvjetima za obavljanje poslova interne revizije u javnom sektoru u FBiH; objavljivanju Priručnika za procjenu rizika i planiranja interne revizije u javnom sektoru u FBiH; utvrđivanju prednacrta Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli (FUK) u javnom sektoru FBiH (upućen Domu naroda Parlamenta FBiH na usvajanje) i podzakonskih akata; amandmanima Prednacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH koji su upućeni Vladi FBiH na razmatranje.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH u okviru Ministarstva finansija uspostavljena je Jedinica za internu kontrolu i internu reviziju, sa zadatkom da vrši kontrolu i reviziju programa, aktivnosti i procesa organizacionih jedinica u Ministarstvu finansija i dijela budžetskih korisnika, dok su ostali budžetski korisnici obavezni samostalno organizovati internu reviziju, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH. Veći dio budžetskih korisnika je pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji uspostavio internu reviziju (sa jednim ili više izvršilaca), ali su samo djelimično ili nikako popunjeni. **Obzirom na navedeno, ne može se potvrditi da je osigurano nadgledanje, praćenje i relevantno izvještavanje o funkcionisanju sistema internih kontrola kod budžetskih korisnika, u cilju identifikovanja slabosti i predlaganja mjera za njihovo otklanjanje, što može imati uticaja na tačan i istinit prikaz stanja imovine i obaveza, kao i rezultata poslovanja u finansijskim izvještajima.**

Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa nadležnostima nastavi aktivnosti na unapređenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnog broja uposlenih za obavljanje poslova iz nadležnosti istih i što efikasnijeg rada javne uprave.

Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa Ministarstvom finansija inicira usvajanje međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.

Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti na provedbi Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH i Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru FBiH u dijelu uspostavljanja odgovarajućeg sistema finansijskog upravljanja i kontrola kao i interne revizije i funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice.

5. Budžet i izvještavanje

Budžet Federacije BiH za 2015. godinu usvojio je Parlament FBiH, 31.03.2015. godine, u iznosu od 2.334.147.169 KM. Do usvajanja Budžeta bila je na snazi Odluka o privremenom finansiranju FBiH za period januar – mart 2015. godine koju je Predstavnički dom Parlamenta FBiH usvojio 30.12.2014. godine, a Dom naroda 30.01.2015. godine i ista je, u Službenim novinama FBiH br. 8/15, objavljena 31.01.2015. godine.

Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2015. godinu usvojene su 09.10.2015. godine i objavljene 06.11.2015. godine. Prihodi, primici i finansiranje planirani su u iznosu od 2.348.412.392 KM, koliko su planirani ukupni rashodi i izdaci.

Provedenom revizijom je utvrđeno da se kod planiranja, donošenja, izvršenja Budžeta i izvještavanja nisu poštovale odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršavanju Budžeta za 2015. godinu i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH iz slijedećih razloga:

- Nisu poštovani utvrđeni rokovi za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike za FBiH za period 2015 - 2017. godina, usvajanje i objavljivanje Dokumenta okvirnog budžeta za period 2015 - 2017. godine; donošenje, usvajanje i objavljivanje Dokumenta okvirnog budžeta za period 2016 - 2018. godine; te izradu Nacrta i Prijedloga budžeta i usvajanje Budžeta za 2015. godinu;
- Smjernice ekonomske i fiskalne politike za FBiH za period 2016 - 2018. godine nisu donesene;
- Početna ograničenja i smjernice za izradu zahtjeva budžetskih korisnika za period 2015 – 2017. i 2016-2018. godina (Instrukcija broj 2) budžetskim korisnicima dostavljene su sa zakašnjenjem, dok vanbudžetskim fondovima iste nisu dostavljene;
- Prilikom planiranja Budžeta za 2015. godinu nisu uzete u obzir stvarne potrebe budžetskih korisnika za sredstvima što je rezultiralo potrebom za donošenjem odluka o unutrašnjim preraspodjelama rashoda i izdataka. Prema prezentiranim podacima Ministarstva finansija tokom 2015. godine izvršene su ukupne preraspodjele u iznosu 12.634.512 KM;
- Registar budžetskih korisnika FBiH nije usaglašen sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika Budžetskih u FBiH, obzirom da se Parlament FBiH i Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, i dalje planiraju kao tri budžetska korisnika sa jednim identifikacionim brojem, a Kazneno-popravni zavodi kao jedan budžetski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih lica;
- Sredstva za rad Kazneno-popravnih zavoda budžetom za 2015. godinu planirana su za sve zavode u cjelini, a ne pojedinačno, u okviru razdjela Ministarstva pravde, budžetska glava 1502, iako Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave nije navedeno da su isti u sastavu Ministarstva pravde, dok u skladu sa Zakonom o izvršenju kaznenih sankcija u FBiH navedeni zavodi imaju svojstvo pravnog lica. Ovo ima za posljedicu da raspodjelu budžetom odobrenih sredstava za kazneno-popravne zavode vrši Ministarstvo pravde, bez za to utvrđenih zakonskih nadležnosti, a da rukovodioci zavoda nisu direktno odgovorni za planiranje, izvršavanje i izvještavanje ovako odobrenog budžeta;
- Planovi novčanih tokova nisu sveobuhvatni jer ne sadrže prihode iz vlastitih i namjenskih sredstava, niti su u iste uključene dospjele neizmirene obaveze;
- Instrukcije za izradu prijedloga operativnih planova rashoda i izdataka nisu sačinjavane kvartalno na osnovu godišnjeg i kvartalnih planova novčanih tokova, kako je to propisano, nego su za fiskalnu 2015. godinu donesene dvije instrukcije (02.02.2015. godine za period privremenog finansiranja i 31.03.2015. godine za 2015. godinu);
- Internim procedurama nije propisan način i kriteriji plaćanja obaveza iz iste grupe prioriteta;

- Nisu se poduzimale privremene mjere za uravnoteženje budžeta i izmjene i dopune budžeta, kako je to propisano članovima 36. i 37. Zakona o budžetima u FBiH;
- U revidiranoj godini izvršene su preraspodjele sredstava, unutar budžetskih korisnika, u ukupnom iznosu od 12.634.512 KM. Od ukupno navedenih sredstava, u četvrtom kvartalu 2015. godine preraspoređeno je 11.403.520 KM, i to 10.614.860 KM u decembru. Obzirom na navedeno, može se zaključiti da su budžetski korisnici, suprotno propisima, stvarali obaveze veće od budžetom odobrenih sredstava, te da su iste pokrивene preraspodjelama rashoda i izdataka;
- Ostvareno je prekoračenje budžeta u iznosu od 189.738 KM, odnosno rashodi i izdaci na pojedinim pozicijama izvršeni su u većem iznosu nego što su isti odobreni Rebalansom Budžeta FBiH za 2015. godinu (Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata 47.698 KM, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 47.116 KM, Ministarstvo kulture i sporta 42.715 KM, Ministarstvo finansija 28.209 KM i Ministarstvo trgovine 24.000 KM);
- Najveći dio sredstava tekuće rezerve nije se koristio u skladu sa propisima, samo za nepredviđene namjene za koje u budžetu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti, nego isti predstavljaju uglavnom redovnu aktivnost onih kojim je tekuća rezerva dodijeljena i unaprijed su bili poznati i mogli su se predvidjeti i planirati Budžetom za 2015. godinu;
- U periodične finansijske izvještaje i godišnji računovodstveni izvještaj Ministarstva finansija nisu uključeni planirani prihodi, iako su isti planirani i Budžetom, odnosno Rebalansom Budžeta za 2015. godinu odobreni Ministarstvu;
- Pojedini budžetski korisnici nisu poštovali rokove za dostavljanje tromjesečnih i mjesečnih operativnih planova, kako je to propisano odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2015. godinu;
- Uvidom u Godišnje računovodstvene izvještaje za 2015. godinu utvrđeno je da tekstualni izvještaji većine budžetskih korisnika, ne sadrže obrazloženje izvršenja budžeta i analize, propisane Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Uz Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH nije sačinjen tekstualni dio koji treba da sadrži detaljne analize i razloge odstupanja ostvarenih od planiranih kategorija. Izvještaj o izvršenju budžeta nije u skladu sa sadržajem i klasifikacijama računa budžeta, jer ne sadrži sve propisane informacije i podatke (početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja, podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i o garancijama datim u toku fiskalne godine).

U skladu sa važećim propisima, Konsolidovani Izvještaj o izvršenju budžeta dostavljen je nadležnim institucijama i isti je Vlada FBiH 11.04.2016. godine dostavila Parlamentu FBiH. Predstavnički dom Parlamenta FBiH Izvještaj o izvršenju budžeta za period 01.01. do 31.12.2015. godine usvojio je zaključkom od 18.05.2016. godine, dok Dom naroda Parlamenta FBiH do okončanja revizije navedeni izvještaj nije uzeo u razmatranje.

Kod pripreme, izrade budžeta, kao i izvršenja izvještavanja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za izvještajnu godinu i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Pregled planiranog i izvršenog budžeta dat je u Prilogu br. 1. Izvještaja (GIB).

6. Izvršenje budžeta

6.1 Prihodi, primici i finansiranje

U Konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2015. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 2.281.670.400 KM, što je u odnosu na plan (2.348.412.392 KM) manje za 66.741.992 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.328.793.130 KM) isti su manji za 47.122.730 KM.

Prihodi i primici su ostvareni u iznosu od 1.629.731.047 KM, a u strukturi istih najveće učešće imaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 1.302.997.279 KM (99% u odnosu na plan) i neporezni prihodi 326.038.854 KM (90% u odnosu na plan).

U postupku revizije utvrđeno je da budžetski korisnici ne vrše redovno usklađivanje namjenskih i vlastitih prihoda i sravnjenje stanja istih sa podacima iskazanim u Glavnoj knjizi Trezora. Ne poštuju se u potpunosti odredbe Uputstva o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračun u okviru Jedinstvenog računa Trezora.

Ministarstvo finansija je u 2015. godini, na poziciji razgraničenih prihoda iskazalo neutrošena sredstva od uplata Lutrije BiH, ali isto nije izvršilo razgraničenje sredstva od prikupljenih naknada ostalih priređivača igara na sreću (kladionice, kasina, automati i sl.), koje su Zakonom o igrama na sreću propisane da se plaćaju i za koje je propisana namjena utroška. Ministarstvo je 25.01.2016. godine sačinilo Informaciju o stanju prikupljenih sredstava po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću, koja se raspodjeljuju za finansiranje programa i projekata, i prema istoj ukupno je prikupljeno 5.538.419 KM. Obzirom da su sredstva na namjenskom računu – prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa Lutrije BiH, na 31.12.2015. godine iznosila 6.828.958 KM, konstatovana je razlika od 1.290.539 KM za koju nije prezentirana dokumentacija niti je od nadležnih dato adekvatno obrazloženje.

Ministarstvo okoliša i turizma zaključcima utvrđuje visinu naknade za izdavanje okolinske dozvole i nalaže podnosiocima zahtjeva (investitorima) uplatu iste. Ministarstvo nije postupalo u skladu sa Uputstvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru JRT-a, zbog čega prihodi po osnovu izdavanja okolinskih dozvola i rashodi za rad stručnih komisija nisu realno iskazani.

Finansiranje - primljeni krediti i zajmovi ostvareni su 651.939.353 KM. Primici od dugoročnog zaduživanja ostvareni su u iznosu od 353.679.794 KM i najvećim dijelom (309.723.773 KM) odnose se na primitke od dugoročnih obveznica, po osnovu zaduženja Federacije BiH za sedam izvršenih emisija obveznica u revidiranoj godini. Primici od kratkoročnog zaduživanja (trezorski zapisi) ostvareni su u iznosu od 298.259.189 KM.

6.2 Rashodi i izdaci

U Konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2015. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 2.191.848.792 KM, što je u odnosu na Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2015. godinu od 2.348.412.392 KM manje za 156.563.600 KM ili 7%.

Učešće pojedinačnih rashoda i izdataka u ukupno iskazanim rashodima i izdacima je sljedeće: tekući transferi 967.452.930 KM (44%); otplate primljenih kredita 815.728.052 KM (37%); bruto plaće i naknade troškova zaposlenih 225.346.584 KM (10%); izdaci za kamate 83.963.463 KM (4%); izdaci za materijal i usluge 71.545.333 KM (3%); izdaci za finansijsku imovinu 15.607.250 KM (1%); izdaci za nabavku stalnih sredstava 7.050.831 KM i kapitalni transferi 5.154.349 KM.

6.2.1 Izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su 203.467.239 KM, od čega bruto plaće i naknade iznose 178.055.023 KM, a naknade troškova zaposlenih 25.412.216 KM. Prema podatku iz Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2015. godinu, na dan 31.12.2015. godine, u federalnim institucijama radilo je 6.899 zaposlenika, a osnovica za obračun plaća u toku revidirane godine iznosila je 315 KM.

U skladu Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine izabrani dužnosnici i nosioci izvršnih funkcija nakon prestanka obavljanja javne funkcije, a do zasnivanja novog radnog ili ugovornog odnosa ili do ispunjavanja uslova za penziju, imaju pravo na naknadu plaće (u periodu od 6 mjeseci do 1 godine), a to pravo u 2015. godini je u Zastupničkom domu Parlamenta FBiH ostvarilo 46 zastupnika za što je isplaćeno 1.161.622 KM, a u Domu naroda Parlamenta FBiH 13 zastupnika 392.811 KM, dok je za članove 8 ministara 6 savjetnika u Vladi FBiH isplaćeno 281.985 KM. U Uredu predsjednika i dva potpredsjednika FBiH po navedenom osnovu za potpredsjednika FBiH (1103) i sedam savjetnika isplaćeno je 247.713 KM.

Ministarstvo rada i socijalne politike je tokom 2015. godine obračunalo i isplatilo bruto plaće i naknade troškova za savjetnike ministra u iznosu od 40.507 KM, koji nisu

ispunjavali posebne uslove propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Također, u Vladi FBiH tokom 2015. godine imenovana su 2 savjetnika koji ne ispunjavaju uslove propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji u dijelu potrebnih godina radnog staža.

Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata je odobreno 50.000 KM za isplatu jubilarnih nagrada uposlenicima, dok su izdaci za ove namjene iskazani od 97.698 KM, što predstavlja prekoračenje odobrenog iznosa za 47.698 KM. Ministarstvo je donosilo rješenja o isplati jubilarnih nagrada uposlenicima od maja 2015. godine i pored činjenice da je u momentu donošenja rješenja na snazi bio Zaključak Vlade FBiH (V. broj: 1426/2012 od 23.10.2012. godine) koji se odnosi na obustavu isplate jubilarnih nagrada te da sredstva nisu bila odobrena Budžetom FBiH za 2015. godinu. Isplate su vršene i uposlenicima čije je pravo dospijevalo u ranijim godinama sve do 26.06.2015. godine. Također, i u Ministarstvu pravde u 2015. godini doneseno je 13 rješenja o pravu na isplatu jubilarnih nagrada i izvršena je isplata iznosa od 8.337 KM, iako sredstva za ove namjene nisu bila planirana u budžetskom zahtjevu.

Vlada FBiH je 20.08.2015. godine donijela Zaključak kojim konstatuje da je opredjeljenja da isplata jubilarnih nagrada ima svoj pravni osnov, da u Budžetu FBiH za 2015. godinu nisu planirana sredstva za isplatu jubilarnih nagrada te da će ista biti planirana u Budžetu za 2016. godinu.

Imenovanje savjetnika vršiti u skladu sa zakonskim, podzakonskim i internim propisima koji regulišu navedenu oblast.

Odobrena sredstva koristiti samo za namjene i do visine određene u Posebnom dijelu Budžeta FBiH i u skladu sa zaključcima Vlade FBiH, kao i drugim propisima koji su na snazi.

6.2.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 71.545.333 KM, što u odnosu na planirana sredstva od 85.805.625 KM predstavlja izvršenje 83%.

Putni troškovi iskazani su 2.214.776 KM. Na troškove u zemlji odnosi se 1.501.967 KM, a na troškove u inostranstvu 712.808 KM. Navedeni troškovi nisu obračunati i isplaćeni u skladu sa odredbama Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja kod obračuna istih za put u inostranstvo, jer nije evidentirano vrijeme prelaska granice. Uz putni nalog nisu priloženi pozivi organizatora ili druga relevantna dokumentacija iz koje bi se potvrdila opravdanost službenog puta. Kod većeg broja budžetskih korisnika nalozi za službeni put nisu opravdani u predviđenom roku, dok određeni budžetski korisnici isplate akontacija nisu evidentirali, što je suprotno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Obzirom na navedeno, ne može se potvrditi da je vrijeme provedeno na službenom putu tačno iskazano, te samim tim ni tačnost obračuna ukupno isplaćenih sredstava po ovom osnovu (Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta).

Obračun i isplatu troškova službenog putovanja vršiti u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja, te uspostaviti kontrolu nad istim.

Izdaci za fiksne, mobilne telefone i internet usluge iskazani su 2.472.394 KM. Vlada FBiH je 14.04.2015. godine donijela Zaključak kojim je definisala pravo korištenja službenih telefona i utvrdila mjesečne iznose upotrebe telefona za rukovodioce federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija (do 150 KM) i rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (do 50 KM). Ističemo da nije utvrđeno ograničenje utroška za članove Vlade FBiH i sekretara Vlade FBiH, nego je navedeno da isti imaju pravo upotrebe službenog telefona bez ograničenja. Obzirom da su sredstva odobrena Budžetom FBiH ograničena, jer se planiraju do određenog iznosa i u skladu sa realnim potrebama, te se dovodi u pitanje opravdanost odobravanja troškova službenih telefona bez utvrđenog mjesečno dozvoljenog iznosa.

Većina budžetskih korisnika je ograničila visinu naknade fiksnih i mobilnih telefona. Uočeno je postupanje suprotno odredbama Odluke o korištenju i ograničenju troškova korištenja službenih mobilnih telefona i drugih telefona, obzirom da: rukovodioci pojedinih budžetskih korisnika koriste i po dva i više brojeva; troškovi preko utvrđenog limita isplaćivani su na teret budžetskih sredstava bez detaljnog obrazloženja razloga nastanka uvećanih troškova što onemogućava i otežava provođenje kontrole opravdanosti ovih troškova, kao i kontrolu visine odobrenih sredstava. Također, kod ugovorenih paketa usluga sa operaterima dolazi do puno većih ugovorenih i plaćenih troškova od stvarno nastalih i opravdanih, te se dovodi u pitanje opravdanost i isplativost takvih ugovora (Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstvo okoliša i turizma).

Preispitati Zaključak Vlade FBiH o pravu korištenja službenih telefona.

Izdaci za gorivo i održavanje vozila iskazani su 2.876.974 KM, od čega se na izdatke za gorivo odnosi 1.848.986 KM, a za održavanje vozila 1.027.988 KM. Uredba o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i interni pravilnici o upotrebi službenih putničkih automobila nisu se dosljedno primjenjivali u djelu: vođenja evidencije na propisanom PN4 obrascu (relacija kretanja, pređeni put po relaciji, datum polaska i dolaska, utrošeno gorivo), vođenja evidencije o korištenju službenih vozila nakon završetka radnog vremena kao i parkiranja automobila na predviđeno mjesto, korištenja automobila samo za službene svrhe (korištenje vozila u dane vikenda), kao i kontrole i opravdanosti čestih popravki na pojedinim vozilima (Zastupnički dom Parlamenta FBiH, Ured predsjednika FBiH, Ministarstvo finansija, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta).

Poštivati odredbe Uredbe o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH, Pravilnika o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila i Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga.

Izdaci za unajmljivanje imovine iskazani su u iznosu 7.418.886 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.169.426 KM. Najznačajniji su izdaci za unajmljivanje prostora i zgrada (4.386.706 KM), i nastali su kao rezultat **nerješavanja pitanja smještaja federalnih institucija**, a na poziciji Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH iskazani su u iznosu od 3.056.980 KM. Za smještaj Federalnih institucija sa sjedištem u Sarajevu zaključeno je 9 ugovora o zakupu poslovnih prostora i iskazano 2.350.511 KM, i to 1.652.366 KM za smještaj 4 ministarstva i 3 druga budžetska korisnika, 371.740 KM za Vladu FBiH i druge institucije, te 326.405 KM za 3 budžetska korisnika. Na osnovu 3 ugovora o zakupu poslovnog prostora za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Mostaru (4 ministarstva i Porezna uprava), iskazano je ukupno 705.392 KM. Vlada FBiH je, Rješenjem od 01.10.2015. godine, formirala Interresornu radnu grupu za pripremu prijedloga trajnog smještaja federalnih organa i tijela u Sarajevu i Mostaru i prijedloga za rješavanje pitanja ostalih nekretnina koje su u vlasništvu ili posjedu Vlade FBiH i drugih federalnih institucija. **Obzirom da su Služba i Vlada FBiH, kao i prethodnih godina, odlučivale po pojedinačnim zahtjevima za smještaj određenih federalnih institucija, može se zaključiti da nisu imale sistemski pristup u osiguranju trajnog smještaja federalnih institucija sa ciljem postizanja ušteda u Budžetu. Iako su pokrenute određene aktivnosti na iznalaženju rješenja, isto nije rezultiralo konkretnim rješenjima u 2015. godini.**

Nastaviti aktivnosti na iznalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija.

Naknade za rad u stručnim komisijama i drugim radnim tijelima iskazane su 1.709.126 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu od 2.038.617 KM manje za 329.491 KM. Isplate se odnose na naknade članovima komisija formiranim u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca Federalnih organa državne službe, koje se isplaćuju iz budžetskih sredstava i naknade članovima komisija koje su formirane u skladu sa posebnim zakonskim propisima i finansiraju iz naplate od fizičkih i pravnih lica. Izvršenim revizijama kod budžetskih korisnika, konstatovana je nedosljedna primjena naprijed navedene Uredbe kod isplate naknade članovima komisije za poslove iz nadležnosti budžetskih korisnika; definisanja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela i isplate naknade bez prethodno sačinjenog izvještaja kojim se potvrđuje opravdanost urađenog posla i visina isplaćene naknade. Također, ne može se potvrditi opravdanost isplate naknada članovima komisija koji su uposlenici institucija, koji su dužni u toku radnog vremena obavljati poslove i zadatke za koje ostvaruju redovna primanja iz radnog odnosa, a za koje se na osnovu prezentirane dokumentacije, kod dijela korisnika budžeta, nije moglo potvrditi da su poslove u komisijama obavljali van radnog

vremena. Obračun navedenih naknada nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak. Naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za angažovanje izvan redovnog radnog vremena za poslove koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti, bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena, smatraju se oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stav 2. tačka 3. Zakona o porezu na dohodak, i oporezuju na način propisan članom 27. Zakona o porezu na dohodak. U skladu sa navedenim oporezuju se i naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje u raznim komisijama vezano za radni ciklus.

Obzirom na naprijed navedeno, a kako se radi o angažovanju komisija vezano za radni ciklus, ne može se potvrditi da je obračun poreza na naknade za rad u istim izvršen u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak. Bez obzira što su komisije osnovane i isplaćivane u skladu sa važećim propisima, uvažavajući značajnost iznosa isplaćenog za rad istih i činjenicu da se radi o angažovanju zaposlenika vezano za radni ciklus i obavljanje poslova iz nadležnosti, ne može se potvrditi opravdanost isplata članovima navedenih komisija. Isplate članovima komisija nisu izvršene u skladu sa odredbama navedene Uredbe i Zakona o porezu na dohodak. Nepravilnosti su konstatovane kod: Parlamenta FBiH, Vlade FBiH, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva pravde, Ministarstva finansija, Ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ministarstva prometa i komunikacija, Ministarstva zdravstva, Ministarstva trgovine, Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Ministarstva rada i socijalne politike, Ministarstva kulture i sporta, Ministarstva obrazovanja i nauke, Ministarstva okoliša i turizma i Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.

Obračun i isplatu naknada za rad radnih tijela vršiti samo ukoliko se ispune uslovi propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe, a pripadajuće poreze i doprinose na naknadu istih obračunavati i plaćati u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Naknade po osnovu ugovora o djelu iskazane su 2.660.180 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 48.585 KM. Revizijom je konstatovano, da je značajan broj korisnika budžeta zaključivao ugovore o djelu za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, a da za angažovanje izvršilaca za obavljanje navedenih poslova nije provedena procedura, u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Dio organa i institucija je pomenute ugovore sa izvršiocima posla zaključivao u kontinuitetu tokom cijele 2015. godine, a pojedini i tokom više godina. Iz prezentirane dokumentacije nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu. Navedeni nedostaci konstatovani su kod: Ureda predsjednika i potpredsjednika FBiH, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva pravde, Ministarstva finansija, Ministarstva prometa i komunikacija, Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva

poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica.

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora, da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi.

Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta angažovanje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH, u cilju smanjenja i ukidanja zaključivanja ugovora o djelu.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su 406.707 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 21%. Kod određenog broja budžetskih korisnika nije se mogla potvrditi opravdanost nastalog izdatka, odnosno da su nastali troškovi vezani za obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti istih. Prilikom pravdanja troškova prilaženi se računi bez specifikacije izvršene usluge, neovjereni od strane ovlaštene osobe i na istima nije navedeno kojim povodom i za koje namjene je nastao trošak. Obzirom na navedeno, konstatujemo da pojedini budžetski korisnici nisu uspostavili adekvatnu kontrolu ovih troškova, te da nije postupljeno u skladu sa Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama. Navedeni nedostaci su konstatovani kod Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Ministarstva prometa i komunikacija i Ministarstva za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Potrebno je da svi budžetski korisnici provode odredbe Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i vlastitih internih akata.

Izdaci za specijalizacije i školovanje i izdaci za stručno obrazovanje iskazani su 207.521 KM. Budžetski korisnici su dužni da sačine godišnji Plan i program stručnog obrazovanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika. Obavljenom revizijom Ministarstva prostornog uređenja konstatirali smo da je na ime navedenih izdataka plaćena naknada u iznosu od 5.390 KM, za podršku stručnom i profesionalnom usavršavanju (studij) i za odbranu doktorske disertacije. Sticanje navedenih zvanja i pozicija nije predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koje su uposlenici zaposleni i isti nisu predviđeni Planom i program stručnog obrazovanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika.

Potrebno je sačiniti godišnji Plan i program stručnog obrazovanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika i u skladu sa potrebama utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji izvršiti odabir uposlenika koji imaju pravo na stručno obrazovanje i usavršavanje.

Troškovi provođenja revizije iz oblasti branilačko-invalidske zaštite u FBiH iskazani su u iznosu od 2.323.842 KM. U okviru troškova provođenja revizije iz branilačko-invalidske zaštite evidentirani su i putni troškovi, izdaci za gorivo, troškovi održavanja vozila, nabavka auto guma i kancelarijskog materijala, nagrade uposlenim i nabavka opreme, i isti nisu, u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, iskazani na odgovarajućim pozicijama izdataka. Navedeno je imalo za posljedicu netačno iskazivanje troškova materijala i usluga od 367.324 KM u okviru provođenja revizije iz oblasti branilačko-invalidske zaštite u FBiH, te isti nisu iskazani na odgovarajućim pozicijama u Glavnoj knjizi trezora i finansijskim izvještajima, a u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Finansijske promjene odnosno transakcije u budžetu evidentirati i iskazivati na odgovarajućim kontima u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Kontnim planom.

Na ime troškova provođenja kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko – invalidske zaštite u 2015. godini po ugovorima o djelu isplaćeno je 322.770 KM. Izvršenim uvidom u način obračuna i uplate doprinosa i poreza na dohodak za osobe angažovane po navedenim ugovorima o djelu konstatovali smo da je pri obračunu obaveza umanjena osnovica za 20% na ime priznatih troškova, iako su isti za obavljanje ugovorenih poslova koristili materijal i sredstva za rad Ministarstva (kancelarijski materijal, gorivo, radne prostorije, vozila za prevoz i drugo). Pored navedenog, za iste osobe vršeno je i plaćanje po fakturama dobavljača za hotelski smještaj, bez obuhvatanja ovih izdataka u osnovicu za obračun doprinosa i poreza na dohodak, što nije u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja, obzirom da samo zaposlenici imaju pravo na neoporezive naknade troškova službenih putovanja do propisanih iznosa.

Imajući u vidu naprijed navedeno konstatujemo da Ministarstvo nije vršilo obračun i uplatu doprinosa i poreza na dohodak za osobe angažovane zaključivanjem ugovora o djelu u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.

Obračun i uplatu doprinosa i poreza na dohodak za osobe angažovane po ugovorima o djelu na provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko - invalidske zaštite vršiti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.

Ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata iskazalo je **izdatke za rad Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja** u iznosu od 1.046.773 KM. Ugovorom o obavljanju poslova medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja u postupku za ostvarivanje prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite zaključenim sa Institutom za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (11.05.2012. godine) predviđeno je da će Institut poslove u prvostepenom, drugostepenom i postupku medicinskog vještačenja u kućnoj posjeti obaviti u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva. Uvidom u priložene spiskove uz fakture za izvršene poslove medicinskog

vještačenja konstatovan je značajan broj predmeta koji nisu završeni u ugovorenom roku, odnosno evidentno je kašnjenje u izvršavanju poslova medicinskog vještačenja i po više mjeseci, a u jednom dijelu predmeta i po više godina. Neblagovremeno izvršavanje poslova od strane Instituta za medicinsko vještačenje, kao i neadekvatno praćenje dinamike po svakom predmetu od strane Ministarstva, odražava se na neosnovano trošenje budžetskih sredstava, obzirom da korisnici za koje se u upravnom rješavanju (kao trećoj fazi kontrole zakonitosti) utvrdi da su neosnovano ostvarivali prava, koriste budžetska sredstva u toku vremenskog perioda do prestanka prava.

Poduzeti aktivnosti kako bi Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja postupio u skladu sa odredbama zaključenog ugovora o obavljanju poslova medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja u postupku za ostvarivanje prava iz oblasti branilačko – invalidske zaštite i ocjene vojnog invaliditeta, u dijelu izvršenja obaveze u ugovorenom roku.

6.2.3 Tekući transferi

Tekući transferi iskazani su u iznosu 967.452.930 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 5%. U ukupnim rashodima i izdacima Budžeta FBiH učestvuju sa 44%, a evidentirani su na sljedećim pozicijama: transferi drugim nivoima vlasti (334.041.978 KM), pojedincima (466.182.422 KM), neprofitnim organizacijama (20.063.538 KM), subvencije javnim preduzećima (53.022.189 KM), subvencije privatnim preduzećima (70.055.391 KM), transferi prema inostranstvu (1.020.469 KM) i drugi tekući rashodi (23.066.942 KM).

Najznačajniji iznos sredstava transfera raspodijeljen je putem Ministarstva rada i socijalne politike (398.739.889 KM) i Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (312.982.995 KM) 711.722.884 KM, što čini 73% od odobrenih sredstava tekućih transfera u revidiranoj godini. Putem navedenih ministarstava najvećim dijelom su realizovani transferi čija je raspodjela sredstava utvrđena zakonskim propisima.

Struktura transfera prema namjeni je prikazana u sljedećoj tabeli:

R.br.	Vrsta tekućih transfera	Izvršenje u 2014. god.	Izvršenje u 2015. god.	Učešće (%)
1.	Tekući transferi u oblasti socijalnih prava	721.399.120	704.220.596	72,79%
2.	Tekući transferi - poticajna sredstva	63.521.690	66.715.996	6,90%
3.	Tekući transferi - subvencije	52.747.319	49.556.205	5,12%
4.	Tekući transferi - grant (nepovratna) sredstva	136.620.216	114.398.977	11,82%
5.	Tekući transferi - Podračun	14.214.902	8.473.744	0,88%
6.	Drugi tekući rashodi (presude i povrati)	23.905.344	23.066.943	2,38%
7.	Tekući transferi inostranstvu	2.609.356	1.020.469	0,11%
	UKUPNO	1.015.017.947	967.452.930	100,00%

Obavljenom revizijom tekućih transfera revidiranih budžetskih korisnika ukazujemo na sljedeće: tekući transferi nisu planirani na osnovu prethodno donesenih srednjoročnih strateških i akcionih planova usvojenih od strane nadležnih organa; proces planiranja i

odobravanja sredstava se u svim slučajevima nije se odvijao u skladu sa zakonskim i ostalim propisima; nisu blagovremeno doneseni programi utroška sredstava, sa kriterijima raspodjele i efektima koji se očekuju po osnovu utroška javnih sredstava; nije ostvarena potpuna transparentnost u raspodjeli dijela javnih sredstava; programom utroška sredstava odobrena interventna sredstva nisu korištena za hitne i nepredviđene izdatke; u svim slučajevima ne zaključuju se ugovori sa krajnjim korisnicima; nije uspostavljen adekvatan nadzor i izvještavanje o utrošku transfera na relaciji: korisnici sredstava - nadležna ministarstva - Ministarstvo finansija - Vlada FBiH - Parlament FBiH; nadležni organi i institucije ne vrše procjenu učinaka dodijeljenih transfera; nije uspostavljena baza podataka korisnika tekućih transfera. U procesu donošenja odluka o programu utroška sredstava tekućih transfera na iste u svim slučajevima nisu obezbijedena sva potrebna mišljenja od nadležnih institucija. Ministarstva nisu blagovremeno predlagala programe za raspodjelu sredstava, što je uticalo na stepen izvršenja budžeta u fiskalnoj godini.

Odlukama Vlade FBiH odobrava se utrošak sredstava tekućih **transfera neprofitnim organizacijama**. Odredbama Zakona o udruženjima i fondacijama propisano je šta sve čini imovinu udruženja i fondacija, dok su odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka utvrđeni izvori finansiranja političkih stranaka. Shodno navedenim propisima, osnovni izvor prihoda i imovine udruženja i fondacija, odnosno političkih stranaka čine članarine i dobrovoljni priloz i pokloni fizičkih i pravnih lica, te prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke. Raspodjela sredstava za **političke stranke i koalicije** izvršena je u iznosu od 2.775.000 KM (sa pozicija Ministarstva pravde i Vlade FBiH). Kriteriji za raspodjelu utvrđeni su Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2015. godinu, na način da se 40% raspoređuje na sve političke subjekte koji su zastupljeni u Parlamentu FBiH u jednakim iznosima i 60% prema broju poslanika u domovima Parlamenta. **Programom utroška sredstava transfera i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2015. godinu, nije utvrđena svrha korištenja sredstava, nije predviđeno izvještavanje propisano članom 57. Zakona o budžetima u FBiH, kao ni nadzor nad namjenskim utroškom, već samo izvještavanje Ministarstva prema Federalnom ministarstvu finansija. Osim člana 22. Zakona o izvršavanju Budžeta za 2015. godinu, ne postoji zakonski osnov za finansiranje političkih stranaka.** Nije donesen Zakonom o finansiranju političkih stranaka, na nivou FBiH.

Neprofitne organizacije (udruženja i nevladine organizacije) se najvećim dijelom finansiraju iz sredstva dodijeljenih iz Budžeta FBiH i koji učestvuju preko 50% u ukupnim prihodima navedenih organizacija, zbog čega se **ne može potvrditi opravdanost i osnovanost finansiranja istih iz budžetskih sredstava**. Najvećim dijelom su finansirane sa pozicija Ministarstva obrazovanja i nauke (4.243.410 KM), Ministarstva pravde (3.055.000 KM), Ministarstva kulture i sporta (2.359.000 KM), Ministarstva rada i socijalne politike (2.341.150 KM), Ministarstva finansija (1.980.067 KM), Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (1.659.702 KM). Provedenom revizijom je konstatovano da prije donošenja odluka o odobravanju sredstava tekućih transfera neprofitnim organizacijama, budžetski korisnici prethodno nisu utvrdili izvore finansiranja istih za obavljanje njihovih redovnih aktivnosti, te u manjem obimu, na

osnovu odgovarajućih kriterija, odredili iznos sredstava i namjenu korištenja sredstava koja će se istim dodijeliti iz budžeta.

Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH (2.668.365 KM) finansiran je putem Ministarstva finansija i Ministarstva pravde. Za pokrivanje režijskih troškova Fonda utrošeno je 431.380 KM, što nije u skladu sa donesenom odlukom i važećim propisima, obzirom da se sredstva predmetnog transfera mogu koristiti isključivo za pomoć područjima pogođenim poplavama i klizištima. Nije prezentirano da je Ministarstvo finansija izvršilo nadzor nad poslovanjem ovog Fonda, kako je propisano članom 16. Zakona o osnivanju Fonda.

Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2015. godinu propisano je izvještavanje o namjenskom utrošku odobrenih sredstava tekućih i kapitalnih transfera od strane korisnika sredstava, odnosno izvještavanje o utrošenim sredstvima od strane budžetskih korisnika prema Ministarstvu finansija i Ministarstva finansija prema Vladi FBiH, kao i posljedice u slučaju neblagovremenog dostavljanja izvještaja o utrošku ili nenamjenskog utroška sredstava. **U postupku revizije kod većine budžetskih korisnika, utvrđeno je da se izvještaji dostavljaju samo da se zadovolji forma. Nije jasno definisan način izvještavanja o utrošku sredstava transfera, što je za posljedicu imalo različite izvještaje i neuporedive i nekorisne podatke. Posebno ističemo da nije propisano ni utvrđivanje, odnosno procjena efekata koji su postignuti utrošenim sredstvima, a koji bi trebali biti jedan od osnovnih kriterija prilikom planiranja sredstava transfera za narednu godinu, u smislu utvrđivanja visine i namjene sredstava.**

Poduzeti aktivnosti na blagovremenom donošenju programa utroška sredstava transfera kako bi se osigurala realizaciji istih u fiskalnoj godini u kojoj su i odobreni.

Odlukama o raspodjeli sredstava tekućih transfera jasno definirati namjenu odobravanja sredstava, utvrditi obavezu izvještavanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom ovih sredstava.

Ministarstvo rada i socijalne politike iskazalo je sredstva za isplatu penzija putem Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 234.430.016 KM, od čega se na ime verifikacija starog duga po Zakonu o izmirenju obaveza FBiH prema Zavodu PIO odnosi 18.097.987 KM. Obaveza izdvajanja sredstava iz budžeta za refundaciju Zavodu PIO, utvrđena je Zakonom o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, Zakonom o pravima boraca i članova njihovih porodica, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (član 94. i 139.), Zakonom o službi u Vojsci FBiH i Zakonom o prijevremenom povoljnijem penzionisanju boraca odbrambeno - oslobodilačkog rata. Revizijom je utvrđeno da kod pojedinih korisnika nije unesen Jedinstveni matični broj građana, te da nisu uspostavljene odgovarajuće evidencije korisnika penzija koji imaju pravo na penzije po povoljnijim uslovima, a koje isplaćuje Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje. Iz navedenog se može

zaključiti da nije uspostavljena adekvatna kontrola i praćenje ostvarivanja utvrđenih prava.

U skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i izmjenama i dopunama istog, navedeno ministarstvo iskazalo je transfer za lica sa invaliditetom – neratni invalidi (133.193.264 KM) i transfer za civilne žrtve rata (26.301.233 KM). Naknada za lica sa invaliditetom (neratni invalidi) utvrđuje se rješenjem Ministarstva, dok se sredstva za civilne žrtve rata uplaćuju na račune kantona i realizuju na osnovu rješenja općinskog organa – Centra za socijalni rad. U postupku revizije utvrđeno je da dolazi do neosnovanih isplata navedenih naknada, obzirom da se za smrt korisnika prava često sazna nakon izvršene isplate, te da općinske službe ne poštuju Uputstvo o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava, jer se sve promjene od uticaja na ostvarivanje prava korisnika ne evidentiraju u bazi podataka, niti se u propisanom roku dostavljaju nadležnim kantonalnim organima.

Po osnovu više isplaćenih naknada za lica sa invaliditetom (neratni invalidi) Ministarstvo je u 2015. godini izvršilo povrat 328.524 KM, a od 315 korisnika prava 532.020 KM nije vraćeno, te je iskazano na ostalim potraživanjima. Korisnicima prava transfera za civilne žrtve rata, kojima je navedeno pravo prestalo, neosnovano je isplaćeno 122.833 KM. Ministarstvo ne vrši povrat više isplaćenih sredstava, nego umanjuje iznos sredstava koja po navedenom osnovu doznachava kantonima, a na dan 31.12.2015. godine na poziciji ostalih potraživanja iskazano je 90.250 KM sredstava koja nisu umanjena.

Uspostaviti odgovarajuću evidenciju korisnika penzija po povoljnijim uslovima, u cilju uspostavljanja kontrole i praćenja ostvarivanja navedenih prava.

Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata iskazalo je transfer za vojne invalide, ranjene borce i porodice poginulih boraca (294.338.765 KM), koji je regulisan Zakonom o pravima boraca i članova njihovih porodica, a kontrola se provodi u skladu sa Zakonom o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite. Za određivanje mjesečnih novčanih naknada korisnika boračko-invalidske zaštite u FBiH (invalidnine) Vlada FBiH utvrđuje osnovicu i koeficijent za obračun i isplatu novčanih naknada. Obračun lične i porodične invalidnine korisnika prava je u nadležnosti općinskih organa i isti se putem kantonalnih organa dostavlja Ministarstvu, koje nakon provedene kontrole vrši isplatu. Nije prezentirana dokumentacija da se vrše korekcije obračuna u pomoćnoj evidenciji, odnosno bazi podataka - likvidacionim kartonima korisnika prava, kao i da su o istom obavještene općinske službe nadležne za obračun. Obzirom da na likvidacionim kartonima korisnika prava nisu evidentirane sve promjene (isplate i povrati sredstava), iskazani podaci u istim ne odražavaju stvarno stanje obračunatih i isplaćenih naknada korisnicima prava, te je onemogućena adekvatna kontrola istih. Zbog navedenog, evidentirane obaveze i rashodi u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izvještajima Ministarstva za 2015. godinu nisu

usaglašeni sa podacima iz baze podataka-likvidacionih kartona korisnika, a što je bila obaveza u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

U 2015. godini nastavljene su aktivnosti u skladu sa Zakonom o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite. Zbog onemogućavanja rada revizorskim timovima za kontrolu i inspektoratu Ministarstva, te opstrukcija i sprečavanja provođenja federalnih propisa, donesena je Odluka o privremenoj obustavi ličnih invalidnina za korisnike prava, dok Ministarstvu ne dostave potrebnu dokumentaciju. Za prevazilaženje nastale situacije, donesena je Odluka o prestanku važenja naprijed navedene Odluke, koja će se realizovati kada općinske i kantonalne vlasti Županije Zapadnohercegovačke omoguće provođenje federalnih zakona iz oblasti boračko-invalidske zaštite. Zaključen je Sporazum o realizaciji Odluke o prestanku važenja Odluke o privremenoj obustavi ličnih invalidnina za korisnike prava kojim su predviđene mjere i radnje za realizaciju iste, te je izvršena isplata navedenih invalidnina za period I-III 2015. godine u iznosu od 1.627.614 KM. Uzimajući u obzir naprijed navedeno, utvrđeno je da Ministarstvo nije dosljedno provodilo odredbe Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica i Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite, koje se odnose na nadzor i kontrolu namjenskog trošenja budžetskih sredstava u I kvartalu 2015. godine, obzirom da se akti Ministarstva nisu provodili adekvatno od strane nižih nivoa vlasti, koji su nadležni za uvođenje u pravo i obračun utvrđene naknade.

Razlike sredstava lične i porodične invalidnine i sredstava dobitnicima ratnih priznanja i članova njihovih porodica za period 01.01. – 31.07.2009. godine utvrđene su i isplaćene u periodu 2012. – 2014. godine u iznosu od 25.340.764 KM. Odlukom o osiguranju i odobravanju isplate dugujućih sredstava boračkoj populaciji u FBiH od 15.05.2013. godine, odobrena su ukupna sredstva za isplatu po osnovu navedenih prava od 27.900.000 KM. **Ministarstvo nije izvršilo obračun ukupnog iznosa neisplaćenih razlika, niti je uspostavilo odgovarajuću evidenciju obaveza po osnovu neisplaćenih naknada.** Preostale obaveze za isplatu razlika naknada, isplaćuju se na osnovu podnesenih zahtjeva nasljednika korisnika prava, na osnovu rješenja o nasljeđivanju.

Obezbijediti provođenje Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica od strane nižih nivoa vlasti kao i postupanje istih po aktima Ministarstva, te u pomoćnim evidencijama i Glavnoj knjizi Trezora evidentirati sve isplate korisnicima boračko-invalidske zaštite i preostale obaveze korisnicima invalidnina i naknada dobitnicima ratnih priznanja i odlikovanja (period 01.01.-31.07.2009. godine).

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva iskazalo je 66.380.538 KM tekućih transfera koji se odnose na poticaje za poljoprivredu (65.128.431 KM), poticaj za veterinarstvo (1.235.065 KM) i transfer pojedincima (17.042 KM).

Poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju (63.473.153 KM) realizuju se na osnovu dokumentacije proslijeđene Ministarstvu od resornih kantonalnih ministarstava, koja su izvršila obradu pojedinačnih zahtjeva i obračun novčanih podrški. Provedenom revizijom

utvrđeno je da je za navedeni model poticaja propisana minimalna količina za svaku mjeru unutar modela proizvodnje, kao i maksimalna poticajna količina. Programom novčanih podrški utvrđene su poticajne cijene po jedinici mjere, za svaku mjeru proizvodnje koja se potiče unutar modela poticanja za proizvodnju, te ukupan iznos sredstava za biljnu i animalnu proizvodnju. Ministarstvo nije propisalo, niti prezentiralo način utvrđivanja poticajnih cijena, a u postupku revizije utvrđeno je da su pojedine poticajne cijene znatno umanjene u odnosu na prethodnu godinu. Prema dostupnim izvještajima o odobrenim poticajima, po zahtjevima aplikantata za poticaje biljne i animalne proizvodnje, u 2015. godini odobreni su poticaji za 82.507 korisnika, što je znatno više u odnosu na prethodni period (u 2014. godini odobreni poticaji za 27.914 korisnika, a u 2013. godini za 73.557 korisnika), što ukazuje da su promjene u cijenama znatno utiču na realizaciju poticaja po korisniku.

Ministarstvo nije u skladu sa članom 31. Zakona o novčanim podrškama, na adekvatan način pratilo izvršenje finansijskog plana novčanih podrški i realizaciju predloženih mjera unutar modela podrški. Ne vodi se centralna baza podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima. Evidenciju obrađenih i neobrađenih zahtjeva za novčanim podrškama u excel tabelama vodi Sektor za poljoprivredna plaćanja (za model poticaja proizvodnji) i Komisija za ostale podrške (za model ostalih vrsta podrški). Objedinjene istih, predstavlja izvršenje Programa utroška sredstava Poticaji za poljoprivredu. Nalozi za plaćanje poticaja ručno se unose u Glavnu knjigu Trezora, i to najčešće u posljednjem kvartalu. Zbog navedenog, Ministarstvo nema na raspolaganju informacioni sistem za efikasnije evidentiranje, obradu, kreiranje naloga za plaćanje i kontrolu isplate novčanih podrški.

Odsjek za kontrolu u 2015. godini nije vršio kontrolu, nego se kontrola vršila po zahtjevima Ministarstva prema Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i zaključku Vlade FBiH od 14.04.2015. godine, kojim je naloženo da se izvrši naknadna kontrola subjekata kojima su odobrene novčane podrške po Programu poticaja za 2014. godinu, za neizmirene obaveze po osnovu proizvodnje orijentisane izvozu, kapitalnih ulaganja i investicija, koje su iskazane u Glavnoj knjizi Trezora i za koje je izvršena isplata prve rate za modul ruralnog razvoja. FUZIP je izvršila kontrolu kod 388 klijenata te je doneseno rješenje o zabrani apliciranja na novčane potpore na razdoblje od 3 godine za 26 klijenata, dok je za 42 klijenta obustavljena isplata za model ruralnog razvoja, jer je federalni poljoprivredni inspektor utvrdio da klijenti nisu ispunjavali uslove za odobravanje novčane podrške. Ukinuto je 56 rješenja (ruralni razvoj) u ukupnom iznosu od 4.704.797 KM (od čega je za prvu ratu 40% od odobrenog iznosa po rješenju već isplaćeno u ukupnom iznosu od 748.648 KM za što je izdat nalog za povrat). Za 3 klijenta obustavljena je isplata (model ostalih vrsta podrški) i ukinuto 14 rješenja po kojima je bilo odobreno 874.365 KM. U periodu od 01.04.2015. godine do 31.03.2016. godine izvršen je povrat u Budžet FBiH po rješenjima Ministarstva i Federalne uprave za inspekcijske poslove samo u iznosu od 58.671 KM. **Na osnovu svega navedenog, uzimajući u obzir broj konstatovanih propusta u izvršenim inspekcijskim i komisijskim pregledima, te izostanak kontrole Ministarstva u toku 2015. godine, nije ostvaren adekvatan nadzor odnosno kontrola nad cjelokupnim procesom dodjele novčanih podrški te smatramo**

da bi Ministarstvo trebalo poduzeti dodatne aktivnosti na uspostavi efikasnijih kontrola u ovoj oblasti.

U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 27.08.2015. godine formirana je Komisija za ruralni razvoj za obradu 420 preostalih zahtjeva iz 2012. godine, koja do završetka revizije nije obavila svoj zadatak.

Za prenesene obaveze po nerealizovanim zahtjevima iz 2014. godine (25.317.365 KM za model proizvodnji) izvršene su dodatne kontrole i provjere, što je dovelo do smanjenja obaveza za 2.044.293 KM.

Nerealizovane obaveze, iz 2014. i 2015. godine, u iznosu 22.207.780 KM sa 31.12.2015. godine evidentirane su u pomoćnim evidencijama i vanbilansnoj evidenciji Ministarstva, ali ne i u Glavnoj knjizi Trezora, kako je ti propisano važećim zakonskim i drugim propisima. Obaveze od 11.139.616 KM, odnose se na potencijalne obaveze po osnovu preostalih 420 neobrađenih zahtjeva za kapitalna ulaganja iz 2012. godine. Stvorene, neiskazane obaveze iz 2015. godine po zahtjevima kantonalnih ministarstava poljoprivrede dostavljene su Ministarstvu na plaćanje. To su zahtjevi za korisnike koji su u skladu sa Programom utroška sredstava „Poticaji za poljoprivredu“ za 2015. godinu i Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji ispunili propisane kriterije i ostvarili pravo na poticaje.

Obaveze, odnosno rashode stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta, te iste iskazivati u periodu kada je obaveza i nastala nezavisno od plaćanja.

Uspostaviti adekvatan informacioni sistem za obradu novčanih podrški i centralnu bazu podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima, te osigurati da navedena baza ima zadovoljavajući nivo podataka i bude povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja, u skladu sa važećim propisima.

Redovno vršiti kontrolu na terenu i kontrolu za mjere ruralnog razvoja i proizvodne mjere u okviru sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

Ministarstvo finansija iskazalo je 42.082.605 KM tekućih transfera (23.050.941 KM drugih tekućih rashoda, 17.051.805 KM drugim nivoima vlasti i 1.980.067 KM neprofitnim organizacijama).

Drugi tekući rashodi najvećim dijelom se odnose na izvršenje pravosnažnih sudskih presuda i rješenja o izvršenju koji su iskazani 15.870.422 KM i naknade za povrat više ili pogrešno uplaćenih rashoda u iznosu od 6.438.684 KM, a 741.835 KM odnosi se na ostale tekuće rashode (preuzete obaveze bivšeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH po osnovu doprinosa za PIO/MIO i sudske presude za neisplaćene plaće 468.433 KM, izvršenje odluka Ustavnog suda i Evropskog suda za ljudska prava 273.402 KM).

Transferi drugim nivoima vlasti odnose se na sredstva odobrena kantonima (16.000.000 KM), povrat kamata na reprogramirane kredite (849.805 KM), te isplate Vijeću za državnu pomoć (142.000 KM) i Fiskalnom vijeću (60.000 KM). Pojedinačnim odlukama Vlade FBiH od 03.12.2015. godine odobrena su sredstva za šest kantona (Bosansko-podrinjski kanton 5.000.000 KM, Županija Posavska 5.000.000 KM, Kanton 10 2.000.000 KM, Zapadnohercegovačka županija 2.000.000 KM, Srednjobosanski kanton 1.000.000 KM i Hercegovačko-neretvanska županija 1.000.000 KM). **Kao i prethodnih godina odlukama nije utvrđena namjena sredstava, način praćenja utroška, nadzor, niti izvještavanje, kao ni kriteriji na koji način su utvrđeni iznosi doznačeni pojedinim županijama/kantonima. Nije prezentirana dokumentacija vezano za planiranje navedenog transfera, a raspodjela ovih sredstava nije regulirana Zakonom o izvršenju budžeta FBiH za 2015. godinu.**

Ministarstvo zdravlja iskazalo je 33.438.103 KM tekućih transfera, koji su dodijeljeni Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (32.000.000 KM) za finansiranje Federalnog Fonda solidarnosti, sufinansiranje troškova raseljenih lica i pokriće dijela gubitka iz 2011. godine; Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH (1.125.000 KM) i Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH – AKAZ (300.000 KM).

Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH odobrena je nabavka lijekova i medicinskih sredstava, pružanje zdravstvenih usluga i provođenje programa Federalnog Fonda solidarnosti za sufinansiranje Programa za zdravstvene usluge (11.186.000 KM) i Programa za lijekove i medicinska sredstva (14.814.000 KM). Vlada FBiH je Program utroška sredstava ovoga transfera usvojila tek u septembru, tako da isplata nije vršena mjesečno po 1/12 odobrenog iznosa, kako je utvrđeno Programom. **Prema prezentiranoj dokumentaciji u toku 2015. godine, od ukupno odobrenih sredstava korisniku su doznačena sredstva za samo pet mjeseci u iznosu od 10.833.333 KM, a preostali dio za sedam mjeseci od 15.166.667 KM evidentiran je kao obaveza.**

U skladu sa članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju, Vlada FBiH je u decembru 2014. godine donijela Odluku o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH za 2015. godinu, u kojoj je utvrđeno da će se 10,2% od ukupnih prihoda ostvarenih po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje izdvajati na propisani račun za potrebe Zavoda. U skladu sa navedenim Zakonom, isti iznos sredstava ostvarenih po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, trebalo je obezbijediti i iz Budžeta FBiH. Međutim ni u Budžetu FBiH za 2015. godinu, navedena zakonska odredba nije ispoštovana, obzirom da je budžetskim zahtjevom koji je sačinjen na osnovu Instrukcije Federalnog ministarstva finansija, a na usaglašen prijedlog Ministarstva i Zavoda, traženo i odobreno 26.000.000 KM. **Zakonom o budžetima u FBiH utvrđeno je da u slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti sa ovim zakonom, primjenjivat će se Zakon o budžetima u FBiH. Problem finansiranja federalnog Fonda solidarnosti je evidentan već duži niz godina. Ministarstvo je u prethodnom periodu pokrenulo izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju, u kome je predviđeno i finansiranje federalnog Fonda solidarnosti, ali je isti vraćen iz parlamentarne procedure.**

Nije uspostavljen i adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava odobrenih transfera **Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH i Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu FBiH – AKAZ** u ukupnom iznosu od 1.425.000 KM, što se posebno odnosi na plaće i naknade zaposlenih u Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu FBiH, što dovodi u pitanje opravdanost finansiranja istih.

Poduzeti aktivnosti na usklađivanju Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o zdravstvenom osiguranju u dijelu finansiranja Federalnog Fonda solidarnosti, a sredstva za finansiranje Zavoda za transfuzijsku medicinu FBiH i Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH – AKAZ planirati na osnovu stvarnih potreba, te izvršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

Ministarstvo energije, rudarstva i industrije iskazalo je 26.371.956 KM tekućih transfera koji se odnose na Subvencije javnim preduzećima i to: Konsolidaciju rudnika uglja u FBiH 17.381.572 KM, uspostavljanje rezervi naftnih derivata 6.805.378 KM, plaćanje obaveza Gasprom eksport-u 632.506 KM i uplatu doprinosa za PIO u svrhu penzionisanja zaposlenika 1.200.000 KM.

Programom utroška sredstva za **Konsolidaciju rudnika uglja u FBiH** su namijenjena za izmirenje obaveza za PIO/MIO i izmirenje obaveza po osnovu poreza na plaću rudnicima uglja u FBiH, u skladu sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine. Sredstva su rudnicima raspoređena po Rješenju ministra od 01.06.2015. godine, na osnovu Prijedloga godišnjeg plana raspodjele sredstava koji je utvrdila Komisija za praćenje realizacije navedenog Zakona. Osnov za izradu godišnjeg plana raspodjele sredstava za 2015. godinu je Nalaz Porezne uprave FBiH od 05.06.2015. godine.

Realizovane su obaveze po ovom Zakonu, te dug rudnika za PIO/MIO i porez na plaću sa stanjem 31.12.2008. godine. **Kantoni na čijem području su locirani rudnici nisu pronašli model kako bi se izvršila finansijska konsolidacija duga po osnovu zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti, a JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo i JP Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar, nisu uložili potrebna i dovoljna sredstva u modernizaciju postrojenja i nova ulaganja u rudnike. Zbog navedenog, Zakon o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH čija se realizacija odvijala u periodu od 2009. do 2015. godine, nije u potpunosti i dosljedno realizovan.**

Zakonom o naftnim derivatima u Federaciji BiH propisan je način namjenskog utroška sredstava (kupovina naftnih derivata s ciljem formiranja rezervi istih, ugovaranje osiguranja i kontrola kvaliteta rezervi naftnih derivata, osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata i troškovi rada Operatora). Na prijedlog Ministarstva Vlada FBiH je donijela Odluku o uplati **sredstava prikupljenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata** za 2015. godinu, na osnovu koje je ministar donio Rješenje o proceduri doznake raspoloživih sredstava prikupljenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za 2015. godinu, sa posebnog namjenskog transakcijskog podračuna Jedinog računa Trezora FBiH na račun Operatora – Terminali FBiH d.o.o. Sarajevo. Ministar je 01.12.2015. godine

formirao Komisiju za kontrolu namjenskog utroška sredstava prikupljenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za 2015. godinu, čiji zadatak je bio da izvrši kontrolu namjenskog utroška doznačenih sredstava u 2015. godini i da o istom sačini izvještaj, koji do okončanja revizije Ministarstva energije, rudarstva i industrije nije sačinjen. Obzirom da je Zakonom o naftnim derivatima u FBiH propisano da je taksa za uspostavu rezervi naftnih derivata namjenski prihod koji je namijenjen za finansiranje uspostavljanja rezervi naftnih derivata u FBiH, a prvenstveno za kupovinu naftnih derivata za formiranje rezervi, zbog naprijed navedenog, Operator nije u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o prebacivanju sredstava prikupljenih po osnovu takse za uspostavu rezervi za 2015. godinu i Rješenja ministra o proceduri prebacivanja raspoloživih sredstava prikupljenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za 2015. godinu sa posebnog namjenskog transakcijskog podračuna na račun Operatora – Terminali FBiH d.o.o. Sarajevo, namjenski utrošio doznačena sredstva.

Subvencije javnim preduzećima za uplatu doprinosa za PIO/MIO u svrhu penzionisanja zaposlenika iskazana su u iznosu od 1.200.000 KM. Sredstva su raspoređena na osnovu javnog poziva, a sa svim korisnicima su zaključeni ugovori o načinu realizacije istih. Programom se finansiraju neizmirene obaveze doprinosa za PIO/MIO zaposlenicima, koji u stekli uslove za penzionisanje do kraja 2015. godine. Nije formirana Komisija za kontrolu, niti da je do konačne revizije sačinjen Izvještaj i dostavljen Vladi FBiH. Sredstva u iznosu od 596.556 KM nisu operativna, obzirom da privredna društva za čije zaposlenike je izvršena uplata doprinosa za PIO/MIO, nisu u skladu sa zaključenim ugovorima uplatili dio sredstava koji se odnose na ostale doprinose i dostavili dokaze o istom. Navedeno ukazuje da cilj i svrha Programa nisu ostvareni, iako je izvršena uplata doprinosa za PIO/MIO, jer nisu uplaćeni ostali doprinosi, tako da zaposlenici kojima su odobrena sredstva ovoga transfera ne mogu ostvariti pravo na penziju, dok se ne izmire sve ugovorene obaveze.

Subvencije javnim preduzećima – Energoinvest d.d. Sarajevo za plaćanje takse Gasprom eksport-u iskazane su u iznosu od 632.506 KM. Realizacija ovog transfera u prethodnom periodu vršena je putem Federalnog ministarstva finansija, tako da Ministarstvo u budžetskom zahtjevu nije tražilo sredstva za ove namjene. Odlukom o Izmjenama i dopunama Odluke o posebnoj taksi za izmirenje duga Ruskoj Federaciji za isporuku prirodnog gasa u periodu 1992-1995. godina od 27.05.2015. godine, Vlada FBiH je zadužila ovo Ministarstvo za namjensko korištenje sredstava ostvarenih od posebne takse.

Ministarstvo nije prezentiralo informaciju kolike su obaveze Federacije BiH po prema Ruskoj Federaciji i koliko je do sada izmireno. Obzirom da je Vlada FBiH Odluku o posebnoj taksi za izmirenje duga Ruskoj Federaciji za isporuku prirodnog gasa u periodu 1992-1995. godina, donijela privremeno 2009. godine, do donošenja Zakona o obezbjeđenju sredstava za izmirenje duga za utrošeni prirodni gas, nedostaju informacije šta je sa navedenim Zakonom, odnosno donošenju novog propisa kojim bi se isto riješilo.

Utvrđiti tačan iznos obaveza Federacije BiH za izmirenje duga Ruskoj Federaciji za isporuku prirodnog gasa u periodu 1992-1995. godina i izvršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera (subvencije javnim preduzećima).

Ministarstvo prometa i komunikacija iskazalo je 24.312.565 KM subvencija javnim preduzećima, od čega se 23.452.565 KM odnosi na zakonsku obavezu sufinansiranja javnih preduzeća koja su u vlasništvu Federacije BiH.

Transfer Željeznicama FBiH (22.000.000 KM) realizovan je po Programu utroška sredstava koji je usvojila Vlada FBiH 27.05.2015. godine (660.000 KM za Bosanskohercegovačku željezničku javnu korporaciju (BHŽJK); Javnom preduzeću „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: ŽFBiH, Željeznice FBiH) 21.340.000 KM, za infrastrukturu 19.240.000 KM i putnički promet 2.000.000 KM i željeznički kombinovani promet 100.000 KM.

Program se provodi u skladu sa Zakonom o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja po kojem Federacija finansira održavanje željezničke infrastrukture i sufinansira željeznički putnički i kombinovani saobraćaj. Finansiranje rada Bosanskohercegovačke javne korporacije se vrši po Sporazumu između FBiH i Republike Srpske o uspostavljanju zajedničke željezničke javne korporacije kao dijela transportne korporacije. Navedenim Zakonom utvrđeno je da se planiranje finansijskih sredstava za finansiranje željezničke infrastrukture utvrđuje godišnjim i petogodišnjim planovima koje odobrava Parlament FBiH na prijedlog Vlade FBiH, čiji su nositelji Željeznice FBiH. Finansiranje održavanja željezničke infrastrukture FBiH vrši se iz Budžeta FBiH, za koje Ministarstvo, u ime Federacije BiH, sa Željeznicama FBiH zaključuje godišnji ugovor sa elementima čija osnova su odobreni planovi od strane Parlamenta FBiH. Iako je Ministarstvo izradilo petogodišnji za finansiranje željezničke infrastrukture za period 2014. – 2018. godine, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost isti nije usvojio Parlament FBiH. Ministarstvo je 14.01.2016. godine sa Željeznicama FBiH zaključilo Ugovor o utrošku sredstava transfera kojim je definisalo namjenu sredstava u iznosu od 21.340.000 KM. Ugovor je stupio na snagu danom potpisivanja 14.01.2016. godine, a odnosi se na period od 01.01. – 31.12.2015. godine i za isti je upitna retroaktivna primjena.

Zaključeni Ugovor o utrošku sredstava tekućeg transfera „Subvencije javnim poduzećima – Transfer Željeznicama FBiH“ za 2015. godinu, nije sačinjen u skladu sa Zakonom o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja. Zbog navedenog, ne možemo potvrditi da je tokom 2015. godine evidentiranje i izmirivanje obaveza prema JP Željeznice FBiH vršeno na osnovu zaključenih godišnjih ugovora sa svim propisanim elementima kako je regulisano navedenim Zakonom i Odlukom Vlade FBiH. Sredstva su u 2015. godini mjesečno doznačavana korisniku, a da prethodno nije bilo definisano koja će se željeznička infrastruktura održavati tokom 2015. godine, obzirom da godišnji i petogodišnji plan nije donio Parlament FBiH.

Subvencije javnim preduzećima, regulisane Zakonom o izvršenju Budžeta FBiH za 2015. godinu, realizovane su u iznosu od 2.312.656 KM, na osnovu pojedinačnih odluka Vlade FBiH o usvajanju Programa utroška sredstava tekućih transfera i ugovora o prenosu sredstava i izvještavanju o utrošenim sredstvima zaključenih između Ministarstva i preduzeća. Sredstva su odobrena JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo (1.070.565 KM), JP „Aerodrom Mostar“ d.o.o. (430.000 KM), JP „Aerodrom Tuzla“ d.o.o. (430.000 KM) i RTV FBiH (382.000 KM). Transferi Aerodromu Mostar i Aerodromu Tuzla planiraju se i izvršavaju svake godine, iako se radi o javnim preduzećima koja nisu u vlasništvu Vlade FBiH. Napominjemo da su ista u ranijem periodu oslobođena plaćanja putničke takse, po odluci Vlade FBiH.

U postupku revizije utvrđeno je da nisu ispoštovane odredbe Ugovora o prenosu sredstava i izvještavanju o utrošenim sredstvima od 14.12.2015. godine, jer JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo nije dostavilo izvještaj o utrošku sredstava, niti je Ministarstvo poduzimalo aktivnosti u skladu sa odredbama navedenog Ugovora.

Do okončanja revizije sredstva nisu doznačena RTV FBiH, sa kojim je Ministarstvo 24.12.2015. godine zaključilo Ugovor o prenosu sredstava i izvještavanju o utrošenim sredstvima. Ugovorom je regulisana obaveza izvještavanja korisnika o utrošenim sredstvima prema Federalnom ministarstvu financija i Ministarstvu.

Ministarstvo nije postupilo u skladu sa članom 38. stav 3. i članom 40. Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2015. godinu jer programi utroška sredstava tekućih transfera za JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo, JP „Aerodrom Mostar“ d.o.o. i JP „Aerodrom Tuzla“ d.o.o. ne sadrže sve bitne elemente programa, obzirom da istima nije predviđeno izvještavanje Federalnog ministarstva finansija, odnosno Vlade FBiH, a također nije izvršen nadzor nad utroškom doznačenih sredstava, zbog čega nije osigurana transparentnost i efikasnost upravljanja budžetskim sredstvima.

Ugovore sa JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo o realizaciji doznačenih sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje željezničke infrastrukture i sufinansiranje putničkog i kombinovanog prometa blagovremeno zaključivati, u skladu sa Zakonom o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog prometa, te poduzimati aktivnosti u dijelu nadzora nad realizacijom zaključenih ugovora.

Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica iskazalo je 21.445.121 KM od čega transferi raseljenim licima i povratnicima (pojedincima) iznose 21.435.121 KM, a transferi neprofitnim organizacijama 10.000 KM.

Tekući transferi raseljenim licima i povratnicima (21.445.121 KM) realizovan je Odlukom Vlade FBiH o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele od 07.05.2015. godine. Sredstva su odobrena za podršku razvoja održivosti povratka u RS (2.999.188 KM) i podršku povratku izbjeglica i prognanih osoba sa područja Posavine RS (1.999.971 KM), te pojedincima kroz programe: održivi povratak (7.991.152KM), rekonstrukciju i obnovu stambenih objekata (individualnih i kolektivnih 5.079.915 KM), zajedničke projekte rekonstrukcije, obnove i održivosti povratka sa vladinim i nevladinim

sektorom (1.790.346 KM), humanitarne, zdravstvene, psihosocijalne, informativne, edukativne i druge projekte (1.078.124 KM) i kao podrška obilježavanju godišnjica i ukopa nevinih žrtava rata i izgradnji spomen obilježja na prostoru BiH (496.426 KM).

Programom raspodjele sredstava transfera pojedincima za raseljena lica i povratnike Ministarstvo je, kao vid pomoći održivog povratka u cilju stvaranja uslova za uspješnu realizaciju povratka, na području određenih općina predvidjelo dodjelu junadi za tov i visokosteonih junica. Dodjela se vršila na način da je Ministarstvo finansiralo 70% vrijednosti a 30% je lično učešće korisnika. Ministarstvo je provelo postupak javne nabavke grla putem otvorenog postupka sa predviđenim zaključivanjem okvirnog sporazuma, donijelo Procedure za izbor korisnika pomoći održivog povratka, kojima su određene aktivnosti izbora i ocjenjivanja korisnika, i putem Javnog oglasa izvršio odabir korisnika i sačinio rang listu potencijalnih korisnika. Sa korisnicima pomoći zaključen je ugovor o donaciji, kojim su se korisnici obavezali na potpisivanje otpremnog dokumenta dobavljača o urednom prijemu donacije, a obaveza Ministarstva je izdati Potvrdu o prijemu donacije. **Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da nadzor nad isporukom grla nije izvršen u momentu isporuke, nego poslije (i preko mjesec dana nakon isporuke). Zbog navedenog nije uspostavljen adekvatan nadzor nad primopredajom doniranih grla, između dobavljača i korisnika pomoći, niti se može potvrditi da je izvršena isporuka grla odgovarajućih osobina, sa potrebnom dokumentacijom i adekvatnog zdravstvenog stanja.**

Nakon što se određeni broj korisnika kojima je pomoć dodijeljena, žalio na isporuku grla lošeg kvaliteta (grla se razboljela kratko vrijeme nakon isporuke) formirana je Komisija za ispitivanje navoda o neizvršenju ili neodgovarajućem izvršenju provedbe projekata pomoći. U skladu sa ugovorom o nabavci, spor koji je nastao između dobavljača i Ministarstva riješen je sporazumno, na način da je sa dobavljačem zaključen dodatni ugovor o nabavci 10 komada (grla) koja će se isporučiti korisnicima, shodno nalazima Komisije bez plaćanja naknade Ministarstva i korisnika pomoći. Ostale navedene troškove namirivanja štete korisnicima pomoći snosilo je Ministarstvo iz budžetskih sredstava za 2016. godinu.

Uspostaviti nadzor nad isporukom doniranih grla između dobavljača i korisnika pomoći, kako bi se osigurala isporuka grla ugovorenih osobina i sa potrebnom dokumentacijom.

Ministarstvo kulture i sporta iskazalo je 8.973.000 KM, od čega transferi nižim nivoima vlasti iznose 6.614.000 KM, a transferi neprofitnim organizacijama 2.359.000 KM. Ministarstvo je realizovalo slijedeće transfere: za sport od značaja za FBiH (1.470.000 KM), za kulturu od značaja za FBiH (1.530.000 KM), za obnovu kulturno-istorijskog i građevinskog naslijeđa (820.000 KM), za institucije nauke i kulture od značaja za BiH (600.000 KM), za udruženja građana i organizacija u oblasti kulture (359.000 KM), za mlade (400.000 KM) i transfer za Fondaciju za izdavaštvo, kinematografiju, bibliotekarsku djelatnost i fondaciju za muzičke, scenske i likovne djelatnosti (3.500.000 KM).

Odlukom, Programom i javnim pozivom definisano je da će se iz sredstava transfera podržati sportske i kulturne institucije, organizacije, asocijacije i udruženja u oblasti sporta i kulture, kao i organizacije i djelatnosti vezane za mlade i fondacije, ali nije decidno precizirana djelatnost koja će se podržati istim. Iako su kriteriji i potkriteriji za dodjelu sredstva krajnjim korisnici unaprijeđeni u odnosu na prethodni period, još uvijek u pojedinim segmentima nisu razrađeni, da bi isti mogli potvrditi transparentnost i objektivnost datih bodova, koji su limitirajući za dodjelu sredstava.

Iako su doneseni Kriteriji za bodovnu evaluaciju projekata i programa koji su aplicirali na Javni poziv, ne može se potvrditi dosljedna primjena istih, a time i dodijeljeni broj bodova, obzirom da se nije raspolagalo relevantnom dokumentacijom za ocjenu pojedinačnih kriterija, kao i da je ocjena istih vršena na osnovu procjene članova komisije, bez jasno utvrđenih mjerljivih podkriterija. Za pojedine projekte kojima je dodijeljen maksimalan broj bodova (a da nije prezentiran dokument kojom se dokazuje da je program ili projekat po određenom kriteriju osvojio maksimalan broj bodova), dodijeljeni su različiti iznosi sredstava, zašto nije dato adekvatno obrazloženje, niti je isto podržano relevantnom dokumentacijom. Na osnovu navedenog, ne može se potvrditi da su izbor krajnjih korisnika i visina dodijeljenih sredstava izvršeni na osnovu kriterija utvrđenih Odlukom o usvajanju Programa Vlade FBiH. O problemu finansiranja institucija nauke i kulture od značaja za BiH Ured za reviziju institucija u FBiH je ukazivao i u izvještajima prethodnih godina.

Utvrđiti mjerljive podkriterije i obezbjediti podatke i dokumentaciju za bodovanje pojedinih kriterija i utvrđivanje prijedloga iznosa sredstava za raspodjelu transfera za sport i kulturu od značaja za FBiH, transfera za obnovu kulturno-istorijskog i građevinskog naslijeđa, za udruženja građana iz oblasti kulture, za mlade i za institucije nauke i kulture od značaja BiH.

Ministarstvo obrazovanja i nauke iskazalo je 7.733.929 KM, od čega transferi neprofitnim organizacijama iznose 4.243.410 KM, a transferi nižim nivoima vlasti 3.490.519 KM. U okviru istih, zakonski osnov za sufinansiranje iz Budžeta FBiH utvrđen je samo za **institucije nauke i podsticaj naučno-istraživačkog rada od značaja za FBiH** koji je izvršen u iznosu od 996.490 KM.

Transfer za institucije nauke i podsticaj naučno-istraživačkog rada od značaja za FBiH (996.490 KM) izvršen je u iznosu od 538.957 KM na osnovu javnog poziva, za 43 naučno-istraživačka i istraživačko-razvojna projekta, a 127.738 KM raspodijeljeno je odlukama ministrice samo na zahtjev korisnika, za skupove, izdavačke projekte i pokroviteljstva nad manifestacijama u oblasti nauke. Način raspodjele i metodologija vrednovanja naučno-istraživačkih i istraživačko-razvojnih projekata, te kriteriji za prihvatanje pokroviteljstava i suorganizacije projekata prilikom raspodjele sredstava transfera za institucije nauke i podsticaj naučno-istraživačkog rada od značaja za FBiH nisu propisani aktom. Dio sredstava navedenog transfera odobren je za sufinansiranje funkcionisanja i ostvarivanja radne sposobnosti unaprijed utvrđenim korisnicima (institucije nauke i kulture od značaja za BiH), i to za Akademiju nauka i umjetnosti BiH

(100.000 KM) i Kinoteku BiH (65.000 KM), za što nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršen odabir korisnika i utvrđen iznos doznačenih sredstava.

Za ostale transfere Ministarstva utvrđeno je da je raspodjela sredstava izvršena za projekte poboljšanja uslova rada odgojno-obrazovnih ustanova (699.902 KM), za koje se ne može potvrditi da su svi prioritetni. Sredstva za nabavku udžbenika (650.000 KM) doznačena su nakon početka školske godine, nakon već izvršene nabavke udžbenika u pojedinim školama. Sufinansiranje institucija nauke i kulture od značaja za BiH (1.100.000 KM) izvršeno je bez prethodno definisanih kriterija za utvrđene korisnika i visine planiranih sredstava. Pravni akt na osnovu kojeg su planirana sredstva za navedeni transfer nije prezentiran, a sredstva za institucije od značaja za BiH (Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, Zemaljski muzej BiH i Biblioteka za slijepa i slabovidna lica u BiH) planirana su Budžetom FBiH, obzirom da vlasničko pitanje i pitanje finansiranja istih nije riješeno.

Raspodjelu sredstava za „Poboljšanje uslova rada odgojno-obrazovnih ustanova“ u potpunosti vršiti u skladu sa Programom utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava, za prioritetne projekte.

Pisanim aktom definisati način i kriterije raspodjele sredstava, te metodologiju vrednovanja prilikom dodjele sredstava transfera za institucije nauke i podsticaj naučno-istraživačkog rada od značaja za FBiH.

Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta je na osnovu Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele (usvojen 25.06.2015. godine) i objavljenog javnog poziva za odabir korisnika **finansiralo privatna preduzeća**, u dijelu subvencioniranja kamata na poduzetničke kredite, podsticaj izvoznima, podsticaj novoosnovanim subjektima male privrede, podsticaj poduzetništvu žena, podsticaj poduzetništvu mladih, podsticaj tradicionalnim i starim obrtima, podsticaj za promociju poduzetništva kroz sajmove, brošure i slično, te tehničko usklađivanje (ISSO, HACCP, CE) **(5.680.687 KM)**. Provedenom revizijom utvrđeno je da je javni poziv za odabir korisnika sredstava objavljen 19.08.2015. godine i da nije sadržavao raspoloživi iznos sredstava po projektima. Ističemo da nisu blagovremeno poduzete aktivnosti na izboru korisnika i raspodjeli sredstava, jer su komisije za izbor korisnika sredstava transfera imenovane 22.06.2015. godine. Potencijalna rang lista korisnika objavljena je 11.11.2015. godine, nakon čega su sa korisnicima sredstava zaključeni ugovori u periodu od 15.-18.12.2015. godine. Obzirom na navedeno, odobrena sredstva u revidiranoj godini nisu doznačena krajnjim korisnicima, što će imati uticaja i na podnošenje izvještaja i praćenje namjenskog utroška, te dovodi u pitanje i samu svrhu i opravdanost Programa utroška sredstava.

Ministarstvo prostornog uređenja iskazalo je 1.747.308 KM (sanacija šteta nastalih usljed poplava i klizišta 1.199.800 KM, projekat utopljanja zgrada radi uštede energije 497.508 KM, realizacija projekta za rješavanje problema Roma u oblasti stambenog zbrinjavanja 50.000 KM).

Dio sredstava za **sanaciju šteta nastalih usljed poplava i klizišta** (500.000 KM) i za **projekt utopljanja zgrada radi uštede energije** (497.508 KM) realizovan je po provedenim javnim pozivima. Revizijom je utvrđeno da se svi usvojeni kriteriji nisu primjenjivali prilikom vrednovanja i rangiranja aplikacija. Ne može se potvrditi način bodovanja pristiglih zahtjeva, kao ni opravdanost raspodjele iz sredstava rezerve, zbog čega odabir korisnika sredstava nije izvršen objektivno i transparentno. Nije izvršena detaljna analiza utvrđenih kriterija za raspodjelu sredstava i isti nisu dovoljno razrađeni da posluže za vrednovanje i odabir projekata, kao i utvrđivanje iznosa sredstava za raspodjelu. Nije propisano postupanje prilikom odabira samo jedne aplikacije u slučajevima kada više aplikacija osvoji isti broj bodova. Provjerom postupanja po zaključenim ugovorima sa nižim nivoima vlasti utvrđeno je da za većinu projekata nije dostavljena povratna informacija, odnosno izvještaj o trošku dijela sredstava i kopija izvoda banke kojom se potvrđuje da sredstva nisu utrošena. Niži nivoi vlasti, kojima su odobrena sredstva, ugovore sa odabranim izvođačem radova zaključivali su na niži iznos u odnosu na procijenjeni iznos radova, koji je dostavljen Ministarstvu i vrednovan kao jedan od kriterija za odabir projekata utopljanja zgrada. Obzirom da po navedenom, Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti, korisnici sredstava su po osnovu sufinansiranja ostvarivali 5 do 20 bodova, a da projekte nisu finansirali ili su iste samo manjim dijelom finansirali iz vlastitih sredstava. **Zbog navedenog utvrđeno je da propisani kriteriji nisu mjerljivi i dovoljno razrađeni da bi mogli poslužiti za ocjenu, vrednovanje i rangiranje aplikacija, a odabir aplikacija i raspodjela sredstava nisu izvršeni u skladu sa odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2015. godinu i Odluke o usvajanju programa i kriterija raspodjele sredstava, niti su se poštivali zaključeni ugovori o sufinansiranju projekata.**

Donijeti mjerljive kriterije za rangiranje projekata sanacije šteta nastalih usljed poplava i klizišta i projekata utopljanja zgrada radi uštede energije, odabir projekata vršiti na osnovu javnog poziva, te poštivati odredbe Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH, odluka o usvajanju programa i ugovora.

Ministarstvo okoliša i turizma je na osnovu programa utroška sredstava realizovalo transfere u iznosu od 1.478.984 KM. Navedeni transferi odnose se na zaštitu okoliša i razvoj turizma provedeni su kroz projekte sufinansiranja zatvaranja tehnički neuređenih općinskih deponija, unapređenje rada regionalnih centara za upravljanje komunalnim otpadom i/ili tehničko unapređenje infrastrukture i postrojenja za upravljanje komunalnim otpadom na području FBiH, podrške boljem funkcionisanju upravljanja uspostavljenim zaštićenim područjima u FBiH i provedbu Akcionog plana Strategije turizma FBiH. Sredstva su realizovana putem Javnog poziva sa utvrđenim uslovima i kriterijima, koje moraju ispunjavati podnosioci zahtjeva. Prilikom bodovanja nije tražena relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se izvršilo isto, jer kriteriji nisu jasni i mjerljivi, broj bodova utvrđen je na osnovu subjektivne ocjene članova komisije, što je uticalo na ukupan broj bodova i iznos dodijeljenih sredstava, tako da raspodjela sredstava transfera za zaštitu okoliša i turizma nije izvršena transparentno.

Nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava nije uspostavljen u skladu sa Programima utroška sredstava, obzirom da se veći dio sredstava transfera odobrenih u prethodnoj godini isplaćuje na teret sredstava Budžeta naredne godine. Nisu poduzimane adekvatne aktivnosti utvrđene programima i zaključenim ugovorima u smislu neposrednog nadzora nad korištenjem sredstava za turizam, predlaganja i poduzimanja zakonom predviđenih mjera i aktivnosti za korisnike koji nisu opravdali ili nenamjenski utrošili sredstva.

Unaprijediti kriterije po programima za raspodjelu sredstava transfera turizam i zaštitu okoliša, u cilju osiguranja transparentnosti i izbjegavanja subjektivnog bodovanja članova Komisije za odabir korisnika i ugovorima o realizaciji dodijeljenih sredstava jasno i precizno navesti za koje programske aktivnosti se mogu trošiti odobrena budžetska sredstva.

6.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su 5.154.349 KM, a realizovani su putem Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (1.912.000 KM), Ministarstva rada i socijalne politike (1.657.562 KM), Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (1.484.787 KM) i Ministarstva prostornog uređenja (100.000 KM).

Ministarstvo rada i socijalne politike iskazalo je 1.657.562 KM transfera neprofitnim organizacijama - Ustanovama za zbrinjavanje na nivou FBiH. Raspodjela sredstava je izvršena za tri programa. Iznos od 940.682 KM odnosi se na Program za poboljšanje postojećih prostornih uslova i uspostavljanje stambenih zajednica kao oblika organizovanog stanovanja uz podršku, i to: JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba – Drin (250.000 KM), JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba – Bakovići (20.000 KM), JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine – Pazarić (236.610 KM) i JU Zavoda za vaspitanje muške djece i omladine Sarajevo (434.072 KM).

Sredstva za Program pomoći ustanovama za zbrinjavanje na nivou FBiH od 404.318 KM nisu planirana ni odobrena na odgovarajućoj poziciji, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, jer nemaju karakter kapitalnih ulaganja, već tekućih izdataka. Ista se odnose na stvaranje uslova za neometano redovno funkcionisanje Ustanove iz djelokruga socijalne zaštite Ljubuški (100.000 KM) i isplate Zavodu za odgoj muške djece i omladine Sarajevo (304.318 KM). Za nabavku roba s ciljem opremanja prostora Ustanove iz djelokruga socijalne zaštite Ljubuški, za nastavak započetog Projekta – Osposobljavanje i stavljanje Ustanove u funkciju, iskazano je 212.562 KM. **Važećim zakonskim propisima, koji regulišu oblast socijalne zaštite, nije utvrđena obaveza finansiranja rada ustanova socijalne zaštite i kapitalna ulaganja u iste.**

Preispitati opravdanost kontinuiranog planiranja i izvršavanja kapitalnog transfera Ustanovama za zbrinjavanje na nivou FBiH, obzirom da Zakonom o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH, niti drugim propisom isto nije predviđeno.

U skladu sa zaključenim ugovorima sa krajnjim korisnicima sredstava potrebno je vršiti nadzor i izvještavanje o utrošku dodijeljenih sredstava i adekvatne aktivnosti u slučaju nenamjenskog utroška.

Ministarstvo prostornog uređenja iskazalo je 100.000 KM, kao kapitalni transfer drugim nivoima vlasti, što predstavlja učešće Vlade FBiH u sufinansiranju kantonalnih i lokalnih zajednica u cilju zaštite nacionalnih spomenika. Sredstva su realizovana na osnovu Odluke Vlade FBiH o usvajanju programa raspodjele sredstava od 23.09.2015. godine. Nakon provedene procedure odabira korisnika putem javnog poziva, Ministar je 12.11.2015. godine donio Odluku o raspodjeli sredstava u iznosu od 80.000 KM, a za raspodjelu sredstava rezerve Odluka o raspodjeli sredstava donesena je 10.12.2015. godine na 20.000 KM.

Opći i posebni kriteriji za raspodjelu sredstava i ispunjenje uslova i kriteriji za odabir korisnika nisu se mijenjali te primjenom istih nije isključena subjektivna procjena članova komisije. Propisani kriteriji su kvalitet programa, regionalna i nacionalna zastupljenost, nastavak realizacije započetih objekata, prioritet i neophodnost radova, vrijednost objekata, iznos sufinansiranja i finansijski plan tj. budžet projekta. Kvalitet programa i finansijski plan koji obuhvata kvalitetan i precizan, odnosno manje precizan predmjer radova vrednuju se isključivo na osnovu subjektivne procjene članova komisije. Po osnovu kriterija nastavak realizacije započetih objekata, od ukupno 11 prijavljenih aplikacija na javni poziv, 10 aplikacija je bodovano maksimalnim brojem bodova (20). U postupku revizije nismo se uvjerali da se radi o nastavku već započetih radova, jer su korisnici sredstava tek nakon dodjele istih započeli proceduru odabira izvođača radova, dok neophodna dokumentacija za prijavu na Javni poziv nije obuhvatala akt na osnovu kojeg bi se utvrdio stepen dovršenosti radova.

Za izvođenje radova na zaštiti nacionalnih spomenika 20.000 KM odobreno je Župi Sv. Ilije proroka Kruševo, u svrhu zaštite vjerskih sakralnih objekata koji su proglašeni nacionalnim spomenikom. Korisnik sredstava dostavio je izvještaj o utrošku sredstava po kome je 14.000 KM utrošeno na geodetsko snimanje prostora, čišćenje korova i uklanjanje stabala, te čišćenje i pranje stećaka od naslaga algi i lišaja. Obzirom na namjenu odobrenih sredstava, ista se nisu mogla realizovati sa pozicije kapitalnih transfera, nego predstavljaju tekuće izdatke, kako je to Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor propisano.

U postupku provjere postupanja po zaključenim ugovorima utvrđeno je da dva korisnika sredstava nisu ispoštovala odredbe ugovora, jer jedan nije dostavio povratnu informaciju o utrošku sredstava, dok je drugi dostavio informaciju da sredstva nisu utrošena ali ne i izvod banke, kao dokaz o stanju sredstava na računu.

Zbog navedenog odabir aplikacija i raspodjela sredstava transfera nisu izvršeni u skladu sa odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2015. godinu i Odluke o usvajanju programa i kriterija raspodjele sredstava, niti su se poštovale odredbe zaključenih ugovora o sufinansiranju projekata.

Donijeti mjerljive i razrađene kriterije koji će poslužiti za ocjenu, vrednovanje i rangiranje aplikacija kapitalnih transfera za zaštitu nacionalnih spomenika, odabir projekata vršiti na osnovu javnog poziva i mjerljivih kriterija, a odluke o raspodjeli sredstava donositi u skladu sa odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH i Odluke Vlade FBiH o usvajanju programa i kriterija raspodjele sredstava.

Poštivati Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i trezor i na poziciji kapitalnih transfera iskazati samo sredstva koja predstavljaju nepovratna davanja u svrhu nabave kapitalne (dugotrajne, stalne) imovine i kapitalnih ulaganja, koja su kapitalno sredstvo drugog pravnog lica.

6.2.5 Interventna sredstva ili sredstva rezerve

Interventna sredstva ili sredstva rezerve planirana programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera iskazana su u iznosu od 1.055.579 KM, i to kod: Ministarstva kulture i sporta 457.000 KM, Ministarstva prostornog uređenja 242.707 KM, Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata 179.000 KM, Ministarstva obrazovanja i nauke 176.872 KM. Navedena sredstva raspoređuju se na osnovu odluka ministara, po pojedinačnim zahtjevima potencijalnih korisnika. Obzirom da se **raspodjela ovih sredstava najčešće vrši bez upotrebe kriterija za raspodjelu i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv**, ne može se potvrditi osnovanost i opravdanost planiranja i realizacije istih. Navedena sredstva predstavljaju jednu vrstu sredstava tekuće rezerve, čija su namjena i korištenje regulisani posebnim propisima, a u pojedinim slučajevima sredstva rezerve ili interventna sredstva odobravaju se korisnicima koji nisu zadovoljili propisane kriterije i čiji se zahtjevi, nakon ocjene komisije nalaze na listi aplikanata koji ne ispunjavaju uslove iz javnog poziva. Obzirom da interventna sredstva na neki način imaju karakter rezerve, koja ministrima, u čijoj nadležnosti su programi utroška sredstava, daje pravo raspodjele sredstava krajnjim korisnicima bez kriterija, smatramo da se na ovakav način ministrima kroz programe i Zakon o izvršavanju budžeta daje veće pravo nego što je predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH. U skladu sa navedenim, imajući u vidu namjenu korištenja i način raspodjele ovih sredstava, može se zaključiti da **ne postoji osnov za planiranje sredstava rezerve ili interventnih sredstava u programima utroška tekućih i kapitalnih transfera.**

Preispitati opravdanost planiranja i realizacije interventnih ili sredstva rezerve, programima utroška sredstava transfera, u cilju ukidanja istih.

6.2.6 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu realizovani su u iznosu od 15.607.250 KM što predstavlja izvršenje od 81% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 38.317.117 KM. Navedeni izdaci iskazani su kod Ministarstva finansija u iznosu od 7.127.250 KM, Ministarstva energije, rudarstva i industrije u iznosu od 6.400.000 KM i Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta u iznosu od 2.000.000 KM.

Ministarstvo finansija (7.127.250 KM) iskazalo je ostala domaća pozajmljivanja u iznosu od 5.000.000 KM i izdatke za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima od 2.127.250 KM.

Odlukom Vlade od 16.09.2014. godine odobren je kredit Union banci dd Sarajevo, po subordiniranim uslovima, u iznosu od 10.000.000 KM sa rokom dospijeća od 10 godina, kamatnom stopom 2% na godišnjem nivou i načinom otplate jednokratno na dan dospijeća. U skladu sa odredbama Ugovora o kreditu između Vlade FBiH, koju predstavlja Federalno ministarstvo finansija i Union banke od 22.10.2014. godine i Anexa na isti, Banci je 04.11.2014. godine i 22.12.2015. godine uplaćeno po 5.000.000 KM.

Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima odnose se na učešće Vlade FBiH u projektima koje finansira međunarodna zajednica, a realizovani su na osnovu odluka Vlade FBiH. Za realizaciju projekata u ranijem periodu zaključeni su ugovori, odnosno sporazumi o zajmu i supsidijarni sporazumi, a za praćenje i nadzor zaduženo je Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Ovi izdaci kod **Ministarstva energije, rudarstva i industrije** (6.400.000 KM) odnose se na sredstva Trajnog revolving fonda kod Union banke d.d. Sarajevo, za dugoročno finansiranje projekata putem dodjele kredita. Po programima utroška sredstava za 2012., 2013. i 2014. godinu, sa 31.12.2015. godine, putem Razvojne banke FBiH i Union banke d.d. Sarajevo privrednim društvima dodijeljeno 17.673.785 KM kreditnih sredstava (14.369.664 KM putem Union banke i 3.304.121 KM putem Razvojne banke). Na poziciji stalnih sredstava - Ostala domaća pozajmljivanja sa 31.12.2015. godine evidentiran je preostali iznos po glavnici od 16.170.217 KM (13.285.432 KM Union banke i 2.884.785 KM Razvojne banke). U 2015. godini Union banka je dodijelila 7.343.599 KM kreditnih sredstava, a korisnici kredita su izvršili povrat glavnice u iznosu 1.319.879 KM. **Provedenom revizijom utvrđeno je da se proces realizacije kreditnih sredstava putem revolving fonda odvija sporo i neefikasno, te da Ministarstvo nema adekvatne mehanizme praćenja realizacije sredstava.**

Potrebno je efikasno realizovati kreditna sredstva i izvršiti kontrolu utroška sredstava.

6.2.7 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate na poziciji Ministarstva finansija iskazani su u iznosu 83.963.463 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 5.372.049 KM. Kamate po vanjskom dugu iskazane su u iznosu od 69.797.319 KM, od čega su kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obaveze 67.014.946 KM, a kamate na pozajmice direktnih inozemnih obaveza FBiH 2.782.373 KM. Kamate na domaće pozajmljivanje iskazane su u iznosu od 14.166.144 KM, a čine ih kamate po emitiranim dugoročnim obveznicama 12.847.500 KM i kamate po emisiji trezorskih zapisa 1.318.644 KM.

6.2.8 Izdaci za otplate dugova

Izdaci za otplate dugova iskazani su u iznosu od 815.728.052 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veće su za 21.645.898 KM. Struktura navedenih izdataka je slijedeća: otplate dugova primljenih kroz Državu – relevantne obaveze 307.986.212 KM, otplate domaćeg pozajmljivanja 377.711.356 KM, otplate unutrašnjeg duga 125.516.021 KM i vanjske otplate u iznosu od 4.514.463 KM.

Budžetom FBiH za 2015. godinu, kao i prethodnih godina, odobrena su sredstva za izmirenje **općih obaveza (neisplaćenih plaća i naknada uposlenika Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH i neisplaćenih obaveza prema dobavljačima nastalih u razdoblju od 01.04.1996. godine do 31.12.2002. godine)**, iako je Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH utvrđeno da će se opće obaveze po osnovu unutrašnjeg duga izmiriti do kraja 2008. godine.

Zaključkom Vlade FBiH od 27.07.2006. godine utvrđeni su poslovi prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane koje preuzima Federacija BiH i za izvršavanje istih zaduženi su federalni organi i federalne upravne organizacije. Federalno ministarstvo finansija zaduženo je za finansijske poslove, odnosno, bilo je dužno preuzeti sve poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku. **U postupku revizije, nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Federalno ministarstvo finansija postupilo po Zaključku Vlade FBiH od 31.10.2013. godine i sačinilo informaciju o stanju realizacije preporuka koje se odnose na finansijske obaveze iz Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane za 2005. godinu.**

Rješenjem Ministra finansija od 14.12.2015. godine imenovana je Komisija za popis, usaglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje u Glavnoj knjizi Trezora svih realizovanih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH za 2015. godinu. Navedena komisija izvršila je samo popis izmirenih obaveza za plaće i naknade plaća u iznosu od 40.852 KM, koje se iskazuju kao unutrašnji dug. Realizacija istih evidentira se na poziciji otplate unutrašnjeg duga i za iste je sačinjen nalog za knjiženje u cilju zatvaranja obaveza iskazanih u bruto bilansu prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH u korist finansijskog rezultata.

Na poziciji tekućih transfera – drugi tekući rashodi iskazana je realizacija preuzetih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH (doprinosi PIO/MIO) u iznosu od 398.527 KM i izvršenje sudskih presuda po osnovu neisplaćenih plaća Vojski FBiH u iznosu 69.906 KM, ali iste nisu obuhvaćene naprijed navedenim popisom komisije, niti je za ove izmirene obaveze sačinjen nalog za knjiženje, za zatvaranje obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH.

U postupku revizije nije prezentiran podatak o stanju ukupnog duga po osnovu neizmirenih obaveza za plaće i naknade plaća i obaveza prema dobavljačima naprijed navedenih organa, koji su prešli na državni nivo, a također nije izvršen niti popis istih sa 31.12.2015. godine.

Obzirom na naprijed navedeno, ne može se potvrditi da je utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno - sigurnosne službe FBiH, kao ni da je izvršena verifikacija obaveza (obaveze prema dobavljačima, obaveze za plaće i naknade uposlenika i ostale obaveze) i potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi trezora u knjigovodstvenim evidencijama prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno - sigurnosne službe FBiH.

Utvrditi tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, Vojske Federacije BiH i Obavještajno - sigurnosne službe FBiH.

Sačiniti detaljan pregled plana postupanja po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja FMO i VF za 2005. godinu i isti dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH.

6.2.9 Tekuća rezerva

Sredstva Tekuće rezerve realizovana su u iznosu od 2.141.964 KM, i to 2.016.013 KM odlukama Vlade FBiH, 71.950 KM odlukama Premijera Vlade i 54.000 KM odlukama zamjenika premijera. Sredstva odobrena odlukama Vlade FBiH iskazana su kod budžetskih korisnika kao tekući i kapitalni transferi (1.300.657 KM), tekući rashodi (455.870 KM), kapitalni izdaci (159.486 KM) i izdaci za kamate (100.000 KM).

Planiranje, namjena, način raspodjele i izvještavanje o sredstvima Tekuće rezerve regulisano je Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2015. godinu, i ista se koriste za nepredviđene namjene za koje u budžetu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti. Procedure raspodjele sredstava i izvještavanje propisani su Odlukom o procedurama za dodjelu finansijskih sredstava.

Najveći dio sredstava Tekuće rezerve odobren je odlukama Vlade FBiH za izdatke koji su unaprijed bili poznati i mogli su se predvidjeti i planirati Budžetom za 2015. godinu, i to:

- Ministarstvu energije, rudarstva i industrije (352.500 KM) za socijalno zbrinjavanje radnika Hidrogradnje d.d. Sarajevo;
- Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (300.000 KM) za promociju domaćih poljoprivrednih proizvoda i povećanje njihove kupovine na domaćem tržištu, što se moglo planirati u okviru transfera;
- Ministarstvu kulture i sporta odobreno je 127.000 KM za finansiranje sportskih klubova i dodjelu nagrada u okviru transfera za sport od značaja za Federaciju, iako je Transfer za sport planiran u iznosu od 1.470.000 KM;
- Ministarstvu finansija odobreno je 100.000 KM za osiguranje dodatnih sredstava za plaćanje kamata na pozajmice direktnih inostranih obaveza i 50.000 KM za obezbjeđenje sredstava za početak rada Finansijsko-informatičke agencije. Navedeno je trebalo biti

planirano Budžetom, obzirom da je 2011. godine donesen Zakon o Finansijsko-informatičkoj agenciji;

- Vladi FBiH odobreno je 30.000 KM u svrhu sufinansiranja 6.Međunarodne Investicijske konferencije - Sarajevo Business Forum 2015. godine. Obzirom da se za navedeno svake godine izdvajaju sredstva iz tekuće rezerve, ista su se mogla planirati Budžetom za 2015. godinu;

- Iz Tekuće rezerve izdvajala su se sredstva za izmirenje fiksnih troškova, troškova toplotne energije, za bruto plaće i naknade troškova zaposlenih, i druge troškove iako su se isti mogli planirati (Federalnoj novinskoj agenciji 38.611 KM, Federalnom zavodu za geologiju 15.000 KM, Ministarstvu prostornog uređenja 13.000 KM).

Prema navedenom, može se zaključiti da se značajan dio sredstva Tekuće rezerve Vlade FBiH mogao predvidjeti i planirati u Budžetu FBiH za 2015. godinu. Navedene odluke Vlade imale posredan uticaj na odobravanje, realizaciju i iskazanu visinu sredstava tekućih transfera, jer su isti realizovani iz sredstava Tekuće rezerve Vlade FBiH, a da prethodno nisu ispunjeni uslovi propisani programima utroška sredstava transfera.

Iz sredstava Tekuće rezerve odlukama Premijera Vlade i zamjenika premijera odobreno je 155.000 KM i isto je iskazano u finansijskim izvještajima Vlade FBiH kao tekući transferi neprofitnim organizacijama (104.900 KM) i transferi pojedincima (21.050 KM). Izdvajanje navedenih sredstava propisano je odlukama o planu i kriterijima korištenja Tekuće rezerve Premijera FBiH i dopremijera. Istima je **definisana namjena sredstava, ali ne i kriteriji i način raspodjele sredstava tekuće rezerve premijera i dopremijera**. Navedena sredstva su odobrena na osnovu zahtjeva fizičkih i pravnih lica, koji su direktno dostavljani Premijeru i dopremijerima (za organizovanje sportskih i drugih manifestacija, izgradnju objekata, podršku humanitarnog i socijalnog karaktera i drugo). **Za raspodjelu sredstava Tekuće rezerve nisu utvrđeni mjerljivi kriteriji**, a raspodjela istih mogla je biti planirana u okviru sredstava budžetskih korisnika koji su nadležni za iste.

Sredstva Tekuće rezerve odobravati samo za izdatke koje prilikom planiranja budžeta nije bilo moguće predvidjeti, te propisati mjerljive kriterije za utvrđivanje visine sredstava i raspodjelu Tekuće rezerve Premijera i dva dopremijera.

6.3 Implementacija razvojno – investicijskih projekata finansiranih iz ino – kreditnih i donatorskih sredstava

Programom javnih investicija za period 2015. – 2017. godine obuhvaćeno je 160 projekata, u vrijednosti 11.903.655.748 KM, od čega se 8.683.705.710 KM odnosi na 90 kandidiranih projekata, a 3.219.950.038 KM na 70 projekata koji su u implementaciji. Programom javnih investicija FBiH za 2015. godinu planirano je 560.397.827 KM, a Budžetom FBiH za 2015. godinu 563.297.827 KM. Razlika od 2.900.000 KM se prema obrazloženju odgovorne osobe odnosi na projekte koji nisu planirani usvojenim Budžetom za 2015. godinu i već usvojene pojedine projekte, te iz razloga što dva izvještaja

nisu datumski usklađena. Obzirom na navedeno ne može se potvrditi da Ministarstvo finansija raspolaže adekvatnim i vjerodostojnim podacima.

Provedenom revizijom, utvrđeno je da kantoni nisu dostavili Federalnom ministarstvu finansija nacрте svojih programa javnih investicija, niti Program javnih investicija, tako da ni Ministarstvo nije Vladi FBiH dostavilo iste, što nije u skladu sa članom 30. Zakona o budžetima u FBiH.

U 2015. godini implementirani su projekti u iznosu od 148.896.558 KM, što je 27% od plana. Po pojedinim projektima utrošeno je više sredstava nego što je planirano, a pojedini nisu realizovani, a za isto nisu navedeni opravdani razlozi i data adekvatna obrazloženja. Iskazani podaci u Aneksu Budžeta FBiH za 2015. godinu znatno se razlikuju od podataka koje su podnijeli implementatori projekata Ministarstvu prometa i komunikacija, dok je Jedinica za implementaciju projekata Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva prezentirala tabelarni pregled sa podacima o izvorima finansiranja, planovima realizacije i izvršenju planova razvojno – investicijskih projekata, koji nisu usklađeni sa podacima iskazanim u Aneksu Budžeta FBiH za 2015. godinu.

Za pojedine projekte iz nadležnosti Ministarstva prometa i komunikacija i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Ministarstvu finansija nisu dostavljeni IP obrasci iz oblasti implementatora JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo i za projekat WATSAN FBiH.

Za projekte iz oblasti željezničkog prometa (Regionalni projekt Obnova željeznica u BiH II) i cestovnog prometa (implementator JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar), implementator je direktno dostavljao Ministarstvu finansija kvartalne izvještaje i IP obrasce.

Nije prezentirano da je Ministarstvo prometa i komunikacija sačinilo izvještaje o završenim projektima i iste dostavilo Ministarstvu finansija i Vladi FBiH, kako je to propisano važećim propisima.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije vršilo koordinaciju, praćenje i izvještavanje o implementaciji određenog broja tekućih projekata. Nismo se uvjerali da Ministarstvo projekte od značaja za Federaciju implementira putem organizacione jedinice u svom sastavu, i da upravlja domaćim i stranim sredstvima za realizaciju projekata, u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH.

Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo okoliša i turizma, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nisu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, uspostavili knjigovodstvenu evidenciju i sačinili finansijske izvještaje, te iste dostavili nadležnim institucijama.

Za dva projekta iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (projekat „Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja“ i projekat „Mala komercijalna poljoprivreda“), koji su završeni u toku 2008. i 2009. godine, ostala je aktivna kreditna linija plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama). Sredstva po navedenim projektima iznose 12.637.755 KM i 1.823.993 EUR, ali do okončanja revizije predmetnog Ministarstva nije bilo daljih aktivnosti i nije

dokumentovano da su ugovori raskinuti i da je izvršen povrat sredstava. Također, ne može se potvrditi način korištenja izvršenog replasmana sredstava po projektu „Mala komercijalna poljoprivreda“ putem Nove banke Banja Luka.

Obzirom na sve naprijed navedeno, ne može se potvrditi da su Ministarstvo finansija i resorna ministarstva nadležna za implementaciju projekata u 2015. godini postupali u skladu sa utvrđenim nadležnostima u dijelu: planiranja, implementacije, koordinacije, nadzora i izvještavanja nad razvojno – investicionim projektima, te uspostavljanja odgovarajuće knjigovodstvene evidencije i sačinjavanja finansijskih izvještaja za razvojno-investicione projekte.

Poštovati važeće zakonske propise vezane za razvojno – investicione projekte, a izvještaje o utrošku sredstava sačinjavati na način koji omogućava praćenje planiranih i realiziranih veličina, uz adekvatnu analizu realizacije projekata, te iste dostaviti nadležnim organima i institucijama na postupanje.

6.4 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2015. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i finansiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

R. br	Opis	Budžet za 2015. godinu	Ostvareno u 2015. godini	Ostvareno u 2014. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1+2+3)	1.674.406.391	1.629.647.049	1.666.243.057	97,33	97,80
1	Prihodi od poreza	1.310.885.814	1.302.997.279	1.310.361.910	99,40	99,44
2	Neporezni prihodi	361.773.457	326.038.854	354.618.719	90,12	91,94
3	Transferi i donacije	1.747.120	610.916	1.262.428	34,97	48,39
II	RASHODI (1+2+3+4)	1.448.559.000	1.353.462.659	1.390.971.190	93,44	97,30
1	Tekući rashodi	1.336.157.332	1.264.344.847	1.304.005.993	94,63	96,96
2	Kapitalni transferi	6.490.000	5.154.349	8.373.783	79,42	61,55
3	Izdaci za kamate	101.956.668	83.963.463	78.591.414	82,35	106,84
4	Tekuća rezerva	3.955.000				
III	TEKUĆI SUFICIT/TEKUĆI DEFICIT (I-II)	225.847.391	276.184.390	275.271.867	122,29	100,33
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	21.799.817	6.966.833	3.107.544	31,96	224,19
1	Primici od prodaje stalnih sredstava	6.001	83.998	5.397.523	1399,73	1,56
2	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	21.805.818	7.050.831	8.505.067	32,33	82,90
V	UKUPAN SUFICIT/DEFICIT (III-IV)	204.047.574	269.217.557	272.164.323	131,94	98,92
VI	NETO POVEĆANJE FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	-19.315.232	-15.607.250	-53.924.367	80,80	28,94
1	Primici od finansijske imovine	0	0	0		
2	Izdaci za finansijsku imovinu	19.315.232	15.607.250	53.924.367	80,80	28,94
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1-2)	-184.732.342	-163.788.699	-136.929.604	88,66	119,62
1	Primici od zaduživanja	674.000.000	651.939.353	657.152.550	96,73	99,21
2	Izdaci za otplate dugova	858.732.342	815.728.052	794.082.154	94,99	102,73
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V+VI+VII)	0	89.821.608	81.310.352		110,47

Podaci iz Bilansa stanja:

NERASPOREDENI VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	83.143.205	173.031.978		48,05
--	-------------------	--------------------	--	--------------

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 1.629.731.047 KM, finansiranje u iznosu 651.939.353 KM, rashodi i izdaci u iznosu 1.376.120.741 KM, otplate primljenih kredita i zajmova u iznosu 815.728.052 KM, te višak prihoda nad rashodima u iznosu 89.821.607 KM.

Iskazani finansijski rezultat ne može se potvrditi za najmanje 84.022.006 KM, iz slijedećih razloga:

Kratkoročne obaveze manje su iskazane za 60.134.896 KM, od čega 22.207.780 KM obaveza kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva po osnovu tekućih transfera, 32.484.915 KM obaveza po osnovu sudskih presuda i izvršnih rješenja i 5.442.201 KM obaveza po osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda iskazanih u Izvještaju o popisu Ministarstva finansija, koje su trebale biti iskazane na poziciji rashoda.

Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima u iznosu od 23.697.372 KM pogrešno su iskazane kao povećanje obaveza i smanjenje razgraničenih rashoda, i to 13.007.673 KM kod Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i 10.689.699 KM kod Ministarstva finansija.

Ostvareno je prekoračenje budžeta u iznosu od 189.738 KM, te su rashodi i izdaci na pojedinim pozicijama izvršeni u većem iznosu nego što su isti odobreni Rebalansom Budžeta FBiH za 2015. godinu (Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata 47.698 KM, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 47.116 KM, Ministarstvo kulture i sporta 42.715 KM, Ministarstvo finansija 28.209 KM, Ministarstvo trgovine 24.000 KM).

Prema finansijskom iskazu Bilans stanja Budžeta FBiH na dan 31.12.2015. godine, iskazan je akumulirani višak rashoda nad приходima u iznosu od 83.143.205 KM. **Akumulirani višak rashoda nad приходima ne može se potvrditi za najmanje 84.022.006 KM, koliko iznosi osporeni finansijski rezultat revidirane 2015. godine.**

7. Imovina, obaveze i izvori sredstava

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta FBiH na dan 31.12.2015. godine iskazana je imovina u iznosu od 1.602.209.183 KM, a odnosi se na: dugoročna razgraničenja 596.207.617 KM, dugoročne plasmane 422.432.518 KM, stalna sredstva 263.804.677 KM (nabavne vrijednosti 476.889.711 KM, otpisane vrijednosti 213.085.035 KM), novčana sredstva 204.821.763 KM, kratkoročna potraživanja 77.742.749 KM, kratkoročne plasmane 35.991.182 KM, finansijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama 759.935 KM, vrijednosne papire 424.943 KM i kratkoročna razgraničenja 23.799 KM.

Obaveze i izvori sredstava iskazani su u iznosu od 1.602.209.183 KM, a čine ih dugoročne obaveze i razgraničenja 6.389.413.819 KM, kratkoročne obaveze i razgraničenja 507.651.433 KM i izvori stalnih sredstava u iznosu -5.294.856.069 KM (aktivni konto).

Pregled stanja imovine, obaveza i izvora sredstava dat je u Prilogu br. 3. Izvještaja (Bilans stanja).

7.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 204.821.763 KM i u odnosu na prethodnu godinu (102.775.881 KM) veća su za 102.045.882 KM.

Namjenska sredstva, koja su iskazana na računima otvorenim kao podračuni u okviru JRT iznose 61.537.972 KM. Provedenom revizijom konstatovali smo da je veći dio budžetskih korisnika postupio u skladu sa Uputstvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedininstvenog računa Trezora, i izvršio prenos neiskorištenih sredstva na kraju godine na vremenska razgraničenja. Ipak, za određene podračune, nije izvršen prenos neiskorištenih sredstava na vremenska razgraničenja: ESCROW (sredstva ostvarena privatizacijom preduzeća i banaka), PDV revolving, Sredstva od prikupljenih naknada ostalih priređivača igara na sreću (kladionice, kasina, automati i sl.), Razvoj kapaciteta u ministarstvima finansija, Poseban transakcijski račun za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika, Podračun za finansiranje Projekta - Jadranski model održive mobilnosti u oblasti zdravstvene zaštite, Podračun pod nazivom Zdravstvo, rani dječji rast i razvoj i ishrana.

Kako bi se prevazišla nelikvidnost budžeta, korištena su i sredstva sa posebnih namjenskih transakcijskih računa, što je suprotno propisanoj namjeni ovih sredstava. Odlukom Vlade FBiH od 08.01.2015. godine odobren je prijenos sredstava u iznosu od 45.800.000 KM, sa posebnih namjenskih transakcijskih računa na transakcijski račun Ministarstva finansija. Navedena Odluka izmijenjena je 09.07.2015. godine u dijelu iznosa i roka povrata sredstava. Ukupan iznos pozajmljenih sredstava utvrđen je na 40.800.000 KM (sa računa prihoda od GSM licence umjesto 14.000.000 KM odobren je prijenos od 9.600.000 KM), a rok za povrat sredstava na namjenske račune produžen je do 31.12.2015. godine (umjesto prethodno utvrđenog roka od šest mjeseci). U postupku revizije prezentirani su podaci prema kojima ukupno pozajmljena sredstva iznose 45.800.000 KM, koliko je i vraćeno na namjenske račune u toku godine, od čega je 36.700.000 KM vraćeno 30.12.2015. godine. Obzirom na navedeno, nije postupljeno u skladu sa Odlukom o izmjenama Odluke o odobravanju prenosa sredstava sa posebnih namjenskih transakcijskih računa, jer je sa istih pozajmljeno 5.000.000 KM više nego što je odobreno. **Navedene pozajmice nisu iskazane na propisanim pozicijama, nego samo u okviru novčanih sredstava, odnosno transakcijskih računa. Ističemo da pozajmljivanje sredstava na ovakav način nije u skladu sa zakonskim propisima, jer je namjena istih utvrđena posebnim propisima.**

Neurošena namjenska sredstva potrebno je na kraju godine, prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižiti na kratkoročna vremenska razgraničenja, kako je to važećim propisima i regulisano.

Izveštaj o novčanim tokovima za period 01.01. do 31.12.2015. godine dat je u Prilogu br. 4. Izveštaja.

7.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva su na dan 31.12.2015. godine iskazana u iznosu od 263.804.677 KM (sadašnje vrijednosti) i ista nisu usaglašena sa izvorima stalnih sredstava (261.399.376 KM).

U postupku revizije izvršena je provjera dokumentacije na osnovu koje su iskazani građevinski objekti (164.970.370 KM nabavne vrijednosti), te je utvrđeno da su pojedine građevine (zgrade, stanovi, garaže) evidentirani iako za iste budžetski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom.

Tako je Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, bez vjerodostojne dokumentacije, **na poziciji zgrada evidentirala objekte nabavne vrijednosti 45.708.744 KM (37.837.046 KM sadašnje vrijednosti)**. Navedeno se odnosi na zgradu Kluba poslanika, Carinske uprave, Predsjedništva, Zavoda za statistiku, Pravosudnih organa, Pravosudne palate, Federalne agencije za CZ, Elektroprivrede, Geodetskog zavoda, salu u zgradi Parlamenta FBiH i objekat „Dom odmora“ Trpanj. Također, ni za **stambene objekte** (dva stana u Zagrebačkoj ulici u Sarajevu) nabavne vrijednosti **122.132 KM** Služba nije osigurala dokaze o vlasništvu nad istima, dok je Ministarstvo obrazovanja i nauke, bez vjerodostojne dokumentacije, **evidentiralo 4 poslovne zgrade i 1 garažu nabavne vrijednost 771.840 KM (sadašnje vrijednosti 627.489 KM)**.

Obzirom da Služba i Ministarstvo, navedene objekte nisu iskazali na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, niti su u posjedu svih objekata, konstatovali smo da nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izvještajima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH.

Stalna sredstva iskazivati na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakona o budžetima u FBiH i Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH, te riješiti status ulaganja u objekte koji nisu u vlasništvu FBiH i imovinsko–pravne odnose (Dom odmora Trpanj, Velika sala u zgradi Parlamenta FBiH i drugi objekti).

7.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani uglavnom predstavljaju sredstva uložena u Razvojnu banku FBiH i druge finansijske institucije. Najznačajniji iznosi iskazani su kod Ministarstva finansija (188.283.966 KM), Ministarstva prometa i komunikacija (35.266.036 KM), Ministarstva energije, rudarstva i industrije (25.170.217 KM) Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta (13.861.796 KM), Ministarstva okoliša i turizma (597.382 KM).

Ministarstvo finansija je sredstva uložena u Razvojnu banku FBiH, po ugovorima o komisionim poslovima, iskazalo u iznosu od 188.283.966 KM, što je u odnosu na stanje istih sa 31.12.2014. godine (175.564.822 KM) veće za 12.719.144 KM. Prema prezentiranim podacima i izjavi odgovorne osobe povećanje uložениh sredstava u banku

u iznosu od 26.362.550 KM nastalo je kao rezultat negativnih kursnih razlika, dok je 13.643.406 KM stornirano po Odluci Parlamenta FBiH od 30.07.2015. godine, obzirom da je kredit Kuvajtskog fonda za razvoj (Projekat četiri ceste i most Musala) u navedenom iznosu u cijelosti alociran na Federaciju BiH. Razvojna banka FBiH u revidiranoj godini nije vršila povrat sredstava u Budžet FBiH, iako su planirana sredstva za naplatu od iste iznosila 6.756.708 KM. Razvojna banka je u 2015. godini po komisionim kreditima naplatila ukupno 17.656.755 KM glavnice, od čega se 2.448.097 KM odnosi na Ministarstvo finansija, a 15.208.658 KM na Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta. Po osnovu kamata naplaćeno je 3.375.236 KM. Iz komisionih sredstava Razvojna banka je naplatila naknadu u iznosu od 1.037.174 KM i za svoj račun kompenzirala sredstva u iznosu od 180.650 KM. U postupku revizije utvrđeno je da sredstva od Razvojne banke nisu uplaćena na Jedinstveni račun Trezora iz razloga što je Razvojna banka, postupajući po odlukama Vlade FBiH, prikupljena sredstva dalje plasirala po odobrenim kreditima. Zbog navedenog postupanja, prihodi i primici nisu ostvareni u revidiranoj godini. **Obzirom na navedeno, može se zaključiti da raspodjela sredstava nije vršena u skladu propisima i da se u dijelu blagovremene uplate prikupljenih sredstava na JRT, nije postupalo po zaključenim ugovorima o komisionim poslovima, zbog čega nisu vršene uplate, niti su ostvareni primici u revidiranoj godini.**

Ministarstvo prometa i komunikacija iskazalo je udio Vlade FBiH u osnovnom kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo. Prema podacima upisanim u registar Općinskog suda u Sarajevu, na dan 15.12.2014. godine, jedini osnivač bila je FBiH sa 100%-tnim udjelom u iznosu od 18.773.273 KM. **Za preostali udio Vlade FBiH u osnovnom kapitalu preduzeća, u iznosu od 16.492.763 KM, nije prezentirana dokumentacija, koja bi potvrdila registraciju istoga kod nadležnog suda, niti da je Ministarstvo poduzelo potrebne aktivnosti kako bi se usaglasilo stanje udjela. Provedenom revizijom utvrđeno je da nadležna ministarstva nisu adekvatno uključena u nadzor i provjeru namjenskog utroška kreditnih sredstava.**

Poduzeti aktivnosti da svi učesnici u postupku poštuju odredbe zaključenih ugovora o komisionim poslovima sa Razvojnou bankou FBiH i da se raspodjela prikupljenih sredstava vrši po propisima.

Potrebno je kontinuirano vršiti nadzor i provjeru namjenskog utroška sredstava i realizaciju projekata koji se finansiraju iz kreditnih linija Razvojne banke FBiH.

7.4 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja u konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta FBiH za 2015. godinu iskazana su u iznosu od 77.742.749 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu (199.528.358 KM) manje za 121.785.609 KM. Najznačajnija su potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava (preduzeća i kantoni) po osnovu dospjelih, a neizmirenih obaveza koje su izmirene iz Budžeta FBiH, u iznosu od 28.598.794 KM. **Navedeno direktno utiče na prihode Budžeta Federacije BiH, obzirom da Federacija BiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenou roku i dospjelou iznosu.**

Potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava na dan 31.12.2015. godine iskazana su u iznosu od 27.927.105 KM i u odnosu na 2014. godinu (146.119.608 KM) manja su za 118.192.503 KM (81%). Razlozi za smanjenje navedenih potraživanja su u izvršenim reprogramima kreditnih obveza sa 7 korisnika kredita, i to: Željeznice FBiH (6 kredita), Tuzlanski kanton (1 kredit), Kanton Sarajevo (5 kredita), Posavski kanton (2 kredita), te Općina Čelič, Kakanj i Visoko (po 1 kredit). Najznačajnija potraživanja odnose se na potraživanja od: JP Ceste FBiH (10.000.000 KM), RMU Kreka Tuzla (3.991.032 KM), Općina Grude (2.223.192 KM), JKP Posušje (1.773.853 KM), Tuzlanski kanton (1.496.479 KM), Općina Livno (1.144.940 KM), Regionalna deponija Tuzla (1.012.030 KM), Zapadnohercegovački kanton (950.135 KM), Općina Posušje (875.783 KM) i RMU Breza (829.738 KM).

Potraživanja od kantona za prispjele anuitete po odobrenim kreditnim sredstvima iskazana su u iznosu od 671.689 KM, od čega se po III Stand by aranžmanu zaključenom sa MMF-om, na potraživanja od Bosansko-podrinjskog kantona odnosi 657.857 KM.

Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg perioda, prije donošenja Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama u Federaciji BiH, kada u cilju naplate istih, nisu osigurani instrumenti obezbjeđenja naplate kredita od krajnjih korisnika. Po isteku ugovorenog roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja, koji ne može biti duži od 6 mjeseci, korisnik budžeta dužan je poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu istog, te izvršiti preknjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja. Izuzev produžavanja perioda naplate sredstava od krajnjih korisnika kredita, putem reprograma obaveza i slanja opomena za neizmirenje obaveza, u revidiranoj godini nisu poduzimane druge mjere na naplati navedenih potraživanja. **Zbog naprijed navedenog, ne može se potvrditi da su poduzete adekvatne mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita, niti su ista evidentirana u skladu sa važećim propisima, jer nije izvršen prenos na sumnjiva i sporna potraživanja.**

Poduzeti propisane aktivnosti i zakonom utvrđene mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita, a evidentiranje istih izvršiti u skladu sa važećim propisima.

Potraživanja Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH iskazana su u iznosu od 7.754.260 KM, od čega se dio odnosi na nenaplaćene zakupnine poslovnih prostora, a isti iznos potraživanja je bio iskazan i u momentu prelaska navedenih institucija na državni nivo. Zaključkom Vlade iz 2007. i 2008. godine naloženo je Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, Federalnom pravobranilaštvu i Federalnoj upravi za inspeksijske poslove da provedu postupak u vezi sa raspolaganjem poslovnim prostorima prijašnjeg FMO, a Federalno pravobranilaštvo je zaduženo da prioritetno utuži korisnike poslovnih prostora koji nisu izmirili dug po osnovu zakupa ili prostor bespravno koriste. **Također, i Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, kojoj je Vlada FBiH dala u nadležnost, iskazala je navedena potraživanja, prati naplatu i vrši utuženja. Obzirom da pojedini korisnici prostora ne plaćaju zakupninu, da se za manji broj preuzetih prostora vrši fakturisanje, da se pojedinim korisnicima prostora koji su utuženi nije vršilo fakturisanje zakupnine od momenta utuženja do kraja 2015. godine, ne može se potvrditi da su nadležne**

institucije sistemski pristupile naplati navedenih potraživanja, a samim tim i povećanju budžetskih prihoda po ovom osnovu.

Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti putem nadležnih institucija u vezi rješavanja statusa poslovnih prostora koji su preuzeti od Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i VF.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH iskazala je kratkoročna potraživanja 1.691.257 KM, od čega je na sumnjivim i spornim potraživanjima 1.315.371 KM i odnosi se na potraživanja po osnovu zakupa civilnih poslovnih prostora, zakupa poslovnih prostora Prijašnjeg FMO-a i po osnovu pružanja ostalih usluga.

Potraživanja za zakup civilnih poslovnih prostora i zakup prostora u ulici Maršala Tita 9a (tzv. Zgrada Stranaka), sa kojim je Služba raspolagala do 2012. godine, ukupno iznose **770.908 KM**. Na potraživanja tekuće godine odnosi se 84.047 KM, a na raniji period **686.861 KM** (2000-2014. godina) što je iskazano na sumnjivim i spornim potraživanjima. Za ove usluge vrši se fakturisanje za 9 korisnika od kojih dva korisnika (AZ i Planinsko društvo Šetalište) ne plaćaju svoje obveze duži vremenski period i njihov dug iznosi 232.295 KM. **Služba je utužila sve korisnike koji ne plaćaju obaveze, te redovno vrši dopunu tužbenih zahtjeva. Prema pregledu podnesenih tužbi na 31.12.2015. godine pokrenuto je 18 tužbi sa vrijednošću tužbenih zahtjeva od 745.599 KM. Najveći iznosi potraživanja po ovom osnovu odnose se na:** UG Planinarsko društvo Šetalište 106.693 KM (2008-2015. godina), AZ-Zlatko Arslanagić 125.602 KM (2013-2015. godine), Air Commerce 119.791 KM (2000-2006. godine), Lufthanza city centar 72.240 KM (2003-2005.godina) i Nadija Esapović 48.119 KM (2005-2013.godine). **Potraživanja po osnovu zakupa poslovnih prostora u Zgradi stranaka** iznose 265.799 KM, a odnosi se na Stranku demokratske akcije 115.480 KM, Liberalno demokratsku stranku 56.254 KM, Socijal demokratsku uniju BiH 18.342 KM, Ekološku stranku E5 18.000 KM i Streljački savez BiH 17.400 KM.

Služba je iskazala **738.724 KM potraživanja od iznajmljivanja poslovnih prostora prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane**. Na tekuću godinu odnosi se 149.214 KM, a **589.510 KM** ovih potraživanja je iz ranijeg perioda (2008-2014. godine) i iskazano je na sumnjivim i spornim potraživanjima. Za navedene usluge vrši se fakturisanje za 52 korisnika. Kao i prethodnih godina dio korisnika duži niz godina neredovno ili uopšte ne izmiruje obveze po osnovu zakupa. Prema prezentiranoj dokumentaciji najveće tražbine su od: „Gold games elektronik spiele“ 187.981 KM (2010 -2015. godina), „Sejtarija“ 153.000 KM (2009-2015.godina), „Diki komerce“ 117.844 KM (2011-2015.godine), Abaz Zemina 77.554 KM (2011-2015.godine) i Čolić Muharem 48.422 KM (2008-2015. godine). **Služba je poduzimala aktivnosti na naplati dugovanja, a putem Federalnog pravobranilaštva, utuženi su svi dužnici i bespravni korisnici prostora, i za iste su pokrenuti sudski postupci. U svakom pojedinačnom slučaju poduzimaju se potrebne radnje i aktivnosti i vrši dopuna i preciziranje tužbenih zahtjeva. Obzirom na dužinu trajanja rješavanja predmeta, najveći dio predmeta nije okončan, a naplata po navedenom ostvarena je u vrlo malom procentu. Prema prezentiranom pregledu pokrenutih tužbi na 31.12.2015. godine u toku su 92 predmeta sa tužbenim zahtjevom**

od 5.663.171 KM. Prema pomoćnoj evidenciji tužbi najveći dužnici po osnovu neplaćenog zakupa poslovnih prostora prijašnjeg FMO-a (kojima se ne ispostavljaju fakture) su: „UNIS DATA“ (3 poslovna prostora) 682.358 KM, Makota Šefika 454.782 KM, JU „Apotheke“ (3 poslovna prostora) 411.094 KM, Dervišević i dr. (2 poslovna prostora) 335.460 KM, „Haprom“ 311.304 KM, „Feroelektro“ 245.628 KM, Makota Sead 235.851 KM, „Svjetlost comerc“ 145.124 KM, „Bonaca“ 142.295 KM i Kamber Amir 121.592 KM.

Iako su pokrenuti sudski postupci protiv korisnika koji ne plaćaju i bespravno koriste poslovne prostore kojima raspolaže Služba vrlo je niska naplata po ovom osnovu. Većina sudskih postupaka je u toku, tako da se ne vrši fakturisanje zakupnina za sve korisnike, a upitno je postojanje ili solventnost određenih pravnih lica, zbog čega je neizvjesna naplata značajnog iznosa utuženih potraživanja.

Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata iskazalo je ostala potraživanja u iznosu od 290.000 KM koja se odnose na povrat više isplaćenih sredstava korisnicima prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite, zbog kašnjenja dostavljanja dokumentacije o smrti korisnika prava. U toku 2015. godine upućeni su zahtjevi za povrat isplaćenih sredstava u iznosu od 310.865 KM, od čega je u 2015. godini naplaćeno 244.241 KM. Zahtjev za povrat više isplaćenih sredstava bankama upućuje Ministarstvo, na propisanim obrascima zaprimljenim od općinskih službi za pitanja boraca i RVI. Ministarstvo je sa poslovnim bankama zaključilo protokole o međusobnoj saradnji, ali u manjem broju slučajeva utvrđeno je da **banke nisu postupale u skladu sa zaključenim protokolom i nisu obavještavale Ministarstvo o računima korisnika sa kojih u prethodnom kvartalu nisu vršene isplate novčanih sredstava (pasivni računi)**. Pojedine banke nisu se pridržavale zaključenih protokola ni u dijelu isplata sredstava po osnovu izdatih punomoći korisnika, obzirom da su korisnicima **neosnovano vršile izradu bankovnih kartica sa PIN kodom, sa kojim su srodnici preminulih korisnika preuzimali sredstva na bankomatima i po više godina poslije smrti korisnika**.

Preispitati primjenu protokola zaključenih između Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i poslovnih banaka i poduzeti aktivnosti u cilju naplate potraživanja po osnovu više isplaćenih sredstava naknada iz boračko-invalidske zaštite.

Kratkoročni plasmani, kao i prethodne godine, iskazani su u iznosu od 35.991.182 KM, a odnose se na blokirana sredstva na računima Hercegovačke banke (29.813.813 KM), pozajmice kantonima (5.248.308 KM), sumnjiva i sporna potraživanja (890.585 KM) i kredite date radnicima (38.476 KM). **Ministarstvo finansija nije okončalo aktivnosti vezano za stanje novčanih sredstava blokiranih u Hercegovačkoj banci, stanje novčanih sredstava, obaveza i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, kao i pozajmica datih kantonalnim budžetima u 2001. i 2002. godini, niti je po istom provelo odgovarajuća knjiženja u Glavnoj knjizi trezora**. Također, Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH nije blagovremeno poduzela sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po osnovu kredita datih radnicima u iznosu od 38.476 KM.

7.5 Kratkoročne obaveze i kratkoročna razgraničenja

Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2015. godine iskazane su 414.309.483 KM, a kratkoročna razgraničenja 93.341.950 KM. Strukturu kratkoročnih obaveza čine: kratkoročne tekuće obaveze prema pravnim i fizičkim licima 221.979.536 KM, obaveze prema zaposlenim 91.034.110 KM, obaveze po trezorskim zapisima 100.000.000 KM i obaveze po unutrašnjem dugu i ostale obaveze 1.295.837 KM.

Provedenom revizijom utvrđeno je da se stanje kratkoročnih obaveza na dan 31.12.2015. godine, kod pojedinih budžetskih korisnika, najvećim dijelom odnosi na neizmirene obaveze prema korisnicima tekućih i kapitalnih transfera. Kod određenih budžetskih korisnika obaveze imaju trend rasta, dok pojedini budžetski korisnici ni na dan 31.12.2015. godine nisu izmirili sve kratkoročne obaveze iskazane na dan 31.12.2014. godine (10.340.000 KM kod Ministarstva rada i socijalne politike od čega se na transfer za zapošljavanje odnosi 10.000.000 KM). Naprijed navedeno nepovoljno utiče na likvidnost Budžeta FBiH.

Za prevladavanje problema likvidnosti u toku 2015. godine četrnaest puta je izvršena emisija trezorskih zapisa ukupne nominalne vrijednosti 299.030.000 KM i prikupljena su sredstva u iznosu od 298.259.189 KM. U 2015. godini na naplatu je dospio iznos od 297.711.356 KM glavnog duga i 1.318.644 KM kamata.

Obaveze prijašnjeg FMO-a (64.454.506 KM), **Vojske FBiH** (708.141 KM) i **Obavještajno-sigurnosne službe FBiH** (6.832.573 KM) na dan 31.12.2015. godine iskazane su u iznosu od 71.995.220 KM, a odnose se na obaveze prema radnicima 71.923.792 KM, dobavljačima 44.383 KM i fizičkim licima 27.045 KM. Uvidom u bruto bilanse navedenih korisnika i izvještaj Komisije za popis, usaglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje u Glavnoj knjizi trezora svih realiziranih obaveza bivšeg FMO-a po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima kao i svih realiziranih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH za 2015. godinu, utvrđeno je da u poslovnim knjigama FMO-a i Vojske FBiH nisu iskazane obaveze prema dobavljačima, nije prezentirana dokumentacija o visini istih, niti je izvršen popis evidentiranih obaveza.

Prema Izvještaju o izvršenom popisu neizmirenih obaveza po sudskim presudama i izvršnim rješenjima, kao i povrat pogrešno ili više uplaćenih prihoda na Jedinstveni račun trezora, zaprimljenih u Trezoru sa stanjem na dan 31.12.2015. godine neizmirene obaveze, koje nisu iskazane u Glavnoj knjizi trezora su 37.927.116 KM i odnose se na 12.143 pojedinačnih zahtjeva, od čega je 32.484.915 KM obaveza po sudskim presudama i izvršnim rješenjima, a 5.442.201 KM su obaveze za povrat pogrešno ili više uplaćenih prihoda.

Najznačajniji iznos obaveza po sudskim presudama i izvršnim rješenjima su obaveze za plaće i naknade zaposlenih u iznosu od 15.311.957 KM (47%) i odnose se na glavnice bez sudskih troškova i zatezних kamata. Ostale obaveze (17.172.960 KM) iskazane su sa sudskim troškovima i najvećim dijelom se odnose na: sve vrste troškova, bez naznake na koje obaveze se odnose i po kom osnovu (3.543.546 KM), civilne invalidnine (2.827.613

KM), obaveze za materijalne i nematerijalne štete (2.577.109 KM), te potraživanja iz radnog odnosa koja najvećim dijelom čine potraživanja uposlenih u prijašnjem FMO FBiH (2.127.871 KM). U Izvještaju, je navedeno da su obaveze po osnovu plaća i naknada zaposlenih u iznosu od 18.189.007 KM, u skladu sa Instrukcijom od 28.12.2015. godine, proslijeđene federalnim budžetskim korisnicima, na nadležnost i dalje postupanje.

Prema dostavljenim pregledima, na dan 31.12.2015. godine, obaveze za plaće i naknada iznose ukupno 18.189.007 KM (15.311.957 KM glavnica i 2.877.050 KM sudski troškovi), a ostale obaveze 14.295.908 KM (11.323.431 KM glavnica i 2.972.477 KM sudski troškovi). Obzirom na navedene iznose iskazane u Izvještaju i pregledima, može se zaključiti da su u Izvještaju o izvršenom popisu ovih obaveza pogrešno iskazani sudski troškovi po osnovu plaća i naknada zaposlenih u iznosu od 2.877.050 KM na poziciji sve vrste troškova.

Obaveze po osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda (5.442.201 KM) za period 2009-2014. godine iskazane su u iznosu od 5.247.773 KM, dok se na 2015. godinu odnosi 194.428 KM.

Ministarstvo finansija iskazalo je 10.689.699 KM (po osnovu obaveza po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima), a **Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata** 13.007.673 KM (po osnovu presuda po pokrenutim upravnim postupcima korisnika za ostvarivanje prava po osnovu Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, odnosno presuda Vrhovnog suda FBiH i kantonalnih sudova, po žalbama i po reviziji, kao i po osnovu Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica - sredstva invalidnine i naknade za ratna priznanja i odlikovanja). Navedeni iznosi proknjiženi su na kratkoročnim tekućim obavezama i istovremeno na poziciji ostalih razgraničenih rashoda. **Obzirom na navedeno, ne može se potvrditi da je evidentiranje obaveza po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima na poziciji kratkoročnih razgraničenja izvršeno u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Isto je imalo uticaj na iskazivanje obaveza u finansijskim izvještajima koje su manje iskazane, odnosno podcijenjene za navedene iznos.**

U postupku revizije **Ministarstva finansija** utvrdili smo neusaglašenost evidentiranja na poziciji kratkoročnih obaveza sa dugoročnim obavezama po unutrašnjem dugu koje su u revidiranoj godini dospjele za otplatu. Navedeno se odnosi na iznos od 19.637.244 KM koji nije iskazan na otplatama unutrašnjeg duga, po osnovu glavnice za emitovane obveznice stare devizne štednje, nego na razgraničenim ostalim rashodima. Gotovinske isplate po osnovu stare devizne štednje izvršene su u iznosu od 1.408.742 KM, dok su po istom osnovu otplate unutrašnjeg duga iskazane u većem iznosu za 3.000 KM, a kratkoročne obaveze veće su za 50.283 KM. Kratkoročne obaveze iskazane su u većem iznosu za 4.015 KM od prispjelih kamata na emitovane obveznice ratnih potraživanja. Nadalje, dospjele kamate po emitovanim dugoročnim obveznicama po osnovu zaduženja na izdacima za kamate iskazane su u iznosu od 12.847.500 KM, dok su kratkoročne obaveze po istom osnovu manje iskazane za 140.000 KM. Obzirom na navedeno, kratkoročne obaveze po prispjelim otplatama unutrašnjeg duga nisu evidentirane u skladu sa važećim instrukcijama iz 2012. godine, zbog čega se ne može potvrditi tačnost

iskazivanja istih u Glavnoj knjizi trezora. U postupku revizije nije dato adekvatno pojašnjenje za konstatovane razlike u evidentiranju otplate duga.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, što je i ranije konstatovano, nije evidentirala dug u iznosu od 110.377 KM (2002 do 2012. godine) po osnovu utroška energenata u Zgradi stranaka, u ulici Maršala Tita 9a.

Stanje na kontima 360000-Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama na dan 31.12.2015. godine iznosi 0 KM i isto ne korespondira sa stanjem iskazanim na kontima glavne kategorije 160000 - Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama koje je iskazano u iznosu od 759.934 KM. Navedeno je suprotno odredbama Računovodstvenih politika za budžetske korisnike i trezor.

Utvrđiti tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, Vojske Federacije BiH i Obavještajno - sigurnosne službe FBiH, te iste iskazati.

Rashode iskazivati na poziciji kratkoročnih razgraničenja u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor.

Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja koje, prema prezentiranim podacima na dan 31.12.2015. godine, iznose 37.927.116 KM evidentirati u Glavnoj knjizi Trezora.

Izvršiti usaglašavanje stanja na kontima glavnih kategorija 16 i 36 (Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama), te evidentiranje na istim vršiti u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor.

7.6 Dugoročne obaveze i dugoročna razgraničenja

Dugoročne obaveze iskazane su u **Bruto bilansu Trezora FBiH** 6.290.778.309 KM i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 278.790.312 KM. Po osnovu dugoročnog zaduženja u Bruto bilansu Federalnog ministarstva finansija iskazani su izdaci za otplate dugova, izdaci za kamate, te kratkoročne obaveze po osnovu zaduženja.

Dugoročne obaveze po vanjskom dugu iskazane su u iznosu od 5.273.611.520 KM i u odnosu na prethodnu godinu (5.143.903.329 KM) veće su za 129.708.192 KM.

U ukupnim dugoročnim obavezama po vanjskom dugu, vanjski dug krajnjih korisnika kredita iskazan je na vanbilansnoj evidenciji u iznosu od 2.319.518.468 KM, sredstva odobrena kantonima iskazana su na poziciji dugoročnih plasmana u iznosu od 128.098.564 KM, a na obaveze Federacije BiH odnosi se 2.825.994.488 KM.

U 2015. godini iskazano je zaduženje u ukupnom iznosu od 442.054.794 KM. Povlačenje sredstava po zaključenim ugovorima evidentirano je 243.015.390 KM, dok se 199.039.404 KM odnosi na poravnanje stanja duga po kreditima u odnosu na kursnu listu Centralne banke na dan 31.12.2015. godine (kao razlika pozitivnih i negativnih kursnih razlika). U ukupno povučenim sredstvima 50.762.711 KM odnosi se na sredstva povučena

u 2013. i 2014. godini, te se može zaključiti da se knjiženje dugoročnih kredita ne vrši u skladu sa propisima.

Smanjenje vanjskog duga po osnovu otplata glavnice izvršeno je u iznosu od 312.346.602 KM, a odnosi se na otplate primljene kroz Državu – relevantne obaveze (307.832.139 KM) i vanjske otplate (4.514.463 KM). Kamate po navedenim otplatama iskazane su 69.797.319 KM, a odnose se na kamate po ugovorenim kreditima (65.479.349 KM), taksu na nepovučena sredstva (1.979.356 KM) i ostale troškove po osnovu kursnih razlika (338.614 KM). Obzirom na navedeno, kursne razlike nisu iskazane u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i odredbama Uputstva o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.

Prema evidencijama iznos nepovučenih kreditnih sredstava iskazan je 890.563.460 KM i na isti se plaćaju ugovoreni troškovi u rasponu od 0,05 do 0,5%.

Knjiženje pozitivnih i negativnih kursnih razlika sadržanih u otplatama anuiteta po vanjskom dugu vršiti u skladu sa odredbama Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor i Uputstva o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.

Kao i ranije, i u 2015. godini Ministarstvo finansija i trezora BiH, bez saglasnosti Federalnog Ministarstva finansija, sa podračuna za servisiranje ino duga FBiH je izvršilo plaćanje dospjelih kreditnih obaveza u iznosu od 233.273 KM (glavnica 154.073 KM i kamate 79.200 KM), po kreditu Vlade Kraljevine Španije (vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica). Po ovim obavezama, u ranijem periodu Sporazumom o zajmu je regulisan kreditni odnos između Kraljevine Španije i Ministarstva finansija i trezora BiH, kao i odnos između španskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita. **Obzirom da obaveze po navedenim kreditima, nisu supsidijarno prenesene sa BiH na FBiH, i sa FBiH na krajnjeg korisnika, u Glavnoj knjizi trezora nisu iskazane obaveze po osnovu izvršenih otplata, kao ni potraživanja od krajnjih korisnika kredita.**

Poduzeti aktivnosti u cilju zaključenja supsidijarnih ugovora između BiH i FBiH, kao i FBiH i krajnjih korisnika (općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), kako bi se zaduženje i knjigovodstveno evidentiranje izvršilo u skladu sa propisima.

Dugoročne obaveze po unutrašnjem dugu iskazane su u iznosu od 1.017.166.789 KM i u odnosu na prethodnu godinu (868.084.668 KM) veće su za 149.082.121 KM. Navedene obaveze iskazane su u Bruto bilansu trezora na tri konta i to: obaveze od dugoročnih obveznica, obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica i ostale dugoročne obaveze, te dajemo tabelarni prikaz evidentiranih obaveza.

Opis	Obaveze od dugoročnih obveznica	Obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica	Ukupne obaveze od emitovanih obveznica	Ostale dugoročne obaveze	Ukupne dugoročne obaveze
	1	2	3 (1+2)	4	5 (3+4)
Emisija obveznica	520.000.000	0	520.000.000	0	520.000.000
Stara devizna štednja	183.174.200	1.148.180	184.322.379	87.683.763	272.006.142
Ratna potraživanja	217.552.056	7.608.591	225.160.647	0	225.160.647
Ukupne dugoročne obaveze	920.726.256	8.756.771	929.483.026	87.683.763	1.017.166.789

U 2015. godini izvršeno je zaduženje Federacije BiH po osnovu sedam **emisija obveznica** u iznosu od 310.000.000 KM, te su prikupljena sredstva i iskazan primitak od 309.723.773 KM. Otplate iznose 80.000.000 KM, a kamate 12.847.500 KM. Nedospjeli dug po emitovanim obveznicama na dan 31.12.2015. godine iskazan je 520.000.000 KM (od 2016. do 2022. godine), od čega u 2016. godini na naplatu dostiže 40.000.000 KM.

U slijedećoj tabeli dat je pregled utvrđenih razlika između stvarnih obaveza od emitovanih obveznica i evidentiranih obaveza od emitovanih obveznica:

Opis	Obaveze od emitovanih obveznica		Ukupne obaveze	Evidentirane obaveze od emitovanih obveznica	Razlika
	1 (Glavnica)	2 (Kamata)			
Emisija obveznica (dospijeće 2016-2022)	520.000.000	0	520.000.000	520.000.000	0
Stara devizna štednja (dospijeće 2016-2018)	179.471.629	4.818.676	184.290.305	184.322.379	32.074
Ratna potraživanja (dospijeće 2016-2027)					
Ukupne obaveze od emitovanih obveznica	195.416.760	29.015.053	224.431.813	225.160.647	728.835

Navedene razlike na pozicijama obaveza od emitovanih obveznica stare devizne štednje i ratnih potraživanja najvećim dijelom su nastale zbog iskazivanja obaveza i otplata po pravosudnim sudskim presudama i gotovinskim isplatama, obzirom da su se iste po Instrukciji za knjiženje iz 2012. godine, trebale evidentirati na poziciji ostalih dugoročnih obaveza.

Prema ovoj Instrukciji, ostale dugoročne obaveze su verifikovani dug za čije izmirenje će se izvršiti emisija obveznica u narednom periodu ili gotovinske isplate. Po izvršenoj emisiji obveznica, iznos duga se prenosi sa pozicije ostale dugoročne obaveze na obaveze od dugoročnih obveznica. Obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica (vlastite obveznice Ministarstva finansija) nastaju kada se određeni iznos prenosi sa pozicije obaveze od dugoročnih obveznica, i to u slučajevima kada se pravosudne sudske presude umjesto putem emisije obveznica, realizuju gotovinski, ili nastaju prilikom pogreške u emitovanju obveznica, te će u takvim slučajevima naplatu izvršiti Ministarstvo u roku dospelja.

Obzirom na naprijed navedeno, a kako je razlika za emitovane obveznice značajna, po osnovu ratnih potraživanja iznosi 728.835 KM, a stare devizne štednje 32.074 KM, potrebno je utvrditi tačan iznos i osnov za sva evidentirana povećanja i smanjenja duga na poziciji obaveza od dugoročnih obveznica, te na istoj iskazati samo povećanje i

smanjenje duga po osnovu zaduženja po izvršenoj emisiji obveznica i otplata po istom osnovu. Prema utvrđenom stanju, potrebno je iznos verifikovanog duga za čije izmirenje nije izvršena emisija obveznica iskazati na poziciji ostale dugoročne obaveze. Navedeno je posebno značajno za dug po ratnim potraživanjima, jer sa 31.12.2015. godine nisu iskazane ostale dugoročne obaveze, iako su obaveze od dugoročnih obveznica iskazane za 728.835 KM više u odnosu na stvarni dug po emitovanim obveznicama. Također, potrebno je utvrditi tačan iznos obaveza od dugoročnih vlastitih obveznica koji je nastao kao rezultat gotovinskih isplata po pravosnažnim sudskim presudama, koje su isplaćene prije roka dospijeca emitovanih obveznica. U postupku revizije, navedeni podatak nije prezentiran, niti je utvrđen iznos obveznica koje su korigovane i isplaćene prije roka. Ovakav način isplate i neadekvatnih pomoćnih evidencija, dovodi do otežanog praćenja isplaćenih sredstava u gotovini i emitovanih obveznica za iste i pogrešnog evidentiranja i iskazivanja dugoročnih obaveza.

Dugoročne obaveze po osnovu **stare devizne štednje** u iznosu od 87.683.763 KM odnose se na verifikovani dug, i za izmirenje istog će se u narednom periodu izvršiti emitovanje obveznica ili gotovinske isplate. U 2015. godini izvršena je sedma emisija obveznica po kojoj je iskazano zaduženje od 43.662.466 KM (40.684.297 KM glavnica i 2.978.169 KM kamate). Sa pozicije ostalih dugoročnih obaveza na poziciju obaveza od dugoročnih obveznica preknjiženo je 40.684.302 KM po glavnici, ali u isto vrijeme navedeni iznos je ponovo evidentiran kao dug na ovoj poziciji, što nije u skladu sa Instrukcijom za knjiženje iz 2012. godine, a ostale dugoročne obaveze su precijenjene za iznos od 40.684.302 KM. Izmirenje duga po osnovu stare devizne štednje, osim emisijom obveznica, vrši se i gotovinskim isplatama, koje su u 2015. godini iznosile 1.408.742 KM, i za navedeni iznos iskazano je smanjenje ostalih dugoročnih obaveza. Obzirom da je utvrđeno da dio duga koji je izmiren gotovinskim isplatama nije bio iskazan kao dugoročna obaveza, evidentiranje istog u iznosu od 167.028 KM, izvršeno je naknadno, poslije evidentiranja gotovinskih isplata. U revidiranoj godini obaveze od dugoročnih obveznica povećane su za naprijed navedene iznose po sedmoj emisiji obveznica, dok je prenos na vlastite obveznice izvršen u iznosu od 222.693 KM. Ukupan dug u 2015. godini, smanjen je za izvršene otplate dospjelih anuiteta po emitovanim obveznicama u iznosu od 118.975.407 KM (112.811.123 KM glavnica i 6.164.284 KM kamate), te je isti na dan 31.12.2015. godine iznosio 183.174.200 KM. Obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica za staru deviznu štednju, na dan 31.12.2015. godine, iskazane su u iznosu od 1.148.180 KM, i prema pojašnjenju nadležnih iste su nastale zbog grešaka prilikom emisije obveznica.

Dugoročne obaveze po osnovu **ratnih potraživanja** iznose 217.552.056 KM i odnose se na obaveze od dugoročnih obveznica, dok su vlastite obveznice iskazane 7.608.591 KM. U 2015. godini iskazano je zaduženje po četvrtoj emisiji obveznica u iznosu od 1.290.358 KM (1.009.891 KM glavnica i 280.467 KM kamate), kao i zaduženje po pravosnažnim sudskim presudama u iznosu od 216.504 KM. Otplate duga od 4.860.197 KM odnose se na kamate na emitovane obveznice, te je na dan 31.12.2015. godine iskazano stanje duga od 217.552.056 KM. Utvrđeno je da su kamate po četvrtoj emisiji obveznica više iskazane za 2.073 KM. Prema važećoj Instrukciji za knjiženje, zaduženje po

osnovu pravosnažnih sudskih presuda trebalo je biti iskazano na ostalim dugoročnim obavezama, koje predstavljaju verifikovane dugoročne obaveze, a ne na obavezama od dugoročnih obveznica. Također, utvrdili smo da je vršeno pogrešno evidentiranje i ispravljanje grešaka na ovoj poziciji u ukupnom iznosu od 520.618 KM, pri čemu je promet konta umanjen za 285.221 KM. Osim što su evidentirana pogrešna zaduženja i ista stornirana, stornirano je 222.295 KM isplata po pravosnažnim sudskim presudama, po nalogu Interne revizije, uz obrazloženje da iznos nije bio uvršten u emisiju obveznica. Prema Instrukciji za knjiženje, na ovoj poziciji evidentiraju se samo obaveze od dugoročnih obveznica, dok se verifikovane obaveze (koje će se isplatiti ili gotovinski ili emisijom obveznica) iskazuju na poziciji ostalih dugoročnih obaveza. Obzirom na navedeno, prethodno je trebalo provjeriti da li su obaveze u iznosu od 222.295 KM verifikovane i iskazane kao dug, te izvršiti zaduženje istih, ukoliko se utvrdi da nisu bile evidentirane. Kako su ove obaveze isplaćene gotovinski, isto se trebalo iskazati kao smanjenje duga na poziciji ostalih dugoročnih obaveza. Slijedom prethodnog, može se zaključiti da je evidentiranja po pravosnažnim sudskim presudama trebalo preknjižiti sa pozicije obaveza od dugoročnih obveznica i iskazati na ostalim dugoročnim obavezama (kao i zaduženje po pravosnažnim sudskim presudama od 216.504 KM), te da su dugoročne obaveze na dan 31.12.2015. godine iskazane u većem iznosu za izvršene gotovinske isplate (222.295 KM). Ostale dugoročne obaveze, odnosno verifikovani dug za ratna potraživanja, koji je na dan 01.01.2015. godine iznosio 1.009.891 KM u cijelosti je prenesen na obaveze od dugoročnih obveznica, jer je za izmirenje istih u 2015. godini izvršena četvrta emisija obveznica.

Utvrđiti tačan iznos izvršenog zaduženja i otplata duga po gotovinskim isplatama izvršenim po pravosnažnim sudskim presudama za dug po ratnim potraživanjima i staroj deviznoj štednji i na pozicijama dugoročnih obaveza izvršiti potrebna knjiženja, u skladu sa Instrukcijom iz 2012. godine.

Izvršiti provjeru evidencija i utvrditi da li su obaveze u iznosu 40.684.302 KM, po izvršenoj sedmoj emisiji obveznica za izmirenje duga stare devizne štednje, u ranijem periodu bile evidentirane ili ne na poziciji ostalih dugoročnih obaveza, te shodno utvrđenom izvršiti potrebna knjiženja.

Izvršiti provjeru evidencija ratnih potraživanja i utvrditi da li su neosnovano stornirane gotovinske isplate u iznosu od 222.295 KM, u ranijem periodu bile evidentirane ili ne na poziciji dugoročnih obaveza, te shodno utvrđenom stanju i važećim instrukcijama izvršiti potrebna knjiženja.

Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu stare devizne štednje u FBiH definisano je da se proces verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata stare devizne štednje (postupak u prvom i drugom stepenu), vrši po odredbama **Uredbe o postupku verifikovanja potraživanja po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH**. Proces verifikacije u prvom stepenu u FBiH vodi Agencija za pružanje finansijskih, informatičkih i posredničkih usluga FIP d.d. Mostar i Agencija za finansijske, informatičke i posredničke usluge AFIP d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: Agencije FIP i AFIP), a u drugom stepenu Komisija za verifikaciju

računa stare devizne štednje koje imenuju entitetske vlade, i dodatne komisije u zavisnosti od broja uloženi žalbi. Propisano je da su **entitetska ministarstva finansija i uprave prihoda Brčko Distrikta dužni, u glavnim knjigama trezora, voditi redovnu evidenciju obaveza računa stare devizne štednje na osnovu izvještaja Agencija FIP i AFIP.**

Vlada FBiH je 2006. godine formirala dvije **komisije za verifikaciju računa stare devizne štednje**, kojima se produžava rok za verifikaciju. Zadatak komisije je da, kao drugostepeno tijelo, prema odredbama državnog Zakona o izmirenju obaveza po osnovu stare devizne štednje i Uredbe o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po računima stare devizne štednje u FBiH, rješava po žalbama koje su uložene na odluke Agencija FIP i AFIP. Po Izvještaju Komisije, od 2006. godine zaprimljeno je 18.992 predmeta (žalbi), od čega 554 u 2015. godini. **U revidiranoj godini riješeno je 650 žalbi, od čega je 431 uvažena po kojima su odobrene verifikacije 7.434.807 KM, dok je 219 zahtjeva odbijeno. U 2015. godini zaprimljene su 122 sudske odluke po pokrenutim tužbama. Kao i ranije, u Izvještaju nije navedeno koliko je žalbi neriješeno sa 31.12.2015. godine.**

Izvještaji Agencija FIP i AFIP ne sadrže podatke o iznosima, već samo podatke o broju zaprimljenih zahtjeva, izdatih potvrda, rješenja, zaključaka, te broju zaprimljenih žalbi i ne mogu se koristiti za evidentiranje duga. Također, dug po staroj deviznoj štednji nije evidentiran ni na osnovu Izvještaja Komisije za verifikaciju računa stare devizne štednje, iako je u istom iskazan iznos odobrenih verifikacija.

Reviziju verifikacije stare devizne štednje vrši komisija koju imenuje Ministar finansija (15.05.2015. godine) i ista je u oktobru 2015. godine sačinila Izvještaj, u kome se navodi da je postupak verifikacije vršen u skladu sa propisima, te da utvrđeni nedostaci nisu uticali na pravilno utvrđivanje pojedinačno verifikovanih iznosa.

Izmjenama i dopunama Uredbe o načinu utvrđivanja i realizaciji unutrašnjih obaveza FBiH, **2009. godine utvrđeno je da Ministarstvo finansija vrši verifikaciju ratnih potraživanja** i nastavi sa postupkom realizacije potraživanja u skladu sa propisima koji regulišu izdavanje obveznica, te rješava predmete koji nisu okončani.

Vlada FBiH je, u cilju utvrđivanja realnih obaveza FBiH po ratnim potraživanjima i potpune implementacije Akcionog plana za izmirenje pravosnažnih sudskih presuda po osnovu ratnih potraživanja, zaključkom od 03.09.2013. godine, zadužila Federalno pravobranilaštvo, da uspostavi registar sudskih presuda, a Ministarstvo finansija da sačini detaljnu Informaciju za Vladu FBiH sa prijedlogom mjera. U postupku revizije, nije prezentirana dokumentacija da su Ministarstvo finansija i Federalno pravobranilaštvo postupili po zaduženjima Vlade FBiH. Informacija o ratnim potraživanjima, sa stanjem na dan 29.04.2014. godine, sačinjena je i dostavljena Vladi FBiH 29.05.2014. godine, ali ista ne sadrži prijedlog mjera za izmirenje ovih obaveza, odnosno potpunu implementaciju Akcionog plana. **Zbog navedenog, Ministarstvo finansija ne raspolaže konačnim podacima o svim sudskim izvršnim rješenjima i pravosnažnim presudama po ratnim potraživanjima.**

Uspostaviti redovnu komunikaciju sa Federalnim pravobranilaštvom i osigurati protok informacija o pravosnažnim sudskim presudama za ratna potraživanja i iznosu potraživanja po presudama.

Utvrđiti realne obaveze po ratnim potraživanjima i sačiniti detaljnu Informaciju za Vladu FBiH sa prijedlogom mjera, u cilju potpune implementacije Akcionog plana za izmirenje pravosnažnih sudskih presuda po osnovu ratnih potraživanja.

Utvrđiti tačan iznos obveznica po osnovu ratnih potraživanja koje su korigovane i isplaćene prije roka, utvrditi status istih i dalje aktivnosti vezano za navedene obveznice, te informisati Vladu FBiH.

7.7 Izvori stalnih sredstava

U konsolidovanom bruto bilansu na dan 31.12.2015. godine izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu 261.399.376 KM dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana u iznosu od 263.804.677 KM, te isti nisu usaglašeni za iznos od 2.405.301 KM.

Ostali izvori iskazani su u iznosu 384.116.232 KM, a vrijednost dugoročnih plasmana iskazana je 422.432.518 KM, te neusaglašenost između istih iznosi 38.316.286 KM.

U bilansu stanja izvori stalnih sredstava iskazani su kao negativna vrijednost u iznosu -5.595.829.095 KM, što znači da su primici od kreditnih zaduženja premašili vrijednost imovine i predstavljaju prikaz akumuliranog negativnog finansijskog rezultata izvršenja Budžeta Federacije BiH na dan 31.12.2015. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obaveza iznad ostvarenih prihoda tokom dužeg perioda.

Izvršiti usaglašavanje izvora stalnih sredstava i sadašnje vrijednosti stalnih sredstava, kao i usaglašavanje ostalih izvora sredstava sa dugoročnim plasmanima.

7.8 Popis imovine, potraživanja i obaveza

Revizijom finansijskih izvještaja za 2015. godinu utvrđeno je da pojedini budžetski korisnici popis imovine, obaveza i potraživanja na dan 31.12.2015. godine, **nisu izvršili u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

U Federalnom ministarstvu finansija popisne komisije su iz knjigovodstvenih evidencija, samo preuzele obaveze i potraživanja. Prema popisu kratkoročna razgraničenja iznose 2.669.833 KM, a knjigovodstveno stanje istih je 2.052.392 KM, što popisna komisija nije obrazložila, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom. U postupku revizije prezentirana je Odluka o usvajanju Izvještaja o izvršenom popisu neizmirenih obaveza po osnovu sudskih presuda i izvršnih rješenja, ali ne i dokaz da je ovlašten predstavnik budžetskog korisnika razmotrio Izvještaj o popisu i odlučio o načinu knjiženja obaveza u iznosu od najmanje 37.927.116 KM. Nije

izvršen popis imovine, obaveza i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. Ističemo da su obaveze na dan 31.12.2015. godine iskazane u iznosu od 71.995.220 KM.

U Službi zajedničkih poslova organa i tijela FBiH Komisija za popis stalnih sredstava i sitnog inventara preuzela je knjigovodstvena stanja građevinskih objekata i zemljišta, a nije ukazala na nedostatak vjerodostojne dokumentacije (zemljišno knjižni izvadak i izvod iz posjedovnog lista) kojom se potvrđuje da Federacija BiH, odnosno Služba ima pravo vlasništva i posjeda na zemljištu i zgradama nabavne vrijednosti od 45.709.235 KM i sadašnje vrijednosti 37.837.046 KM, kao i dva stana nabavne vrijednosti 122.132 KM i sadašnje vrijednosti 103.212 KM. Nije izvršen popis stalnih sredstava u zgradi Geodetskog zavoda nabavne vrijednosti 3.316.993 KM i nije izvršen popis vanbilansne evidencije koja je iskazana u iznosu od 73.623.606 KM.

Popisna komisija Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta nije izvršila popis stvarnih obaveza Ministarstva na dan 31.12.2015. godine, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja (7.198.833 KM) sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Komisija za popis nije izvršila ni popis obaveza po osnovu pravomoćnih sudskih presuda evidentiranih na vanbilansnoj evidenciji u iznosu od 305.133 KM. Komisija je sačinila naturalni popis sitnog inventara po kancelarijama, a nije sačinila konačnu popisnu listu istog već je potpisala listu sitnog inventara dostavljenog od strane Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.

Popisom nisu obuhvaćene sve kreditne linije koje su u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (GEF – Neretva i Trebišnjica, Kanalizacijski sustav Ljubuški i GEF – Zaštita kvaliteta voda). Komisija za vanredni popis imovine, obaveza i potraživanja na dan 31.03.2015. godine ustanovila je manjak 3 mobilna aparata, što na dan 31.12.2015. godine nije iskazala redovna popisna komisija.

U Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, niti su izvršena knjiženja po popisu, obzirom da je tek 10.02.2015. godine donesena Odluka o usvajanju izvještaja o popisu.

Nije prezentiran elaborat o izvršenom popisu u Zastupničkom domu i Zajedničkoj službi Parlamenta FBiH tako da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.

U Uredu predsjednika FBiH u knjigovodstvenim evidencijama (Oprema privremeno van upotrebe) evidentirana su dva vozila koja je, na osnovu dokumentacije trebalo potpuno isknjižiti iz evidencija.

Zbog naprijed navedenog, popis stalnih sredstava i obaveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH, odnosno na dan 31.12.2015. godine nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Obzirom na sve naprijed navedeno može se zaključiti da provedenim popisom nije utvrđeno stvarno stanje imovine, obaveza i potraživanja, nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, niti evidentiranje po utvrđenom popisu.

Popis imovine, obaveza i potraživanja izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH propisano.

8. Vanbilansna evidencija

Na vanbilansnoj evidenciji, u konsolidovanom bruto bilansu, sa 31.12.2015. godine iskazano je 5.987.737.515 KM. U Bruto bilansu Trezora iskazano je 5.742.660.684 KM, i najvećim dijelom odnosi se na primljene mjenice za obezbjeđenje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 3.320.638.806 KM, izdate garancije za obezbjeđenje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 95.963.866 KM, dugoročne obaveze Federacije BiH od krajnjih korisnika kredita, kojima je Federacija BiH, po osnovu subsidijarnih sporazuma, ustupila na korištenje kreditna sredstva u iznosu od 2.319.518.468 KM.

Imovina oduzeta u postupku prinudne naplate iskazana je u iznosu od 94.843.575 KM.

Na vanbilansnoj evidenciji Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH na dan 31.12.2015. godine iskazano je 73.630.273 KM i predstavlja ukupnu nabavnu vrijednost svih građevinskih objekata i zemljišta Zavoda za platni promet FBiH (u daljem tekstu: Zavod).

Obaveze Federacije BiH po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iskazane su u iznosu od 39.906.738 KM i u odnosu na prethodnu godinu (22.948.688 KM) veće su za 16,9 miliona ili 74%. U postupku revizije nismo se mogli uvjeriti da su pojedini budžetski korisnici usaglasili svoje obaveze sa podacima kojima raspolaže Ministarstvo finansija, kao niti da su usaglašene evidencije Ministarstva finansija sa podacima Federalnog pravobranilaštva. Također, pojedini budžetski korisnici su iskazivali i obaveze koje na dan 31.12.2015. godine nisu bile pravosnažne (Vlada FBiH), dok pojedini nisu iskazali svoje obaveze (Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH). Ministarstvo finansija prezentiralo je Izvještaj o izvršenom popisu **neizmirenih obaveza po osnovu sudskih presuda i izvršnih rješenja, kao i povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda** i prema istom, ukupne obaveze Federacije BiH, koje nisu iskazane u Glavnoj knjizi trezora iznose **37.927.116 KM**, od čega se na obaveze po osnovu plaća i naknada zaposlenih odnosi 15.311.957 KM. Obzirom na navedeno, ne može se potvrditi da su usaglašene i na pozicijama vanbilansne evidencije iskazane sve obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima na dan 31.12.2015. godine.

Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva iskazalo je obaveze koje nisu unesene u Trezorsku aplikaciju u ukupnom iznosu od 35.639.375 KM. **Obaveze po transferima koje su trebale biti iskazane na poziciji rashoda iznose 22.207.770 KM, a odnose se na nerealizovane zahtjeve po modelu proizvodnji iz 2015. godine (5.806.276 KM), nerealizovane zahtjeve po modelu proizvodnji iz 2014. godine (15.787.613 KM) i nerealizovane zahtjeve po modelu ostalih podrški iz 2014. godine (613.881 KM).** Ostale nerealizovane obaveze Ministarstva odnose se na: Program samozapošljavanja i zapošljavanja u poljoprivredi iz 2015. godine (1.500.000 KM), potencijalne zahtjeve iz

2012. godine (11.139.616 KM), obaveze na ugovore i naknade za komisije (105.171 KM), obaveze po pravosnažnim presudama po osnovu radnih odnosa (686.818 KM).

Dospjele neizmirene obaveze nastale po osnovu emitovanih obveznica iskazane su u iznosu od 4.738.918 KM i iste nisu mogle biti izmirene u roku dospijeća iz razloga nedostatka svih potrebnih podataka o licu kome se isplata trebala izvršiti, ili pogrešno upisanih podataka (matični broj, broj računa i slično). Prema prezentiranim podacima po osnovu stare devizne štednje evidentirano je 4.026.820 KM, ratnih potraživanja 709.876 KM, trezorskih zapisa 1.458 KM i dugoročnih vrijednosnih papira 764 KM.

Potrebno je da budžetski korisnici, Ministarstvo finansija i Pravobranilaštvo izvrše usaglašavanje obaveza i potraživanja po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima i evidentiranje istih.

9. Javne nabavke

Nabavku roba, usluga i ustupanje radova korisnici Budžeta FBiH bili su dužni provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Odredbe navedenog Zakona i propisa vezanih za provedbu javnih nabavki u 2015. godini nisu u potpunosti primjenjivani kod: **Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva finansija, Ministarstva trgovine, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, Ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ministarstva rada i socijalne politike, Ministarstva boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata, Ministarstva kulture i sporta, Ministarstva obrazovanja i nauke, Ureda predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH, Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.** Najčešći konstatovani propusti su: neprovođenje postupaka nabavke za pojedine nabavke, a nabavke su vršene po ugovorima koji su istekli; doneseni planovi nabavke za 2015. godinu, a nabavke nisu realizovane jer nisu stvoreni preduslovi za iste; donesene odluke o pokretanju postupka nabavke prije usvajanja Budžeta FBiH i donošenja plana nabavki; nejasni i neprecizni uslovi za učešće u postupku nabavke, kao i potrebni dokazi o ispunjavanju istih; neadekvatan odabir postupka nabavke; nezaključivanje ugovora za pojedine nabavke; nedonošenje plana nabavki sa iznosima sredstava; neprecizne vrste i karakteristike predmeta nabavki; neblagovremeno pokretanje postupka javnih nabavki; ugovori ne sadrže sve potrebne elemente (cijena, količina); fakturisane cijene nisu u skladu sa ugovorenim, a u pojedinim slučajevima nabavljani su artikli koji nisu navedeni u ponudi; sukcesivna isporuka opreme i namještaja koja se odnosi na period duži od godinu dana; potvrde o primopredaji robe nisu sačinjavane u momentu isporuke, kako bi se potvrdila količina i kvalitet isporučene robe i sl. Takođe je konstatovano da korisnici uglavnom nisu zaključivali ugovore za budžetsku godinu u kojoj su odobrena sredstva, nego do izbora najpovoljnijeg dobavljača za narednu budžetsku godinu, čime su preuzete obaveze koje će se izmirivati na teret budžetskih sredstava naredne godine, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, niti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Ministarstvo energije, rudarstva i industrije je kod nabavke goriva pogrešno primijenilo postupak nabavke za procijenjenu vrijednost od 65.300 KM bez PDV-a, jer je

nabavka izvršena putem konkurentskog zahtjeva, a ne primjenom otvorenog postupka kako je to propisano Zakonom.

Ured predsjednika Federacije BiH također nije primijenio odgovarajući postupak nabavke za nabavku namještaja od 17.274 KM. Nabavka je izvršena putem 4 direktna postupka umjesto konkurentskog postupka.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela u Federaciji BiH je za nabavku namještaja putem tri direktna postupka zaključila tri ugovora sa istim dobavljačem ukupne vrijednosti od 16.585 KM, iako je po zakonu trebala primijeniti konkurentski postupak.

Ministarstvo trgovine u 2015. godini, za nabavku goriva, uredskog materijala, osiguranje vozila, održavanje računarske opreme i nabavku antivirusnog programa u iznosu od 54.486 KM uopće nije provelo postupke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a nabavke su vršene po ugovorima zaključenim u prethodnim godinama, koji su istekli.

Ministar Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je 05.01.2015. godine donio Odluku o pokretanju postupka javne nabavke usluga vještačenja iz oblasti građevine ili arhitekture, mašinstva i poljoprivrede, u kojoj je navedeno da je predmet nabavke određen u Planu nabavki, iako u tom periodu Budžet FBiH za 2015. godinu još uvijek nije bio usvojen.

U potpunosti primjenjivati Zakon o javnim nabavkama i provedbene akte vezano za navedeni Zakon, te pratiti realizaciju zaključenih ugovora u skladu sa prihvaćenim ponudama.

10. Ostali nalazi – realizacija obaveza po osnovu prestanka rada prijašnjeg FMO-a

Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku Zakona o odbrani FBiH, prenesene su nadležnosti iz oblasti odbrane s entitetskog na državni nivo i istima je regulisano da Vlada FBiH sa Vijećem ministara BiH potpiše akta potrebna za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom. Navedenim propisima Vlada FBiH je odgovorna za dugove, zaduženja i ostale obaveze prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije (u daljem tekstu: FMO i VF) nastale do 01.01.2006. godine. Zaključkom Vlade FBiH iz 2006. godine utvrđeni su poslovi prijašnjeg FMO-a koje preuzima Federacija BiH i za izvršavanje istih zaduženi su Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (Služba) (za pokretnu i nepokretnu imovinu prijašnjeg FMO-a); Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno - oslobodilačkog rata (za poslove sektora VOM, poslove uprava i terenskih odjela) i Federalno ministarstvo finansija (finansijski poslovi).

Iako je prenos nadležnosti iz oblasti odbrane na državni nivo izvršen prije više od 9 godina, još uvijek navedene institucije nisu okončale aktivnosti koje su im date u nadležnost.

U 2015. godini, na prijedlog Službe, Vlada je donijela 7 odluka o davanju na korištenje dijela ostale pokretne imovine prijašnjeg FMO-a, a 08.01.2016. godine Odluku o odobravanju prodaje 23 motorna vozila, što nije završeno do okonačanja revizije. Obzirom na navedeno, iako se prema Informaciji Službe, od 20.02.2015. godine, postupak u vezi predmetne imovine trebao okončati u 2015. godini, isti još uvijek nije okončan.

Odlukom Vlade FBiH od 12.12.2013. godine zadužen je „Tehničko remontni zavod“ dd Hadžići da komisijski preuzme neraspoređenu pokretnu (neborbenu) imovinu prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, te da aktivnosti preuzimanja i prodaje imovine vodi u saradnji sa Ministarstvom odbrane BiH. U revidiranoj godini nije prezentirana informacija o stanju i kretanju navedene imovine.

Nije izvršeno preuzimanje svih **nekretnina vojne namjene, odnosno neperspektivnih lokacija vojne namjene na području FBiH** (kasarne, skladišta, zemljišta, tuneli i drugi objekti), niti je izvršen prenos vlasništva nad istim na Federaciju BiH. Nije okončano ni preuzimanje svih **poslovnih prostora i stanova** prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, što je neprihvatljivo, obzirom na dužinu vremenskog perioda i značaj navedene nepokretne imovine, a svaka pogrešna odluka može imati direktne ili indirektno štetne posljedice na Budžet FBiH (nenaplaćeni prihodi po osnovu zakupa poslovnog prostora, tužbe po osnovu stanarskog prava).

Služba je 12.01.2016. godine Vladi dostavila Informaciju o poslovnim prostorima prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i neperspektivnim lokacijama vojne namjene koju je Vlada FBiH usvojila Zaključkom 22.01.2016. godine. **Bitno je istaći da Služba u navedenoj Informaciji nije dala prijedlog mjera u cilju naplate potraživanja od izdavanja u zakup poslovnih prostora i ulaska u posjed prostora za koje se ne plaća zakupnina, niti je predložila poduzimanje konkretnih aktivnosti u cilju konačnog postupanja po Zaključku Vlade FBiH, kojim joj je u nadležnost data nepokretna imovina prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane. Također, Vlada FBiH je navedenu Informaciju samo usvojila, i nije dala prijedloge niti utvrdila mjere i aktivnosti o naprijed navedenom, iako pored iskazanih potraživanja u knjigovodstvu Službe i Prijašnjeg FMO, ukupan tužbeni zahtjev sa 31.12.2015. godine, po 92 predmeta koja su u toku, iznosi 5.663.171 KM. Imajući u vidu da je upitno postojanje ili solventnost određenih pravnih subjekata koji su utuženi, da se od momenta utuženja ne fakturiše zakupnina, da određeni korisnici prostora koji su utuženi i dalje koriste prostore koji su predmet utuženja, te vrijeme potrebno za rješavanje predmeta, može se konstatovati da je od zakupaca propušteno da se naplati i da je neizvjesna naplata značajnog iznosa zakupnine.**

Služba je 18.02.2016. godine Vladi dostavila Informaciju o stanovima iz stambenog fonda prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane. U istoj su navedene aktivnosti Prvostepene stambene komisije po podnesenim zahtjevima i aktivnosti na provođenju Akcionog plana Vlade FBiH na prevenciji povreda utvrđenih presudama Evropskog suda za ljudska prava. Navedeni su i problemi u radu koji se odnose na neusklađenost zakonskih odredbi (Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, Zakon o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, Presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetima „Branimir Đokić protiv BiH“ i „Mago i drugi protiv BiH“, pojedine odluke i rješenja Ustavnog suda BiH); nenadležnost Službe za rješavanje po više od 100

zahtjeva ranijih nosilaca stanarskih prava koji nisu vratili stanove u posjed i kojima je odlukama Ustavnog suda BiH utvrđena povreda prava na imovinu za isplatu naknade za stan. Služba je istakla **moгуće opterećenje Budžeta FBiH u približnom iznosu od 90.000.000 KM**, u slučaju ako bi se ranijim nosiocima stanarskih prava koji u FBiH, koji nisu vratili stanove u posjed, prihvatila isplata naknade u iznosu od 1000 EUR/m², kako je to određeno u presudi Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Branimir Đokić protiv BiH“. **Bitno je istaći da je Vlada FBiH navedenu informaciju Službe usvojila Zaključkom 04.03.2016. godine, te da iako se radi o značajnim sredstvima, nije utvrdila mjere i aktivnosti za prevazilaženje nastalih problema u radu Službe, u cilju efikasnijeg rješavanja po zahtjevima stranaka i sprječavanja odliva javnog novca.**

U ranijem periodu Vlada FBiH je, u više navrata, **poslove preuzimanja funkcija prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane iz oblasti vođenja evidencija i upravnog postupka o pripadnosti oružanim snagama i okolnostima stradavanja** i davanje istih u nadležnost Ministarstvu za pitanja boraca, pokušala urediti Uredbom. Obzirom da donesene uredbe nisu bile u saglasnosti sa Ustavom FBiH, a kako se nadležnost ministarstva uređuje odredbama Zakona, Ustavni sud FBiH je iste stavio van snage. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave Vlada je utvrdila 23.05.2014. godine, koji je Predstavnički dom usvojio 25.06.2014. godine, ali isti nije razmatran na Domu naroda Parlamenta FBiH.

Za utvrđivanje ukupnog iznosa duga, zaduženja i ostalih obaveza prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH odgovorna je Vlada FBiH, a obaveza Federalnog ministarstva finansija je preuzeti sve poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku. Kao i prethodnih godina, ni u revidiranoj 2015. godini nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obaveza prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH, nije izvršena verifikacija cjelokupnih obaveza (obaveze prema dobavljačima, obaveze po osnovu plaća i naknada uposlenika, ostale obaveze), niti su sve zaostale obaveze i potraživanja iskazane u knjigovodstvenim evidencijama prijašnjeg FMO-a i VF, odnosno u Glavnoj knjizi trezora FBiH. U postupku revizije, nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Ministarstvo finansija postupilo po Zaključku Vlade FBiH od 31.10.2013. godine i sačinilo informaciju o stanju realizacije preporuka koje se odnose na finansijske obaveze iz Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane za 2005. godinu.

Obzirom na navedeno, može se zaključiti da aktivnosti Federacije BiH koje se odnose na imovinu, obaveze i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, još uvijek nisu okončane, što negativno utiče na zaštitu i namjensko korištenje nepokretne i pokretne imovine koja je u nadležnosti Federacije BiH, kao i štetne posljedice po Budžet FBiH zbog izdvajanja sredstava po osnovu zateznih kamata i sudskih troškova za neizmirene obaveze i nedovoljnu naplatu prihoda po osnovu korištenja poslovnih prostora. Navedeno u konačnici utiče na istinit i tačan prikaz stanja imovine, obaveza i potraživanja Budžeta FBiH.

Utvrđiti tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH, sačiniti pregled plana postupanja po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja FMO i VF za 2005. godinu, te utvrditi odgovornost zaduženih za neizvršavanje istih.

11. Komentar

Očitovanje na Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji Budžeta FBiH za 2015. godinu dostavilo je samo Federalno ministarstvo finansija aktom broj: 01-14-3-6563/2016 od 24.08.2016 godine.

Date primjedbe nisu prihvaćene iz razloga što je pojedinim primjedbama potvrđeno konstatovano stanje i data obrazloženja, dok je za ostale primjedbe izraženo neslaganje sa nalazima i preporukama, ali za iste nije dostavljena dodatna dokumentacija, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Vođa tima:

Anisa Prasko, dipl. oec.

Članovi tima:

Kimeta Bihorac, dipl. oec.

Fuad Velić, dipl. oec.

Mirko Mišić, dipl. oec.

Azra Džeko, dipl. oec.

III. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom Budžeta FBiH za 2015. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- 1. Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa nadležnostima nastavi aktivnosti na unapređenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnog broja uposlenih za obavljanje poslova iz nadležnosti istih i što efikasnijeg rada javne uprave.***
- 2. Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa Ministarstvom finansija inicira usvajanje međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.***
- 3. Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti na provedbi Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH i Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru FBiH u dijelu uspostavljanja odgovarajućeg sistema finansijskog upravljanja i kontrola kao i interne revizije i funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice.***
- 4. Kod pripreme, izrade budžeta, kao i izvršenja izvještavanja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za izvještajnu godinu i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.***
- 5. Imenovanje savjetnika vršiti u skladu sa zakonskim, podzakonskim i internim propisima koji regulišu navedenu oblast.***
- 6. Odobrena sredstva koristiti samo za namjene i do visine određene u Posebnom dijelu Budžeta FBiH i u skladu sa zaključcima Vlade FBiH, kao i drugim propisima koji su na snazi.***
- 7. Obračun i isplatu troškova službenog putovanja vršiti u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja, te uspostaviti kontrolu nad istim.***
- 8. Preispitati Zaključak Vlade FBiH o pravu korištenja službenih telefona.***
- 9. Poštivati odredbe Uredbe o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH, Pravilnika o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila i Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga.***
- 10. Nastaviti aktivnosti na iznalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija.***
- 11. Obračun i isplatu naknada za rad radnih tijela vršiti samo ukoliko se ispune uslovi propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe, a pripadajuće poreze i doprinose na naknadu istih obračunavati i plaćati u skladu sa važećim zakonskim propisima.***

- 12. Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora, da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi.*
- 13. Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta angažovanje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH, u cilju smanjenja i ukidanja zaključivanja ugovora o djelu.*
- 14. Potrebno je da svi budžetski korisnici provode odredbe Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i vlastitih internih akata.*
- 15. Potrebno je sačiniti godišnji Plan i program stručnog obrazovanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika i u skladu sa potrebama utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji izvršiti odabir uposlenika koji imaju pravo na stručno obrazovanje i usavršavanje.*
- 16. Finansijske promjene odnosno transakcije u budžetu evidentirati i iskazivati na odgovarajućim kontima u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Kontnim planom.*
- 17. Obračun i uplatu doprinosa i poreza na dohodak za osobe angažovane po ugovorima o djelu na provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko - invalidske zaštite vršiti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.*
- 18. Poduzeti aktivnosti kako bi Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja postupio u skladu sa odredbama zaključenog ugovora o obavljanju poslova medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja u postupku za ostvarivanje prava iz oblasti branilačko – invalidske zaštite i ocjene vojnog invaliditeta, u dijelu izvršenja obaveze u ugovorenom roku.*
- 19. Poduzeti aktivnosti na blagovremenom donošenju programa utroška sredstava transfera kako bi se osigurala realizaciji istih u fiskalnoj godini u kojoj su i odobreni.*
- 20. Odlukama o raspodjeli sredstava tekućih transfera jasno definirati namjenu odobravanja sredstava, utvrditi obavezu izvještavanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom ovih sredstava.*
- 21. Uspostaviti odgovarajuću evidenciju korisnika penzija po povoljnijim uslovima, u cilju uspostavljanja kontrole i praćenja ostvarivanja navedenih prava.*
- 22. Obezbijediti provođenje Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica od strane nižih nivoa vlasti kao i postupanje istih po aktima Ministarstva, te u pomoćnim evidencijama i Glavnoj knjizi Trezora evidentirati sve isplate korisnicima boračko-invalidske zaštite i preostale obaveze korisnicima invalidnina i naknada dobitnicima ratnih priznanja i odlikovanja (period 01.01.-31.07.2009. godine).*

23. *Obaveze, odnosno rashode stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta, te iste iskazivati u periodu kada je obaveza i nastala nezavisno od plaćanja.*
24. *Uspostaviti adekvatan informacijski sistem za obradu novčanih podrški i centralnu bazu podataka po vrstama novčanih podrški i klijentima, te osigurati da navedena baza ima zadovoljavajući nivo podataka i bude povezana sa registrima poljoprivrednih gazdinstava i klijenata, kao i registrima životinja, u skladu sa važećim propisima.*
25. *Redovno vršiti kontrolu na terenu i kontrolu za mjere ruralnog razvoja i proizvodne mjere u okviru sistema plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, u skladu sa zakonskim i drugim propisima.*
26. *Poduzeti aktivnosti na usklađivanju Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o zdravstvenom osiguranju u dijelu finansiranja Federalnog Fonda solidarnosti, a sredstva za finansiranje Zavoda za transfuzijsku medicinu FBiH i Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH – AKAZ planirati na osnovu stvarnih potreba, te izvršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.*
27. *Utvrđiti tačan iznos obaveza Federacije BiH za izmirenje duga Ruskoj Federaciji za isporuku prirodnog gasa u periodu 1992-1995. godina i izvršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera (subvencije javnim preduzećima).*
28. *Ugovore sa JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo o realizaciji doznačenih sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje željezničke infrastrukture i sufinansiranje putničkog i kombinovanog prometa blagovremeno zaključivati, u skladu sa Zakonom o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog prometa, te poduzimati aktivnosti u dijelu nadzora nad realizacijom zaključenih ugovora.*
29. *Uspostaviti nadzor nad isporukom doniranih grla između dobavljača i korisnika pomoći, kako bi se osigurala isporuka grla ugovoreni osobina i sa potrebnom dokumentacijom.*
30. *Utvrđiti mjerljive podkriterije i obezbjediti podatke i dokumentaciju za bodovanje pojedinih kriterija i utvrđivanje prijedloga iznosa sredstava za raspodjelu transfera za sport i kulturu od značaja za FBiH, transfera za obnovu kulturno-istorijskog i građevinskog naslijeđa, za udruženja građana iz oblasti kulture, za mlade i za institucije nauke i kulture od značaja BiH.*
31. *Raspodjelu sredstava za „Poboljšanje uslova rada odgojno-obrazovnih ustanova“ u potpunosti vršiti u skladu sa Programom utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava, za prioritete projekte.*

- 32. Pisanim aktom definisati način i kriterije raspodjele sredstava, te metodologiju vrednovanja prilikom dodjele sredstava transfera za institucije nauke i podsticaj naučno-istraživačkog rada od značaja za FBiH.**
- 33. Donijeti mjerljive kriterije za rangiranje projekata sanacije šteta nastalih uslijed poplava i klizišta i projekata utopljanja zgrada radi uštede energije, odabir projekata vršiti na osnovu javnog poziva, te poštivati odredbe Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH, odluka o usvajanju programa i ugovora.**
- 34. Unaprijediti kriterije po programima za raspodjelu sredstava transfera turizam i zaštitu okoliša, u cilju osiguranja transparentnosti i izbjegavanja subjektivnog bodovanja članova Komisije za odabir korisnika i ugovorima o realizaciji dodijeljenih sredstava jasno i precizno navesti za koje programske aktivnosti se mogu trošiti odobrena budžetska sredstva.**
- 35. Preispitati opravdanost kontinuiranog planiranja i izvršavanja kapitalnog transfera Ustanovama za zbrinjavanje na nivou FBiH, obzirom da Zakonom o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH, niti drugim propisom isto nije predviđeno.**
- 36. U skladu sa zaključenim ugovorima sa krajnjim korisnicima sredstava potrebno je vršiti nadzor i izvještavanje o utrošku dodijeljenih sredstava i adekvatne aktivnosti u slučaju nenamjenskog utroška.**
- 37. Donijeti mjerljive i razrađene kriterije koji će poslužiti za ocjenu, vrednovanje i rangiranje aplikacija kapitalnih transfera za zaštitu nacionalnih spomenika, odabir projekata vršiti na osnovu javnog poziva i mjerljivih kriterija, a odluke o raspodjeli sredstava donositi u skladu sa odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH i Odluke Vlade FBiH o usvajanju programa i kriterija raspodjele sredstava.**
- 38. Poštivati Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i trezor i na poziciji kapitalnih transfera iskazati samo sredstva koja predstavljaju nepovratna davanja u svrhu nabave kapitalne (dugotrajne, stalne) imovine i kapitalnih ulaganja, koja su kapitalno sredstvo drugog pravnog lica.**
- 39. Preispitati opravdanost planiranja i realizacije interventnih ili sredstva rezerve, programima utroška sredstava transfera, u cilju ukidanja istih.**
- 40. Potrebno je efikasno realizovati kreditna sredstva i izvršiti kontrolu utroška sredstava.**
- 41. Utvrditi tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, Vojske Federacije BiH i Obavještajno - sigurnosne službe FBiH.**
- 42. Sačiniti detaljan pregled plana postupanja po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja FMO i VF za 2005. godinu i isti dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH.**

43. *Sredstva Tekuće rezerve odobravati samo za izdatke koje prilikom planiranja budžeta nije bilo moguće predvidjeti, te propisati mjerljive kriterije za utvrđivanje visine sredstava i raspodjelu Tekuće rezerve Premijera i dva dopremijera.*
44. *Poštovati važeće zakonske propise vezane za razvojno – investicione projekte, a izvještaje o utrošku sredstava sačinjavati na način koji omogućava praćenje planiranih i realiziranih veličina, uz adekvatnu analizu realizacije projekata, te iste dostaviti nadležnim organima i institucijama na postupanje.*
45. *Neurošena namjenska sredstva potrebno je na kraju godine, prije izrade godišnjeg obračuna, preknjižiti na kratkoročna vremenska razgraničenja, kako je to važećim propisima i regulisano.*
46. *Stalna sredstva iskazivati na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakona o budžetima u FBiH i Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH, te riješiti status ulaganja u objekte koji nisu u vlasništvu FBiH i imovinsko–pravne odnose (Dom odmora Trpanj, Velika sala u zgradi Parlamenta FBiH i drugi objekti).*
47. *Poduzeti aktivnosti da svi učesnici u postupku poštuju odredbe zaključenih ugovora o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom FBiH i da se raspodjela prikupljenih sredstava vrši po propisima.*
48. *Potrebno je kontinuirano vršiti nadzor i provjeru namjenskog utroška sredstava i realizaciju projekata koji se finansiraju iz kreditnih linija Razvojne banke FBiH.*
49. *Poduzeti propisane aktivnosti i zakonom utvrđene mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita, a evidentiranje istih izvršiti u skladu sa važećim propisima.*
50. *Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti putem nadležnih institucija u vezi rješavanja statusa poslovnih prostora koji su preuzeti od Prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i VF.*
51. *Preispitati primjenu protokola zaključenih između Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i poslovnih banaka i poduzeti aktivnosti u cilju naplate potraživanja po osnovu više isplaćenih sredstava naknada iz boračko-invalidske zaštite.*
52. *Utvrđiti tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, Vojske Federacije BiH i Obavještajno - sigurnosne službe FBiH, te iste iskazati.*
53. *Rashode iskazivati na poziciji kratkoročnih razgraničenja u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor.*
54. *Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja koje, prema prezentiranim podacima na dan 31.12.2015. godine, iznose 37.927.116 KM evidentirati u Glavnoj knjizi Trezora.*

55. *Izvršiti usaglašavanje stanja na kontima glavnih kategorija 16 i 36 (Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama), te evidentiranje na istim vršiti u skladu sa Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor.*
56. *Knjiženje pozitivnih i negativnih kursnih razlika sadržanih u otplatama anuiteta po vanjskom dugu vršiti u skladu sa odredbama Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor i Uputstva o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.*
57. *Poduzeti aktivnosti u cilju zaključenja supsidijarnih ugovora između BiH i FBiH, kao i FBiH i krajnjih korisnika (općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), kako bi se zaduženje i knjigovodstveno evidentiranje izvršilo u skladu sa propisima.*
58. *Utvrđiti tačan iznos izvršenog zaduženja i otplata duga po gotovinskim isplatama izvršenim po pravosnažnim sudskim presudama za dug po ratnim potraživanjima i staroj deviznoj štednji i na pozicijama dugoročnih obaveza izvršiti potrebna knjiženja, u skladu sa Instrukcijom iz 2012. godine.*
59. *Izvršiti provjeru evidencija i utvrditi da li su obaveze u iznosu 40.684.302 KM, po izvršenoj sedmoj emisiji obveznica za izmirenje duga stare devizne štednje, u ranijem periodu bile evidentirane ili ne na poziciji ostalih dugoročnih obaveza, te shodno utvrđenom izvršiti potrebna knjiženja.*
60. *Izvršiti provjeru evidencija ratnih potraživanja i utvrditi da li su neosnovano stornirane gotovinske isplate u iznosu od 222.295 KM, u ranijem periodu bile evidentirane ili ne na poziciji dugoročnih obaveza, te shodno utvrđenom stanju i važećim instrukcijama izvršiti potrebna knjiženja.*
61. *Uspostaviti redovnu komunikaciju sa Federalnim pravobranilaštvom i osigurati protok informacija o pravosnažnim sudskim presudama za ratna potraživanja i iznosu potraživanja po presudama.*
62. *Utvrđiti realne obaveze po ratnim potraživanjima i sačiniti detaljnu Informaciju za Vladu FBiH sa prijedlogom mjera, u cilju potpune implementacije Akcionog plana za izmirenje pravosnažnih sudskih presuda po osnovu ratnih potraživanja.*
63. *Utvrđiti tačan iznos obveznica po osnovu ratnih potraživanja koje su korigovane i isplaćene prije roka, utvrditi status istih i dalje aktivnosti vezano za navedene obveznice, te informisati Vladu FBiH.*
64. *Izvršiti usaglašavanje izvora stalnih sredstava i sadašnje vrijednosti stalnih sredstava, kao i usaglašavanje ostalih izvora sredstava sa dugoročnim plasmanima.*
65. *Popis imovine, obaveza i potraživanja izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH propisano.*

- 66. Potrebno je da budžetski korisnici, Ministarstvo finansija i Pravobranilaštvo izvrše usaglašavanje obaveza i potraživanja po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima i evidentiranje istih.*
- 67. U potpunosti primjenjivati Zakon o javnim nabavkama i provedbene akte vezano za navedeni Zakon, te pratiti realizaciju zaključenih ugovora u skladu sa prihvaćenim ponudama.*
- 68. Utvrditi tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH, sačiniti pregled plana postupanja po preporukama datim u Izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja FMO i VF za 2005. godinu, te utvrditi odgovornost zaduženih za neizvršavanje istih.*

PRILOG
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

1. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA ZA 2015. GODINU
Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2015. godinu
Naziv institucije: Budžet FBiH

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat 3/2x100
		u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI	1.674.406.391	1.629.647.049	1.666.243.057	-44.759.342	97%
A. PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.310.885.814	1.302.997.279	1.310.361.910	-7.888.535	99%
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	43.360.000	45.209.386	46.141.040	1.849.386	104%
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. I druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	43.360.000	45.209.386	46.141.040	1.849.386	104%
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	-	-	-	-	-
3. Porezi na plaću i radnu snagu	-	-	-	-	-
4. Porez na imovinu	-	-	-	-	-
5. Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)	-	-	-	-	-
6. Porez na dohodak	-	-	-	-	-
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.264.425.814	1.257.787.893	1.264.220.870	-6.637.921	99%
8. Ostali porezi	3.100.000	-	-	-3.100.000	0%
B. NEPOREZNI PRIHODI (9+10+11)	361.773.457	326.038.854	354.629.187	-35.734.603	90%
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	249.785.660	238.148.832	285.148.832	-11.171.662	96%
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	244.048.287	235.904.794	278.161.525	-8.143.493	97%
Ostali prihodi od imovine	5.229.457	2.608.552	6.948.597	-2.620.905	50%
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	1.327	70.873	18.561	69.546	5.341%
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	-	-	345	-	-
Prihodi od privatizacije	29.778	29.778	19.804	0	100%
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	476.811	0	-	-476.811	0%
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	100.834.646	72.576.458	59.588.397	-28.258.188	72%
Administrativne takse	20.655.782	10.647.492	3.953.116	-10.008.290	52%
Sudske takse	42.272	38.093	40.919	-4.179	90%
Ostale budžetske naknade i takse	7.305.377	8.623.474	5.163.848	1.318.097	118%
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	41.254.911	20.386.220	10.026.016	-20.868.691	49%
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	17.559.704	19.249.500	16.581.185	1.689.796	110%
Neplanirane uplate –prihodi	14.016.600	13.631.679	23.823.313	-384.921	97%
11. Novčane kazne (neporeske prirode)	11.152.250	14.843.792	9.881.490	3.691.542	133%
12. Drugi tekući prihodi	901	4.606	10.468	3.705	511%

	C.TRANSFERI I DONACIJE (13+14+15+16+17)	1.747.120	610.916	1.251.960	-1.136.204	35%
13.	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	-	-	-	-	-
14.	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	-	-	-	-	-
15.	Donacije	1.747.120	610.916	1.251.960	-1.136.204	35%
16.	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	-	-	-	-	-

	II. RASHODI	1.448.559.000	1.353.462.660	1.390.971.190	-95.096.340	93%
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	211.235.602	203.467.239	206.628.397	-7.768.363	96%
	Bruto plaće i naknade	183.739.105	178.055.023	182.259.039	-5.684.082	97%
	Naknade troškova zaposlenih i skupš. zastupnika	27.496.497	25.412.216	24.369.358	-2.084.281	92%
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	22.531.278	21.879.345	24.449.274	-651.933	97%
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	85.805.625	71.545.333	57.910.375	-14.260.292	83%
	Putni troškovi	2.908.473	2.214.776	2.259.420	-693.697	76%
	Izdaci za energiju	6.594.695	5.497.961	5.120.953	-1.096.734	83%
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	5.793.233	5.582.918	5.474.568	-210.315	96%
	Nabavka materijala i sitnog inventara	17.168.414	12.818.234	11.002.045	-4.350.180	75%
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	3.449.603	2.200.346	2.260.189	-1.249.257	64%
	Unajmljivanje imovine, opreme i nemate. imovine	8.305.061	7.418.886	6.249.460	-886.175	89%
	Izdaci za tekuće održavanje	4.293.643	3.858.860	3.597.330	-434.783	90%
	Izdaci osig., bank. usluga i usluga platnog prometa	1.855.271	1.353.418	1.154.026	-501.853	73%
	Ugovorene i druge posebne usluge	35.437.232	30.599.934	20.792.384	-4.837.298	86%
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.016.584.827	967.452.930	1.015.017.947	-49.131.897	95%
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	365.394.897	334.041.978	362.214.379	-31.352.919	91%
	Tekući transferi pojedincima	472.109.689	466.182.423	473.918.258	-5.927.267	99%
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	20.558.570	20.063.538	36.101.601	-495.032	98%
	Subvencije javnim preduzećima	58.095.171	53.022.189	112.373.909	-5.072.982	91%
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	72.000.000	70.055.391	3.895.100	-1944.609	97%
	Tekući transferi u inostranstvo	-	1.020.469	2.609.356	1.020.469	-
	Drugi tekući rashodi	28.426.500	23.066.942	23.905.344	-5.359.558	81%
5.	Kapitalni transferi	6.490.000	5.154.349	8.373.783	-1.335.651	1
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	2.487.000	1.584.787	1.880.183	-902.213	64%
	Kapitalni transferi pojedincima	2.002.000	1.912.000	1.978.600	-90.000	96%
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	2.001.000	1.657.562	1.315.000	-343.438	83%
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	-	-	-	-	-
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	-	-	3.200.000	-	-
6.	Izdaci za kamate	101.956.668	83.963.463	78.591.414	-17.993.205	82%
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	81.268.018	67.014.947	66.377.068	-14.253.071	83%
	Izdaci za inostrane kamate	2.754.164	2.782.373	2.678.118	28.209	101%
	Kamate na domaće pozajmljivanje	17.434.486	14.166.144	9.536.228	-3.268.342	81%
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garan.	500.000	-	-	-500.000	0%
7.	Tekuća budžetska rezerva	3.955.000	-	-	-	-

III. TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	225.847.391	276.184.389	275.271.867	50.336.998	122%
8. Primici od prodaje stalnih sredstava	6.001	83.998	5.397.523	77.997	1400%
Primici od prodaje stalnih sredstava	6.001	83.998	5.397.523	77.997	1400%
9. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	21.805.818	7.050.831	8.505.067	-14.754.987	32%
Nabavka građevina	2.752.000	176.978	356.836	-2.575.022	6%
Nabavka opreme	9.497.850	2.980.791	4.679.115	-6.517.059	31%
Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.514.550	810.100	1.101.251	-1.704.450	32%
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	5.020.700	1.374.819	2.039.671	-3.645.881	27%
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.020.718	1.708.144	328.194	-312.574	85%
IV. NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (9-8)	21.799.817	6.966.833	3.107.544	-14.832.984	32%
V. NETO ZADUŽIVANJE = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (III-IV)	204.047.574	269.217.555	272.164.323	65.169.981	132%
D. OSTALE ISPLATE	19.315.232	15.607.250	53.924.367	-3.707.982	81%
10. Izdaci za finansijsku imovinu	19.315.232	15.607.250	53.924.367	-3.707.982	81%
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	-	-	38.402.000	-	-
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	-	-	-	-	-
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	5.915.232	2.207.250	165.619	-3.707.982	37%
Ostala domaća pozajmljivanja	13.400.000	13.400.000	15.356.748	0	100%
VI. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE	-19.315.232	-15.607.250	-53.924.367	3.707.982	81%
E. PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (10+11)	674.000.000	651.939.353	657.152.550	-22.060.647	97%
11. Primici od dugoročnog zaduživanja	354.000.000	353.679.794	418.343.687	-320.206	100%
Zajmovi primljeni kroz Državu	-	-	278.198.788	-	-
Primici od inostranog zaduživanja	44.000.000	43.956.020	200.569	-43.980	100%
Primici od domaćeg zaduživanja	310.000.000	309.723.773	139.944.330	-276.227	100%
12. Primici od kratkoročnog zaduživanja	320.000.000	298.259.559	238.808.863	-21.740.441	93%
Primici od domaćeg zaduživanja	320.000.000	298.259.559	238.808.863	-21.740.441	93%
F. IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA	858.732.342	815.728.052	794.082.154	-43.004.290	95%
13. Izdaci za otplate dugova	858.732.342	815.728.052	794.082.154	-43.004.290	95%
Otplate dugova primljenih kroz Državu	308.926.838	307.986.212	428.103.847	-940.626	100%
Spoljne otplate	3.503.457	4.514.463	3.257.176	1.011.006	129%
Otplate domaćeg pozajmljivanja	401.725.000	377.711.356	209.174.172	-24.013.644	94%
Otplate unutarnjeg duga	144.477.047	125.516.021	153.546.959	-18.961.026	87%
Otplate duga po izdatim garancijama	100.000	-	-100.000	-	0%
VII. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (F-G)	-184.732.342	-163.788.699	-136.929.60404	20.943.643	89%
VIII. UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT	-	89.821.607	81.310.35252	89.821.607	-

Rukovodstvo je **Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2015 godinu** odobrilo dana 10.03.2016.godine

Ministrica finansija:
Jelka Miličević

2. PREGLED TEKUĆIH TRANSFERA PO VRSTAMA TRANSFERA I BUDŽETSKIM KORISNICIMA

<i>Rd.br.</i>	<i>Institucija</i>	<i>Tekući transferi drugim nivoima vlasti</i>	<i>Tekući transferi pojedincima</i>	<i>Tekući transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Subvencije javnim preduzećima</i>	<i>Subvencije privatnim preduzećima</i>	<i>Tekući transferi u inozemstvo</i>	<i>Drugi tekući rashodi</i>
1	Dom naroda Parlamenta FBiH	-	15.000	7.500	-	-	-	-
2	Zastupnički dom Parlamenta FBiH	-	-	29.957	-	-	-	-
3	Ured Predsjednika Federacije BiH	20.000	25.000	55.000	-	-	-	-
4	Ured Potpredsjednika Federacije BiH	7.000	21.960	45.600	-	-	-	-
5	Ured Potpredsjednika FBiH	10.599	19.000	34.905	-	-	-	-
6	Vlada Federacije BiH	-	21.050	1.084.900	-	-	-	-
7	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	-	5.000	11.700	-	-	-	5.464
8	Federalna uprava policije	-	9.342	-	-	-	-	-
9	Federalno ministarstvo pravde	-	-	3.055.000	-	-	-	-
10	Federalno ministarstvo finansija	17.051.805	-208	1.980.067	-	-	-	23.050.941
11	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	-	-	-	26.371.956	-	-	-
12	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	-	-	-	24.312.565	-	-	-
13	Federalno ministarstvo zdravstva	33.438.103	-	-	-	-	1.020.469	-
14	Federalno ministarstvo trgovine	-	-	70.000	24.000	-	-	-
15	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	1.747.308	-	-	-	-	-	-
16	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	-	14.601	-	2.441	66.363.496	-	-
17	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida	-	311.323.293	1.659.702	-	-	-	-
18	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	1.538.792	100.000	350.000	-	3.691.895	-	-
19	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	260.894.248	133.193.264	2.341.150	2.311.227	-	-	-
20	Federalno ministarstvo kulture i sporta	6.614.000	-	2.359.000	-	-	-	-
21	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica	-	21.435.121	10.000	-	-	-	-
22	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	3.490.519	-	4.243.410	-	-	-	-
23	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	1.478.984	-	-	-	-	-	10.536
24	Federalna uprava civilne zaštite	7.729.000	-	1.319.000	-	-	-	-
25	Ostali budžetski korisnici	21.620	-	1.406.647	-	-	-	-
UKUPNO:		334.041.978	466.182.423	20.063.538	53.022.189	70.055.391	1.020.469	23.066.942

3. BILANS STANJA NA DAN 31.12.2015. GODINE

Konsolidovani Bilans stanja Budžeta FBiH na dan 31.12.2015. godine			
Naziv institucije: Budžet FBiH			
Opis	31.12.2015.	31.12.2014.	Procenat (2/3)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	319.339.428	341.107.862	93,6
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	204.821.763	102.775.881	199,3
2.Vrijednosni papiri	-	-	-
3.Kratkoročna potraživanja	77.742.749	199.528.358	39,0
4.Kratkoročni plasmani	35.991.182	35.991.182	100,0
5.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	759.934	759.935	100,0
6.Zalihe materijala i robe	-26.760	-	-
7.Zalihe sitnog inventara	26.760	-	-
8.Kratkoročna razgraničenja	23.799	2.052.506	1,2
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	1.282.869.755	1.390.009.239	92,3
9.Stalna sredstva	476.889.711	469.095.961	101,7
10.Ispravka vrijednosti	213.085.035	199.088.034	107,0
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	263.804.677	270.007.927	97,7
12.Dugoročni plasmani	422.432.518	425.037.154	99,4
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	-	-	-
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	422.432.518	425.037.154	99,4
15.Vrijednosni papiri	932.944	800	-
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	508.001	-	-
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	424.943	800	-
18.Dugoročna razgraničenja	596.207.617	694.963.358	85,8
UKUPNO AKTIVA:	1.602.209.183	1.731.117.101	92,6
C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	507.651.433	617.926.039	82,2
19.Kratkoročne tekuće obaveze	221.979.536	212.963.516	104,2
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	-	-	-
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	101.295.837	102.299.013	99,0
22.Obaveze prema djelatnicima	91.034.110	96.270.163	94,6
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	-	-	-
24.Kratkoročna razgraničenja	93.341.950	206.393.347	45,2
D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	6.389.413.819	6.128.721.494	104,3
25.Dugoročni krediti i zajmovi	6.203.098.128	5.922.059.188	104,7
26.Ostale dugoročne obaveze	90.920.052	93.120.603	97,6
27.Dugoročna razgraničenja	95.395.639	113.541.703	84,0
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-5.294.856.069	-5.015.530.432	105,6
28.Izvori stalnih sredstava	-5.595.829.095	-5.229.812.456	107,0
29.Ostali izvori sredstava	384.116.232	387.314.002	99,2
30.Izvori sredstava rezervi	-	-	-
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	-	-	-
32.Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	83.143.205	173.031.978	48,1
UKUPNO PASIVA:	1.602.209.183	1.731.117.101	92,6

Konsolidovani Bilans stanja Budžeta FBiH na dan 31.12.2015. godine je sastavljen i odobren dana 10.03.2016. godine od strane rukovodioca.

Ministrica finansija:
Jelka Milićević

4. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA ZA PERIOD 01.01.2015. DO 31.12.2015. GODINE

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA		
Period izvještavanja od 01.01.2015 do 31.12.2015 godine		
Naziv institucije: Budžet FBiH		
Redni broj	Pozicija	Iznos
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 5)	1.629.647.049
2	Prihodi od poreza	1.302.997.279
3	Neporezni prihodi	326.034.248
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	610.916
5	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	4.606
6	Kapitalni primici i transferi (7 + 8)	83.998
7	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	83.998
8	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	-
9	Finansiranje (od 10 do 12)	651.939.353
10	Primici od finansijske imovine	-
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	353.679.794
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	298.259.559
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 6 + 9)	2.281.670.400
	II NOVČANE ISPLATE	
14	Rashodi (od 15 do 20)	1.352.534.401
15	Plaće i naknade troškova zaposlenih	207.502.679
16	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	22.960.167
17	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	65.849.105
18	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	961.320.506
19	Kapitalni transferi	11.988.480
20	Izdaci za kamate	82.913.464
21	Kapitalni izdaci (redni broj 22)	3.800.173
22	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	3.800.173
23	Finansiranje (24 + 25)	823.289.943
24	Izdaci za finansijsku imovinu	6.707.250
25	Izdaci za otplate dugova	816.582.693
26	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (14 + 21 + 23)	2.179.624.517
27	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 26) ili (26 - 13)	102.045.883
28	SALDO NOVCA NA POČETKU GODINE	102.775.880
29	SALDO NOVCA NA KRAJU GODINE (27 + 28)	204.821.763

Konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima Budžeta FBiH na dan 31.12.2015. godine je sastavljen i odobren dana 10.03.2016. godine od strane rukovodioca.

Ministrica finansija:
Jelka Milićević

Rukovodstvo Ureda

Dževad Nekić, dipl.oec. – generalni revizor

Dragan Kolobarić, dipl.oec. – zamjenik generalnog revizora

Rukovodioci sektora za reviziju:

Munib Ovčina, dipl.oec.

Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Dunja Logo, dipl.oec.

Sead Čorbo, dipl.oec.

Mira Pažin, dipl.oec.

Kompjuterska obrada:

Odjeljenje za informacione tehnologije

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH

71 000 Sarajevo
ul. Ložionička 3
Bosna i Hercegovina

Tel.:

+387 (0) 33 723 550

Fax:

+387 (0) 33 716 400

E-mail:

vrifbih@vrifbih.ba

Web:

www.vrifbih.ba